

TALIJANSKI I USTAŠKO-DOMOBRA NSKI
POKUMENTI

BR. 91

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG JEDANAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 1 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA KOD CUJLCA KRČEVINE I U REJONU TURJANSKI U TOKU OPERACIJE WEISS¹

PREDMET:

Dato Eksel. Robotti²-u na uvid.¹ Viša komanda »Slov.-Dalm.«
Dato na uvid Načelniku štaba.⁴ — operativno odjeljenje —
Dato na uvid Pom. nač. štaba.⁵
Prepis poslan ob. odjeljenju.⁶ Br . 1797
Prepis poslan kr. karabinjer.⁷ Stiglo 2 veljače 1943—XXI

TELEGRAM i otpreme: 1/2/43
Datum i sat 1.30

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA ¹ prijema: 2/2/43
SUPERSLODI — Operativno odjeljenje
i na znanje:
XI i XVIII ARMIJSKOM KORPUSU
ŠEFU ITALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI
LÜTHERS⁹ (putem italijanske misije)¹⁰

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta (k. 194/2).

² General Mario Robotti, komandant Više komande oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«.

* U originalu, ovaj i sljedeća četiri retka dopisani su mastilom. Na gotovo svim dokumentima operativne prirode koja su stigla u Višu komandu oružanih snaga »Slovenija-Dalmacija« stavljene su ovakve primjedbe.

⁴ General elemente Primieri

⁵ Pukovnik Giacomo Zanussi

⁶ Više komande oružanih snaga »Slovenija-Dalmacija«.

⁷ Odnosi se na komandu kraljevskih karabinjera u okviru Više komande oružanih snaga »Slovenija-Dalmacija«.

⁸ Pečat prijema

* Komandant njemačkih trupa u Hrvatskoj

¹⁰ Pri vladi NDH u Zagrebu

Br. 1799/Op.

NOVOSTI DANA 1 VELJAČE 1943 U 18 SATI

Kretanje ustanika:

1 — Primijećene grupe partizana u zoni Veljun (Senj ZN-ZP-GZ); druge grupe primijećene u zoni Zalesina (Ogulin ZI-BD), Dedin (Ogulin VU-BD) i u zoni Čanak (Gospić MK-FX), Trnovac (Gospić NK-FX), Ramljane (Gospić LI-FX).¹¹

Prvo. Operacije u toku:

Grupacija Fa'obri:¹²

U toku je čišćenje zone Saborski (Gospić MK-GZ).—
Nastavlja se čišćenje mjesta u kojima su primijećene ustaničke *formacije*.

Divizija »Re«:

*Sjeverna kolona:*¹³

U toku noći pucnjava, u cilju uznemiravanja, na Cudin Klanac (Gospić NK-GO) i na put Plitvički Ljeskovac (Gospić ON-GO). Započeto napredovanje iz Prijeboja (Gospić ON-GO) na Vrelo (Gospić ON-FX) i odmah se došlo u dodir sa znatnim neprijateljskim snagama¹⁴ raspoređenim sa obje strane puta u zoni: kota 878 (Gospić ON-GM), Cujića Krčevina (Gospić OL-GM).

Nakon artiljerijske pripreme sa jakom koncentrisanom vatrom i nakon savladanog otpora nastavljeno je sa napredovanjem i ono je bilo još u toku u 18.30 sati.

Mine na putu onesposobile su jedan tenk.

¹¹ Odnosi se na dijelove NOP odreda Pete operativne zone, Kordunaškog NOP odreda, Druge NOU brigade i Ličkog NOP odreda.

¹² Nazvana po komandantu (general Fabbri). Sastav: dva bataljona Sedamdeset četvrtog pješadiskog puka divizije »Lombardia« i 137. legija crnih košulja. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 151.

¹³ Sastava: Prvi pješadiski puk divizije »Re«, jedan bataljon crnih košulja i jedna domobranska bojna. Napadala pravcem: Vrhovine — Babin Potok — Plitvički Ljeskovac — Prijeboj — Bihać. Pošto su njemačke snage prodrle u Bihać, a komandant njemačke SS divizije »Prinz Eugen« odbio sadejstvo ove kolone u pravcu Bihaća, to je ona, po naređenju talijanskog Petog armijskog korpusa, dobila zadatak da nadire ka Korenici. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 151, 170, 215, 216 i dok. br. 99 u ovoj knjizi.

¹⁴ Četvrti bataljon Šeste NO brigade, dijelovi Četrnaeste NO brigade i Druga četa Trećeg bataljona Druge NO brigade. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1942 god. i izvještaj Štaba Šeste NO brigade Štabu Osme divizije NOV i PO Hrvatske od 13 ožujka 1943 godine.

Do sada javljeni naši gubici: dva poginula ili ranjenih, od kojih dva oficira.

Vršeno izviđanje iz Cudinog Klanca prema koti 783 (Gospić NK-DM) sa italijanskim odredima i M.V.A.C.¹⁵

Utvrđena prisutnost partizana razmještenih za odbranu. Jedan Italijan ranjen, četiri nestala, tri M.V.A.C. poginula, jedan ranjen; gubici neprijatelja neutvrđeni.

Formacija M.V.A.C. probila se, uslijed guste magle i jake neprecizne reakcije neprijatelja, do mjesta Turjanski (Gospić NH-GK). Uslijed neprijateljskog protivdejstva¹⁶ povukla se u polaznu bazu. Gađanje, radi uznemiravanja, duž puta Cudin Klanac; jedan naš vojnici ranjen.

*Srednja kolona.*¹⁷

Savladavši podrškom artiljerije znatne otpore,¹⁸ uputila se prema Buniću (Gospić OI-OL-FT).

U 17 sati zauzima selo Bunić zaposjevši kotu 959 (Gospić OI-FT) i kotu 805 (Gospić OI-FR).—

Zatim je isturila jaku izvidnicu u mjesto.

Italijana: devet poginulih, od kojih jedan oficir, devet ranjenih; dvojica ustaša poginula dvojica ranjena.

Na neprijateljskoj strani veći gubici, čije je provjeravanje u toku.

*Južna kolona.*¹⁹

Započelo je napredovanje, u kojem nisu učestvovali ustaški bataljoni, o čemu u posebnom izvještaju, preko prelaza Klanac (Novigrad ON-SZ) nastavljeno je sa otstranjenjem mnogobrojnih mina sa puta i osposobljavanjem mosta kod kote 659 (Novigrad PI-FG).

Naknadno će se javiti ostale novosti.

¹³ Milizia volontaria anticomunista (Dobrovoljna protivkomunistička milicija).

¹⁰ Odnosi se na dijelove Trećeg bataljona Druge NOU brigade. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Šeste divizije od 16 ožujka 1943 godine.

¹⁷ Sastava: Drugi pješadiski puk divizije »Re« (bez jednog bataljona) i Trideset četvrta ustaška bojna. Napadala pravcem: Lički Osik — Ljubovo — Bunić — Korenica. Njen zadatak je bio da u saradnji sa južnom kolonom prođe u rejon Korenice i tu pristupi opkoljavanju i uništenju dijelova Šeste divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 151 i 170.

¹⁵ Prvog i Drugog bataljona Druge NOU brigade. Vidi dok. broj 89.

" Sastava: 151. pješadiski puk divizije »Sassari« (bez jednog bataljona), jedan bataljon 152. pješadiskog puka divizije »Sassari«, jedna četa tenkova, jedno pontonirsko odjeljenje f Trideset prva i Trideset druga ustaška bojna. Napadala pravcem: Lovinac — G. Ploče — Udbina.

Divizija »Sasari«:

Noću uoči 31-og ustanici su izvršili akciju uznemiravanja na garnizon Bruvno (Knin QO-EU). Dvoje lakše ranjeno.

Aktivnost avijacije:

Tražene zadatke nije bilo moguće izvršiti uslijed atmosferskih prilika.

GUBICI U TOKU DANA

Naši: poginulih jedanaest, od kojih jedan oficir; ranjenih 24, od kojih 2 oficira; nestalih 4.

Hrvata: poginulih 2, ranjenih 2.

M.V.A.C.: poginulih 3, ranjen jedan.

Drugo. Ostale zone:

Sektor Delnice, Ogulin, Vrbovsko:

Akcije uznemiravanja na garnizon Delnice (Sušak VO-BF) i Fužine (Sušak VM-ÄV).

Partizani su napali otpornu tačku Lič (Sušak VM-AT); protivdejtstvom napadači nagnani u bijeg.

Jutros je uslijed odnesenih osam šinskih polja, skliznuo teretni voz između 582.7 i 582.8 km (Ogulin ZI-BF).

Upućen blindirani voz sa vodom željezničara.

Lokomotiva je spasena.

Opravka se predviđa kroz dva dana.

Preostali sektori:

Redovna aktivnost patroliranja.

Temperatura, stanje snijega i mogućnost prelaza puteva: nepromijenjeno.

GENERAL GLORIA

**ZAHTJEV KOMANDE NJEMAČKIH TRUPA U HRVATSKOJ
OD 1 VELJAČE 1943 GOD. ZA ANGAŽOVANJEM TALIJAN-
SKIH JEDINICA NA PODRUČJU BIHAĆ—KULEN VAKUF¹**

DCL (KOPIJA)
1 VELJAČE 1943

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

3

Br. 1880
Stiglo 3. 2. 43

GRUPI ZA VEZU SUPERSLODE²

Njemačka komanda Jugoistok⁴ moli da se obavijesti da divizija »Lombardia« nastavi lokalna raščišćavanja u zonama koje je zauzela;⁵ da divizija »Re« nastupa sa sjevernom kolonom⁸ na Bihać, putem koji—odvojivši se južno od k. 528—vodi preko Baljevca ka Zavalju; i da pomenuta divizija sa svoje dvije druge kolone⁷ nastavi svoj pokret u pravcu sjevero-

¹ Kopija, pisana mašinom, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Supersloda — Comando Superiore FF. AA. »Slovenija — Dalmazia« — Viša komandna oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«

* Pečat prijema

* Sjedište u Solunu. Komandant: general Alexander Lohr. Ovoj komandi bile su potčinjene sve njemačke i kvislinske snage na Balkanu (U Grčkoj, Srbiji, Bugarskoj i Hrvatskoj). Od talijanskih snaga bile su joj potčinjene sve jedinice dislocirane u Grčkoj (XI armija) i na Rodosu (XII armija), dok su talijanske trupe u Albaniji i Crnoj Gori, kao i one pod komandom Superslode, ostale u nadležnosti talijanske Vrhovne komande. (Podaci iz arhive Vojnoistoriskg instituta).

⁵ Odnosi se na područje Slunja.

* Napadala iz rejonu Prijeboja u pravcu Bihaća. Na zahtjev komandanta njemačke SS divizije »Prinz Eugen«, ova kolona je promijenila pravac svog napada i krenula ka Korenici. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 215.

⁷ Odnosi se na srednju i južnu kolonu divizije »Re«. Srednja kolona je napadala iz rejonu Lički Osik pravcem: Ljubovo — Bunić — Titova Korenica; 1 veljače vodila je borbu u rejonu Bunića (vidi dok. br. 91). Južna kolona je napadala iz rejonu Lovinac — Raduč pravcem: G. Ploče — Udbina; 1 veljače još je vodila borbe u Pločanskom Klancu (vidi dok. br. 91).

istoka, kako bi spriječila da neprijatelj pobjegne iz ovih predjela;⁸ da divizija »Sassari« nastupa sa svoje obadvije kolone⁰ do raskrsnice Koviljača, kao i da, po dostizanju ovih ciljeva, sa svim kolonama produži operacije lokalnog čišćenja u zapol sjednutim zonama.¹⁰

**ZA KOMANDANTA NJEMAČKIH TRUPA U HRVATSKOJ"
NAČELNIK ŠTABA
PUKOVNIK PFAFFERROTI**

⁸ Misli se na predjele: D. Lapac — Kulen Vakui — Bos. Petrovac.

* Jedna kolona ove divizije napadala je pravcem: Gračac — Bruvno — Mazin — D. Lapac, a druga pravcem: Knin — Strmica — Tiškovac.

¹⁰ U originalu, sa lijeve strane prvog dijela teksta, dopisano je rukom: »Ali, oni su u sasvim drugom pravcu!« (Misli se na divizije »Re« i »Lombardia«. O dejstvima kolona iz sastava ovih jedinica vidi dok. br. 91).

¹¹ Komandant je bio general Luthers

BR. 93

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM-
NAESTOG KORPUSA OD 1 VELJAČE 1943 GOD. O KRE-
TANJU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE, BORBI KOD
MALE CISTE I NAPADU NA TALIJANSKU POSADU U
BRUVNU¹**

PREDMET:

Dato na uvid Eksel. Robotti-u.
„ „ „ Nač. štaba.
„ „ „ Pom. nač. štaba.

TELEGRAM

Prepis upućen obavješt, odjeljenju.
„ „ Kr. karab.

Stiglo 1/2/43 u 22,40

Od XVIII A.K.

Superslodi — Operativno odjeljenje
i na znanje:

V arm. korpusu
VI arm. korpusu

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 1821/op.

Br. 1800
Stiglo 2 veljače 1943

IZVJEŠTAJ ZA 1 VELJAČE 1943 u 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

Formacije zapažene između Knina i Drniša² o čemu juče-
rašnji izvještaj, izgleda namjeravaju da se premjeste prema
zoni Promina (Šibenik SL-SN-CV-OZ).

Potvrđena vijest o zbijenom rasporedu partizana između
Tiškovca (Knin SR-DV), Bos. Grahova (Drvar TP-DT), zapad-
nih padina Dinare i Polače (Šibenik TL-DE).³

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta.

² Riječ je o dijelovima Treće dalmatinske NOU brigade.

* Odnosi se na Drugu proletersku NOU diviziju, Kombinovanu
brigadu Grahovskog sektora (sastav: Dinarski, Primorski i Drvarski
bataljon i Tiškovačka četa) i dva bataljona Ličkog NOP odreda. Vidi
tom V, knj. 11, dok. br. 75.

Sektor »Zara«:

Izviđanja i zasjede u zoni Tinj (Novigrad MH-DK-DH) gdje je uhapšen prokazani starješina mjesta i u zoni Jagodnje (Novigrad NH-NK-DK) gdje su uhapšena dva sumnjiva lica.

Sektor »Bergamo«:

Protekle noći izvršen prekid pruge između Perkovića (Šibenik SI-CD) i Unešića (Šibenik SN-CK). Radovi u toku. Redovna aktivnost zasjeda i izviđanja.

Sektor »Sassari«:

Prošle noći napad ustanika⁴ na garnizon Bruvno u cilju uzne-
miravanja.

Naši gubici: dva ranjena; partizanski: neutvrđeni.

Sektor »Celere«:

Juče se patrola od 10 cr. košulja i karabinjera, idući iz Gaće-
lezi (Zirje PN-CQ) za Malu Cistu (Zirje PN-CS), sukobila sa
ustanicima.⁵ Naši gubici: 8 mrtvih, 1 puškomitraljez, 5 kara-
bina i 4 pištolja.

Istovremeno su partizani⁶ napali garnizon Gaćelezi ali su se
uslijed intervencije jedinica garnizona Vodice (Zirje PN-CK)
razišli prema Brinama (Zirje QH-CQ). Naši gubici: nijedan;
protivnički: neutvrđeni. Naknadno daljnja saopćenja.

Noću uoči 31-og mali prekid na električnom provodniku između
centrale Krka i fabrike Lozovac (Šibenik RH-CM). Oправка
u toku.

U toku napada, dana 16 siječnja, na Mrdakovicu⁷ (Zirje
PN-CO), o čemu izvještaj od 17-og prošlog mjeseca, utvrđeno
je da su ustanici imali gubitak od 5 mrtvih.

Oblačno.

General Spigo⁸ 18000102

⁴ Manji dijelovi Prve NOU brigade Šeste divizije NOV i PO
Hrvatske. Vidi dok. br. 89.

⁵ i * Odnosi se na Primorsku četu Sjevernodalmatinskog bataljona.

⁷ Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 157.

⁸ General Umberto Spigo, komandant Osamnaestog armijskog
korpusa

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 1 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA KOD G. CAGLICA¹**

Dalekopisac

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
	SATI		
	DAN		
	MJESEC		
PRIMIO:	GODINA		PREDAO:

SADRŽAJ

Zagreb 2

Krugovalna stanica

Operat. odjel od Daruvara² naš br. 38.1.2.2350 primljena — Operod. — Poslie vrlo uspjelog noćasnjeg i jutrošnjeg prepada³ i nadiranja kada je natjerana u bijeg jedna partizanska brigada⁴ i razbijena jedna bojna,⁵ naše snage su uz stalne borbe doprle do sela Gornjih Caglića⁶ ali oko 14.00 sati neprijatelj⁷ je uspio da prikupi sve svoje snage, tri brigade,⁸ i sa trostrukom nadmoćnosti uz obkoljavanje napao lievokrilnu bojnu treću 4.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—33, k. 18.

² Odnosi se na operativno odjeljenje Prve gorske divizije čije sjedište je bilo u Daruvaru.

* Noću uoči 1 veljače, u D. Cagliću, Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade bio je napadnut iznenada od tri bojne Četvrtog gorskog zdruga. Sutradan, oko 6 časova, Prvi bataljon Sedamnaeste NO brigade naišao je na zasjedu koju su postavili dijelovi Četvrtog gorskog zdruga. Vidi dok. br. 35.

³ Netačno. Vidi dok. br. 35.

⁵ Odnosi se na Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade.

* Gornji Caglić

⁷ i " U ovim borbama u rejonu Caglića učestvovali su Prvi i Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade i Drugi bataljon Dvanaeste NO brigade, koji je poslat istoga dana kao pojačanje ovim bataljonima. Vidi dok. br. 6.

gorskog zdruga koja je morala žurno odstupiti smjelim⁹ i ^ mopožrtvovanim protivnapadima manjih pričuva neprijatelja Nadiranje je zaustavljeno i bojne su se u redu povukle na p>! stave kota 232, sjeverni dio Donjih Čaglića, kota 222 sjev. Bukovčani. Posle dugih današnjih borbi naši gubitci 8 mrtvih i 19 ranjenih, izgubljene dvie puške i jedan manji bacač; neprijateljski gubici: nađena 34 mrtva, dok je mnogo više odvučeno, 6 zarobljenih sa oružjem streljani. Plien 8 pušaka. Pri razviđanju sela Osekovo 13 km. zapadno od Kutine, ubijen jedan a zarobljeno 6 partizana. Pri razviđanju sela Jamarica, 13 km. zapadno od Kutine¹⁰ ubijen jedan, zarobljeno 6 partizana. Pri razviđanju sela Jamarica i Janja Lipa, tri i šest km. istočno od Banove Jaruge, kao i selo Dežanovac, nije se naišlo na partizane. Na ostalom dielu područja bez osobitih događaja osim što je oko 1330 sati jedan njemački bombarder bacio tri bombe u neposrednoj blizini naših postava kod Sirača.

Gordiv op. br. 228 k. predao 2.2. u 0858 Simčić kk. tt. primio u 0900 stk. Filković rr. dobro je.

2/II D¹¹ P¹²

* Hoće da kaže: »odstupiti pred smjelim...«

¹⁰ Jamarica je 13 km jugoistočno od Kutine.

¹¹ i ¹² Paraf generala Dragojlova, načelnika operativnog odjela Glavnog stožera domobranstva, i paraf generala Prp.ća, zapovjednika Glavnog stožera domobranstva. Ovi parafi nalaze se i na ostalim ustaško-domobranskim dokumentima objavljenim u ovoj knjizi; Redakcija ih više neće objašnjavati.

BR. 95

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA OPERATIVNOG PODRUČJA
LIKA OD 1 VELJAČE 1943 GOD. O RASPOREDU I DOSTI-
GNUTIM LINIJAMA PODREĐENIH JEDINICA U OPERA-
CIJI »WEISS« NA PODRUČJU LIKE¹

PRIMLJENA

B R Z O J A V K A

tek. broj očevid, lista pred. brzoj.

broj	vrsta	s'ova	Vrierae	Primljen od Gospića putem krugovala	predat putem	Podpis krugo- javnika
			1 - II 17 s 50 m	V r i e m e 2. II u 13 s 55 m	V r i e m e u s m	
Službeni podaci:				Naslov		

MINDOM OPEROD² I HRVOPO³

Na crti **Lovinac—Udbina** 32. bojna iz IV sdruga zauzela je 31. siječnja kotu 867. Mrtvih ima jedan, a ranjenih 5. Na crti **Široka Kula—Bunić** 34. bojna u napredovanju prema **Buniću**. Za zaštitu **Lovinca**, jer napadnut 29. siječnja⁴ kao radi osiguranja zaleđa kolone koja napreduje ka **Udbini**, uputio sam jedan sat 9. Ustaške bojne iz **Otočca** kao posadu u **Lovinac**. Na postavima kolone **Široka Kula—Bunić** sastao sam se sa njemačkim pukovnikom **Baade**.³

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—21, k. 18.

² Ministarstvu domobranstva — operativni odjel

* Hrvatskom vojnom povjereništvu pri Višoj komandi oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«

* Odnosi se na napad Trećeg bataljona Devete NO brigade, u noći 28/29 siječnja 1943 god., na posadu u Lovincu, koja je pobjegla. Ujutro se ovaj bataljon povukao. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Devete divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO od 16 ožujka 1943 godine.

³ Načelnik štaba njemačke SS divizije »Prinz Eugen«

Izložio sam mu stanje zajedničkih postrojba, a osobito naše stanje i sve potrebe, na način kako je prisutnost saveznika dozvolila.

ZAPOLI*

Operat. broj 102/tajno

Dešifrirao 2.II. u 2005
(Filković stk.)
Filković

P 2/II D

BR. 96

IZVJEŠTAJ USTAŠKOG STOŽERA POKUPJE OD 1 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA NA PODRUČJU ZUMBERKA U TOKU DRUGE POLOVINE SIJEČNJA 1943 GODINE¹

USTASKI STOŽER POKUPJE

KARLOVAC

Broj 31 (Tajno) 1943.

Karlovac, dne 1. veljače 1943.

GLAVNOM USTAŠKOM STANU
ZAPOVJEDNIČTVU POSTROJNIKA

Zagreb

Ovoredarstvena stražarnica na željezničkoj postaji izvješćuje da je tamo prijavio Bura Josip, gradski radnik iz Karlovca nastanjen u Ustaškoj ul. 11., da mu je 28. ov. mj.² oko pola noći došao jedan njemački vojnik u njegov stan, izvadio nož i tražio da mu dade novaca. Kod njega su te noći spavali još 3 putnika koji su došli na sajam. Njemački vojnik, izjavljuje Bura, tražio je i od njih novaca, te je od 1 putnika uzeo 1.800.—Kuna, a potom otišao.

Ovo će redarstvo nastojati doznati ime tog vojnika, te kojoj jedinici pripada, kako bi se protiv istoga mogao povesti postupak.—

Jutarnjim vlakom odpremljeno je u Zagreb u bolnicu 7 ranjenih njemačkih vojnika.—

Kotarska oblast Jastrebarsko svojim dopisom od 25. ov. mj.³ broj 73 Pr./43., izvješćuje da je 22 ov. mj.⁴ poslije podne

⁶ Zapovjedništvo operativnog područja Lika

¹ Ovjereni prepis originala, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta, pod reg. br. 12/1—53, k. 18.

² Pogrešno. Treba: prošlog mjeseca.

došla u selo Petrovinu domobranska vojska zajedno sa 4 talijanska tenka koju vojsku je primjetila partizanska kontrola iz obližnjih sela. Partizani su napali tu vojsku, ali čim su Talijani primjetili partizanske odrede isti su se sa svojim vojnim tenkovima vratili natrag, te ostavili domobransku vojsku samu. Nakon kraće borbe domobrana sa partizanima domobrani su se povukli prema Volavju. Partizani ušavši u Petrovinu rasporedili se po kućama i tražili hrane. Moglo ih je biti po prilici do 500. Svi su bili dobro naoružani strojnicama i puškama. U Petrovim su dana 23. siečnja ov. g. u jutro u 7 sati zapalili školu i obćinu. Istoga dana pripremili su se za napadaj na domobransku vojsku u Volavju, ali su se domobrani već prije bili povukli, tako da su partizani došavši u Volavje zapalili,⁵ koja je pedpuno izgorila, a potom se vratili natrag u Petrovinu.—

Kotarska oblast Jastrebarsko također dostavlja izvješće oružničke postaje Jastrebarsko od 25.1.1943 broj 172/43., u kojem se javlja da su 19 siečnja njemačke trupe bile na prolazu kroz Jastrebarsko. Jedan njihov odred od 30 vojnika odvojio se je i odjašio u selo Sv. Janu. Na putu u Sv. Janu susreli su dvojicu partizana, koji su vidjevši ih počeli bježati, a našto su vojnici na njih otvprili vatru i obojicu ustrijelili. Od njih su oduzeli puške od koji je jedna bila talijanska dugačka, a druga mauzerov karabin. Nakon odlazka njemačkih vojnika ubijene su pregledali tamošnji seljaci, pa su kod njih našli 2 bombe talijanske ručne i kod svakoga njegovu izkaznicu tako da se moglo zaključiti da se jedan od njih zove *Sraf Vladimir*, briački pomoćnik, rod. 1915 u Sesvetama, kotar Zagreb, dok je drugi imao iskaznicu na ime *Milčinić Dako*, iz sela Radaković (Slovenija), ali budući nije bilo svjetlopisa nije se moglo točno ustanoviti, da li ta izkaznica pripada njemu.—

Prema brzoglasnom izvješću ovoredarstvene stražarnice na željezničkoj postaji u noći 29—30 ov. mj. nepoznata osoba pripucala je na njemačkog vojnika, koji je bio na straži kod želj. vagona u kojem se nalaze sprema njemačkih jedinica. Njemački vojnik bacio je bombu u pravcu od kuda je pucnjava dolazila. Prema još neustanovljenim podacima po svemu izgleda da je na njemačkog vojnika pripucao jedan od talijanskih vojnika koji se nalaze na želj. postaji.

Oružnička postaja Draganići svojim dopisom od 28. siečnja br.120/43. izvješćuje, da je 27. siečnja 1943. oko 22 sata posadni ustaški sat sa 2 satnije Njemaca započeo akciju kod Ozlja u pravcu Krašića—Brlenića protiv odmetnika. Dva roja ustaškog posadnog sata pod zapovjedništvom poruč. Barišić Stanka sa jednim njemačkim majorom i jednim poručnikom, te jednim

⁵ Vjerovatno zgradu iz koje su se povukli domobrani.

dcčastnikom došli su bez otpora do sela Brlenića, odnosno Bresarića. U navedenim selima ustaše i njemački častnici bili su od neprijatelja® obkoljeni i u borbi razpršeni. Četvorica ustaških momaka bez oružja prijavili su se danas u 10 sati na ovu postaju. Za častnike i ostalo ljudstvo se ne zna.—

Odmetničke jake snage⁷ nalaze se u šumi *Krupače*; *Jaz. bina*; selu *G. Kupčina*; *Brlenić*; *Bresarić*; *Pribić* i *Prekrižje*.

Dana 28.ov.mj. počela je akcija Njemaca od Draganića prema Krašiću. Ove su pak postrojbe naišle na jake snage odmetnika" u selu *Gucima* obć. Draganići i u selu *Vuk-Šipa*» Krašić. Izhod borbe još nije poznat, no koliko se moglo doznati iz još nepotvrđenog izvora, naša je i njemačka vojska u tom sukobu imala trideset mrtvih i šestdeset teže ranjenih. O svemu ovome izvješteno je Vrhovno oružničko zapovjedništvo u Zagrebu i Krilni vod u Karlovcu.—

U svim vojnim operacijama sa strane talijanske vojske a prema prijavama našega naroda zapaža se, da talijanski vojnici oduzimaju našim ljudima hranu pa i odjeću.—

Tako da u selu Krašiću obitelji Hrzić, od koje su dva člana ustaškog pokreta, oduzeli su svu hranu i robe. Poduzete su sve mjere od strane ovoga stožera preko velike župe i talijanskoga častnika fašiste koji je za vezu u Karlovcu i obećano je da se više neće ovakovi slučajevi ponavljati.—

Nadalje izvještavamo Naslov izvještaj Ustaškog logora Jastrebarsko o nemarnosti upravnih vlasti kod davanja prve pomoći ranjenicima koji stignu sa položaja. Takova prijava prilaze se u izvorniku s molbom da Naslov poradi, kako bi sve vlasti u ovakovim slučajevima međusobno povezale i u svemu izašle ranjenicima u susret, jer bi takov postupak osobito dobro moralno djelovao kako na same ranjenike i ostale vojnike, tako i na prisutno' pučanstvo.—

Od strane ovoga stožera je u nekoliko navrata zatraženo, da se u Netretić obćinu pošalje pomoć, gdje se partizani sakupljaju jer ih se od žumberačke strane potiskuje, te preko ovoga područja prevoze ranjene i mrtve, ali se niti najmanja pomoć nije poslala.—

Tako su u Ribniku bili dva dana sa svojim ranjenicima i o tome su od strane ovoga stožera obaviještene vojne vlasti, ali se nije poduzelo ništa. Tako danas brzoglasno zamolila je oružnička postaja Netretić pomoć od 50 do 100 ljudi i da bi

* Odnosi se na Trinaestu proletersku NOU brigadu »Rade Končar« Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 108 i 208.

⁷ Četvrta NOU brigada i Trinaesta NOU brigada »Rade Končar«

⁸ Vidi dok. br. 15.

" Vukšin Sipak

USTASKI STUŠEN POKUPJE
KARLOVAC
BROJ 31/Tajno/1943.

214-31
Karlovac, dne 1. veljače 1943.

GLAVNOM USTASKOM STANU
ZAPOVJEDNICTVU POSTROJNIKA

Z A G R E B

Ovoredarstvena stražarnica na željezničkoj postaji izvješćuje da je tano prijavio Bura Josip, gradski radnik iz Karlovca nastanjen u "staškoj ul. 11., da mu je 28. ov. mj. oko pola noći došao jedan njemački vojnik u njegov stan, izvadio nož i tražio da mu dađe novaca. Kod njega su te noći spavali još 3 putnika koji su došli na sajam. Njemački vojnik izjavljuje Bura tražio je i od njih novaca, te je od 1 putnika uzeo 1.800.- Kuna, a potom otišao.

Ovo će redarstvo nastojati doznati ime tog vojnika, te kojoj jedinici pripada, kako bi se protiv istoga mogao povesti postupak.-

Jutarnjim vlakom odpremljeno je u Zagreb u bolnicu 7 ranjenih Njemačkih vojnika.-

Kotarska oblast Jastrebarsko svojim dopisom od 25. ov. mj. broj 73 Pr./43., izvješćuje da je 22. ov. mj. poslije podne došla u selo Petrovinu domobranska vojska zajedno sa 4 talijanska tenkova koju vojsku je primjetila partizanska kontrola iz obližnjih sela. Partizani su napali tu vojsku, ali čim su talijani primjetili partizanske odrede isti su se sa svojim vojnim tenkovima vratili natrag, te ostavili domobransku vojsku samu. Nakon kraće borbe domobrana sa partizanima domobrani su se povukli prema Volavljju. Partizani ušavši u Petrovinu rasporedili se po kućama i tražili hrane. Moglo ih je biti po prilici do 500. Svi su bili dobro naoružani strojnicama i puškama. U Petrovini su dana 23. siečnja ov. g. u jutro u 7 sati zapalili školu i občinu. Istoga dana pripremili su se za napadaj na domobransku vojsku u Volavljju, ali su se domobrani već prije bili povukli, tako da su partizani došavši u Volavljje zapalili koja je potpuno izgorila a potom se vratili natrag u Petrovinu.-

Kotarska oblast Jastrebarsko također dostavlja izvješće oružničke postaje Jastrebarsko od 25. I. 1943. broj 172/43., u kojem se javlja da su 19. siečnja njemačke trupe bile na prolazu kroz Jastrebarsko. Jedan njihov odred od 30 vojnika odvojio se je i odjašao u selo sv. Janu. Na putu u sv. Janu susreli su dvojicu partizana, koji su vidjevši ih počeli bježati, a našto su vojnici na njih otvorili vatru i dvojicu ustrajelili. Od njih su oduzeli puške od kojih je jedna bila talijanska dugaca, a druga mauzerov karabin. Nakon odlaska njemačkih vojnika ubitene su pregledali tamošnji seljaci, pa su kod njih našli 2 bombe talijanske ručne i kod svakoga njegovu izkaznicu, tako da se moglo zaključiti da se jedan od njih zove SRAF VLADIMIR, brijački pomoćnik, rođj. 1915. u Sesvama kotar Zagreb, dok je drugi imao izkaznicu na ime MILANOVIĆ ĐAKO, iz sela Radković /Slovenija/, ali buduća nije bilo svjetloписа nije se

se svi tamo nalazeći se partizani u jačani od 150 ljudi pohvatali.—

Nadalje izvještavamo Naslov, da će svi naši ljudi, koji su na operativnom području po Talijanima uhapšeni biti prema obavijesti generala Scipione-a¹⁰ pušteni na slobodu na zauzimanje ovoga stožera, jer su to sve nevini ljudi. Operacije¹¹ se na području ovoga stožera vrše po njemačkim, talijanskim i našim vojnim formacijama. Napada sa strane partizana imade u pozadini operacija, pa je radi toga dosta mrtvih i ranjenih. Tako je 2.II.ov.g. došlo iz Zumberka oko 100 ranjenih Talijana,¹² a na Kordunu imade naših i njemačkih vojnika ranjenih i mrtvih.—

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

(M. P.)

Po nalogu Stožernika
pobočnik za upravu:
M. Karakatić v.r.

Broj: V.T. 14—10—1943.

Za točnost priepisa jamči:
ODJEJJNI UPRAVITELJ
za vezu sa državnim vlastima:
(Prof. M. Eterović)
Eterović

(M. P.¹³)

¹⁰ Komandant talijanskih snaga na području Karlovac

¹¹ Odnosi se na operaciju »Weiss« (Četvrtu neprijateljsku ofanzivu) i na napad talijanskih jedinica na Zumberak. Vidi dok. br. 98 i 108 i tom V, knj. 11, dok. br. 199, 220 i 223.

¹² Ove gubitke talijanske jedinice su pretrpjele u toku napada na Zumberak.

¹³ Okrugli pečat: Glavni ustaški stan — Zapovjedništvo postrojnika

**DNEVNI IZVJEŠTAJ VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA« OD 2 VELJAČE 1943 GOD. O
DEJSTVIMA POTČINJENIH JEDINICA NA DAN 1 VE-
LJAČE¹**

PREDMET: zrt

OPERATIVNO

TELEGRAM

V.P. 10, 2 veljače 1943—XXI

**OD SUPERSLODE — OPERATIVNO
VRHOVNOJ KOMANDI**

jj

P.A. RIM — SUPERSLODA BR. 1820—766—2.2.43 u 13.55

Br. 1820 prot.

NOVOSTI DO ZAKLJUČAO 1 VELJAČE 1943 XXI

Sektor XI arm. korpusa:

Prilikom čišćenja raznih zona razbijeni su mali odredi ustanika i uništene pripreme: 3 partizana ubijena i neodređen broj ranjen; na našoj strani 1 poginuo i 3 ranjena.

Operacije u zoni Gorjanci:² usredsređena akcija naših kolona naišla je na žestok otpor neprijatelja.³ Avijacija je bombardovala i mitraljirala naselja Prekrižje i Konjarić Vrh (14 km jugozapadno od Jastrebarskog), gdje su primjećene ustaničke snage. Nanijeti gubici, sem već javljenih, 18 mrtvih utvrđeno; prema pouzdanim obavještenjima, partizani, prilikom povlačenja, izgleda da su odveli 40 kola što mrtvih što ranjenih. Naši gubici 18 poginulih, od kojih 1 oficir, 40 ranjenih, od kojih 8 oficira.

Kao ispravka vijesti iz jučerašnjeg biltena: nestalo 14, mjesto 20. O avionskoj nesreći kod Bersezio,⁴ o kojoj javlja jučerašnji izvještaj: avion se zapalio i potpuno je uništen; od 5 članova posade dosad su nađena 4 leša; nastavlja se istraživanje. • '

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 199, 220 i 223.

³ Trinaesta proleterska NOU brigada »Rade Končar«, Četvrta NOU brigada i dijelovi Prve i Druge slovenačke NOU brigade, koje su se nalazile na Zumberku i Gorjancima. Vidi dok. br. 96 i tom V, knj. 11, dok. br. 223.

⁴ Nije jasno na koje se mjesto odnosi.

V i XVIII arm. korpusa:

II: *Operativni ciklus »Weiss«*.⁶ Grupacija »Lombardia«.⁶
Nastavljena je akcija čišćenja i kontrolisanja, naročito u zoni Saborski (14 km jugoistočno od Plaškog). Grupacija »Re«⁷ sjeverna kolona: nastavljene su akcije suzbijanja u zoni Čudin Klanac i započeo je pokret prema Vrelu (4 km sjeverozapadno od Korenice), savlađujući otpor koji su pružale jake neprijateljske snage.⁸

Srednja kolona, naišavši na znatan neprijateljski otpor,⁹ nastavila je pokret u pravcu Bunića, do koga su stigle isturene jedinice; južna kolona nastavila je nešto malo preko sedla Klanac,¹⁰ pošto je protjerala partizanske snage¹¹ sa položaja i koje su uporno branile. Grupacija »Sassari« odbila napade neprijatelja¹² u zoni Bruvno. Avijacija nije uzela učešća zbog nepovoljnih atmosferskih prilika. Nanijeti gubici, koji izgledaju znatni, u toku su utvrđivanja. Naši gubici: 11 poginulih, od kojih 1 oficir, 24 ranjena, od kojih dva oficira i 4 nestala; hrvatski gubici; dvô poginula i dva ranjena; gubici M.V.A.C.: 3 poginula i 1 ranjen.

Situacija *njemačkih trupa*: SS div. »Princ Eugen« započela je pokret u pravcu jugoistoka i stigla na liniju Grabež (6 km istočno-sjeveristočno od Bihaća) — Bijelo Brdo (7 km jugoistočno od Bihaća), potisnuvši jake jedinice neprijatelja.¹³ 369 div. rasporedivši se između Bos. Krupe i Otoke, sprema se da pređe rijeku Unu u pravcu Sanskog Mosta. 717 div.: sjeverna kolona odbila napade neprijateljskih formacija¹⁴ koje dejstvuju frontalno i sleđa njenog rasporeda na liniji Brankovac¹⁵—Palanka—Faitcvci; južna kolona naišla je u zoni Blaževići (6 km sjeverozapadno od Ključa) na jak neprijateljski otpor¹⁶ koji joj ometa pokret prema Bos. Petrovcu. Na kraju krajeva, ta divizija se ne kreće.

⁵ Četvrta neprijateljska ofanziva

⁶ Češće se upotrebljava naziv »Grupacija Fabbri«.

⁷ Odnosi se na diviziju »Re«.

⁸ Vidi dok. br. 91, prim. br. 14.

⁹ Prvog i Drugog bataljona Druge NOU brigade. Vidi dok. br. 89.

¹⁰ Kod s. G. Ploča.

¹¹ Dijelovi Devete NO brigade Šeste divizije NOV i PO Hrvatske. I Vidi dok. br. 89.

¹² Vidi dok. br. 89.

¹³ Dijelovi Sedme divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske. [Vidi dok. br. 89 i 90.

¹⁴ Odnosi se na jedinice Osme krajiške brigade.

¹⁵ Vjerovatno Benakovac

¹⁶ Vidi ton* IV, knj. 10, dok. br. 4.

Druge zone:

Suzbijene su akcije uznemiravanja naših garnizona Delnice, Fužine i Lič. U zoni Benkovac zatvorena su tri lica osumnjičena zbog prevratničkog djelovanja. Garnizon Gaćezezi (9 km sjeverno od Vodica) napadnut je od strane jedinice partizana,¹⁷ koji su se povukli uslijed intervencije garnizona Vodice: na našoj strani nema gubitaka; neprijateljski gubici nisu utvrđeni. U okolini istog mjesta naša patrola sukobila se sa partizanskim odredima i imala gubitak od 8 poginulih. Za vrijeme sukoba u žoni Mrdakovica¹⁸ (5 km sjeveroistočno od Vodica), o čemu javlja izvještaj 910 od 18 o.m. utvrđeno je da su partizani, sem već javljenih gubitaka, imali još 5 mrtvih.

Željezničke pruge:

Kod Skrada (7 km sjeveroistočno od Delnica), uslijed odnošenja dijelova šina, iskliznuo je teretni voz: uspostavljanje pruge predviđeno je kroz dva dana.

Prekinuta je pruga na dionici Perković—Unešić (5 km sjeveroistočno od Vrpolja): u toku su radovi oko uspostavljanja.

Sektor VI arm. korpusa:

Nema ništa važno da se javi.

PREGLED GUBITAKA:

Utvrđeni nanijeti gubici: ubijeno 26, zarobljeno 3. Značajni drugi gubici koje treba utvrditi.

Naši gubici: poginulo 38, ranjeno 67.

GENERAL ROATTA

¹⁷ Dijelovi Primorske čete Sjevernodalmatinskog bataljona
¹⁸ Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 157.

**OBAVJEŠTENJE VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA« OD 2 VELJAČE 1943 GOD.
O PREDUZIMANJU NAPADA NA KORENICU, DEBLOKI-
RANJU STRMICE I TRAŽENJU DA NJEMAČKE VAZDU-
ŠNE SNAGE NE DEJSTVUJU NA PODRUČJU ZAPADNO
OD LINIJE PRIJEBOJ—UDBINA—KULEN VAKUF¹**

PREDMET: DCL.

KOPIJA

TELEGRAM

V.P. IO² 2 veljače 1943—XXI

OD SUPERSLODE — OPERATIVNO ODJELJENJE

GRUPI ZA VEZU CORSI³ (preko ital. misije)⁴ ,

Br. 1784

U potvrdu telefonskog saopštenja ovog pomoćnika nač. štaba"⁵
od 1 veljače.

- 1) — U vezi s vašim telegramom br. 74 (A) 3.⁶ Predviđena je skorašnja akcija italijanskih trupa na Korenicu,⁷ međutim nije (kaže se nije) predviđeno čišćenje Plješevice Planine (Gospić PL-GK) od strane istih trupa.
- 2) — U vezi s vašim 71 (A) 3. U cilju deblokiranja našeg garnizona Strmica, napadnutog jakim partizanskim snagama,⁸ i smanjenja pritisaka koji ove vrše u čitavoj

¹ Kopija, pisana na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Broj vojne pošte Više komande oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«

³ Talijanska grupa za vezu Više komande oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija« pri Komandi njemačkih trupa u Hrvatskoj. Ime dobila po rukovodiocu ppukovniku Corsi.

⁴ Pri vladi NDH

⁵ Odnosi se na pomoćnika načelnika Štaba Više komande oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«, pukovnika Giacomo Zanussi-a.

⁶ Vidi tom IV, knj. 10, dok. br. 180.

⁷ Vidi dok. br. 99.

⁸ Vidi dok. br. 93.

okolnoj zoni, u toku je operacija od strane formacija M.V.A.C.⁹ pravcem Knin—Strmica—Bos. Grahovo.

- 3) — Da bi se izbjegla mogućnost incidenata potrebno je da se njemačka avijacija uzdrži, do novog obavještanja, od intervencije u zonama gde operišu naše trupe, tj. zapadno od puta Prijeboj—Korenica—Bjelo Polje — Pećine—Udbina—D. Lapac—Kulen Vakuf i zapadno od puta Kulen Vakuf—Bos. Grahovo.
- 4) — Takođe je potrebno obavijestiti njemačku komandu¹⁰ da sve hrvatske formacije i formacije M.V.A.C. nisu snabdjevene signalnim platnima za avione. Na svaki način i jedni i drugi operišu zapadno od pomenutih puteva.

Načelnik štaba¹¹

2 veljače 1943 — XXI

i

⁹ Odnosi se na »Dinarsku četničku diviziju«, čiji je komandant bio ratni zločinac pop Momčilo Đujić, i na hercegovačke i crnogorske četnike.

¹⁰ Odnosi se na Korri&ndu njemačkih trupa u Hrvatskoj.

¹¹ General* elemente Primieri

»

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 2 VELJAČE 1943 GOD. O DEJ-
STVIMA POTCINJENIH JEDINICA NA PODRUČJU LIKE¹**

TELEGRAM

Dato na uvid Ekselen. Robotti-u.
Dato na uvid Načelniku štaba.
Dato na uvid Pom. nač. štaba.
Prepis upućen obavještajnom odjelj.
Prepis upućen Kr. karabinjerima.

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 1841
Stiglo 3 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA

KOMANDI SUPERSLODE

i na znanje:

KOMANDI XI. XVIII ARMIJSKOG KORPUSA

ŠEFU ITALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS —
preko Italijan. misije u Zagrebu

Br. 1867/Op.

NOVOSTI DANA 2 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

1.—

Primijećene su znatne partizanske snage u zoni
Udbine (Gospić PN-PL).

2.—

Primijećene su grupe partizana u zoni Đurići (Ogulin
ZR-AB), Krivi Put (Ogulin ZN-AD), Grabova Lokva (Ogulin
ZR-AB) i primijećeno je kretanje naoružanih ljudi i izbjeglica
iz zone Lič. Jesenica prema Drežnici (Ogulin ZT-ZV-AL).

Tačka prva — operacije u toku:

Grupacija Fabbri:

— Vršeno čišćenje zone Saborski (Gospić MK-GZ), Bilje-
vina (Gospić NH-GZ).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta.

Pronađena tri leša italijanskih vojnika.
Uhapšene 72 osobe zbog utvrđenog saučesništva sa usta-¹
nicima.

Nema gubitaka.

Divizija »Re«:

Sjeverna kolona:

— Savladavši otpore neprijatelja,² jutros je zauzela Koricu (Gospić PI-FK) gdje je nađeno mnogo materijala i jedan neispravan hrvatski avion.

Gubici u toku dana: poginulo troje, ranjeno četrnaest, od kojih dva oficira. U toku je provjeravanje gubitaka neprijatelja.

14 partizana strijeljano, od kojih dvoje vođa.

Zaplijenjeno oružje: 2 puškomitraljeza, nekoliko pušaka, mnogo municije. Uhapšeno 14 sposobnih ljudi.

Srednja kolona:

— Jutros su ustanici³ napali jučer dostignute položaje. Napad je bio odbijen. Na našoj strani šest ranjenih. Neprijatelj ostavio na terenu mnogo mrtvih, od kojih jednog partizanskog vođu. Zaplijenjena dva puškomitraljeza, dvije puške, mnogo municije i ručnih bombi.

Južna kolona:

— Osposobljen most kod kote 659 (Novigrad PI-PG); nakon što je savladala mnoge otpore,⁴ zauzela je sedlo Ljeskovac (Novigrad PI-PG). Gubici u toku dana: 12 ranjenih. Kod ustanika 96 poginulih utvrđeno.

Divizija »Sassari«:

— U toku noći propac napad partizana na Bajiće⁵ (Knin RH-RK-EZ). Jutros je započeo pokret na G. Lapac.

Vidi dok. br. 91 prim. br. 14.

¹ Drugi i Treći bataljon Šeste NO brigade Pete operativne zone. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste NO brigade Štabu Osme divizije NOV i PO Hrvatske od 13 ožujka 1943 godine.

² Otpor pružili dijelovi Devete NO brigade.

³ U toku 2 veljače, prema podacima iz dokumenata jedinica Šeste divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske, vodili su borbu samo Prvi bataljon Prve NOU brigade i jedna četa Trećeg bataljona iste brigade, na položajima Zavišić i Vršina. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

r

Aktivnost avijacije:

- Zatraženi zadaci nisu mogli biti izvršeni uslijed atmosferskih prilika.
Gubici u toku dana: naši: mrtvih 6, ranjenih 32, od kojih 2 oficira.
Neprijatelja: 96 mrtvih utvrđeno, 14 strijeljanih, 86 lica pohvatano.

\ *Drugo: ostale zone:*

Sektor Delnice—Ogulin—Vrbovsko:

- Akcija uznemiravanja na garnizon Delnice (Sušak VQ-BF) i Skrai (Ogulin ZL-BH).
Ustanici su napali na blokadno mjesto 45 (Sušak VQ-UD); intervencijom artiljerije napadači nagnani u bijeg. Opravljen željeznička pruga između 582/7 i . 582/8 km (Ogulin ZI-BF).

Ostali sektori:

- Obična aktivnost patroliranja.

Temperatura, stanje snijega i mogućnost prelaza puteva:

Sektor Delnice—Ogulin—Vrbovsko i divizija »fte«:

- Vrijeme kišovito, temperatura u porastu, putevi prolazni.

GENERAL GLORIA
o

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM
NAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 2 VELJAČE 1943
GOD. O POKRETIMA JEDINIČA NOV, BORBAMA U Rg
JONU MAZINA I AKCIJI ČIŠĆENJA NA PODRUČJU ŠI
BENIKA¹**

PREDMET:

TELEGRAM

v.P. 10, 2 /2/ 43—XXI, čaToLU

Dato na uvid Eksel. Robotti-u.
„ „ „ Nač. štaba.
„ „ * „ Pom. nač. štaba.
Prepis upućen Obavješt. odjelj. ;
„ „ Kr. karab.

**OD KOMANDE XVIII A.K.
SUPERSLODI**

Operativno odjeljenje
i na znanje:

KOMANDI V i VI A.K.

VISA KOMANDA ORU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO —

Br. 1844

Stiglo 3 veljače 1943 — XXI

Br. 1868/op. •

IZVJEŠTAJ ZA 2 VELJAČU U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

— Pokret palrola na brdima oko Strmiće (Knin SR-DR) **Iz-**
gleda da se partizani iz zone Livno,² naoružani sa **mnogo**
automatskog oružja, bacačima i sa dva topa od 75 mm, **pre-**
mješčaju prema prevoju Turija (Makarska XI-AX) uslijed
pritiska njemačkih i hrvatskih trupa sa sjevero-istoka **prema**
Bos. Petrovcu i Glamoču (Jajce VU-DL).

Sektor »Zara«:

— Patrola M.V.A.C. u zoni Popovići (Novigrad OL-DN) uhap-
sila dva naoružana lica. Patrola Kr. karab i Kr. granične
straže³ sukobila se sa snažnom grupom ustanika.⁴

¹ Original, pi?an na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

^a Odnos; se na Drugu proletersku NOU diviziju.

^a Riječ je o graničnoj straži na granici između fašističke Italije i NDH, koja je na području Dalmacije išla linijom: Obrovac, r. Zrmanja, Padane na r. Krki, zatim išla južno od Drniša na Kozjak (primorski) i sjeverno od Splita na obalu.

⁴ Odnosi se na Primorsku četu.

Naši gubici: 5 ranjenih; partizanski neutvrđeni.
Jedinica poslata za pojačanje uhapsila sedam sumnjivih lica.

Sektor »Bergamo«:

Prilikom premještanja za Drniš—Ružić (Šibenik SR-CO), odred hrvatskih žandara se sukobio sa grupom ustanika i ubio dvojicu, bez sopstvenih gubitaka.
Odredi M.V.A.C. Dinara⁵ juče su napustili Strmicu uprkos naređenju popa Dujića koji je sa" malim brojem ljudi otišao lično da je posjedne.

Uspostavljen željeznički saobraćaj za Knin.—

Sektor »Sassari«:

— Jedinice upotrebljene u operaciji⁶ zauzele Bajići⁷ (Knin RK-EZ). U noći odbijen ustanički napad⁸ na pomenuto mjesto: zaplijenjena dva tronošca za mitraljez i redenik.
Naših gubitaka nema, kod partizana jedan mrtav.
Započet pokret na G. Lapac.

Sektor »Celere«:

Prilikom čišćenja zone jugoistočno od Konjevrata (Šibenik RM-CM) uhapšeno 46 sumnjivih, 1 ranjen a 3 ubijena pri pokušaju bjekstva. Noću uoči 2-og tek. u Vodicama (Zirje ZN-CK) ubijena tri sumnjiva lica koja su se dala u bjekstvo na poziv naše patrole; jedan je ranjen.

Oblačno, vetar.

GENERAL SPIGO

⁸ Četnici iz »Dinarske divizije« čiji je komandant bio pop Momčilo Đujić. U sastav ove divizije ulazile su sve četničke jedinice na području Kninske Krajine, južne Like, Bosanskog Grahova, Bos. Petrovca, Glamoča i Podinarja. »Dinarska divizija« bila je potčinjena komandi italijanske divizije »Sassari«, čije je sjedište bilo u Kninu. Krajem siječnja 1943 god., ova četnička jedinica došla je pod komandu novoobrazovanog »Sektora Dinara«, koji je formiran po naređenju komande divizije »Sassari«. Za komandanta tog sektora postavljen je talijanski general Gianuzzi, dotadašnji komandant pješadije u diviziji »Sassari«. U sastav »Sektora Dinara« ušli su dijelovi divizije »Sassari« i divizije »Bergamo«, koji su bili raspoređeni u rejonu Knina i na sjever do Zrmanje, Plavna i Strmice, te sveukupne snage četničke »Dinarske divizije«. (Podaci iz arhive Vojnoistoriskog instituta).

* i ⁷ Odnosi se na talijanske jedinice pod komandom divizije »Sassari« koje su iz Gračaca prodrle u rejon Mazina i odatle vršile napade u pravcu G. Lapca.

⁸ Napad vršili manji dijelovi Prve NOU brigade.

**IZVJEŠTAJ VOJNOG POVJERENIŠTVA NDH PRI VIŠOJ
KOMANDI ORUŽANIH SNAGA »SLOVENIJA—DALMACI-
JA« OD 2 VELJAČE 1943 GOD. O DEJSTVIMA TALIJAN-
SKIH I USTAŠKO-DOMOBRANSKIH SNAGA NA PODRU-
ČJU LIKE U TOKU OPERACIJE WEISS¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME :	KOME SE JAVILO:
	sati	
	dan	
	mjesec	PREDAO:
PRIMIO:	godina	

SADRŽAJ

Sušak br. 10² z 107 r 1107

Zagreb 54 2.2.1131

operod³

Spoj naš br. 808/tajno.⁴ Prvo: Njemačke snage bez promjene. Drugo: kolona Vrhovine produžila akciju od Prijeboja na jug ka Korenici uz teške borbe⁵ ovladala crtom V. Javornik (kota 878), Čujića Krčevina (kota 804), 3 km. južno Prijeboja. Treće: kolana Široka Kula zauzela poslije jakih borbi⁶ Bunić i drži dominirajuće točke zapadno Bunića. Četvrto: kolona Lovinac lagano i oprezno napreduje duž puta Ploče—Udbina. Peto: ko-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—24, k. 18.

² Telegram upućen iz Sušaka od Hrvatskog vojnog povjereništva pri Višoj komandi oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«.

³ Telegram upućen u Zagreb, Operativnom odjelu Glavnog stožera.

⁴ U arhivi Vojnoistoriskog instituta

⁵ Sa Četvrtim bataljonom Šeste NO brigade i dijelovima Četrnaeste NO brigade.

⁶ U toku 2 veljače sa ovom talijansko-ustaškom kolonom vodili su borbu Drugi i Treći bataljon Šeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 35.

Iona Gračac produžava razčišćavanje oko Mazina. Šesto: u zoni Plješevice prisustvo jakih partizanskih snaga.⁷ Sedmo: kod te[kuće] akcije Zumberka nema daljnih podataka.⁸

Hrvopo op. br. 820/tajno.

P 3/II D

BR. 102

ODGOVOR VISE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA »SLOVENIJA—DALMACIJA« OD 2 VELJAČE 1943 GOD. U VEZI SA ZAHTEJEM KOMANDE NJEMAČKIH TRUPA U NDH DA SE TALIJANSKE SNAGE ANGAŽUJU U PRAVCU BIHAĆA¹

Veza: I/A Br. 119/43 Komanda od 1.2.1943²

I. — Divizija »Lombardia« je već odavno započela sa lokalnim čišćenjem.

II. — Komandant pješadijske diviz. »Re« je predložio komandanta SS divizije da zajednički djeluju na Bihać. Odgovoreno je da nije potrebno.³ Poslije toga sjeverna kolona pješ. divizije »Re« napala je u pravcu juga (Prema želji komande generala Lüthersa) i zauzela jutros Korenicu,⁴ a zatim produžuje ka jugu.

Stoga nije u stanju da štiti zenu Zavalje.

III. — Ostale kolone iste divizije su već u pokretu u pravcu sjeveroistoka, kao što sam već javio 29 siječnja glavnoj komandi za Jugoistok.⁵

IV. — Pješadijska divizija »Sassari« ima naređenje da zatvori puteve za G. Lapac i (Kulen Vakuf, kao što sam već

^T Dijelovi Prve NOU brigade. Vidi dok. br. 89.

* Nejasno. Trebalo bi da glasi: »Kod talijanske akcije na Zumberku nema daljnih podataka«. Ovo stoga što su talijanske jedinice pod komandom Jedanaestog armijskog korpusa vršile operacije na Zumberku. Vidi dok. br. 12 i 15.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta (k. 3 C/5).

* Dokument pod ovim brojem Redakcija nije pronašla. Međutim, na osnovu sadržaja, vidi se da se radi o dok. br. 91.

* Vidi tom V, knj. U, dok. br. 215.

⁴ Vidi dok. br. 98.

⁵ Glavnoj komandi Jugoistok poslat je dopis sadržine slične dok. br. 214 u tomu V. knj. 11.

javio 29 prošlog mjeseca." Ona je stoga pojačala desnu kolonu sa nekoliko bataljona lijeve kolone.'

Nastupanje divizije ka raskrsnici puteva kod Koviljače (do sada objekt njemačkih trupa) biće, ako je moguće, izvršeno. Mišljenja sam da bi bilo dobro pojačati i lijevu kolonu 717 divizije, kako bi bila u boljoj mogućnosti da dostigne Bos. Petrovac. Ovaj pravac izgleda sada mnogo važniji od onoga ka Bos. Krupi.

V. — Ješ u početku operacija, naređeno je raščišćavanje zauzetih ciljeva.

GENERAL ROATTA

— Ovaj odgovor je otišao 2 veljače preko njemačke grupe za vezu pri Superslodi.⁸

" Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 214.

⁷ Desna kolona divizije »Sassari« napadala je pravcem Gračac — Pravno — Mazin — G. Lapac — Kulen Vakuf. Lijeva kolona ove divizije bila je pod komandom divizije »Re«, kao njena »južna kolona«, a napadala je pravcem Lovinac — Ploče — Udbina.

⁸ Ova je rečenica dopisana običnom olovkom. Poslije toga, u originalu, pri dnu dokumenta, dopisano je olovkom sljedeće:

»U vezi Korenica Bihać itd.

— Inače, u toku je ispravka Komandi Jugoistok, koja je u svome kominikeu ... (slijedi nečitka riječ — prim. Redakcije) od *Va* govorila o »zadocnjelom napredovanju »Re« ka Korenici«. (Kopija Vrh. komandi).

— Pored toga odbijen je današnji zahtjev generala Lüthersa da se posjedne Bihać i Ličko Petrovo Selo u cilju zaštite komunikaciskih linija SS. Razlozi Vrh. komande na naš odgovor 2/2, koji se... (slijede dvije nečitke riječi — prim. Redakcije) naš današnji«.

(25)

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
I. Jorska divizija	SATI	02.40	<p style="font-size: small;"> 1. JORSKA DIVIZIJA VEŠTAČENJE 14-31 18 </p>
	DAN	.	
	MJESEC	veljača	
PRIMIO: Ežen Urnautin, por. s.t.u. Op.odjela	GODINA	1945	PREDAO:

SADRŽAJ

2200 sati Pakrac teško napadnut sa svih strana, a javilo sa pravca sjeverne i zapadne strane.

Sve veze prekinute.

Spoj samo sa krcovatom.

2400 sati pala bitka na sjevernom djelu Pakraca, a nešto kasnije po je dio postava.

Stanje kritično, traje i sada.

Teritorija na južnoj obali u rukama partizna.

Preduzeti su sve moguće mjere sa svih strana.

I. Jorska divizija

Gl. var. stol.era/podukovnik/

0600 sati javilo I. Jorska divizija.-

Situaciju Pakrac stalno javljamo grupi na brzglas 83-00.

Veliki "Ihina" -

Moliz tako tr. biti obavještenje.

I. Jorska divizija

Gl. var. stol.era/podukovnik/

1/14

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 2 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU PA-
KRAC¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
I. Gorska divizija Daruvar	SATI	0240	
	DAN	2.	
	MJESEC	veljače	
PRIMIO: Aren Dragutin, por. s. č. u Op. odjelu	GODINA	1943	PREDAO:

SADRŽAJ

2200 sata Pakrac teško napadnut² sa svih strana a najviše sa pravca sjeverne i zapadne strane.

Sve veze prekinute.

Spoj samo sa krugovalom.

2400 sata pala pilana na sjevernom djelu Pakraca,³ a nešto kasnije pao je dio postava.

Stanje kritično, a traje i sada.

Periferija na desnoj obali r. Pakra u rukama partizana.

Preduzeli smo sve moguće mjere sa svih strana.

I. Gorska divizija

Glavar stožera (podpukovnik)

0600 sati javlja I. gorska divizija.—

Situaciju Pakraca stalno cijele noći javljamo grupi vest⁴ na brzoglas 83—00.

Nadimak: »Ihimanin«.

Molim tamo tražiti obavještenje.

P 2/II D

I. Gorska divizija
nadsatnik (Kulundžić)

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—30, k. 18.

² Od dijelova Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 1 i 104.

³ Ove objekte zauzeo je Četvrti bataljon Dvanaeste NO brigade. Vidi dok. br. 6.

⁴ Grupa Zapad (West) bila je pod komandom 187 njemačke rezervne divizije.

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 2 VELJAČE 1943 GOD. O REZULTATIMA BORBE ZA
PAKRAC, O BORBI U REJONU D. CAGLIC I O DIVERZI-
JAMA U SLAVONIJI¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
	SATI		<i>f</i>
	DAN		
	MJESEC		
PRIMIO:	GODINA		PREDAO:
	SADRŽAJ		

Daruvar br. 15 2.2.43 18,45 sati

Zagreb br. 74 2.2.43 23,30 u

Operativnom odjelu — posljedak današnje borbe za Pakrac.² Naši gubitci: mrtvih 5, ranjenih 7, nestalih 34, poglavito vod koji je osiguravao pilanu sjeverno od Pakraca i koji je iznenada cokoljavanjem zarobljen.³ Izgubljeno 34 puške sa nestalima. Neprijateljski gubitci: mrtvih 109, 39 nađenih lješeva i 70 utvrđenih mrtvih koje partizani u prisutnosti seljaka odvezli [na] 16 kola u toku noći i ranjenih 9 previjeni u jednoj kući u selu Prekopakra.⁴ Zaplijenjeno 49 pušaka i dosta opreme, zarobljena dva oboružana. Utvrđeno da Pakrac napadala 17. partizanska brigada i dva bataljona 7. partizanske brigade.⁵ Gonjenje još u

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² O borbi za Pakrac vidi dok. br. 1.

³ Od Četvrtog bataljona Dvanaeste NO brigade. Vidi dok. br. 6.

⁴ Netačno. Gubici jedinica Četvrtje divizije NOV i PO Hrvatske bili su: 14 mrtvih i 39 ranjenih. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Četvrtje divizije Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske od 12 ožujka 1943 godine.

⁵ Neprijateljsku posadu u Pakracu napadali su: Dvije čete Prvog bataljona i 80 boraca Drugog bataljona Sedamnaeste NO brigade, Treći bataljon Šesnaeste NO brigade i Prvi, Drugi i Četvrti bataljon Dvana-

toku. Oko Pakračke Gore manje borbe još u toku. Pruga Daruvar—Pakrac popravljena i brzoglasni spoj duž pruge. Brzoglasni spoj Poljana—Lipik popravljen. Pruga Lipik—Banova Jaruga popravka u toku.

Osim dosada javljenih kvarova partizani⁶ noćas ponovo uništili 4 mosta na putu Lipik—Banova Jaruga između Gaja i Kukunjevca. U nasilnom razviđanju ka Donjem Čagliću uz potporu topništva rastjerani i nagnani na povlačenje prednji neprijateljski dijelovi⁷ koji su se bili spustili u ravnicu sjeverno od Donjeg Čaglića. Partizani drže Donji Čaglić i Bukovčane. Sa snagama koje su se danas mogle odvojiti za ovu zadaću nije se moglo dalje. Sutra će se obnoviti jačim snagama. U 0730 sati kod sela Omanovca, 6 kilometara sjeverno od Pakraca, napadnut⁸ odjel koji je popravljao brzoglasnu liniju. Borba u toku. Pri noćasnjem napadu na selo Pivnica, 7 kilometara sjeveroistočno Dulaveca, partizani zapalili občinsku zgradu dok željeznička postaja spašena intervencijom oklopnog vlaka i pojačanja od Dulaveca. Zasjeđa kod sela Doljani, 3 kilometara južno Daruvara, ranila i zarobila jednog partizana a raspršila skupinu od 9 partizana. Vatra na pilani u Pakracu na vrijeme pogašena tako da šteta nije velika.

Gordiv

P 3/II D

Op. br. 241

Predao: 3.2.43 u 1005 sati nar. Požgaj

Primio: satnik Janda 3.2.43 u 1012 sati

este NO brigade. Ostale snage (Treći bataljon Dvanaeste NO brigade, Prvi i Drugi Šesnaeste i Treći Sedamnaeste NO brigade i jedan bataljon Prvog NOP odreda) bile su na osiguranju napada. Vidi tom V, knj. II, dok. br. 119.

⁶ Dijelovi Prvog NOP odreda

⁷ Vidi dok. br. 10.

⁸ Vidi dok. br. 6.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 3 VELJAČE 1943 GOD. O DEJ-
STVIMA POTCINJENIH JEDINICA NA PODRUČJU LIKE
U TOKU 2 i 3 VELJAČE¹

TELEGRAM

Dato na uvid Načelniku štaba.
Dato na uvid Pomoćniku nač. štaba.
Prepis upućen Obavještajnom odjeljenju.
Prepis upućen Kr. karabinjerima.

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 1891
Stiglo 4 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA

SUPERSLODI — OPERATIVNOM ODJELJENJU

i na znanje:

KOMANDI XI i XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
SEFU TALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS
— preko Italijanske misije u Zagrebu

Br. 1944/Op.

NOVOSTI DANA 3 VELJAČE 1943 U 18 SATI

Kretanje ustanika:

- 1) — Izgleda da su u Zavalju (Bihać QK-GK) koncentrisane znatne snage ustanika² sa 2 topa, sa ciljem da ometaju kretanje njemačkih trupa u zoni Bihać.
- 2) — Ustaničke formacije³ povukle su se iz zone Korenica prema Kamenskom (Bihać QM-FP); iz zone Udbine prema Stražbenici (Gospić PN-FN) i Tišma Varoši (QH-FL).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Peta i Petnaesta NO brigada Osme divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske.

³ Druga NOU brigada, te Šesta i Četrnaesta NO brigada

I) — OPERACIJE U TOKU

— Grupacija Fabbri:

— Danas 3-eg izvršeno čišćenje zone između Lič. Jesenice (Gospić MH-GZ), Skrada' (Ogulin ZL-BF), Biljevine (Gospić NH-GZ), Javcrnika (Gospić MH-GS). Porušeno nekoliko neprijateljskih mjesta za zasjedu. Nikakav trag o neprijatelju.

— Divizija »Re« U vezi s telegramom 1867,⁴ jedinice koje su jučer, 2-og, zauzele Korenicu našle su mjesto potpuno napušteno od civilnog stanovništva i skoro potpuno zapaljeno od ustanika u bijegu. Neprijatelj je ostavio na terenu mnogo mrtvih, od kojih je 120 utvrđeno, 2 mitraljeza potpuno ispravna. 19 pušaka i mnogo municije, jedan artiljerijski durbin, mnogo grla stoke, znatne količine žita, nekoliko neupotrebljivih kamiona, 1 hrvatski avion neispravan, 1 skladište skijaškog materijala čitavo. 19 partizana zarobljeno i strijeljano.

Sela koja su zapaljena uslijed davanja otpora: Čujića Krčevina (OL-GM), Korenička Kapela (ON-GM) Rudanovac (ON-GK).

Na našoj strani gubici 1-og tekućeg poslije pcdne: 2 mrtva ili ranjenih, od kojih 2 oficira, jedan tenk onesposobljen eksplozijom mine.

Akcija je zahtijevala od vojnika vrlo velik napor zbog otpora koji je pružio neprijatelj, zbog teškog terena, mraka i pljuska. Jutros, 3-eg, 74-ti pješadiski započeo preko Čudin Klanca (Gospić NK-GO) i Homoljca napredovanje na Korenicu, u koju je stigao u 17 sati nakon što je savladao otpor ustanika⁵ u zoni Homoljački Klanac (Gospić NM-OI). U 15 sati došao je u dodir sa bataljonom 1-og pješadijskog koji se je, dolazeći iz Korenice, sukobio u zoni Pogledalo (Gospić OL-GK) sa ustanicima" pretrpivši gubitke od 3 ranjena.

U toku je kretanje kolone Angelini ka Udbini. Naknadno ću javiti posljednje vijesti.

— *Srednja kolona:* Danas, 3-eg, izvršila je čišćenje zone sedlo Bunić, gdje je oslabljen sukob sa neprijateljem.

⁴ Vidi dok. br. 99.

⁵ Dvije čete Trećeg bataljona Druge NOU brigade. Vidi dok. broj 89.

⁶ Četvrti bataljon Šeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste NO brigade Štabu Osme divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 13 ožujka 1943 godine.

— *Južna kolona*: Danas u 11 sati dostignuta Udbina nakon žive borbe.⁷ Zastanak u zoni Ploča—Udbina.

U današnjoj akciji na našoj strani 2 mrtva i 20 ranjenih; kod neprijatelja utvrđeno 45 mrtvih.

— Divizija »Sassari«:

Jučer, 2-og, dostignuta keta 980 (Knin RK-FG), Bajići (Knin RH-EZ), savladavši znatan otpor.⁸

U toku dana na našoj strani 2 mrtva, od kojih 1 oficir, i 8 ranjenih, među kojima 1 oficir. Neprijatelj: 20 mrtvih utvrđeno.

Partizani su upotreбили jednu haubicu od 100 i jedan protutenkovski top koji je teško oštetiо naš tenk.

Napadi izvršeni noću 3-eg na naše položaje potpuno su odbijeni.

Na našoj strani 1 poginuo, 8 ranjeno i nekoliko promrzlo.

— Aktivnost avijacije:

Danas, 3-eg bombardovana s odličnim rezultatom mjesta Mogorić (Novi Grad NM-OI); Krbavica (Gospić OI-FV), Frkašić (QH-FV-FT) i Kandić (QH-FG).

U blizini Frkašića mitraljirana grupa od oko pedeset ustanika. U Kandiću i u Krbavici mitraljirano mnogo ustanika u bijegu.

Izvršeno izviđanje u zoni operacija.

Gubici u toku današnjeg dana i dana 1-og nisu javljeni; naših mrtvih 7, od kojih 3 oficira.

Neprijatelj: mrtvih utvrđeno 185, strijeljano 19.

II) — *Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin*:

Jučer, 2-og, artiljerijska paljba iz Delnica raspršila grupe partizana, osujetivši tako pokušaj sabotaže u blizini 598-og km (Sušak VQ-AK).

Noću, uoči 3-eg bezuspješna akcija uznemiravanja na garnizon Delnice.

Danas, 3-eg neprijateljska aktivnost na garnizon Mrkopalj i na naše vojnike željezničke zaštite u blizini Hambarišta (Ogulin ZV-AX).

— *Ostali sektori*:

Obična aktivnost patroliranja.

Minimalna temperatura u zoni Gospić—Otočac 4 iznad nule; u zoni Ploča i Korenica nula.

U zoni Korenica i Hcmoljac snijeg obilato pada.

GENERAL GLORIA

⁷ Sa dva bataljona Devete NO brigade. Vidi dok. br. 89.

⁸ Dijelova Prve NOU brigade. Vidi dok. br. 89.

IZVJEŠTAJ USTAŠKE NADZORNE SLUŽBE ZA GRAD
ZAGREB I VELIKU ZUPU PRIGORJE OD 3 VELJAČE 1943
GOD. O NAPADU TALIJANSKIH JEDINICA NA ZUM-
BERAK¹

USTAŠKA NADZORNA SLUŽBA
ZAŠTITNO REDARSTVO

ZA GRAD ZAGREB I VELIKU ZUPU PRIGORJE U ZAGREBU

Broj: Taj 44/1943

Zagreb, dne 3. veljače 1943

Predmet: Prilike u Zumberačko-
Pokupskom području —
izvješće, predlaže se.

Vrlo žurno²

MINISTARSTVU HRVATSKIH ORUŽANIH SNAGA —
PODHVANI ODJEL

Zagreb

Ovo redarstvo primilo je podatke o stanju na području
Zumberka i to sljedeće:

U subotu dne 30 siječnja 1943. počeli su Talijani sa jačim
poduhvatom progoniti odmetnike u Zumberku.³ Isti su pošli u
pravcu Draganića prema Krašiću. Sudjelovalo je osam bojna
Talijana, i to tri bojne iz Karlovca i pet bojna, koje su došle
iz Slovenije.⁴ Podhvatom je upravljao jedan general talijanski,⁵
koji je u tu svrhu došao iz Slovenije. Ime toga generala do
sada ovo redarstvo nije moglo ustanoviti, a navodno je isti su-
djelovao i u ratu Španjolskom.®

Koliko je ovo redarstvo obaviješteno, Talijani nису niti
u Karlovcu, a niti u Zagrebu obavijestili nikoga o svome pod-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 3/1—33, k. 18.

³ Dopisano mastilom.

³ O ovom napadu talijanskih jedinica na jedinice NOV na pod-
ručju Zumberka vidi dok. br. 96, 97 i 107 i tom V, knj. 11, dok. br.
199, 220 i 223.

⁴ Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 199 i 220.

⁵ General Gastone Gambara

^e Odnosi se na rat u Španiji od 1936—1939 godine, u kojemu su
talijanske i njemačke fašističke jedinice uzele učesća na strani generala
Franka, protiv republikanske Španije.

hvalu u Zumberku, nego su izviestili Zapovjedništvo naših oružanih snaga u Karlovcu naknadno već kad su podhvati počeli.

Od naših snaga u Zumberku nije sudjelovao nitko u podhvalu.

Talijani su se sukobili sa partizanima⁷ kod Krašića. Rezultat ove borbe nije točno provjeren, jer Talijani nisu htjeli davati podatke našim organima, koji su izaslati tamo.— Prema podacima, koje je ovo redarstvo prikupilo, na strani partizana bili su gubitci: oko 40—50 mrtvih i cko stotinu do stotinu i pedeset ranjenih.⁸ Gotovo sve ranjene, a i nekoje mrtve, Talijani su prevezli u Karlovac. U toj borbi poginuo je jedan zapovjednik partizanski." To se provjerilo po činovima na njegovoj odori, ali ime se nije ustanovilo, jer to Talijani nisu dozvolili.

Na strani Talijana bili su također veći gubitci, iako Talijani to ne taje, ali neće kazati točan broj. Prema izjavi jednog talijanskog častnika, Talijani imaju oko 40 mrtvih i oko 100 ranjenih.¹⁰

Od Krašića krenuli su Talijani prema Kestanjevcu i to samo oklopnim kolima, dok je glavnina ostala u Krašiću. Na tom putu partizani¹¹ su ih napali dosta jakim vatrom, te su Talijani vratili se natrag ne prihvaćajući borbu. Ovo se je dogodilo u nedjelju dne 31. siječnja; 1943.

Isti dan tj. u nedjelju Talijani su zrakoplovstvom poduno uništili ova sela: Scčice (osim crkve), Plavci, Kordići, Sv. Nikola, Begovo Brdo i još neka manja sela.

Naše pučanstvo pobjeglo je iz svih ovih sela bilo k 13 ustaškoj bojni u Stojdragu, bilo u Samobor ili Jasku.¹²

Dne 1. veljače 1943. Talijani su se iz Krašića povukli prema Karlovcu nakon što su odvucli veliki plien, naročito vino, hranu, stoku, živad svinje itd.

Prema podacima koje je dobilo ovo redarstvo, broj partizana u Zumberku se je povećao i to sa II., V. i VII brigadom.¹³

⁷ Treći bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi dok. br. 12.

⁸ Netačno. Cijela Trinaesta proleterska NOU brigada »Rade Končar« u toku borbi 30 i 31 siječnja i 1 veljače, na pravcu od Draganića i od Vivodine, imala je 9 mrtvih i 42 ranjena. Vidi dok. br. 12 i 15.

* Vojislav Ivetić, tada operativni oficir Trinaeste proleterske NOU brigade. O njegovoj smrti vidi dok. br. 12.

¹⁰ O gubicima talijanskih jedinica pri napadu na jedinice NOV na području Zumberka vidi dok. br. 107.

¹¹ Prvi i Treći bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«

¹² Ja-trebarsko

¹⁵ i " Netačno. Na Zumberku i Gorjancima, pored Četvrte NOU brigade i Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar« nalazile su se još Prva, Druga i Treća NOU brigada NOV i PO Slovenije. Vidi dok. br. 15.

Ove brigade prebacile su se preko Crne Mlake u Zumberak¹⁴ i spojile se sa IV. i XIII partizanskom brigadom, koje se već dulje vremena nalaze u Zumberku. Može postojati mogućnost, da su se ove tri brigade iz Like¹⁵ prebacile preko slovenačkog područja u Zumberak. Svaka od ove tri brigade broji oko 600—700 ljudi. Pored toga sa talijanskog područja prebacila se jedna brigada Slovenaca¹⁶ u Zumberak i spojila se s ostalim partizanima. Ova grupa partizana iz Slovenije broji oko 300 ljudi,¹⁷ koji su dosta slabo naoružani. (Imaju samo pet lakih strojnica).—

Sinoć tj. 2. veljače 1943. došle su velike grupe partizana u Sv. Janu, Petrovinu i Slavetić, gdje su zauzeli sve seljačke kuće.— Ova grupa partizana koja je došla u Sv. Janu ima 40 konja natovarenih većinom sa teškim strojnicama.

Položaji partizana u Zumberku sada su: Pribić—Slavetić—Malunje—Sv. Jana—Prekrižje—Noršić Brieg—Sipački Brieg prema Stojdragi.

Kod Novog Sela Mrzlog Polja, Budinjaka i Gornje Vasi sagradili su partizani bunkere i potrebne roveve za odpor.

Prema gornjem vidi se, da su partizanske snage u neposrednoj blizini Zagreba veoma velike. Kako na području čitavoga Zumberka ima u svemu oko 400 naših vojnika sposobnih za borbu i to u Stojdragi oko 200 ustaša i u Samoboru oko 200 ljudi sposobnih za borbu, to je očita situacija na tom području.

Partizani po svim selima u Zumberku odvođe sve muškarce i prisiljavaju ih, da se bore u njihovim redovima. Isto tako po selima kupe sve konje volove, stoku, odjeću itd. Javno govore, da će primiti borbu, jer da oni znadu svoj zadatak.

Izgleda, da partizani namjeravaju napasti Stojdragu, a možda i Samobor, te se prebaciti u Zagorje a to im obzirom na naše i njihove snage ne bi bilo niti teško.

Prednje izvješće predlaže se naslovu s molbom, da se najvažnije poduzme potrebno kako bi se osujetile namjere partizana, a s druge strane, da se spasi čisto hrvatske pučanstvo u selima Zumberka, ako se još što ima spasti.

ZA DOM SPREMNI!

(M. P.¹⁸)

Upravitelj,
Joso Rukavina
(Joso Rukavina)

Op. 3 II P.

Na Zumberku IV., XIII i slov. brigada
sigurno!¹⁹

3/II D

¹⁷ Brojno stanje svake slovenačke brigade bilo je oko 600 boraca.

¹⁸ Okrugli pečat: kao u naslovu.

U originalu, dopisao olovkom general Dragojlov.

IZVJEŠTAJ VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA »SLOVENIJA—DALMACIJA« OD 3 VELJAČE 1943 GOD. O REZULTATIMA BORBE NA ZUMBERKU I GORJANCIMA¹

PREDMET: BG **OPERATIVNO**

TELEGRAM — PISMO

V. P. 10, 3 veljače 1943-XXI

OD SUPERSLODE — OPERATIVNO ODJELJENJE
VRHOVNOJ KOMANDI

S.P.A. RIM — SUPERSLODA —1860—774—3—2— U 13.30
Br. 1860

NOVOSTI DO ZAKLJUČNO 2 VELJAČE 1943 — XXI

Sektor XI arm. korpusa:

Aktivnost patrola i čišćenja od strane trupa raznih garnizona: uništene su pripreme i zaplijenjen razni materijal. Završena je operacija trupa »Isonzo« i »Lombardia« sjeverno od pruge Zdenčina—Karlovac—Metlika.² Kao što je objavljeno biltenom prošlih dana, jake formacije ustanika (koje se cijene, otprilike, na 4.000 ljudi)³ ukliještene su između Vivodine (7 km sjeveroistočno od Metlike) i Krašića (10 km jugozapadno od Jastrebarskog) i tučene u teškim borbama. Pored već saopćenih gubitaka partizana utvrđen je gubitak od još 71 mrtvog, od kojih 1 komandant brigade; po jednoglasnom tvrđenju mjesnog stanovništva, koje je vidjelo da se povuklo oko 60 kola što mrtvih što ranjenih pored mnogobrojnih mrtvih koji su sahranjeni na mjestu, partizani su izgubili ne manje od 700 ljudi.⁴ Na našoj strani sem, već javljenih gubitaka, 12 poginulih, od kojih 1 oficir, 70 ranjenih, od kojih dva oficira, i 22 nestala. Ukupno: 59 poginulih, od kojih 4 oficira; 160 ranjenih od kojih 10 oficira; 38 nestalih.

GENERAL ROATTA

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ Riječ je o napadu talijanskih jedinica na jedinice NOV i PO Hrvatske na Zumberku i Gorjancima. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 199, 220, 223 i dok. br. 96, 97 i 106 u ovoj knjizi.

⁵ U ovim borbama učestvovala su Trinaesta proleterska NOU brigada »Rade Končar« i Četvrta NOU brigada, zatim dijelovi Prve, Druge i Treće slovenačke NOU brigade.

* Vidi dok. br. 15 i tom V, knj. 13, izvještaj Osme divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 14 ožujka 1943 godine.

⁵ Ostali tekst govori o događajima sadržanim u dok. br. 105.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 3 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU PA-
KRAC I SLANJU POJAČANJA IZ DARUVARA I KUTINE¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:		KOME SE JAVILO :
I. gordiv. podpukov. Marković	SATI	0830	
	DAN	3.	
	MJESEC	II.	
PRIMIO: si. čast. Bojnik Tomerlin	GODINA	1943	PREDAO:

SADRŽAJ

Herojskim držanjem posade Pakraca i pojačanja upućenih iz Daruvara i Kutine, kao i intervencijom III/4 i II/I g.z. povučeni s početnih postava za podhvat koji je bio projektiran, posle najgorčeenijih uličnih borbi prsa u prsa oko 0730 uspjele se je partizane izbaciti iz samog Pakraca. Ogorčene borbe i dalje traju.²

Želj. pruga Banova Jaruga—Lipik kod Brezine—Bujava porušena³ u duljini 1 km te vlak s pojačanjem iz Kutine izletio s tračnica. 2 vagona uništena, lokomotiva i ostali vagoni spašeni. Pojačanje produžilo pješke.

Na putu Daruvar—Badljevinu—Pakrac bile su postavljene mine.⁴ Jedna bojna kola naletela su na minu. Mina eksplodirala ali bez štete.

Svi putevi i želj. pruge koje vode u Pakrac na više mjesta pregrađene su velikim stablima i zabarikadirane.⁵

Napadaj u najširoj razmjeri bio je u tančine pripremljen. Za sada se ne mogu dati podrobnosti i žrtve.

1. gordiv. Op. Br. 237/Taj.

P 2/II D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—31, k. 18.

³ Napad na uporište Pakrac izvršila Četvrta divizija NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 1, 6 i 10.

⁴ i ⁵ Ove diverzije i zaprečavanja izvršile su jedinice Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske koje su osiguravale napad na uporište Pakrac. Vidi dok. br. 1, 6 i 10.

DNEVNI IZVJEŠTAJ VRHOVNOG ORUŽNICKOG ZAPOVJEDNIŠTVA OD 3 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADE DUZ PRUGE KRIŽEVCI—KOPRIVNICA I DIVERZIJAMA NA PRUZI DESINAC—ZDENČINA I GOSPIĆ—GRACAC^x

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
VRHOVNO ORUŽNICKO ZAPOVJEDNICTVO
odjel za javnu sigurnost
Broj 34/tajno

U Zagrebu, dne 3. veljače 1943.

Predmet: Dnevno izvješće od
3. veljače 1943. do
8 sati.

- 1). GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel)
- 2). GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI RED
I SIGURNOST

PODRUČJE 1. ORUŽNICE PUKOVNIJE:

1. II oko 2350 sati skupina oko 100 partizana² napala i zapalila željezničku postaju Kunovec—Subotica (: 5 km s.z. Koprivnice:) a zatim se povukla u smjeru Rasinje (: 8 km z. Koprivnice:).

Noću 1. II. na km 450/90 željezničke pruge između postaje Desinec—Zdenčina (: 4.5 i 8 km izt. Jastrebarskog:) partizani razstavili tračnice, pa kada su 2.II. u 0030 sati naišla dva stroja od Jastrebarskog, prvi iskočio i prevrnuo se u grabu,, dok je drugi ostao na tračnicama.— Žrtava nema.

1. II. od 2345 do 2.II. 0130 sati oko 100 naoružanih partizana³ Kalničke skupine izvršili su napadaj na domobransku stražu na željezničkoj pruzi Varaždin—Koprivnica kod Rasinje (: 10 km j. izt. Ludbrega:). Straža zarobljena i odvedena a most koji je čuvan djelomično oštećen.— Promet obustavljen.

¹ Original, pisan na šapirografu, nalazi se u arhivi Vojnoistonskog instituta pod reg. br. 3/1—21, k. 18.

^a i * Dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 45.

NEKVALIFIKOVANA POMOĆNA KADROVSKA
POSREDOVANJE ZAPOSLENOSTI
U OBLASTI JAVNE SIGURNOSTI
BROJ 34/1943

17

34-11

U Zagrebu, dne 3. veljače 1943.

Priloga: Dnevno izvješće od
3. veljače 1943. do
8 sati.

1. GLAVNOM STORBU GRUŽANIH SHAGA /Operativni odjel/
2. GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI RED I SIGURNOST

POKROVNJE I PROMETNE PUKOVNICE:

1. II. oko 350 sati skupina oko 100 partizana napala i zapalila željezničku postaju Euroveg-Sulštica /13 km s. z. Koprivnice/ i tatin se povukla u smjeru Basinje /7 km s. Koprivnice/.

Noću 1. II. na km 450/90 željezničke pruge između postaje Devičec-Bdenčina /4.5 i 8 km ist. Jastrebarskog/ partizani raz-
stavili vlakove, pa kada su 2. II. u 0030 sati naišla dva stroja
od Jastrebarskog, prvi isakčio i prevrnuo se u grabu, dok je dru-
gi ostao na tračnicama. - Žrtava nema.

1. II. od 2345 do 2. II. 0130 sati oko 100 nasrnutih partiza-
na Koprivske skupine izvršili su napadaj na domobranu stražu na
željezničkoj pruzi Varaždin-Koprivnica kod Basinje /10 km j. ist.
Ludbrega/ - Straža sarobljena i svačemu a most koji je čuvan dje-
lozično oštećen. - PROMET obustavljen.

POKROVNJE I PROMETNE PUKOVNICE:

Noću 24/25. I. partizani su oštetili željezničku prugu izme-
đu Gospića i Bilaj-Ribnika /7 km j. i. od Gospića/ u duljini od
150 m i između Bilaj-Ribnika i Medaka /17 km j. i. od Gospića/
u duljini od 300 m. - Na dielu između Medaka i Bilaj-Ribnika na-
išao vlak i prevrnuo se stroj sa 2 vagona. - Žrtava nije bilo.

Predstojnik sigurnosnog odjela
pukovnik/Gamil Osmanagić

Osmanagić

3/11

PODRUČJE 2. ORUŽNICKE PUKOVNIJE:

Noću 24/25. I. partizani⁴ su oštetili željezničku prugu između Gospića i Bilaj—Ribnika (: 7 km j.i. od Gospića:) u duljini od 150 m. i između Bilaj—Ribnika i Medaka (: 17 km j.i. od Gospića:) u duljini od 300 m.— Na dielu između Medaka i Bilaj—Ribnika naišao vlak i prevrnuo se stroj sa 2 vagona.— Žrtava nije bilo.

Predstojnik sigurnostnog odjela
pukovnik (Ćamil Osmanagić)
Osmanagić

(M.P.⁵)

P 3/II D

¹ Treći bataljon Ličkog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, izvješćaj Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske op. br. 29/43 od 6 ožujka 1943. godine.

⁵ Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

**IZVADAK IZ IZVJEŠTAJA VELIKE ZUPE MODRUŠ OD 3
VELJAČE 1943 GOD. O SITUACIJI NA PODRUČJU ZUPE¹**

**NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
VELIKA ZUPA MODRUS U OGULINU**

Taj. broj: 237/1943.

Ogulin, dne 3. veljače 1943

Predmet: Velike župe Modruš — izvješće
o položaju.

- 1.) Predsjedničtvu vlade
na ruke g. Vrančića

Z a g r e b

- 2.) Ministarstvu unutarnjih poslova
Tajništvo ministra

Z a g r e b

- 3.) Obćem upravnom povjereničtvu kod
višeg zapovjedništva talijanskih
oružanih snaga »Slovenija—Dalma-
cija« (II. armata)

S u š a k

- 4.) Glavnom ravnateljstvu za javni red
i sigurnost

Z a g r e b

Savezno okružnici Ministarstva unutarnjih poslova. Taj-
ništvo ministra od 15. siječnja 1942. godine Taj. broj: 439-I-A,
podnosim sljedeći izvještaj:

b) Djelatnost komunističko partizanskih bandi (kako ona
terensko-teroristička a tako i promičbena) ne prestaje nego,
naprotiv, ona pokazuje i dalje znake sve nove i uvijek poja-
čane djelatnosti. Teroristička djelatnost je zauzela toliko maha,
da ju je gotovo nemoguće registrirati. Dnevno stižu ovoj župi
izvještaji o terorističkoj djelatnosti partizana i to na području
na kojem naše ili talijanske vojne vlasti imaju uvida i navodno
nadzor. Šio se zbiva u područjima na kojima naše vlasti uobće

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnohistoriskog
instituta pod reg. br. 6/8—1, k. 230.

ne postoje, teško je odgovoriti, jer izvještaji podpuno manjkaju ili su vrlo nepouzdana. Od 22 obćine koje leže na području onog dijela ove župe, koja se nalazi na području Obalnog pojasa, 6 (šest) obćina je podpuno u vlasti partizana, a dvije obćine — Gomirje i Dubrave — (premda su njihova središta zaposjednuta od naših i talijanskih vojnih snaga) uopće ne ureduju, jer su obćin. zgrade pogorjele, činovništvo se razbjeglo, a nema čovjeka koji bi se primio dužnosti obćinskog načelnika.

ZA DOM SPREMNI!

VELIKI ŽUPAN:
(Jurica Marković)
Jurica Marković

(M. P.)³

/

³ Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

**ZAHTJEV KOMANDE JUGOISTOKA OD 3 VELJAČE 1943
GOD. DA TALIJANSKE JEDINICE POSJEDNU TERITORIJU
JUŽNO OD DEMARKACIONE LINIJE NA KOJOJ JE ZA-
VRŠENA OPERACIJA WEISS¹**

**NJEMAČKA GRUPA ZA VEZU — PRI VIŠOJ
KOMANDI ORUŽANIH SNAGA »SLOVENIJA — DALMACIJA« —**

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 1940
Stiglo 4 veljače 1943

XXI

Radio-stanica

RADIOGRAM OD 3 - II, ČASOVA 13,10 i 20,45 HITNO

OD GENERAL-PUKOVNIKA LÖHRA

VIŠOJ KOMANDI 2 ITALIJANSKE ARMIIJE²

POVJERLJIVO

- 1) — Usljed daljeg napredovanja »Weiss 1« ka jugu predjeli koji su već raščišćeni suviše su naglo napušteni od strane njemačkih trupa.

Stoga postoji opasnost da komunističke bande, koje su se ranije izvukle ili koje su ponovo postale aktivne nakon povlačenja trupa, ponovo nagnu ovdje uspostavljajući prvobitnu situaciju, ako se ne bude uspjelo u trajnom smiravanju zone pomoću okupacionih snaga.

Izvjesne činjenice iz kojih se dobija utisak o ovakvom stanju stvari već se pojavljuju.

- 2) — Prema naređenju koje je izdala O.K.W., teritorija sjeverno od linije Slunj—Cetingrad—Vranograč—Žirovac i sjeveroistočno od zone gdje se vode operacije bila je otcijepljena i ponovo stavljena na potpuno raspoloženje hrvatske uprave.

¹ Prevod sa njemačkog, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Odnosi se na Višu komandu oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«.

Dio ove teritorije koji se nalazi sjeverno od demarkacione linije³ biće pod nadzorom njemačkih okupacionih snaga.

Pošto se ne raspolaže ni njemačkim ni hrvatskim jedinicama na teritoriji južno od demarkacione linije, OBSO⁴ smatra da je jedino moguće rješenje povjeriti ponovno zauzimanje iste trupama italijanske 2. armije, kako bi se sačuvali uspjesi postignuti u sadašnjim operacijama. Čak i da ima raspoloživih hrvatskih trupa za ovaj zadatak, one ne bi mogle dovoljno garantovati red i mir u ovoj zoni, uzevši u obzir dosadašnja iskustva. Ovo su podaci i za ostale teritorije koje će se zauzeti za vrijeme i po završetku ovih operacija u istoj operativnoj zoni.

- 3) — OBSO moli hitan odgovor u pogledu potrebnih mjera koje će biti preduzete od strane 2. ital. armije. Potrebna je najveća brzina, kako ne bi ovi učinjeni naponi, pretrpljeni gubici i postignuti uspjesi bili uzaludni.

LÜHR, GENERAL-PUKOVNIK, OBSO

Ua br. 373/43, povjerljivo, cd 3.2.43 čas. 1300⁵

³ Demarkaciona linija išla je sjeveroist. od Samobora — Klinča Selo — južno od Gline — južno od Zirovca — k. 604 — sjeverno od Otoke — sjeverno od Sanskog Mosta — Manjača (k. 369 i k. 1080) — sjeverno od G. Vakufa — sjeverno od Sarića — južno od D. Vakufa — Bugojno — Vranića (k. 1780) Bitovnja — Bjelašnica — južno od Trnova — Jahorina — Goražde — Uvac.

* Oberbefehlshaber Südost — komandant Jugoistoka

⁵ U arhivi Vojnoistoriskog instituta postoje još tri primjerka ovoga dokumenta. Na jednom od njih je general Robotti dopisao crvenim mastilom: »1. Sporazum sa Roattom o kombinovanim operacijama. Nikakvo obavezivanje u pogledu povratka u garnizone. 2. Zbog operacija već je suviše zakasnilo... (zatim slijedi nekoliko nečitkih riječi) koje je Duće naredio... (nečitka riječ) siječnja«.

Na posebnoj ceduljici, koja se nalazi uz ove dokumente, pukovnik Zanussi je napisao mastilom sljedeće:

»To sam baš i očekivao!

To je ono što se ne može, ne smije apsolutno raditi.

Poslao bih sve ekselenciji Roatti — ukratko telefonom. Ostalo bi u cjelini iznio dolje.

Moje ideje su već iznijete najjasnije Eksel. Drexleru«.

NAREĐENJE VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA »SLOVENIJA—DALMACIJA« OD 4 VELJAČE 1943 GOD. ZA AKCIJU ČIŠĆENJA NA PODRUČJU SLUNJA¹

PREDMET: DCL

ŠIFROVANI TELEGRAM

V.P. 10, 4 veljače 1943/XXI

Od Više komande »Slov.—Dalmac.« — Operativno odjeljenje

Komandi XI arm. korpusa
Komandi divizije »Lombardia«
Komandi V arm. korpusa

i na znanje:

Italijanskoj grupi za vezu pri italijanskoj misiji

Br. 1934/protok.

Po završetku operacija Gorjanci,² odmah naredite dejstvo u cilju nadzora južno od Karlovca na način kao u mom telegramu 1475 od 27 siječnja. Ovaj nadzor južno od Karlovca i akcije raščišćavanja koje vrši 137. legija³ u predjelu Slunja moraju isključivo težiti da obezbijede komunikacionu liniju njemačke SS divizije.⁴

General Roatta⁵

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 107 i tom V, knj. 11, dok br. 199, 220 i 223.

³ Crnih košulja, iz sastava talijanske pješadijske divizije »Lombardia«.

⁴ »Prinz Eugen«. O prepisci u vezi sa osiguranjem komunikacione linije ove divizije vidi dok. br. 112.

⁵ Kako se vidi iz talijanskih dokumenata, i Robotti i Roatta potpisuju se kao komandanti u Višoj komandi oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«. Ovo je zbog primopredaje dužnosti. General Roatta je odlazio na novu dužnost u talijanskoj Vrhovnoj komandi, a na njegovo mjesto dolazio je general Robotti, dotadašnji komandant Jedanastog armiskog korpusa (preuzeo dužnost 5 veljače 1943).

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 4 VELJAČE 1943 GOD. U VEZI SA SPOROM OKO UČEŠĆA TALIJANSKIH JEDINICA PRI NAPADU NA BIHAĆ¹

PREDMET:

Telegram

odlaska 4.2.43 14.45
Datum i čas
dolaska 4.2.43 15.10

Od Komande V arm. korp.
Superslodi
Br. 1976/op

Dostavljaju se slijedeći podaci koje je usmeno tražio pomoćnik načelnika štaba:²

— Na dan 29 siječnja u 10.30 čas., naše jedinice su stigle Ličko Petrovo Selo spremne da produže ka Bihaću.

U 12 časova, general Pelligra³ je konferisao sa komandantom⁴ njemačke divizije »Prinz Eugen«.

Njemački komandant je toplo zahvalio generalu Pelligri na učinjenoj mu ponudi da ga pomogne kolonom »Angelini«⁵ ili jednim njenim dijelom radi nastavljanja pokreta ka Bihaću. Navedeni komandant je odbio ovu ponudu zato što bi ga učesće naših trupa primoralo da mijenja plan akcije koja se već izvodi.

Ovo je javljeno telegramom 1598/op.⁶ ppukovniku Corsiu⁷ i njemačkom pukovniku Diesneru.⁸

Njemački general je dalje saopćio generalu Pelligri da je rad kolone »Angelini« bio zaista divan uzevši u obzir krajnje težak teren preko koga je prešla, kao i veoma snažne otpore

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta (k. 3 C/5).

² Pomoćnik načelnika štaba Više komande oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija« bio je pukovnik Giacomo Zanussi.

³ Raffaele Pelligra, tada komandant talijanske pješadijske divizije »Re« iz sastava Petog armijskog korpusa.

⁴ General Philip Phleps

⁵ Iz sastava divizije »Re«, nazvana po imenu komandanta (pukovnik Angelini). Napadala pravcem Vrhovine — Babin Potok — Prijeboj.

⁶ Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 215.

* Sef talijanske grupe za vezu pri Komandi njemačkih trupa u Hrvatskoj.

⁷ Sef njemačkog štaba za vezu pri Višoj komandi oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«.

koje je morala savladati, daleko veće od onih koje je on savladao sa svojom divizijom. Još je dodao da smatra svoju sljedeću akciju lakom, kojom računa da stigne uveče u Bihać.

Naprijed pomenuti njemački general je izjavio pri odbijanju ponude generala Pelligre, da je njegova akcija bila nezavisna od akcije kolone »Angelini«.⁹

Nikakav zahtjev, nikakvo mišljenje nije bilo dato sa strane Nijemaca ovoj Komandi do jutra 2 t.m., kada je pukovniku Diesneru, na zahtjev da se napadne na Korenicu, odgovoreno iz Komande Armije¹⁰ da se italijanske trupe već nalaze na Korenici.

Dodajem sljedeće podatke koji su mi dati ili koji su primljeni od njemačkog štaba za vezu:¹¹

— Na dan 29-og pukovnik Baade javlja vojnom izaslaniku u Rimu da Eksel. Roatta¹² traži da se ubrza pokret niemačke južne kolone na Bos. Petrovac.

— Na dan 2-og javljaju iz Soluna pukovniku Diesneru da general Lüthers¹³ izvještava o prisutnosti 3 ili 4 neprijateljske brigade u Korenici, koje ugrožavaju desni bok SS divizije, i stoga mole da se V ar. korpus pozove da isturi naprijed srednju kolonu i eventualno dio lijeve kolone divizije »Re« ka Korenici.

— Istog dana, 2-og, pukovnik Diesner odgovara Solunu¹⁴ i Zagrebu¹⁵ da se, počev od 1-og poslije podne vrši napredovanje ka Korenici sjeverne i srednje kolone divizije »Re« i dodaje da smatra da je nastupanje snažno ometano a da Italijani nemaju rezervu.

— Istog dana pukovnik Diesner javlja Solunu i Zagrebu da su Italijani zauzeli Korenicu.

Kopija dostavljena Operat. odjelj. General Gloria¹⁶

Dato na uvid Nač. i Pom. nač. štaba.¹⁷

⁹ U originalu, sa strane, dopisano je rukom: »Istog dana, 29-og u 12 časova ova komanda je naredila diviziji »Re« da napadne Korenicu sa sjevernom i srednjom kolonom«.

¹⁰ Odnosi se na Višu komandu oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija« (Drugu armiju).

¹¹ Pri Superslodi

¹² General Mario Roatta, do tada komandant Superslode.

¹³ Komandant njemačkih trupa u Hrvatskoj

¹⁴ U Solunu je bilo sjedište Komande Jugoistok, kojoj su bile potčinjene sve njemačke i ustaško-domobranske jedinice na području Nezavisne Države Hrvatske.

¹⁵ U Zagrebu je bilo sjedište Komande njemačkih trupa u Hrvatskoj.

¹⁶ Alessandro Gloria, komandant talijanskog Petog armijskog korpusa

¹⁷ Superslode

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 4 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU CUKOVEC I AKCIJI CIŠĆENJA NA BANIJ¹

»Veoma žurno«

Zapovjedništvo I. Domobranskog Sbora
Glav. stož. odjel
Op. Br. 312/Taj.
U Sisku, dne 4. veljače 1943

Tajno!

Predmet: Dnevno izvješće
I.D.Z. za 4. veljače 1943.
do 18 sati.

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).

Savezno zapovjedi Gl. st. Op. Br. 3219/Tajno od 9.VIII. 1942., dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:
(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. A. — KRATKA OCIENA SITUACIJE:

Primijećeno je prebacivanje jedne veće skupine partizana² iz Bilo Gore u Kalnik planinu,³ čime je sad opet željeznička pruga Koprivnica—Ludbreg—Varaždin ugrožena.

Pojavom manje skupine partizana⁴ u Šumi Žutica (20 km sjev. od Siska) može se pretpostaviti prebacivanje manjih dielova iz Moslavine i ojačavanje sa mjestnim partizanima.

1. B. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI O NEPRIJATELJU:

Područje 1. pješačke divizije:

Noću 3/4. II. o.g. izvršen je napad na želj. postaju Cukovec⁵ (15 km sjev. zap. od Koprivnice). U borbu je upućen jedan vod od 30 domobrana iz Koprivnice.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1—8, k. 18.

² Odnosi se na Kalnički NOP odred.

³ Kalničko Gorje

* Odnosi se na dijelove Moslavačkog NOP odreda.

⁵ Napad izvršili dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. br. 45.

Gubitci: 1 dočasnik poginuo, a 30 domobrana zarobljeno, razoružano i pušteno. Zarobljeno je: 1 teška i 1 laka strojnica i 25 pušaka. Željeznička postaja izgorila, a željez. pruga kod postaje razorena."

Zbog neaktivnosti posade u Ludbregu naloženi su najstrožiji izvidi preko Zapovjedništva grada Zagreba.

Operativno područje Petrinjskog zdruga:

Danas je poduzeto čišćenje terena i to:

— sa XI ustaškom bojnom pravcem Topusko—Bović.

— sa 1 satom VII novačke bojne i 1 satom XVI ustaške bojne pravcem Glina—Paunovac.

XI ustaška bojna naišla je kod s. Kuruzna (8 km sjev. od Topuskog) na odred partizana koji se poslije kraće borbe povukao pravcem s. Bović.

Akcija je još u toku. Pojedininosti nema.

1. C—2. i 3.— *Nije bilo.*

Osobitosti: Prema zapovjedi njemačkog zapovjedništva. *Abschnitt West*⁷ Br. 652/43. od 2.II. o.g. Petrinjski zdrug dobio je zadaću da u prostoru: Glina—Vrgin Most—Vojnić—Miholjsko—Krstinja — V Kladuša—Vranograč—Obijaj—Vrtljine — Glina izvrši razviđanja sa razviđačkim odjelima u jačini od po najmanje dva sata sa teškim strojnicama i bacačima.

Na ovaj prostor proširilo se područje djelovanja njemačkog zapovjedništva *Abschnitt West*, koji je sada dat i Petrinjskom zdrugu.

Po nalogu Zapovjednika
ZAST. GLAVARA STOŽERA
bojnik (Steger)
Šteger

5/II D

* U originalu, sa lijeve strane, dopisano crvenom olovkom: »Ditr. u izvještaju 5/II«.
⁷ Grupe Zapad

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUŠA OD 4 VELJAČE 1943 GOD. O BOR-
BAMA NA PODRUČJU LIKE U TOKU ČETVRTE OFAN-
ZIVE¹

PREDMET:

TELEGRAM

otpreme 4.2.43. 23.30
Datum i sat
prijema 5.2.43; 1.30

VISA KOMANDA ORU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— **OPERATIVNO ODJELJENJE** —

Br. 1957
Stiglo 5 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — OPERATIVNO ODJELJENJE
i na znanje:
KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
ŠEFU ITALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS²
(PREKO ITALIJANSKE MISIJE U ZAGREBU)³

Br. 2007/op.

NOVOSTI DANA 4 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

- 1) — Noću uoči 3-eg grupe partizana⁴ prešle prugu između Javornika (Gospić MH-GU) i Rudopolja (MK-GO) uzevši pravac zapada.
- 2) — Noću uoči 4-og krenulo je oko 150 partizana⁵ iz zone Dabar (Senj XV-GS) prema Krasnom (Senj ZT-GM).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Odnosi se na talijansku grupu za vezu pri Komandi njemačkih trupa u Hrvatskoj.

³ To je bila vojna misija.

⁴ Vjerojatno dijelovi Trećeg bataljona Kordunaškog NOP odreda.

⁵ Drugi bataljon »Ljubica Gerovac« Drugog NOP odreda Pete operativne zone. Vidi dok. br. 50.

Tačka prva: operacije u toku:

Grupacija Fabbri:

- U čišćenju zone Saborski (Gospić MK-GZ), o čemu telegram 1867,⁶ ubijen jedan civil pri bijegu, internirano 70 lica, pronađeno nešto oružja i municije. Prikupljeno nekoliko kvintala krompira i žitarica. Porušena 33 položaja za automatsko oružje i 14 bunkera u zoni kote 735 (NH-GZ).

Divizija »Re«:

- *Sjeverna kolona:* U čišćenju koje je jučer, 3-eg, izvršeno u zoni Korenica pronađeno skladište municije sa nekoliko pokvarenih i jednom ispravnom dinamomatinom. Jučer, 3-eg, jedinice 1-og pješadiskog imale su 5 ranjenih, 74-ti pješadiski, na zastanku u Korenici, danas je izvršio čišćenje obližnjih zona. Grupa Angelini nastavlja kretanje prema Udbini.
- *Južna kolona:* u zastanku na dostignutim položajima. Danas, 4-og, napad koji su izvršili odredi krenuvši iz Ploče (Novigrad OL-EŽ) na Vršinu (ON-FG) izazvao je jako protudejstvo od strane neprijatelja⁷ koji se smjestio za odbranu, sa automatskim oružjem, po pećinama.

Divizija »Sassari«: Noću uoči 4-og odbijen je novi napad neprijatelja na naše položaje na koti 980⁸ (Knin PK-FG). Gubici neprijatelja: 2 mrtva utvrđena, jedna automatska puška i nekoliko pušaka. Neprijatelj i nadalje upotrebljava artiljeriju. Naše gubitke koji su javljeni telegramom 1944 OP,⁹ novosti dana 3-eg tekućeg, ovako izmijeniti: mrtvih 6, ranjenih 51, od kojih 4 oficira.

Aktivnost avijacije: Bombardovano i zasuto malim bombama sa odličnim rezultatom: Krbavica (Gospić OI-FV), Frkašić (Bihać¹⁰ QH-FV), Mogorić (Gospić¹¹ NM-FC), odakle je dej-

⁸ Vidi dok. br. 99.

⁷ Odnosi se na Treći bataljon Devete NO brigade.

" Napad na ovu i susjedne kote izvršili su Prvi, Drugi i Treći bataljon (svaki od po dvije čete) Prve NOU brigade. Vidi tom V, knj* 13, izvještaj Štaba Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 18 ožujka 1943 godine.

⁹ Vidi dok. br. 105.

¹⁰ Netačno. Frkašić je na sekciji Gospić. »

¹¹ Netačno. Mogorić je na sekciji Novi Grad

stvovala protivavionska odbrana. Vrebao (NH-FI), Breštane (OI-FL). Izviđanje zone Korenica—Udbina. Zasuti malim bombama i mitraljirani: G. Lapac (Knin RM-FI), gdje je primijećeno mnogo kola u zastanku, kota 1229 (RK-FG) i kota 1278 (RM-FG), odakle je djelovala protivavionska odbrana koja je pogodila avione.

Tačka druga: ostale zone:

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Noću uoči 4-og pojedinačna pucnjava u cilju uznemiravanja naše garnizone Vrbovsko i Delnice.

Divizija »Re«:

Opravljen dio pruge Blata—Lič. Jesenica.

Nastavljaju se radovi oko popravke dijela Jesenica—Javornik.

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

Putevi prolazni bez lanaca, koji su potrebni samo na nekim dijelovima.

Temperatura: zona Gospić—Otočac—Brinje: minus dva; zona Ploča—Korenica: minus 4.—

GENERAL GLORIA

OBAVJEŠTENJE KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 4 VELJAČE 1943 GOD. U VEZI S PREDVIĐENOM AKCIJOM ZA »CIŠĆENJE« LIKE¹

Vrlo hitno

TELEGRAM

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2002
Stiglo 5 veljače 1943./XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — OPERATIVNOM ODJELJENJU

Br. 2015/op. Veza 1620 te komande.

Pošto je zauzeta Korenica² i Udbina,³ naredio sam da se trupe divizije »Sassari« koje su sada potčinjene diviziji »Re« ponovo vrate pod komandu svoje divizije. Trupe »Re« , podijeljene na tri grupacije, raščišćavaće zonu obuhvaćenu prugom i putem: Prijeboj—Udbina, prema gore navedenom telegramu. Raščišćavanje će se obaviti u tri faze i to:

Prva jaza: Grupacija Ferroni⁴ (74 pješ. puk manje jedan bataljon) od Vrela i grupacija Pederzani⁵ (2 pješ. puk bez jednog bataljona i XXXIV »ustaški« bataljon) od Korenice čiste zonu Krbavica; grupacija De Bonis⁶ (1. pješ. puk više XVI bataljon »M«, više XXXI i XXXII bataljon »ustaški«) biće razmještena na položajima Raduč—Lovinac—Ploča—Ljeskovac.

Druga jaza: Grupacija Ferroni i formacija M.V.A.C.⁷ čiste zonu Turjanski; grupacija Pederzani iz Bunića i dva ba-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 99.

³ Vidi dok. br. 105.

⁴ Naziv po komandantu Sedamdeset četvrtog pješadiskog puka divizije »Lombardia«. Ovaj puk je u prvoj fazi operacije »Weiss«, u sastavu grupacije »Fabbri«, učestvovao u prodiranju iz rejona Ogulina ka Slunju.

⁵ Naziv po komandantu Drugog pješadiskog puka divizije »Re«.

⁶ Naziv po komandantu Prvog pješadiskog puka divizije »Re«.

⁷ četnici

taljona grupacije De Bonis iz Ljeskovca čiste zonu Jagodnje—Breštane—Srednja Gora.

Treća faza: Grupacija Pederzani od Vrebea i četiri bataljona grupacije De Bonis od Raduča i od Ploče čiste zonu Vrebac—Mogorić, dva bataljona grupacije Bonis od Breštana čiste zonu Breštane—Srednja Gora—Ploče; grupacija Ferroni i četnici u Vrhovinama. Predviđa se da je za čišćenje potrebno 15 dana kako bi bilo izvedeno metodično i potpuno čišćenje.⁸

Molim da mi javite da li ovaj načelno izloženi program, imajući u vidu i predviđeno trajanje, odgovara operativnim namjerama te komande.

General Gloria 23550402

V.P. 41,⁹ 4 veljače 1943/XXI

(M P¹⁰)

VIDIO:

Zaključke donijeti
u Beogradu,
5/II Robotti¹¹

Istovremeno će se izvršiti zatvaranje
G. Lapca.¹²

P

* U originalu, sa strane, dopisano običnom olovkom »Mnogo« (misli se na vrijeme potrebno za čišćenje).

* Vojna pošta za komandu Petog armijskog korpusa

" Okrugli pečat: Komande Petog armijskog korpusa

¹¹ U originalu cijela primjedba dopisana olovkom.

¹² Dopisano crvenim mastilom.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 4 VELJAČE 1943 GOD. O ODVOĐENJU STANOVNIŠTVA
IZ SELA SJEVERNO OD PRUGE NOVSKA—NOVA GRA-
DIŠKA¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIJEME:	KOME SE JAVILO:
	SATI	
	DAN	
	MJESEC	
PRIMIO :	GODINA	PREDAO:

SADRŽAJ

Zagreb 2
Daruvar br. 42 4.2.43 2000
Zagreb br. 152 4.2.43 2150

Operod

Napadna skupina danas prodrla do Bijele Stijene i Rogolji bez dodira sa neprijateljem. Sva sela prazna. U selu Goleši—Rađenovci nema stanovnika, osim jedne stare žene. Izgleda da je ostalo evakuirano od skupine Schaltenbrand. Sa skupinom Schaltenbrand nije uhvaćen spoj i ako je traženo mnogo južnije od Goleši—Rađenovci. Na ostalom dijelu područja nema važnijih događaja.² Imamo podatke o prikupljanju jačih partizanskih snaga³ u Bilo Gori i pripremaju napad na Grubišno Polje i Veliki Grđevac.

Op. br. 272

Gordiv

Predao 4.2. u 2225 sati narednik Požgaj.

5/II

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 4/1—35, k. 18.

² Odnosi se na akciju »Krause IB«. Vidi prim. br. 2 uz dok. br. 118.

³ Misli se na Četvrtu diviziju NOV i PO Hrvatske, koja se poslije napada na Pakrac prebacila na područje Bilo Gore.

OBAVJEŠTENJE VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA« OD 4 VELJAČE 1943 GOD.
O SPORU U VEZI SA SADEJSTVOM SA NJEMAČKIM SNA-
GAMA NA PODRUČJU BIHAĆA¹

.. .^a

V.P. 10, 4 veljače 1943—XXI

TELEGRAM

OD SUPERSLODE

NJEMAČKOJ KOMANDI ZA JUGOISTOK PREKO
NJEMAČKE GRUPE ZA VEZU PRI SUPERSLODI

Br. 1937 protokola.

Prvo: Operativni bilten 178/43, stigao 3 tekućeg od Njemačke grupe za vezu pri ovoj komandi, pripisuje ugrožavanje koje je ponovo nastalo na desnom krilu SS divizije u zoni Korenice³ sporom napredovanju divizije »Re«.

Po ovome ima da se napomene:

A) Traženje komande Lüthers da italijanske trupe djeluju na Korenicu zbog osiguranja krila SS divizije — stiglo je 1 veljače⁴ preko Talijanske grupe za vezu pri komandi Lüthers. Ta je komanda istoga dana primila potvrdu da će talijanske trupe djelovati na Korenicu. U Korenicu su stigle južne kolone divizije »Re« 2-og tekućeg u 10 sati.⁵

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta (k. 3 C/4).

² U originalu, na ovaj dokument nalijepljena je plava cedulja na kojoj piše:

»Supersloda
Načelnik štaba

V. P. 10, 5 veljače 1943—XXI

1. Telegram br. 1937 op. nije otišao.

2. Ekselencija Robotti govorio je sa Diesnerom, koji je potpuno saglasan.

3. Ekselencija će govoriti sa Löhrom u Beogradu.

P. (Primieri)

Na cedulji je rukom dopisano:

»Zatim će otići Zanussi (u Beograd) Pp. M.«

" Odnosi se na dejstva Šeste i Osme divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske, te Šeste i Četrnaeste NO brigade Pete operativne zone na području Ličko Petrovo Selo — Korenica — D. Lapac — Kulen Vakuf. Vidi dok. br. 89 i 90.

⁴ Vidi dok. br. 92.

⁵ Vidi dok. br. 99.

B) 29 siječnja komanda V-og armijskog korpusa je naredila, čim su naše jedinice stigle u Ličko Petrovo Selo i došle u direktan dodir sa njemačkim jedinicama,⁸ da sjeverna kolona divizije »Re«⁷ osigurava saobraćajni put njemačke SS divizije. onda nesiguran; pripremala je napad na Korenicu; predložila je komandi SS divizije sudjelovanje u operaciji na Bihać.⁸

C) Ponudu za direktno sudjelovanje u napredovanju na Bihać odbio je njemački komandant koji je svoju iduću akciju smatrao lakom i izjavio je da je ta akcija bila »neovisna« od akcije sjeverne kolone divizije »Re«.⁹

D) O svemu ovome što je prethodilo odmah je obavješta- vana njemačka komanda gener. Lüthers preko Talijanske grupe za vezu pri komandi ovog generala ili preko pukovnika Diesnera, šefa njemačkog štaba za vezu pri V armijskom korpusu.

E) Kada je 2-og tekućeg pukovnik Diesner dostavio za- htjev komande Lüthers V armijskom korpusu za akciju na Korenicu, pomenuto mjesto bilo je već dostignuto. Prema tome, držimo netačnom tvrdnju sadržanu u Biltenu 178/43, gore pomenutom.

Drugo: Operativni bilten 183/43— i on stigao 3-eg tek mj. od Njemačke grupe za vezu — osvrće se na akciju koju je divi- zija »Re« izvršila 2 veljače na Zavalje i koja je otklonila ugrožavanje boka SS divizije. I to tvrđenje ne odgovara istini, jer talijanske kolone upućene, poslije zauzeća Korenice i Udbine, odlučno prema jugu, nisu i ne bi mogle dejstvovati u suprotnom pravcu na Zavalje.

NAČELNIK ŠTABA
SUPERSLODE¹⁰

⁷ Sa dijelovima njemačke SS divizije »Prinz Eugen«. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 215.

⁸ O sastavu kolone i njenim dejstvima na ovom području vid dok. br. 91 i 97.

⁹ i ⁷ Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 215.

¹⁰ General elemente Primieri

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 5 VELJAČE 1943 GOD. O PRIPREMI ZA NAPAD NA JEDINICE NOV NA PODRUČJU POŽEŠKE GORE¹

**ZAPOVJEDNIČTVO
II. DOMOBRANSKOG ZBORA
GLAVNO-STOZERNI ODJEL**

Op. Broj 140/taj.
U Brodu n/S., dne 5-II-1943

Predmet: Dnevno izvješće.

MINISTARSTVO ORUŽANIH SNAGA (Operativni odjel glavnog stožera)
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST (odsjek X).
OPUNOMOĆENIK MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA G. ŠANDOR BENAK SARAJEVO.
Sastavak

I.

c) — Pojačano je uporište Levanjska Varoš sa jednim polušatom iz Đakova.

Pripreme borbene skupine »Krause«² za podhvat »Krause II«³ sa skupinom »zapad« u području Oblakovac—Baćin Dol—Brđani (12 SI, 8 SI i 7 I Nova Gradiška) i skupine »sjever« južno od Požega—Novo Selo—Komušina su završene.

d) — Čišćenje četverokuta Slav. Požega—cesta N. Gradiška, cesta N. Kapela—Batrina—Požega od zapada prema istoku. Trajanje podhvata 2—3 dana. Kao zaprečna skupina

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1—25, k. 18.

² Grupa njemačkih i ustaško-domobranskih jedinica pod komandom njemačkog majora Krausa. Sastav: Drugi bataljon 741 grenadirskog puka njemačke 714 divizije, Peta bojna Pete lovačke pukovnije, Druga bojna Četvrte lovačke pukovnije i Druga ustaška jurišna bojna. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 213.

* Poslije napada jedinica Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske na prugu, cestu i posade od N. Gradiške do Novske, Komanda njemačkih trupa u Hrvatskoj naredila je, 29 siječnja, da se poduzmu mjere u cilju odbacivanja pomenutih jedinica dalje od pruge. Radi toga je, na području sjeverno od pruge Nova Gradiška — Okučani, u toku 2, 3 i 4 veljače, izvedena akcija »Krause I« a zatim i »Krause II«. U toku ovih akcija njemačke jedinice su stanovništvo ovog područja odvodile u logore. Vidi dok. br. 117.

na istoku biti će 6.II.43 dvije bojne upotrebljene. Jakost borbene skupine:

Stupina zapad:

II bojna 4.p.p.
polubojna jurišne bojne II.D.Z.
1 sat 11/741 Gren. pukovnije⁴
I bitnica haubica

Skupina sjever:

dielovi požeške posade kao zaprečna skupina
(2 1/2 sata)

Skupina istok:

Dokn. bojna E.S. iz N. Kapele—Batrine u pravcu Lipovac—Škrabutnik (6 i 8 SN.K. Batrina), II novačka bojna kao zaprečna skupina kod Zagrada i Bučja (14 JI Požega).

Na ostalim područjima: izviđanje.

Područje Derventa: nastavak podhvata »Motajica«.

II.

- a) — II/4.p.p. iz Okučana na polazni položaj sjeverno od N. Gradiške. Polubojna jurišne bojne II.D.Z. iz Nove Gradiške, na polazni položaj sjeverno od N. Gradiške.
- b) — nema.
- c) — nema.

III.

- a) — nema.
- b) — nema.

ZA TOČNOST

Pročelnik glavnostožernog odjela
glavnostožerni bojnik
Nekić
Nekić

ZAPOVJEDNIK
general Iser v.r.

Isto vidi pod br. 2
P. 7/II D

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAMNAESTOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 5 VELJAČE 1943 GOD. O DIS-
LOKACIJI DIJELOVA DIVIZIJA »SASSARI« i »BERGAMO«
NA PODRUČJU JUŽNE LIKE¹

ŠIFROVANI TELEGRAM

VISA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2055

Stigao 6 velj. 1943/XXI

5 veljače 1943/XXI, čas. 23.15

OD iKOMANDE XVIII ARM. KORPUSA
SUPERSLODI — OPERATIVNOM ODJELJENJU

Br. 2017/op.

Veza: usmeni zahtjev pukovnika Zanussi.²

Razmještaj pješad. divizije »Sassari« na dan 5 t.m.

- II/152-og³ na koti 980 (Knin RK-FG);
- II/151-og na koti 1064 (Knin RK-GF);
- Batalj. »Zara« na Jasenovom Vrh (Knin RM-FG);
- Komanda divizije i XXVI batalj. bersaljera biciklista i jedna četa III/25-og⁴ u Mazinu (Knin RH-EZ);
- Kda 73. legije M.V.S.N.⁵ i 44. bataljon crnih košulja u Gračacu;
- 15. batalj. bersaljera biciklista i M.V.A.C. u zoni Zrmanja;
- III/25-og (manje jedna četa) štiti komunikaciju Brvno — Gračac.

NAČELNIK ŠTABA XVIII ARM. KORPUSA

Komanda Superslode
V.P. 10, 6.2.1943/XXI, čas. 4.
Dešifrovao: major Manfreda

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta (k. 3c/S).

² Giacomo Zanussi, pomoćnik načelnika štaba Više komande oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«.

³ Pješadiskog puka

⁴ Pješadiskog puka iz sastava divizije »Bergamo«

⁵ Milizia volontaria per la sicurezza nazionale — Dobrovoljna milicija za nacionalnu sigurnost

DNEVNI IZVJEŠTAJ VRHOVNOG ORUŽNIČKOG ZAPOVJEDNIŠTVA OD 5 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA NA ZUMBERKU I KALNIKU¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA v
GLAVNO ORUŽNIČKO ZAPOVJEDNICTVO
OD TEL ZA JAVNU SIGURNOST
Broj 36/tajno.

U Zagrebu, dne 5. veljače 1943.

Predmet: Dnevno izvješće od
5. veljače do 8 sati.

- 1). GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel)
- 2). GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI RED I
SIGURNOST.

Područje 1. oružničke pukovnije:

I.II. u borbi sa jačim partizanskim snagama² na predjelu Prekrižje—Strmac—Slavetić (s. Krašića) bila je obkoljena jedna talijanska bojna, te je pretrpjela gubitke: 32 poginula, 80 ranjenih i oko 100 nestalih, dok su gubitci partizana nepoznati.³

U toku noći 3/4. II. partizani u jačini 3 brigade⁴ (oko 3000) zaposjeli su područje Slavetić — Sv. Jana—Prodin Dol —Leševica prema Prekrižju. gdje čekaju dolazak još dvije Kordunske brigade, a zatim da produže u pravcu Jastrebarskog, Zdenčine i Zagreba⁵

¹ Original, pisan na šapirografu, latinicom nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1—13, k. 18.

* Prvi i Drugi bataljon Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Vidi dok. br. 12.

* Ove borbe su vođene za vrijeme napada talijanskih jedinica na području Zumberak — Gorjanci. Vidi dok. br. 12 i 15.

⁴ Četvrta NOU brigada, Trinaesta proleterska NOU brigada i Prva slovenska NOU brigada.

⁵ Netačno. Prema podacima iz dokumenata Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske nije postojao plan da se na Zumberak prebace dvije kordunaške brigade. Naprotiv Peta i Petnaesta NO brigade Osme divizije u ovo vrijeme, pa sve do pred kraj veljače, djeluju na području Like, južno od Bihaća. Vidi dok. br. 89 i 90.

4.II. u 0100 sati izvršila je jedna skupina partizana⁶ Kalničkog odreda (oko 300) napadaj na domobranksku stražu željezničke postaje Čukovec (4 km j. izt. Ludbrega). Poslije kraće borbe 1 dočastnik poginuo, a 39 domobrana zarobljeno i odvedeno. Željeznička pruga na jednom mjestu minirana i razorena. Promet obustavljen. Brzoglasni stupovi na cesti i željezničkoj pruzi između km 223 — 224 posječeni i veze prekinute.

4.II. oko 1300 sati partizani zaposjeli sela Bukovje, Kotare i BrasloVje (6 km j.z. Samobora). Jačina nepoznata.

5.II. u 0100 sat partizani⁷ napali Zdenčinu i Klinča Selo. Naša posada iz Klinča Sela povukla se u Zdenčinu. Partizani u Klinča Selu zapalili obćinu. Borba se vodi. Dosad naši gubitci: 3 ustaše ranjeni. Podrobniji podaci manjkaju.

5.II. u 0130 i 0330 sati skupina partizana došla u s. Galgovo (7 km j. izt. Samobora) i zapalili pismaru obćine Sv. Martin pod Okićem pisaći stroj razlupali i 9.500 kuna opljačkali.

Predstojnik sigurnostnog odjela
pukovnik (Ćamil Osmanagić)
Osmanagić

(M. P.)⁸

5/II D

⁶ Dijelovi Kalničkog NOP odreda

⁷ Dijelovi Četvrte NOU brigade, Prve i Druge slovenske NOU brigade

⁸ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Vrhovno oružničko zapovjedništvo — odjel za javnu sigurnost

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 6 VELJAČE 1943 GOD. O DEJ-
STVIMA POTCINJENIH JEDINIČA PROTIV JEDINIČA NOV
I PO HRVATSKE NA PODRUČJU LIKE I GORSKOG KO-
TARA¹

PREDMET:

TELEGRAM

otpreme 6.2; 00.50
Dan i sat
prijema 6.2; 3.30

VISA KOMANDA ORU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2021
Stiglo 6 veljače 1943 — XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — OPERATIVNOM ODJELJENJU
i na znanje:
XI i XVIII ARMIJSKOM KORPUSU
SEFU ITALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS
(preko Italij. misije)

Br. 2079/op.

NOVOSTI DANA 5 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

- 1) — Proizilazi da su portizanske formacije rascijepane u zoni operacija. Znatne grupe još uvijek su u Mogoriću (Novi-grad NM-FG).
- 2) — Primijećeno neprestano nadolaženje partizana iz zone istočno od pruge prema Drežnici.
- 3) — Noću uoči 5-og znatne formacije partizana, koje dolaze vjerovatno iz Ravne Gore, prošle su kroz D. Dobru (Ogulin ZP-BH) u pravcu predjela Karlovac. Te se snage sada kreću prema Severinu na Kupi (Ogulin XN-BF).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Prvo:

Operacije u toku:

- Grupacija »Fabbri«: Jučer, 4-og, 137-ma legija vršila čišćenje zone Poljanak (Gospić NM-GS) — Corkova Uvala (NK-GS). Zona je nađena potpuno napuštena. Izgleda da su se partizani povukli prema zapadu.

Divizija »Re«:

- Dana 1-og odred 74-og pješadiskog ubio je u zoni Prijeboj komandanta partizanskog bataljona² a slijedećeg dana još jednog poznatog partizana rodom iz zone Sušak, zaplijenivši im jedan puškomitraljez, 2 puške, 1 pištolj i lične dokumente.
- Dana 3-eg odred antikomunista očistio zonu Turjanski — Trnovac (Gospić NK-FX) nagnavši u bjekstvo partizane,³ koji su ostavili na terenu 24 mrtva.⁴

Grupa »Angelini«:

- U 20 sati stigla u Udbinu savladavši slabe otpore neprijatelja. 1 naš ranjen.

Grupa »Pederzani«:

- Jučer, 4-og, u čišćenju izvršenom u zoni Divoselo (Gospić OI-FT) ubijena 2 partizana i zaplijenjene 2 puške.
- Jutros, 5-og, u prvim časovima, partizani su pucali iz pušaka na naše položaje u zoni Bunić.
- Danas poslije podne u blizini kote 631 (Gospić PI-FR) došla u dodir sa grupom »Angelini«.

Grupa »De Bonis«:

- Danas, 5-og, čišćenje zone Mutelić (Gospić PN-FI) i Čojluk (PL-FI). Na našoj strani 2 ranjena. Na strani neprijatelja 25 mrtvih utvrđeno.⁵ Zaplijenjeno 60 goveda i 110 ovaca.

Divizija »Sassari«:

- Danas, 5-og, nastavila napredovanje prema G. Lapcu.
- U 10 sati naši su odredi zauzeli kotu 1064 (Knin RK-FG).

³ Odnosi se na vršioca dužnosti komandanta Prvog bataljona Šeste NO brigade Pete operativne zone, Iliju Milanovića. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Šeste NO brigade od 13 ožujka 1943 godine.

⁵ i * Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 50.

⁵ U operativnom izvještaju Šeste divizije NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 god. i operativnom izvještaju Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske (dok. br. 89) kaže se da Deveta NO brigada, koja je bila na tom području, toga dana nije vodila borbe.

Aktivnost avijacije:

— Bombardovani i zasuti malim bombama, sa odličnim rezultatom, Krbavica (Gospić OI-FV), Frkašić (Bihać QG-FV), Breštane (Gospić OL-FL), Vrebac (NH-FI), Mogorić (Novigrad NM-FG). Izviđana zona operacija i pravci kretanja kolona.

Mitraljirana kola i stoka u kretanju iz Mogorića prema Međugorju (Gospić OI-FI).

Bombardovane kote 1132 i 1225 (Knin RK-FG), zasute malim bombama i mitraljirane grupe usvanika sjeverno od kote 1278 (RM-FG). Primijećeno kretanje kola u D. Lapcu za Dobro Selo (Knin RO-FG) i Boričevac (Bihać RM-FI).

Jaka protivavionska vatra u Mogoriću i Vrebcu.

Iznad Vrebca jedan naš B.R. 20° pogođen je eksplozivnim metkom, uslijed čega je poginuo jedan avijatičar i 2 oficira.

GUBICI U TOKU DANA:

— *Naši*: 1 poginuo, 5 ranjeno, od kojih 2 oficira.

— *Neprijatelj*: 53 mrtva.

Drugo:

DRUGE ZONE

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

— Jučer, 4-og. izvršeni upadi u Desmerice (Ogulin XP-AP), gdje je primijećeno sakupljanje ustanika, i u Drgomalj (Sušak VQ-BH). Ništa da se javi.

— Danas, 5-og, druga jedinica dostigla Čavić V. (Ogulin VU-AX). Patrola ustanika nagnana u bijeg.

— Za vrijeme povratka jaka neprijateljska puščana vatra sa padina Lisine (VU-AX). Nema naših gubitaka.

— Naši odredi željezničke zaštite nagnali u bijeg grupe ustanika između Kupjaka (Ogulin ZI-BD) i Skrada.

— Akcije uznemiravanja od strane neprijatelja na prugu u zoni Skrad.

Divizija »Re«:

— Noću uoči 5-og bezuspješna pucnjava, radi uznemiravanja, na Gornji Babin Potok (Gospić NH-GO), Rudopolje (MK-GO), Crnu Vlast (MH-GO) i na ljudstvo za zaštitu tunela Vučjak (KI-GM). Intervencijom artiljerije ustanici su raspršeni.

* **Bombardamento Rosatteli 20 — bombarder Rosatteli 20 (tip aviona).**

Ostali sektori:

- Obična aktivnost patroliranja.
- Snijeg pada u zoni Delnice—Vrbovsko—Ogulin.
- U spomenutim zonama prelaz autosredstava sa lancima.

GENERAL GLORIA

Prepis upućen Ekselenciji.
Dato na uvid Načelniku štaba.
Prepis upućen Operativnom odjeljenju.
Prepis upućen Obavješt. odjeljenju.
Prepis upućen kr. karabinjerima.

BR. 123

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 6 VELJAČE 1943 GOD. O TRAŽENJU KOMANDE NJEMAČKIH TRUPA U HRVATSKOJ DA SE »ČISTI« PLJEŠEVICA I PODRUČJE ZAPADNO OD PUTA KARLOVAC—SLUNJ¹

PREDMET: G. E.

TELEGRAM

prijema 7 /2/1943, čas: 1.00
Datum
polaska 6 /2/1943, čas: 24.00

OD KOMANDE V ARM. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO —

Br. 2081
Stiglo 7 veljače 1943

Br. 21218/op *Saopštavam traženje njemačke Komande³ koje mi je stiglo preko oficira aa vezu*

Počinja:

1) — Da bi se omogućilo nesmetano napredovanje SS divizije⁴ u pravcu Petrovca, ukazuje se hitna potreba za radikalnim

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

" Pečat prijema

' Komanda njemačkih trupa u Hrvatskoj

* SS divizija »Prinz Eugen«.

čišćenjem planinske grupe Plješevica, zapadno i jugozapadno od Bihaća.

2.) — U zonu zapadno od puta Karlovac—Slunj ponovo nadolaze komunističke bande.

Da bi se obezbijedilo snabdijevanje i uživala korist postignuta operacijama, hitno je potrebno pomoću jedinica divizije »Lombardia« pristupiti čišćenju polazeći iz Karlovca. Završava.

Na tačku 2. odgovorila je ta Komanda⁵ telegramom br. 1475 dana 5-og tekućeg.⁶

Sto se tiče tačke 1. ova Komanda je u nemogućnosti da pristane zbog malog broja snaga već upotrebljenih za čišćenja.

General Gloria
23300602

⁵ Viša komanda oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija«

⁶ U arhivi Vojnoistoriskog instituta

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG "PETOG ARMIJ-
SKOG KORPUSA OD 6 VELJAČE 1943 GOD. O SASTAVU
I RASPOREDU JEDINICA POD KOMANDOM DIVIZIJE
»SASSARI«¹

TELEGRAM

Datum dolaska 6.2.1943, čas 1.00

OD KOMANDE V ARM. KORP.
VIŠOJ KOMANDI »SLOVENIJA-DALMACIJA«
Operativnom odjelj.
2039/op.

VISA KOMANDA OR. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— **OPERATIVNO** —

Br. 2054
Stiglo 6 veljače 1943/XXI

Današnja situacija trupa »Sassari«:
— Jedna četa bersaljera »Zara« na koti 980.
— II/151-og i II/152-og u Bajićima.
— LXXIII bataljon crnih košulja sa pješadiskom divi-
zijom »Re«.
— XLIV bataljon crnih košulja u Gračacu.
— Artiljerija u Mazinu.
— 4. eskadron tenkova — Mazin.
— 1. eskadron tenkova između Gračac—Bruvno—Mazin.
Jutros započet pokret ka G. Lapcu.³

General Gloria 02450502

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

' Datum prijema
' Iz Mazina

IZVJEŠTAJ MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA NDH
OD 6 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO
NA STRMICU, KLINČA SELO, ZDENČINU I NA NJEMAČ-
KE KOLONE KOD KARLOVCA I O ČETNIČKOJ AKCIJI
U PRAVCU VRLIKE¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
GLAVNO RAVNATELJSTVO ZA JAVNI RED I SIGURNOST

Broj: V.T. 21/43. Zagreb, 6. veljače 1943.

Predmet: Izvješće o stanju
do 6. veljače 1943.
u 12 sati.

IZVJEŠĆE

II. *Velika župa Bribir-Sidraga:*

Ministarstvo oružanih snaga dostavlja izvješćem od 3. veljače, da su na području sjeverno od Knina iake partizanske snage napale talijansku posadu u Strmici i da ugrožavaju sam Knin.² Talijani su stoga sa svim svojim raspoloživim snagama uz pomoć mjestnih postrojba dobrovoljne protukomunističke milicije započeli podhvate protiv partizana u toj oblasti.

III. *Velika župa Cetina:*

Na temelju izvješća primljenog od Oružničke postaje Ribarić dostavlja 28. siječnja Kotarska oblast u Sinju, da je 26 pr. mj. ujutro skupina od 6.000 četnika (većinom Hercegovci Bosanci i Crnogorci³) stigla pravcem od Knina u mjesto Maovice, občine Vrlika. Odmah po dolasku četnici su započeli podhvate protiv hrv.-sela Maovice, Milikovići, Batalići i Skorupi. U toku podhvata spaljena su sela Kijevo, Kosore, Vinalić, Garjak, Ježević i ostala sela, u kojima žive Hrvati-katolici. Sav rad četnika sastojao se u klanju ljudi, paljenju kuća te

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1—21, k. 18.

² Odnosi se na napad Druge proleterske NOU divizije i Kombinovane brigade, 24 siječnja 1943 god., na četnička uporišta Plavno, Strmica, Golubić. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 75.

³ Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 210.

pljačkanju blaga i ostale imovine, koja je bila vlasništvo katolika. U Maovicama je poklano oko 50—60 osoba. U zaseoku Milikovići četnici su 5—6 osoba zatvorili u kuće i žive zapalili. Nakon posredovanja Kotarske oblasti u Sinju kod zapovjedništva talijanskog zapadnog sektora u Sinju pogodom ovoga događaja isto je zapovjedništvo odgovorilo, da mu nije poznato što se događalo u Vrlici, no da je ipak izdalo zapovjed, da se događaji ne smiju ponoviti i da su četnici povučeni s vrličkog područja.

VI. *Velika župa Pokupje:*

Savezno jučerašnjem izvješću ovog Glavnog ravnateljstva javlja danas Zaštitno redarstvo za grad Zagreb i Vel. župu Prigorje, da je u napadu na Klinča Selo⁴ 4.o.mj. sudjelovala »Cankarova brigada«,⁵ koja je odprilike prije 2 tjedna došla iz Slovenije u Zumberak, sa snagom od oko 1.000 ljudi. Jučer ujutro su partizani iz Klinča Sela preko Purgarije i Plešivice otišli u Prilipje, gdje se sada nalazi oko 2.000 partizana. U sukobu kod Zdenčine⁶ partizani su pretrpjeli velike, do sada brojčano neustanovijene gubitke, jer su u obrani Zdenčine uz jednu našu satniju sudjelovali i Talijani s jednom lakom bitnicom i 150 vojnika. Partizani namjeravaju napasti Jastrebarsko i prekinuti vezu Zagreba s Karlovcem.

Vrhovno oružničko zapovjedništvo javlja današnjim izvješćem da je kod Dugog Dola nedaleko Barilovića, a na putu Slunj—Karlovac, 2.o. mj. izvršen napad na teretni njemački samovoz. Partizani⁷ su ubili 4 njemačka vojnika i zapalili samovoz, dok su se ostali Nijemci povukli u Barilović. Isti dan je skupina partizana⁸ nepoznate jačine kod Vojnića napala jedan njemački vod, koji je osiguravao sakupljanje napuštenog blaga. Na strani Niemaca poginula su 23 vojnika dok gubitci partizana nisu poznati. Od 29 pr.mj. boravi u predjelu Ribnik—Netretić oko 1.000 dobro naoružanih partizana.⁹

ZA DOM SPREMNI!

GLAVNI RAVNATELJ

U z.

Dr. Vragović

(Dr. Vragović)

6/II D

(M. P.)¹⁰

⁴ Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 43.

⁵ Odnosi se na Slovenačku NOU brigadu »Ivan Cankar«.

⁶ Odnosi se na borbu koju su dijelovi Četvrtre NOU brigade vodili sa ustašama i talijanskom posadom na ž. st. Zdenčina.

⁷ Treća četa Prvog bataljona Kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. broj 27.

⁸ Na ovom rejonu nalazio se Kordunaški NOP odred.

⁹ Vjerovatno se odnosi na jednu od slovenačkih brigada koje su tada bile na putu za Zumberak. Vidi dok. br. 15.

¹⁰ Okrugli pečat: kao u zaglavlju.

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 7 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA KOD KRBAVICE, BRUVNA I G. LAPCA I DEJSTVU POTCINJENOG VAZDUHOPLOVSTVA NA PODRUČJU LIKE¹

PREPIS TELEGRAMA

prijema 7.2.1943 XXI; 2.45
Datum i sat
otpreme 7.2.1943, XXI; 1.45

VISA KOMANDA ORU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— **OPERATIVNO ODJELJENJE** —

Br. 2076
Stiglo 7 veljače 1943 — XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA

KOMANDI SUPERSLODE — operativno odjeljenje
i na znanje:

KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
ŠEFU ITALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS
(preko italijanske misije u Zagrebu)

Br. 213&/op.

NOVOSTI DANA 6 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

I) Potvrđena je koncentracija partizana, koji su se izgleda smjestili za odbranu djelomično u Stajnici (Ogulin XR-AB), Velikom Kutu (XN-AB), Lipici (XR-AB) i Letincu (XP-XR-GZ).

Prvo

OPERACIJE U TOKU:

Grupacija Fabbri:

Jučer 5-og, odred na kamionima izvršio bez incidenata izviđanje duž puta Poljanak (Gospić NM-GS)—Plitvička Jezera (OI-GQ)—Plitvički Ljeskovac (OI-GO).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Mnogobrojne prekide izgleda da su popravili ustanici koji su tuda prije 10 dana prolazili.

Danas, 6-og, kolona Fiordiponti² nastavlja sa metodičnim čišćenjem zone stanica Javornik i Čorkova Uvala (NK-GS). Nikakav trag partizanima.

Divizija »Re«:

Grupe Pederzani i Ferroni zajedno sa odredima M.V.A.C. izvršile su čišćenje mjesta Krbavica (Gospić OI-FV) koje je zapaljeno. Antikomunisti su naišli na jak otpor u zoni kote 1250 (ON-FX).

Grupa »De Bonis«:

Izvršeno je čišćenje malih razmjera zone Mutelić (Gospić PN-FI), Cojluk (PI-FI), Rebić (PI-FL) i Tišma Varoš (QH-FL). Naknadno ću javiti gubitke u toku dana.

Kolona Zanotti:³

U maršu na Bruvno naišla na jake otpore⁴ i bila prisiljena da se povuče u Udbinu.

Divizija »Sassari«:

Napredujući prema G. Lapcu naišla na teškoće uslijed terena, klime i neprijateljskog otpora.⁵

Aktivnost avijacije:

Bombardovana mjesta: Mogorić (Novigrad NM-FG), Vrebac (Gospić NL-FI), Breštane (OI-FL), Mekinjar (ON-FN), Jagodnje (OI-FP).

Spomenuta mjesta bila su napuštena.

Mitraljirane i zasute malim bombama grupe ustanika i kola u zoni Mogorić, Vrebac, Breštane, Jagodnje.

Na traženje isturene kolone bombardovana i zasuta malim bombama kota 960 Knin (Knin EK-FG) i 1278 (RM-FG) gdje je primijećena, bombardovana i zasuta malim bombama, sa odličnim rezultatom, neprijateljska baterija na položaju.

Obrušavanjem su bombardovane i mitraljirane kolone kola koje su se kretale iz G. Lapca za Boričevac i Dobro Selo.

² Nazvana po komandantu

* Nazvana po komandantu

⁴ Drugog bataljona Devete NOU brigade Šeste divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 89.

⁵ Dijelova Prve NOU brigade Šeste divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 89.

Izvidana zona Krasno (Senj ZV-GM), te proizlazi da je mirna.

Drugo

OSTALE ZONE:

V Grupacija granične straže:

Danas, 6-og vojnika za zaštitu željeznice bili su od ustanika, u visini Bakra, bezuspješno tučeni puščanom vatrom.

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

Na sektoru Delnice — Vrbovsko — Ogulin putevi prolazni sa lancima.

GENERAL GLORIA

Dato na uvid Načelniku štaba.

Dato na uvid Pomoćniku nač. štaba.

Prepis upućen Obavješt. odjeljenju

Prepis upućen kr. karabinjerima.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 7 VELJAČE 1943 GOD. O PO-
KRETIMA JEDINICA NOV I DEJSTVIMA POTCINJENIH
JEDINICA I PRIDATOG VAZDUHOPLOVSTVA NA POD-
RUČJU LIKE¹

PREDMET:

TELEGRAM

otpreme
Datum i sat
prijema 8.2.43, sati 2.30

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2131
Stiglo 8 veljače 1943 — XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — OPERATIVNO ODJELJENJE
i na znanje:
KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
ŠEFU ITALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS
(preko italijanske misije u Zagrebu)

Br. 2186/op.

NOVOSTI DANA 7 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

- 1) — Partizanske snage procijenjene na dvije brigade,² od kojih jedna prepoznata kao 1-va lička udarna brigada, došavši jedna iz zone Udbina, druga iz zone Ploča,³ ukupno oko 1500 ljudi, sa artiljerijom suprostavljaju se našoj koloni »Sassari« u zoni Vagan⁴ (kote 960—1132, Knin RH-RK-FG).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta (k. 19 H/2).

² ' i ' Nadiranje talijanskih snaga iz Mazina ka G. Lapcu sprečavala je Prva NOU brigada. Na ovaj pravac su upućena, 6 veljače, dva bataljona Devete NO brigade, a dva bataljona ostala su na položajima Dudić — Visuć. Vidi dok. br. 89.

⁴ Zaselak sjeverno od Mazina

- 2) — Druga partizanska brigada⁵ nalazi se u Srednjoj Gori (Gospić ON-FI-FG), jedinice 3-će partizanske brigade⁰ nalaze se u zoni Jagodnje (Gospić OI-FP).
- 3) — Izgleda da je u zoni Stajnica—Lipica, o čemu telegram 2136,⁷ koncentrisano 2000 naoružanih partizana.⁸ Javljeno je o aktivnosti partizana u zoni Grabar (Senj ZV-GZ)—Dobrica (XI-GV).

OPERACIJE U TOKU:

Grupacija Fabbri:

Danas, 7-og, ponovo je uzela pod svoju nadležnost bataljone 74-og pješadiskog koji su stigli u Babin Potok. S tim snagama i sa 137-om legijom započeće sutra, 8-og, akcija čišćenja u zoni Slunj—Ličko Petrovo Selo, kao što je naređeno telegramom 1934.⁹ te Komande.¹⁰

Divizija »Re«:

Grupacija Pederzani je u akcijama čišćenja u zoni Krbavica, o čemu pisani telegram 2136,¹¹ imala 3 ranjena. Ustanici su pretrpjeli gubitke koje nije bilo moguće utvrditi uslijed šumovitog predjela, ali sigurno su veliki, pošto su znatni neprijateljski otpori bili savladani u zoni kote 964¹² (Gospić OI-FT).

Zapaljeno je mnogo kuća iz kojih se pucalo na naše trupe.

Grupacija De Bonis:

Danas, 7-og, vršeno čišćenje malih razmjera u zoni Ploča i Papuča (Novigrad NK-EU).

Kolona Zanotti: I i III bataljon 151-og pješadiskog, III bataljon crnih košulja, baterija 75/13-og diviz. art. puka i četa lakih tenkova nastavila je danas, 7-og, pokret na Bruvno.

Naknadno ću javiti novosti.

⁵ Druga NOU brigada

" Netačno. Odnosi se na Šestu NO brigadu Pete operativne zone, čiji su se bataljoni nalazili u rejonu s. Debelo Brdo, s. Jošane, s. Klačnica i s. Frkašić. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Šeste NO brigade Štabu Osme divizije NOV i PO Hrvatskei od 16 ožujka 1943 godine.

⁷ Vidi dok. br. 125.

⁸ Netačno. Na ovom se području nalazio samo Prvi NOP odred Pete operativne zone.

⁹ U arhivi Vojnoistoriskog instituta. Ovo naređenje je slično dok. br. 116.

¹⁰ U originalu, u produženju teksta, dopisano olovkom: »Pokazati mi ga«.

¹¹ Vidi dok. br. 125.

¹² Vjerovatno se misli na Fundakov Vrh, koji su držale dvije čete Trećeg bataljona Druge NOU brigade.

Divizija »Sassari«:

Jučer, 6-og, naša pojačana četa izvršila ofanzivno izviđanje po padinama kota 1132—1011 (Knin RK-FG) i 1265 (RM-EZ).

Neprijatelj¹³ koji zauzima ogranke šumskog predjela pružio je žestoki otpor i bio je tučen od naše artiljerije.

Također su i naši položaji bili tučeni artiljerijom neprijatelja. Dana 5-og jedan je top pogoden i oštećen.

Aktivnost avijacije:

Bombardovani i zasuti malim bombama, sa odličnim rezultatom, Vrebac (Gospić NH-FI), Mogorić (NM-FG), Srednja Gora (ON-FI), Breštane (OL-FL), Mekinjar (OM-FN) koji su bili napušteni. Iz Mogorića snažna protivavionska vatra.

Bombardovane kote 901—920—934 (Gospić NH-GO) gdje su primijećena sumnjiva kretanja i, na traženje divizije »Sassari«, zona Vagan (Knin RH-FG)—Logorište (RK-FI) — Ilica K. (RK-FG) gdje su primijećene koncentracije ustanika.

Također je bombardovana kolona komora u pokretu iz G. Lapca, prema Logorišju.

2) — **DRUGE ZONE:**

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Jučer, 6-og, poslije podne, uslijed odvrtnja šinskog polja iskliznuo je na 582 km (Ogulin ZI-BF) jedan vagon-cisterna. Pruga opravljena.

Noću uoči 7-og, hrvatski naoružani voz, dolazeći iz Ogulina, idući prema Karlovcu i prenoseći hranu izazvao je eksploziju mine između Tounja (Ogulin XV-AR) i Košara (XV-AP); iskliznula su tri teretna vagona, oštećeno 50 metara kolosjeka.

Jutros 7-og, eksplozijom mine na 597-om kilometru (Sušak VO-AX) prekinuta pruga u dužini jednog metra. Naše su patrole izmijenile rafale iz automatskog oružja sa ustanicima, koji su nagnani u bijeg.

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

Mogućnost prelaza puteva i stanje snijega: nepromijenjeno.

Temperatura: zona Otočac minus 2, zona Plaški minus 3, zona Gospić—Vratnik—Bunić—Udbina minus 5.

Dato na uvid Ekselenciji.

GENERAL GLORIA 23400702

Dato na uvid Načelniku štaba.

Prepis upućen Obavještajnom odjeljenju.

Prepis upućen kr. karabinjerima.

" Prvi bataljon Prve NOU brigade. Vidi dok. br. 89.

NAREĐENJE VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA »SLO-
VENIJA—DALMACIJA« OD 8 VELJAČE 1943 GOD. POT-
CINJENIM JEDINICAMA ZA IZVOĐENJE »OPERACIJA
ČIŠĆENJA« NA PODRUČJU LIKE¹

TELEGRAM

8 veljače 1943

VRLO HITNO

OD EKS. ROBOTTI
VIŠOJ KOMANDI »SLOV.-DALMACIJA«

za V arm. korpus
» XVIII »
Taktičko vazduhoplovstvo
Intendanturu
Italijansku misiju
(za ppuk. Corsi)

VISA KOM. OR. SN. »SLOV—DALM.«

— OPERATIVNO —

Br. 2187

Stiglo 9. 2. 43

Br. 2000

Prvo.

Da bi se dopunilo raščišćavanje terena između puta Ličko Petrovo Selo—Korenica—Udbina i puta Bihać—Zavalje—D. Lapac, kao i da bi se umanjio pritisak znatnih ustaničkih formacija² protiv desnog boka i komunikacija njemačke divizije »Prinz Eugen«,³ molim da grupacija Ferroni izvrši što prije napad na Ličko Petrovo Selo. proširujući ga, po mogućnosti, do Zavalja i pojačavajući, ako treba, istu grupaciju. Molim takode da se što prije izvrši nekoliko napada sa odgovarajućim snagama preko Plješevice, pravcem zapad-istok, od jednog do drugog naprijed pomenutog puta. Naravno, ovo će primorati

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ Odnosi se na dijelove Šeste i Osme divizije i dijelove Šeste i Četrnaeste NO brigade Pete operativne zone. Vidi dok. br. 89 i 90.

" O ovoj akciji jedinica Petog armijskog korpusa koja je poduzeta sa zadatkom da se osigura desni bok njemačke divizije SS »Prinz Eugen«, vidi tom V, knj. 11, dok. br. 215.

da se dijelom odlože raščišćavanja koja je V arm. korp. pre-
vidio telegramom 2015 od 4-og t.m.⁴

Drugo.

Da bi se spriječio odlazak partizanskih formacija na jug, posjedanje Kulen Vakufa dobija sve veću važnost i mora uslijediti neposredno poslije posjedanja G. Lapca. Ne manju važnost dobijaju daljna raščišćavanja zona oko Kulen Vakufa, G. Lapca i D. Lapca. Da bi se operišućim kolonama dala željena jačina i da bi se zaštitila dugačka komunikacija, treba hitno izvršiti povezivanje jedinica »Sassari« koje djeluju pod komandom pukovnika Zanotti⁵ sa dijelovima iste divizije i dijelovima za pojačanje koji djeluju duž pravca G. Lapac.⁶

8 veljače 1943

Od Eks. Robotti (152)
Gl. komandi »Slov.-Dalmacija«

8 veljače 1943-XXI-11 časova — Razgovor sa Eksl. Glorioniom

Preporučava se:

- 1) — Da je pokret kolone »Sassari«, kao i dolazak bataljona za pojačanje pukovnika Zanotti, preko Ondića, odmakao da bi mogao da produži za D. Lapac—K.Vakuf.
- 2) — U slučaju da se Zanotti ne probije ili da suviše zakasni, izvršiti napad na D. Lapac bar preko sedla Tuk, ako se želi izbjeći Plješevica.
- 3) — Dolazak SS divizije u Bos. Petrovac i stav koji treba zauzeti prema Nijemcima na sastanku u Beogradu nalazu nam da dostignemo cilj D. Lapac, da bismo izbjegli da se misli ili da se kaže da je naše učešće u »Weiss 1« bilo namjerno nedovoljno.

Primieri

U redu.
11-11
Robotti .

⁴ Vidi dok. br. 116.

⁵ Sastav jedinica kojima je komandovao pukovnik Zanotti vidi u dok. br. 151.

Ove jedinice su u prvim danima operacije »Weiss« na području Like napadale pravcem: Lovinac — G. Ploča — Udbina. Pošto su prodrle u Udbinu i vršile »čišćenje« oko Udbine, dobile su zadatak da se prebace u Bruvno i odatle produže ka Mazinu i pomognu napade talijanske kolone u pravcu G. Lapac — Kulen Vakuf.

⁶ O sastavu ovih jedinica i njihovom rasporedu vidi dok. br. 124.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM-
NAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 9 VELJAČE 1943
GOD. O DEJSTVIMA POTČINJENIH JEDINICA U TOKU
8 I 9 VELJAČE¹

TELEGRAM

Datum dolaska: 10/2/43
i čas 5.25

OD KOMANDE XVIII A.K.

SUPERSLODI—OPERATIVNOM ODJELJENJU

i na znanje:

KOMANDI V i VI A.K.

h-

Br. 2206/op.

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA

»SLOVENIJA—DALMACIJA«

— OPERATIVNO —

Br. 2228

Stiglo 10 veljače 1943 —XXI

IZVJEŠTAJ ZA 9 VELJAČE U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

nema novosti.

Sektor »Zara«:

Vatra iz automatskog oružja na naselje Božava (Zadar ZL-DR) prekinuta brзом reakcijom našeg garnizona.

U blizini naselja Dragove (Zadar ZN-DP) motorni čamac Kr. mornarice mitraljiran sa kopna, bez posljedica.

U moreuzu Sette Bocce (Zadar ZI-DT), noću uoči 7-og, drugi motorni čamac Kr. mornarice napao dvije grupe ustaničkih čamaca, koji su uspjeli da se raziđu.

Povodom akcije na smirivanju zone Kruševo (Novigrad OI-OL-ON-DR-DT) stanovništvo je predalo 40 pušaka.

Sektor »Bergamo«:

redovna aktivnost izviđanja i postavljanja zasjeda.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Sektor »Sassari«:

Jedinice upotrebljene u operacijama zajedno sa snažnim crnogorskim patrolama² nalaze se u kontaktu sa neprijateljem koji pruža jak otpor.³

Kolona Zanotti, dostigavši kote 899 i 798 — Velika Glava (Novigrad PN-FG), produžuje pošto je prethodno opravila 5 prekida.

Odredi sektora Dinara⁴ izvršili napad prema Srbu (Knin SI-EO). Temperatura niska.

Sektor »Celere«:

Noću uoči 8-og naši odredi su smjelom akcijom uspjeli da iznenade veće grupe ustanika⁵ u zoni Bilice (Šibenik QO-CK-CM), i da zametnu borbu koja je trajala do kasno ujutru. Naši gubici: tri ranjena, 2 mrtva.

I* Gubici partizana: 19 mrtvih, 11 strijeljanih, 83 zarobljeno. Zaplijenjeno tri puške, nekoliko bombi, razni materijal i dokumenti. Protekle noći između stanica Vrpolje (Šibenik RK-CD) i Šibenik ustanici⁶ su bacili u vazduh most sa rasponom od 3 metra, oštetivši 70 metara kolosijeka.

Opravka u tōku.

Nebo djelimično oblačno.

General Spigo

Dato na uvid Nač. štaba.

„ „ „ Pom. nač. štaba.

Prepis upućen Obavješć odjelj.

„ „ kr. karab.

² Odnosi se na hercegovačke četnike, koji su, u sadejstvu sa Talijanima napadali na pravcu Otrić — Srb.

³ Vidi dok. br. 89.

⁴ Odnosi se na četnike popa Dujića.

¹ To su bili terenski radnici i aktivisti iz sela Bilice, kraj Šibenika.

⁰ Sibensko-trogirska četa Sjevernodalmatinskog bataljona

DNEVNI IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 9 VELJAČE 1943 GOD. O GRUPISANJU JEDINICA NOV NA PODRUČJU VOČINA, REZULTATIMA AKCIJE ČIŠĆENJA NA PODRUČJU POŽEŠKE GORE I NAPADU NA POSADE TORANJ I LEDINCI¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 40

(po podatcima primljenim 9.II.1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Pšunja: 7.II. odbijen je manji partizanski prepad na pilanu 1 km s.izt. od Pakraca. 1 domobran je ranjen.

Razviđanjem područja izt. od Pakraca utvrđeno je da su partizanske snage znatno slabije nego što su bile. 1 gorska divizija dobila je sa više strana podatke da su se glavnine partizanskih snaga² prebacile najvećim dielom u prostor j.z. od Vočina, a isto tako, da su se ojačale i kod Vočina.

Podr. Papuka: Prema izvješću stožernika iz Osijeka jake partizanske snage prikupljaju se na crti: Voćin—Macute—Čeralije—Humljani (5.11 i 20 km izt. od Vočina).

8.II. partizani su zapalili želj. postaju Pivnica (10 km s.z. od Vočina).

Prema izvješću 1 gor. divizije noću 7/8.II. jače partizanske skupine³ prebacile su se iz Papuka u Bilo Goru.

Podr. Požege: U toku 7. i 8.II izvršen je podhvata naših i njemačkih snaga na prostoru između ceste: SI. Požega—Nova Gradiška, Nova Gradiška—[Nova] Kapela—Batrina i [Nova] Kapela—Batrina—Požega.⁴ Jurišna polubojna II. dom. zbora imala

¹ Original, pisan na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ i ³ Odnosi se na Četvrtu diviziju NOV i PO Hrvatske, koja se poslije napada na ustaško-domobranksu posadu u Pakracu prebacila na područje Bilo Gore. Vidi dok. br. 36.

⁴ O njemačkim i ustaško domobranskim snagama koje su uzele učesća u ovoj akciji čišćenja vidi dok. br. 118.

je na grebenu Babje pl.⁵ dodir sa neprijateljem, dok se na ostalom dielu nije naišlo na partizane koji su vjerovatno uzmakli na sjeverozapad u područje Papuka.

7.II. od 16 sati neprijatelj je nadmoćnim snagama napao uporište Toranj (11 km. s.z. od Požege). Zapovjednik sata je poginuo, dok ostali gubici još nisu utvrđeni. Obkoljenom uporištu upućena je pomoć.

Podr. Srema: 6.II. odbijen je bez vlastitih gubitaka manji partizanski napadaj na oruž. postaju Bešenovo (11 km s.z. od Rume).

Noću 6/7.II. jača partizanska skupina⁶ napala je stražu zrakoplovne škole u s. Ledinci, (8 km j.z. od Petrovaradina). 1 dočastnik i 16 domobrana su razoružani. Bližih podataka još nema.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v.r.

ZA TOČNOST:

Zamjenik pročel. operat. odjela
glavnostožer. pukovnik (Kalečak)
Kalečak

(M. P.)⁷

⁵ Babje Gore

⁶ Dijelovi Trećeg sremskog NOP odreda Treće operative zone NOV i PO Hrvatske.

⁷ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — Operativni odjel.

IZVJEŠTAJ GLAVNE DOMOBRANSKE BOLNICE OD 9 VE-
LJAČE 1943 GOD. O TOKU NAPADA NA DOMOBRANSKU
POSADU U SKRADU¹

GLAVNA DOMOBRANSKA BOLNICA

Taj. Br. 124.—

U Zagrebu, dne 9.II. 1943

Predmet: Napad na Domob. opo-
ravilište Skrad.—

Razaslano:

Ministarstvu oruž. snaga (zdravstvo)
Glavaru gospodarskog ureda ove bol.

Posadno zapovjedništvo Delnice sa brojem 4/taj. od 11 siječnja 1943. g. dostavilo je sljedeće:

Noću 29/30 prosinca 1942 godine od strane partizana² izvršen je napad na Domobranksko oporavilište u Skradu, kojeg je čuvala straža 25 sata 3.p.p. iz Delnica, koja je tom prilikom zarobljena i odvedena, a oporavilište opljačkano, te je odnijeta sva posteljna oprema i lijekovi.

Sljedeći dan upućena su na lice mjesta od strane Z.-čtva 25 sata čast. namjes. Blagović i narednik Šafar. a do danas su se vratili dvojica od zarobljenih stražara, pa je prema izkazu njihov napad izvršen ovako:

U 22.15 sati čuli su stražari na stražarskim mjestima sumnjivo kretanje i šum, a kako je vrijeme bilo tmurno i maglovito, to je dan znak za uzbunu, tako da su svi stražari zauzeli svoja mjesta za odbranu i opaljen je metak u pravcu napadača. Istovremeno su otvorili [vatru] partizani, koji su se razpodelili po dominirajućim točkama, sa sviju strana iz lakih i teških strojica. Imali su 17 strojopušaka i 3 strojnice. Pod zaštitom silne vatre došuljali su se do same zgrade i prodrli u podrumske prostorije njih oko 70, pa je bilo nemoguće dalje voditi borbu i tako je straža razoružana. Borba je trajala do 00.45 sati 30 prosinca.

Zapovjednik straže bio je narednik-đak Grubišić Rudolf, a straža jačine još dva dočastnika i 19 domobrana. Upravitelj

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 13/1—45, k. 18.

² Drugi bataljon Četrnaeste NO brigade Pete operativne zone NOV i PO Hrvatske. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 34.

doma bio je zastavnik Trška Jaroslav uz još jednog domobrana zdravstvenika, te su svi odvedeni u mjesto Ravna Gora, gdje se sada nalaze partizani. Nakon pet dana kako su im davali upute u svrhu promičbe i kako su izjavili domobrani da neće ostati na njihovoj strani pušteni su četvorica, koji su bili iz Skrada, ali su se u zapovjedništvo javili samo dvojica.

Partizana je bilo u okolici raspoređeno oko 1600, računajući da će doći do borbe i sa Talijanima, koji čuvaju želj. postaju Skrad i najbližu okolinu, ali oni uopće nisu otvarali vatru, što je protivno njihovim dosadašnjim običajima. Imali su partizani i dva bacača u postavu, ali nisu upotriebili, radi štednje municije. U Ravnoj Gori ima svega oko 2600 partizana, a naoružani su strojopuškama i teškim strojnicama svakakvih tipova, imaju više bacača i dva topa. Mjesto Ravna Gora udaljeno je šumskim putem 5 do 6 kim, odakle su vršeni napadi tokom cijele godine na oporavilište ali je straža uvijek uspješno odbijala.

Naša je straža bila naoružana sa dvije strojopuške i puškama, pa je pronađeno preko 500 praznih čaura, koje su ispućane prilikom obrane. U borbi nije od domobrana poginuo nitko, dok su partizani imali dva mrtva i jednog ranjenog a izjavili su da ako bi bilo četiri mrtvih, da bi sve domobrane postreljali. Naročito su grubo postupali sa zapovjednikom straže narednikom Grubišićem, koji je prilikom sprovođenja u zarobljeništvo vezan zajedno sa zastavnikom Trškom.

Isto su tako vezali i domobrane, ali su ih nakon izvjesnog diela puta odvezali.

Prema gornjem izloženom i nalazu i izvješća čast. namjestnika Blagovića i narednika Safara. koji su i ustanovili da je zgrada bila jako oštećena, što znači da je otpor zaista pružan i da je prije ovog napada odbijeno bezbroj manjih napada, mišljenja sam, da nije krivica na pomenutoj straži, što je nerazmjerno jačem neprijatelju podlegla.

U posljednje vrijeme partizani su se koncentrirali u velikom broju, te vrše neprekidno napade na željezničku prugu i italijanske posade uz prugu.

Dostavlja se prednje na uvid i dalje uredovanje.—

13.11.1943

Zapovjednik,
'General Dr. Hočevar
Dr. Hočevar

IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 10 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA U LICI, DIVERZIJAMA U GORSKOM KOTARU I BOMBARDOVANJU MOGORICA I SREDNJE GORE¹

TELEGRAM

otpreme
Datum i sat
prijema: 10/2/43²
3.10

VISA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2225
Stiglo 10 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — OPERATIVNOM ODJELJENJU

i na znanje:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA
ŠEFU GRUPE CORSI³
(preko talijanske misije u Zagrebu)

Br. 2319/op.

NOVOSTI DANA 9 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

1) — Primijećena prisutnost ustaničkih grupa u zoni Zupanjoli (Senj ZT-GZ)—Vrlokup (ZV-GZ).

Prvo. Operacije u toku:

— Grupacija Fabbri:
Jučer, 8-og, 74-ti pješadiski puk stigao je, čisteći zonu, u Prijeboj (Gospić ON-GO) a 137-ma legija u predjel Catrnja (Gospić OL-GU)—Drežnik Grad (ON-GU).

Ništa da se javi.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ Datum prijema «

* Potpukovnik, šef grupe za vezu Više komande oruž. snaga »Slovenija — Dalmacija« pri Komandi njemačkih trupa u Hrvatskoj

— Divizija »Re«:

Grupacija Pederzani:

U toku je kretanje ka Bijelom Polju i stići će u predjel Podlapac (OL-FN) danas, 9-og, kasno naveče.

Grupacija De Bonis:

Danas, 9-og, čistila zonu Kik (Novigrad OI-EZ) i Zir (OI-EU). Na strani neprijatelja 8 poginulih; na našoj strani nema gubitaka.

Uhapšeno nekoliko sumnjivih lica, zapaljeno nekoliko kuća. Zaplijenjeno 30 goveda i 200 ovaca i koza.

Jutros je XVI bataljon »M« vršio čišćenje zone Potkovi-ljača (Gospić PL-OL)—Mekinjar, zapalivši nekoliko kuća. Upu-tio se prema zoni sjeverno od Pećana (Gospić PI-FR) da bi obezbijedio komunikacije Bijelog Polja (Gospić PL-FV).

Divizija »Sassari«:

Jučer, 8-og, navečer grupacija Zanotti je stigla u Bruvno savladavši otpore neprijatelja.⁴ Na našoj strani dva poginula i dvadeset ranjeno.

Jučer, 8-og, naš odred je vršio čišćenje zone Kovačevići —Raljevac (Knin QO-EZ). Primijećene grupe neprijatelja na koje je otvorena vatra.

Na frontu divizije⁵ situacija nepromijenjena. Protivdej-stvo neprijatelja⁰ još uvijek je vrlo živo.

Naređeno je da diviziska kolona, stigavši u G. Lapac, odmah proslijedi za Kulen Vakuf i očisti okolne zone.

— Aktivnost vazduhoplovstva:

Danas 8-og, bombardovana, sa dobrim rezultatom, mjesta Mogorić (Novigrad NM-OI-FG) i Srednja Gora (Gospić OL-FI).

Zasute malim bombama grupe ustanika između Breštana (Gospić OL-FL) i Mgorića i, sa dobrim rezultatom, kote za-padno od Logorišta (Bihać RK-FI). Vršeno izviđanje zone ope-racija. Ostale zadatke nije bilo moguće izvršiti uslijed niskih oblaka.

⁴ Drugog i Četvrtog bataljona Devete NO brigade, u rejonu s. Visuč i s. Dudić. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

⁵ Odnosi se na područje duž komunikacije Mazin — G. Lapac.

⁰ Prva NOU brigada

Drugo. Ostale zcme:

— Divizija »Re«:

Jučer, 8-og, ustanici su napali položaj hrvatske žandarmerije u Letincu (Senj XP-XR-GZ) ali su bili odbijeni.

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Jučer, 8-og, poslije podne, u blizini stanice Plaše, napadnut je, bez posljedica, puščanom vatrom putnički voz za Rijeku.

Napad na stražarnicu 49 (Sušak VM-AT) brzo je odbijen od naših vojnika.

Jutros 9-og. u blizini 503 km (Ogulin ZI-BF) iskliznula je lokomotiva zbog otšrafljene šine i guste magle.

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

Mogućnost prelaza puteva i stanje snijega: nepromijenjeno.

GENERAL GLORIA

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA OD 10
VELJAČE 1943 GOD. O DIVERZIJI NA PRUZI ZAGREB—
KARLOVAC¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME: '		KOME SE JAVILO:
	SATI		
	DAN		
	MJESEC		
PRIMIO :	GODINA		PREDAO:

SADRŽAJ

Operat. odjel
Karlovac br. 30 z 52 r 10.2.43.0900
Zagreb 2 br. 294 10.2.43.0932
najžurnije
Mindom operod Zagreb

Sinoć oko 2400 sata prekinuta pruga Karlovac—Draganići² u dužini 300 metara istočno od sela Luga. Na prugi oko Domagović jedan teretni vlak u plamenu, brzoglasni spoj prekinut. Temeljito čišćenje Zumberka skrajnje potrebno.

Zasek³ puk. Tomašević
br. 615/tajno

Predao 10.2.43. u 1025 sati vodnik Kvesić.
Primio 10.2.43. u 1025 sati satnik Jandask.

10/II.⁴

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 10/1—11, k. 18.

² Diverziju izvršili Četvrti bataljon Četvrte NOU brigade i jedan bataljon slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar«. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 43.

* Zapovjednik sektora

⁴ Dopisano crvenom olovkom.

DNEVNI IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 11 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADE U REJONU S. DRAGANICI¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 42

(po podatcima primljenim 11.11.1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: Noću 9/10.II. između Karlovca i želj. postaje Draganići (10 km s.s. ist. od Karlovca) partizani² su porušili 300 m želj. pruge. Oklopni vlak je izkliznuo.— 10.11. jake partizanske snage³ napale su naš postav na k. 230 (4 km j.z. od Draganići) ali su odbijene. Istodobno partizani⁴ su napadali s. Draganići i zauzeli s. Lazine, Lug i Vukšin Šipak (13 i 7 km s. izt. te 12 km s. od Karlovca).— Domobranske i ustaške postrojbe iz Ozlja i Karlovca zauzele su nakon borbe k. 230 i s. Benčetići (oko 8 km s. od Karlovca).— Talijanske i naše čete upućene su kao pojačanje.

Glavar
glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v.r.

ZA TOČNOST

Zamjenik pročel. operat. odjela
glavnostožerni pukovnik
(Kalečak)
Kalečak

(M. P.)⁵

¹ Original, pisan na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 10/1—40, k. 18.

² Dijelovi Četvrta NOU brigade

³ i * Dijelovi Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«.
Vidi dok. br. 29 i 44.

⁴ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — operativni odjel.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA OD 11
VELJAČE 1943. GOD. O NAPADU NA POSADU U DRAGA-
NIĆIMA I OKOLNIM NASELJIMA¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
	SATI		
	DAN		
	MJESEC		
PRIMIO:	GODINA		PREDAO:

SADRŽAJ

Operat. odjel

Karlovac br. 41 z 100 r 11.2.43. 2100 sati

Zagreb 2 br. 377 13.2.43. 0730

Mindom operod² i Hrpovo Sušak³

10. veljače 15 sati, nakon 15 satne borbe, k. 230, crkva 3 km jugozapadno Draganića, zauzeli partizani;⁴ zarobljeno: 2 častnika i 110 domobrana. Danas u 1300 sati zauzeta je ponovno kota 230 bez otpora po jednoj talijanskoj bojni. Promet Karlovac—Zagreb ponovno moguć. Pad kote 230 mogao je biti-osujećen da je fašistička bojna⁵ pokazala bilo kakovu aktivnost. Intervenirao da se ovakove napotrebštine ne ponove.

Talijani iz zrakoplova bombardirali Petrovinu.

Op. br. 628.

Zasek pukovnik Tomašević

Predao 13.2.43. u 0840 sati vodnik Kvesić.

Primio 13.2.43. u 0840 sati por. Markić.

P

Šifra:

Ustanoviti zašto je zakašnjenje od 11/11 do 13/II⁶

13/11 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta, pod reg. br. 12/1—45, k. 18.

³ Ministarstvo domobranstva — operativni odjel

" Skraćena znači: Vojničko povjereništvo NDH pri Višoj komandi oružanih snaga »Slovenija — Dalmacija« u Sušaku.

⁴ Dijelovi Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar«. Opširnije o napadu na Draganiće vidi dok. br. 29 i 44.

⁵ Odnosi se na bataljon crnih košulja.

⁶ U originalu, rečenica je dopisana olovkom.

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 11 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU U ŠARAMPOVU, OSIGURANJU GOJILA I UPUTSTVU NJEMAČKIH JEDINICA O POSTUPKU PREMA SUMNJIVIM OSOBAMA¹

Zapovjedništvo I. Domobranskog Sбора »Veoma žurno«
Glav. stož. odjel
Op. Br. 388/Taj.
U Sisku, dne 11. veljače 1943 Tajno!

PREDMET: Dnevno izvješće
I.D.Z. za 11.11 do 18 sati.

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—
(Operativni odjel)

Savezno zapovjedi Glstožera Op. Br. 3219/taj. od 8.VIII. 1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. A. — KRATKA OCIENA SITUACIJE

Stanje bez važnijih promjena.

**1. B. DJELATNOST PODREDENIH CETA I POJEDINOSTI
O NEPRIJATELJU:**

Operativno područje 1. Pješ. divizije:

11.II.o.g. u 0030 sati od strane 50 partizana Moslavačke grupe² izvršen je napad na željezničku stražu G. Šarampov na pruzi Dugo Selo—Novska.

Partizani su došli iz pravca Šume Marča bez borbe razoružali 1 častnika i 80 domobrana, i odveli ih u pravcu Križa (12 km. jugo-zapadno od Čazme). Zarobili 2 strojnice, 80 pušaka, streljivo i opremu.

Istog dana oko 11 sati ta grupa sukobila se je sa našom postrojbom kod s. Rečice (5 km. istočno od Križa). Posljedak sukoba još nije poznat. (Izvješće oružničkog krila Bjelovar).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1—36, k. 18.

³ Dijelovi Moslavačkog NOP odreda

"Veoma žurno"

27

Glavni stožer ODRUŽENIH SNAGA
Op. B. 388
U Saku, dana 11. veljače 1945.

PREDMET: Dnevno izvješće
I.S.Z. za 11. II. do 18 sati.

Tajno!

GLAVNOM STOLEŽERU ODRUŽENIH SNAGA.-
/Operativni odjel/

Savezno zapovjedi Glavni Stožer Op. B. 3219/taj. od 8. VIII.
1942. sastavlja se sljedeće dnevno izvješće:

/Seksija mjerilo 1:100.000/

1.A.-KRATKA OCJENA SITUACIJE:

Stanje bez važnijih promjena.

1.B. OJLATNOST PODREDBENIH ČETA I POJEDINOSTI

O NEPRIJATELJU:

OPERATIVNO PODRUČJE 1. PJEŠ. DIVIZIJE:

11. II. o. p. u 0330 sati od strane 50 partizana Moslavačke
grupe izvršen je napad na željezničku stražu u Sarapovo na pruzi
Dugo selo-Novska.

Partizani su lošli iz pravca župe Marča, bez borbe razor-
uili 1 kaminika i 80 izobrona, i oveli 14 u pravcu Kriša /13 km.
južno-zapadno od Čunje/. Zarobili 2 strojnice, 80 pušaka, streljivo i
opremu.

Istog dana oko 11 sati ta grupa sukobila se je sa na-
čelnim postrojbom kod Rečice /5 km. istočno od Kriša/. Posljedak sukob-
a još nije poznat. /Izvješće o radovima u Slavoniji i Bjelovaru/.

OPERATIVNO PODRUČJE GRADA ZAGREBA:

Bez poistaka.

OPERATIVNO PODRUČJE PETRINJSKOG BODUŠA:

Vršeno razviđanje pravcima: Glina - Bušica i Topusko -
Šemernica.

Prolazak kroz župu Pokole /9 km. sjevero-zapadno od
Glina/, vatrom iz zasjede napadnuta kolona II. ustaške bojne. Vlastiti
gubitci 1 mrtav.

Ustanovljene su i dalje partizanske grupe u Petrovoj gori.
37 muškaraca ovedeno u slabiji lovor tisk.

1.C.-VLASTITE JEDINICE i/:

2.-POKRETNJE I PROMJETAJ VLASTITIH ČETA:

Po zapovjedi Befehlshabera Gruppe West danas je jedan
streljački sat 1. novačke bojne iz sastava Petrinjskog odreda upućen
vlakom iz Petrinje na Kostajnicu radi izvršenja prikupljanja pliena
u Grmeš Pl.

3.-OJLATNI DOBODJAJI I KVERI IZVAN BODUŠA

OJLATNOSTI ČETA:

1.-Befehlshaber Gruppe West sa KF. 791/taj. od 9. II. o. p.
izdao je zapovjed za taktičko i tehničko osiguranje putova za petro-
lejn. i. G. t. l. o.

Operativno područje grada Zagreba:

Bez podataka.

Operativno područje Petrinjskog zdruga:

Vršeno razviđanje pravcima: Glina—Bučica i Topusko—
Čemernica.

Prolazom kroz šumu Pokole (9 km. sjevero-zapadno od
Gline), vatrom iz zasjede napadnuta kolona IX. ustaške bojne.³
Vlastiti gubitci 1 mrtav.

Ustanovljene su jače partizanske grupe u Petrovoj Gori.
37 muškaraca odvedeno u sabirni logor Sisak.

1. C. VLASTITE NAMJERE

2. Pokretanje i premještanje vlastitih četa:

Po zapovjedi Befehlshabera Gruppe West⁴ danas je jedan
streljački sat X. novačke bojne iz sastava Petrinjskog zdruga
upućen vlakom iz Petrinje za Kostajnicu radi izvršenja pri-
kupljanja pliena u Grmeč Pl.

3. — Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti četa:

1. — Befehlshaber Gruppe West sa Nr. 791/taj. od 9.II.
o.g. izdao je zapovjed za taktičko i tehničko osiguranje podu-
zeća petroleja d.d. Gojilo.

Radi izvršenja prednjeg naloženo je, da njemačko zapo-
vjedništvo Res. pi. Bttl. 86^m iz Siska uputi u Gojilo jedan
»Erkundungsstab«⁶ pod zapovjedništvom jednog častnika radi
izvršenja ovoga osiguranja, kome će biti podređene sve
postrojbe.

2. — Zapovjedništvo 187 rezervne divizije sa Br. 101 od
9.II.o.g. izdalo je nalog o postupku sa »Sumljivim osobama«
uhvaćenim prilikom podhvata čišćenja koji glasi:

Muške osobe odposlati u koncentracioni logor u Zemun
radi odašiljanja na rad u Njemačku. Zene i djeca imaju se
predati nadležnoj kotarskoj oblasti radi iseljenja u slučaju ako
su im kuće porušene.

3. — Po zapovjedi Befehlshabera Gruppe West odpočinje
sutra podhvata čišćenja Moslavačke Pl. sa dielovima 1. gorske
divizije uz pomoć dielova 1. pješačke divizije.⁷

PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA

GLAVAR STOŽERA

pukovnik (Klišanić)

Klišanić

12/11 D

³ Napad izvršio Prvi bataljon Kordunaškog NOP odreda. Vidi
dok. br. 51.

* Komandant Grupe Zapad

⁵ Reserve Pionierbataillon 86 — 86 rezervni pionirski bataljon

* Stab za prikupljanje obavještenja — izvidnički štab

* Vidi dok. br. 143.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 11 VELJAČE 1943 GOD. O PO-
KRETIMA JEDINICA NOV I PO HRVATSKE I O DEJSTVI-
MA POTČINJENIH DIJELOVA I VAZDUHOPLOVSTVA NA
PODRUČJU LIKE¹

TELEGRAM

otpreme
Datum i sat
prijema 12/2/1943; 3.30

VISA KOMANDA ORU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
•— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2328
Stiglo 12 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — OPERATIVNOM ODJELJENJU
i na znanje:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
SEFU ITALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS
(preko italijanske misije u Zagrebu)

Br. 2461/op.

NOVOSTI DANA 11 VELJAČE 1943-XXI U 18 SATI

Kretanje partizana:

- 1) — Danas su partizani² ponovo zauzeli Gornji Babin Potok nakon što su iz tog grada izašli naši odredi i M.V.A.C.
- 2) — Jutros 11-og u prvim-satima oko 400 partizana je zauzelo mjesto Brcd Moravice.
- 3) — Posljednjih dana primijećen dolazak partizana u zonu D. i G. Pazarište (Senj XL-FR-XR-XT-FP).
- 4) — Neprijateljske formacije u zoni operacija poremećene su od naših akcija, što je duboko uticalo na njihov moral. Znatne neprijateljske snage još uvijek se zadržavaju u zoni Mogorić.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Dvije čete Trećeg bataljona Druge NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 89.

Prvo

OPERACIJE U TOKU:

Grupacija Fabbri:

Jutros 11-og kolona 137-me legije stigla je u Zavalje (Bihać OK-GK). 74-ti pješadiski očistio zonu s obje strane puta Ličko Petrovo Selo:—Bihać stigavši u Debeli Lug (Gospić PL—GO). Naređeno je da se kolona 137-me legije probije sa zapada na masiv Plješevica u cilju sjedinjenja sa kolonom Pederzani koja djeluje sa istoka. Ustanovljeno je da snabdijevanja za njemačke trupe slobodno prolaze putem.

— Divizija »Re«:

U vezi s telegramom 2399.

Otpori na koje je jučer 10-og, naišla na Debelom Brdu (Gospić ON-FR) grupacija Pederzani savladani su intervencijom grupe Marabini³ (XVI bataljon »M« i 31-vi ustaški bataljon) koja je napala s leđa neprijateljski raspored.⁴

U toku dana na našoj strani dva poginula, 11 ranjeno. Na strani ustanika 180 mrtvih utvrđeno⁵ i pretpostavlja se još drugih 300 mrtvih.⁶

Zapaljeno mjesto Debelo Brdo zbog davanja otpora.

Jutros 11-og grupacija Pederzani se uspela na Plješevicu. Na padinama odmah iza Bjelog Polja i Delića st. (Gospić PL-PN-FV) imala je dvije uzastopne borbe⁷ u kojima je neprijatelj ostavio na terenu nakon prve 29 mrtvih, 33 strijeljana, jedan puškomitraljez i 8 pušaka a nakon druge 43 poginula i 13 pušaka.

U 16 sati kolona je stigla na razvede Plješevice. Uslijed toga što je bilo već kasno i što je bio visok snijeg povratila se u Bjelo Polje.

Sutra će izvršiti novi napad na Plješevicu.

* Naziv po komandantu Šesnaestog bataljona »M«.

⁴ O ovim borbama vidi dok. br. 89.

⁶ i ⁶ Netačno. Jedinice Druge NOU brigade imale su u tim borbama samo 4 ranjena. Vidi dok. br. 34 i 89.

⁷ Sa dijelovima Četrnaeste NO brigade. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šesta NO brigade Pete operativne zone od 13 ožujka 1943 godine.

— Grupacija De Bonis:

Danas, 11-og, vršila čišćenje zone Jošane (Gospić PL-FN)—Rebić (Gospić PL-FL)—Cojluk (PL-FI)—Ondić (Novigrad PN-FG)—Komić (PL-EZ) naišavši samo na slabe otpore. Nema naših gubitaka.

Kod neprijatelja 23 mrtva.

Duž puta Udbina—Ploča—Medak vrši se, organizacijom hrvatskih vlasti a pod zaštitom naših trupa, evakuacija oko 1500 stanovnika sa nekoliko hiljada grla stoke i preko 200 kola natovarenih hranom i pokućstvom iz predjela Podlapac.

— Divizija »Sassari«:

Jučer, 10-og vršeno čišćenje zone jugoistočno od Mazina.

Jutros, 11-og, zauzeta kota 960 nakon savladanog otpora neprijatelja⁸ koji je upotrebio i artiljeriju.⁹

Naše jedinice na koti 1132 (Knin RK-FG) bile su napadnute iz šume žestokom vatrom iz automatskog oružja.¹⁰

Sutra, 12-og, nastaviće se sa pokušajem napredovanja prema sjeveru.

Težak teren i klima predstavljaju znatne teškoće.

— Aktivnost avijacije:

— Danas, 11-og, bombardovani i zasuti malim bombama sa odličnim rezultatom, Mogorić, Ploča i Srednja Gora koji izgledaju napušteni.

Vršeno izviđanje glavnih puteva zone.

Danas su zasute malim bombama i bombardovane kote 1132 (RK-FG) i 1101 (RK-FI) i mjesto Vagan (Knin RH-FG).

Ukupni gubici dana 10-og i 11-og: naši: 2 poginula i 11 ranjenih; neprijateljski: 308 mrtvih utvrđeno i smatra se da ima još 300 mrtvih. Zaplijenjen jedan puškomitraljez i 21 puška.

— *Drugo*

OSTALE ZONE:

— Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Prekid u blizini 582-og kilometra, o čemu telegram 2355, opravljen jučer, 10-og.

⁸ i ¹⁰ Odnosi se na dva bataljona Prve NOU brigade. Vidi dok. br. 89.

* Učestvovali dijelovi haubičke baterije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 89.

Noću uoči 11-og akcija uznemiravanja bez posljedica, protiv garnizona Delnice i odreda za zaštitu pruge između Vrbovskog i Gomirja.

Iste noći patrola napadnuta u blizini stražarnice 386 (Ogulin ZI-BF): uspjela je da se izvuče i da stigne do stražarnice bez gubitaka.

Jutros, 11-og partizani koji su zauzeli Brod Moravice otvorili su vatru na stanicu istog mjesta. Neprijateljska vatra prestala zahvaljujući brznoj reakciji našeg oružja.

Naredio sam akciju sa trupama u pokretu iz Delnica i Ogulina:

Divizija »Re«:

Prema telegramu 2399, ustaška četa Pripremnice nanijela neprijatelju gubitke od 30 mrtvih, od kojih 4 utvrđena. Sem toga strijeljana 4 partizana i-zaplijenjeno 5 pušaka.

Danas, 11-og, odred M.V.A.C. iz Plaškog izvršio napad na Kumac (Karlovac LI-AI) rasturivši oko 200 partizana. Nijedan naš gubitak.

Ostali sektori:

Redovna aktivnost patroliranja.

GENERAL GLORIA

DNEVNI IZVJEŠTAJ TALIJANSKOG OSAMNAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 11 VELJAČE 1943 GOD. O DEJSTVIMA POTCINJENIH JEDINICA NA PRAVCU OTRIC—SRB I STRMICA—TIŠKOVAC¹

Telegram

polaska: 11.2.43—XXI
Datum 21.00
i čas dolaska: 12.2.43—XXI
3.30

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO —

Br. 2331
Stiglo 12 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE XVIII A.K.
SUPERSLODI — OPERATIVNOM ODJELJENJU
i na znance:
KOMANDI V i VI A.K.

Br. 2332/op.

IZVJEŠTAJ ZA 11 VELJAČE 1943-XXI U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

— Primijećena sve veća koncentracija ustanika u zoni Danilo Kraljice (Šibenik RQ-CF) Ljubostinje (Šibenik SI-CF) i Podumci (Šibenik SI-CK).

Sektor »Zara«:

— Juče u ranim časovima naše jedinice u sadejsivu sa M.V.A.C. izvršile su akciju čišćenja u zoni koja se nalazi između Krke i mjesta Arco Romano² (Knin RM-DN), Radučić (Knin RO-DL), Očestovo (Knin SI-DL).
— Blizu Radića (Knin RO-DH) jedinice su se sukobile sa partizanskim grupama,³ koje su uspjele da se razbježe gonjene po šumovitom i neprohodnom terenu.

¹ Original, pijan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Supljaja

³ Odnosi se na dijelove Bukovačko-primorske čete Sjevernodalmatinskog bataljona.

Borba je nastavljena blizu kote 274 (Knin RQ-DM) i produžila se do poslije podne kod Kasuma (Knin SI-BL).

Naši gubici: nema.

Partizana 9 mrtvih, među kojima poznati vođa ustanika iz te zone.

Zaplijenjeno: 2 puške, 2 pištolja, ručne bombe, municija i razni materijal.

- U mjestu Losići (Knin SI-DH) otkrivena dva prolaza i uništene 4 barake.

Akcija je organizovana u saglasnosti sa M.V.A.C. iz Pađena (Knin RQ-SI-DN) koji su raspoređeni na unaprijed utvrđenim položajima, uhvatili 6 ustanika koji su umakli ope-rišućim odredima.

U zasjedi kod Raševića (Novigrad NK-DL) uhvaćeno 15 lica koja su priznala krivice i djela sabotaze.

Sektor »Bergamo«:

- Danas po podne sedamnaestogodišnji mladić⁴ teško ranio pištoljem zamjenika federalnog sekretara Savo⁵ i dva vojnika koji su priskočili da razoružaju atentatora, koga su karabinjeri uhapsili.
- Ove noći su partizani napali na svjetionik ostrva Murvica (Otok Vis RO-BH) i odnijeli dokumenta. Osoblje je nepovrijeđeno.
- U zasjedi kod Mravinca (Split UM-BN-BQ) uhvaćeno jedno sumnjivo lice.

Sektor »Sassari«:

- Snijeg visok jedan do dva metra spriječio pokrete jedinica upotrebljenih u operaciji.

Neprijateljska aktivnost: Uvijek snažna.

- U toku je čišćenje zone Urljaj S. (Knin RH-EU) i Buhovac (Knin RK-EU) gdje je koncentrisano oko 500 partizana⁶ koji ugrožavaju put; očišćena je zona Mandića Draga (Knin RH-EU) i Vojnovičevo Polje (Knin RK-EZ).
- U toku je raščišćavanje snijega na putevima i na prijevoju kote 980 (Knin RK-FG) koji je neprohodan.

⁴ Ante Cerina

⁵ Doimo Savo. Organizator zločina u Splitu i okolici. Na njegovu inicijativu strijeljan je narodni heroj Ivo Lučić-Lavčević, član PK KPH za Dalmaciju. Po odluci Narodnog suda, koji je djelovao ilegalno u Splitu, osuđen je na smrt, a izvršilac odluke Ante Cerina teško ga je ranio, pa je od zadobivenih rana i umro.

⁶ Drugi udarni bataljon Ličkog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske, br. op. 29/43 od 6 ožujka 1943 godine.

- Odredi sektora Dinara koji su 9-og ponovo zauzeli Stranicu, o čemu naš izvještaj od 10-og tek., juče su nastavili akciju prema prolazu Srb (Knin SI-EK) koji je lijeva kolona skoro bila dostigla.
- Desna kolona, zadržana borbom koja je trajala cijele noći na brdima oko Tiškovca i u samcm mjestu⁷ (Knin SN-DX), jutros je nastavila pokret.
- Gubici M.V.A.C. 4 ranjena; partizanski neutvrđeni.
- Ustanici su se povukli u neredu prema Vilici⁸ (Knin SR-EH).
- Gubici u akciji Strmica na dan 9-og: M.V.A.C.—2 ranjena, partizanski—19 mrtvih.
- U Tepljuhu (Šibenik SN-CS-CU) patrola M.V.A.C. ubila 2 ustanika.*

Sektor »Celere«:

- Bombardovana naselja Gizdovac (Split UK-BZ) i Muć (Split UK-CD).
- U ovom kraju primijećen veliki pokret ustanika.
- Nebo vedro.

General Spigo

⁷ Napad na s. Duler i Tiškovac izvršili su dijelovi Desete krajiške NO brigade i Prvi udarni bataljon Ličkog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 5.

⁸ Vjerovatno Ilica

IZVJEŠTAJ ORUŽNICKOG VODA IZ VIROVITICE OD 12
VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU U VIROVI-
TICI¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
Oruž. vod Virovitica oružnik Julas	SATI	0120	0122 Puk. Kalečak
	DAN	12	
	MJESEC	11	
PRIMIO: nadsatnik U n g e r	GODINA	1943	PREDAO:

SADRŽAJ

Ogorčene borbe vode se već 1 sat u okolici Virovitice, koja je opkoljena sa svih strana.² Vezu je dobio još samo sa Zagrebom. Treba žurnu pomoć.

Oružnik Julas

I. divizija izvještana o tome, javlja da je ona o tome već obaviještana te da je sa svoje strane izvjestila. I. Gorsku diviziju da uputi pomoć. Sama da nema nego samo 50 ustaša u Pitomači, za koje može dobiti kompoziciju tek za 3 sata, i ta pomoć bi bila slaba.

Gorska divizija izvještana o tome, javlja da su u pomoć upućena 2 oklopna vlaka sa trupama.³

12/11 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistorskog instituta pod reg. br. 11/1—38, k. 18.

² Napad izvršila Četrta divizija NOV i PO Hrvatske. Opširno vidi u dok. br. 140, 141 i 142.

³ Vidi dok. br. 141.

BK. 140

OBAVJEŠTENJE ZAPOVJEDNIŠTVA USTAŠKE NADZOR-
NE SLUŽBE OD 12 VELJAČE 1943 GOD. O UPADU JEDI-
NICA ČETVRTE DIVIZIJE NOV I PO HRVATSKE U VIRO-
VITICU¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
ZAPOVJEDNIČTVO
USTAŠKE NADZORNE SLUŽBE
ZAGREB

Broj: 3499 — Taj—43

Zagreb, 12 veljače 1943.

Predmet: Virovitica, napad
partizana.—

1. GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
— Operativni odjel —
 2. VRHOVNOM ORUŽNICKOM ZAPOVJEDNICTVU
- Z A G R E B

Pukovnik Skoliber javlja brzoglasno jutros u 9.15 sati:
Noćas oko ponoći upali su partizani² u Viroviticu, te su
zapalili redarstvenu vojarnu, ustaški legor, pilanu Drach i
vojno skladište. Čini se, da su nenadano upali u mjesto te da
je vojska branila samo svoje zgrade. Šest domobrana je ra-
njeno. Borbe se još uvijek vode.

ZA DOM SPREMNI!

12.11.1943 D
P

Horvat
(Horvat)

(M. P.)³

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 12/1—21, k. 18.

² Dijelovi Dvanaeste i Sedamnaeste NO brigade Četvrte divizije
NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 42, 46 i 54.

³ Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — ustaška nad-
zorna služba

operat. edjel

daruvar br.77 z 112 r 12.2.43. 0730 sati

zagreb 2 br.369 12.2.43.0855 sati

opered 1 grupe west

na području noć bez esebitih događaja. povodom napadaja partizana na viroviticu upućen iz d'julavesa prve jedan eklepni vlak a potom drugi eklepni vlak sa svim raspeleživim snagama boeckla na mjesto ti snaga iz daruvara upućene sve raspeležive snage u d'julaves a iz pakraca u daruvar

točan posljedak berbi kod virovitice još nije jasan izgleda da se glavna željeznička postaja još drži našim pojačanjem. mala postaja spaljena i spaljena poreska uprava i salaš mindvaes. vojarna izgleda da se još drži. pojačanje upućene iz podravske slatine stupilo u berbu na otvorenoj pruzi između suhog polja i virovitice -

op br.346

gendiv daruvar

predae 12.2.43. u 0952 sati vednik kvesić

primio 12.2.43. u 0952 sati por.markić sk

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 12 VELJAČE 1943 GOD. O SLANJU POJAČANJA NA-
PADNUTOJ POSADI U VIROVITICI¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME :	KOME SE JAVILO :
i	SATI _____	1
	DAN _____	
	MJESEC _____	
PRIMIO:	GODINA _____	PREDAO:

SADRŽAJ

Operat. odjel
Daruvar br. 77 z 112 r 12.2.43 0730 sati
Zagreb 2 br. 369 12.2.43. 0855 sati
Opercd i Gruppe West

Na području noć bez osobitih događaja. Povodom napadaja partizana² na Viroviticu upućen iz Đulavesa prvo jedan oklopni vlak a potom drugi oklopni vlak sa svim raspoloživim snagama Boeckla.³ Na mjesto tih snaga iz Daruvara upućene sve raspoložive snage u Đulaves a iz Pakraca u Daruvar.

Točan posljedak borbi kod Virovitice još nije jasan. Izgleda da se glavna željeznička postaja još drži našim pojačanjem. Mala postaja spaljena i spaljena poreska uprava i salaš Mindvaes. Vojarna izgleda da se još drži. Pojačanje upućeno iz Podravske Slatine stupilo u borbu na otvorenoj pruzi između Suhopolja i Virovitice.⁴

Op. br. 346 S^ordiv Daruvar
Predao 12.2.43. u 0952 sati vodnik Kvesić
Primio 12.2.43. u 0952 sati por. Markić sk P 12/11 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta, pod reg. br. 12/1—6, k. 18.

² Tri bataljona Dvanaeste, dva bataljona Sedamnaeste i jedan bataljon Šesnaeste NO brigade Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 42, 46 i 54.

³ Major Boeckl bio je komandant Trećeg bataljona ES (Einsatzstaffel).

⁴ Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 31.

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 12 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA VIROVITICU, AKCIJI ČIŠĆENJA NA BANJI I PREDUZIMANJU VOJNE NADLEŽNOSTI NA PODRUČJU GLINA —PETRINJA OD NJEMAČKIH JEDINICA¹

**ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA
GLAV. STOŽ. ODJEL**

Op. Br. 404/Taj — »Veoma žurno«
U Sisku, dne 12. veljače 1943

PREDMET: Dnevno izvješće
I.D.Z. za 12.11. do 18 sati.

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—

(Operativni odjel)

Savezno zapovjedi Glstožera Op. Br. 3219/taj. od 9.VIII. 1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. A. — KRATKA OCIENA SITUACIJE:

U sjevernom prostoru područja 1. pješačke divizije stanje je bitno pogoršano pojavom i djelovanjem jakih partizanskih snaga² kod Virovitice (po prvim izvješćima dotične divizije tamo su bile dvie brigade—16. i 17.).³

Nameće se pretpostavka. da će partizani sve poduzeti, da svoje snage pritisnute u Bosni i Lici razterete dielima sabotaze, prepadajima na naše slabije posade, napadajima na željezničko osiguranje itd. (dokazi: napadaj na osiguranje želj. kcd Šarampova 10-11.II.,⁴ prekid b.b. veza između Varaždina i Ludbrega,⁵ rušenjem mnogih b.b. stupova na crti Varaždin—Koprivnica noću 11/12.II.).⁶

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—37, k. 18.

², ³ i ⁴ Dijelovi Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 36, 42, 46 i 54.

⁴ Vidi dok. br. 136.

⁵ i ¹⁰ Diverzije izvršili dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi dok. broj 45.

Posljednji događaji u susjednom području Karlovca, u prostoru Jastrebarsko—Draganići (napadaj na Draganiće,⁷ prepadaji na samovoze) zahtevaju povećanu pažnju u području južno od Zagreba.

1. B. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI O NEPRIJATELJU:

Operativno područje 1. pješačke divizije:

Prema izvješću zapovjednika 1. pješačke divizije u noći 11/12.II.o.g. jače partizanske snage⁸ napale su Viroviticu.

Pomoću pojačanja od 2 satnije pristiglog iz Daruvara, uspjele su posadi odbiti neprijatelja, koji je već prodro u neke ulice grada.

Vlastiti gubici: 2 domobrana poginula, 5 domobrana ranjeno;⁹ zapaljeno: mali kolodvor, pilana, zgrada poreznog ureda i zgrada ustaškog tabora, kolodvor Lukač (8 km. sjeverno od Virovitice).

Molba zapovjednika posade Virovitica, da tamo ostane za neko vrijeme barem jedna satnija od pojačanja, prenieta je zapovjedništvu odsjeka West.

Gubici partizana nisu još poznati.

Operativno područje grada Zagreba:

1. — Prema izvješću zapovjednika posade Varaždin u noći 11/12.II.o.g. na potezu Ludbreg—Koprivnica posječeno je oko 60 b.b. stupova.¹⁰ P.b. veza Varaždin—Ludbreg u prekidu.

2. — Noću 12.11. oko 0010 došla su 4 partizana u s. Bok (3 km. sjevero-zapadno od Siska), oteli su od seljaka dva velika korita i pomoću ovih korita prevezli jednog svog kurira na lijevu obalu Save kod s. Hrastelnica.

Operativno područje Petrinjskog zdruga:

Vršeno razviđanje i čišćenje:

— sa dielom VII. novačke bojne i jednim satom XV. ustaške pripremljene bojne pravcem: Glina—Viduševac—V. Solina 7.5 km. sjevero-zapadno od Gline, sa zadaćom razbiti odnosno pohvatati skupine partizana¹¹ u tom području.

— XI. ustaška bojna pravcem: Topusko—Ponikvari—s. Perna i Topusko—Vorkapić—jugo-istočni rub s. Perna.

⁷ Vidi dok. br. 44.

⁸ O gubicima jedinica koje su pošle u pomoć posadi u Draganićima vidi dok. br. 44.

¹¹ Odnosi se na Prvi bataljon Kordunaškog NOP odreda.

Ovi podhvati su još u toku.

2. — Na cesti Topusko—Vranograč—V. Kladuša partizani su napali jednu skupinu izbjeglica povratnika i od njih odveli 6 a ostali su se razbjegli.

1. C ... / 2. i 3. NIJE BILO

3. — Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti četa:

1. — Zapovjednik Petrinjskog zdruga dostavio je izvješće o sporazumu sa njemačkim zapovjednikom posade u Petrinji od 11. ov.mj. koji glasi: Njemačka posada u Petrinji preuzima na sebe sigurnost područja Petrinja—Gora—Glina—Maja—D. Bačuga—Hrastovica—Petrinja. Područje istočno od Petrinje do Blinjskog Kuta (istočni dio područja Petrinjskog zdruga) osiguravaju dijelovi topničkog odjela 369 divizije stalnim krstarenjem i obhodarenjem.

Prema tome Petrinjskom zdrugu ostao je sada zapadni dio područja kao i prošireni prostor Glina—Vrginmost—Vojnić—Miholjsko—Krsčinja—Vranograč—Glina.

2. — Njemačko zapovjedništvo Gruppe West postavilo je upit ovome zboru da li se može oklopni vod 1. samovodne bojne koji se nalazi u Glini u sastavu Petrinjskog zdruga oduzeti i vratiti na raspolaganje. Odgovoreno je da to za sada nije moguće, obzirom [na] proširenost zadataka Petrinjskog zdruga i općeg stanja na njegovom području.

Naknadno se saznalo u trenutku zaključenja izvješća: kod 1. pješačke divizije:

Pri napadaju na Viroviticu poginulo 84 partizana, među kojima i zapovjednik i 3 žene. Partizani su zaplieni 25.000 puščanih naboja.

PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
GLAVAR STOŽERA
pukovnik (Klišanić)
Klišanić

P 13/11 D

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 12 VELJAČE 1943 GOD. O AKCIJI ČIŠĆENJA NA MO-
SLAVINI I BORBAMA ZA VIROVITICU¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME:	KOME SE JAVILO:
•	SATI	
	DAN	
	MJESEC	
PRIMIO :	GODINA	PREDAO:
—		

SADRŽAJ

Daruvar br. 78 12.2.43 1200
Zagreb 2 br. 398 12.2.43 1630
Operod i Gruppe West

Podhvat Moslavina² teče po planu bez dodira sa neprijateljem. Do 1000 sati dostignuta crta sjev. ivica Srpskog Selišta (Caire) sjeverno ivica Stupovače, Kapelica, Široki Dol (od snaga koje nadiru sa sjevera i sjeveroistoka nemamo još izvješće). Jutros prije svanuća jedna skupina od oko 150 naoružanih i 159 nenaoružanih sa nešto žena i djece izvukli se iz Moslavine³ i Virovitice, preko šume Zdenački Gaj prebacili se vjerovatno u Bilo Goru. U Zdenačkom Gaju uhvatili jedan teretni samovoz tvornice Zdenca sa sirom i maslacem. Kod Virovitice još se vode borbe.⁴ Naša pojačanja su tamo a šaljemo dalnja pojačanja.

Op. br. 384
Predao 12.2.43 u 2035 nar. Požgaj
Primio 12.2.43. u 2035 por. Markić sk

gordiv

P 12/11 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—32, k. 18.

² Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 39.

³ Odnosi se na Moslavački NOP odred.

⁴ Vidi dok. br. 36, 37, 38, 42 i 46.

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA OD 12
VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA NJEMAČKU KOLONU
KOD SLUNJA I O ZAHTJEVU DA SE POJACA POSADA
U SLUNJU¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME:		KOME SE JAVILO :
Pukovnik Tomašević Karlovac	SATI	1800	
	DAN	12	
	MJESEC	II	
PRIMIO: Pukovnik Dits	GODINA	1943	PREDAO:

SADRŽAJ

Neprijateljski dijelovi² napali danas prije podne u blizini s. Broćanca (južno od Slunja) jednu njemačku autokolonu.— Jake neprijateljske snage³ sve više se prikupljaju j.z. od Slunja, a osobito u šumama predjela Ljubča.— Slunj ozbiljno ugrožen.— Posada Slunja 80 domobrana i oko 100 oružnika za ovu situacija previše slaba.

U isto vrijeme danas prije podne napadnute radničke kolone⁴ na 6 km j. od Krnjaka. Intervencijom 1 naše satnije neprijatelj raspršen. 8 mrtvih partizana, dok vlastitih gubitaka nema.

Bezuslovno je potrebno Slunjsku posadu pojačati do jačine jedne bojne i odrediti pod čije zapovjedništvo spada.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—27, k. 18.

² Vjerovatno manji dijelovi Četrnaeste NOU brigade

³ Na području Slunja nalazio se Treći bataljon Kordunaškog NOP odreda, a pored toga u ovo vrijeme se ovim pravcem prebacivala Četrnaesta NO brigada Pete operativne zone iz Like za Gorski Kotar.

* Napad izvršili dijelovi Prvog bataljona Kordunaškog NOP odreda.

Molim da se odmah pošalje 50 pušaka za članove častne radne službe koji su na terenu kod Krnjaka. Ja tih pušaka nemam.

Molim da se ima u vidu da je situacija na Kordunu opet veoma teška.

Pukovnik Tomašević

Br. 642 od 12.II⁵

P 12/11 D

⁵ U originalu, pod tekstom, dopisano je crvenom olovkom:

»Odsj.fekl 2 — Kalečak

Radi regulisanja pitanja granica op. područja Karlovac koje ostaje podređeno Talijanima i zaposjedanja ostalog oslobođenog područja (Slunj, Bihać, Cazin, Krupa, Otoka), za koji bi morao odrediti gen. Lüthers kao snage, treba pisati njem. op.[unomoćenom] generalu (i njem. zap.fovjedajućem] gen.) kao i Tal. vojnoj misiji!

Op. br. 1688/42

Svršeno.

(Potpis nečitak)«

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 13 VELJAČE 1943 GOD. O DEJ-
STVIMA PODREĐENIH JEDINICA I VAZDUHOPLOVSTVA
NA PODRUČJU LIKE I GORSKOG KOTARA¹**

Prepis telegrama

Dato na uvid Načelniku štaba.
Dato na uvid Pomoć. nač. štaba.
Prepis upućen odjeljenju »I« (obavješt.).
Prepis upućen Kr. karabinjerima.

otpreme: 13.2.43, 00.30
Datum i sat
prijema: 13.2.43, 3.45

VISA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2393
Stiglo 13 veljače 1943

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — OPERATIVNOM ODJELJENJU
i na znanje:
KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
ŠEFU GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS
(preko Italijanske misije u Zagrebu)

. Br. 2517/op.

NOVOSTI DANA 12 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

- 1) Primijećene znatne grupe ustanika² u predjelu Kuzmamovača (Gospić NH-FT).
- 2) Partizani su se povukli iz Broda Moravice prema Šimatovu (Novo Mesto ZN-BN) i Završju (ZLBM).

¹ Prepis, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 89.

Prvo

OPERACIJE U TOKU:

Grupacija Fabbri:

Danas, 12-og, vršeno je čišćenje malih razmjera. Ništa da se javi.

Divizija »Re«:

Grupacija Pederzani uspjela se na Plješevicu naišavši na slabe otpore neprijatelja.

Na našoj strani 1 ustaša ranjen.

Zaplijenjena jedna puška i 20 granata od 105 mm.

Naknadno će se javiti dostignuti položaji.

Grupacija De Bonis izvršila čišćenje zone Orlović (Novi Grad OI-FG)—Trkulji (OI-EZ).

Jutros, 12-og napadnuta je u predjelu Ljeskovac³ (Novi Grad * PI-FG) kolona izbjeglica, o čemu telegram 2461.⁴

Na našoj strani 4 ustaše ranjene.

Kod neprijatelja 4 mrtva utvrđena.

Divizija »Sassari«:

Jutros, 11-og, na našoj strani 3 mrtva i 23 ranjena od kojih 2 oficira.⁵

Noć uoči 12-tog prošla je u miru.

Nisu još stigle vijesti o operacijama u toku dana.

Aktivnost avijacije:

Danas, 12-og, bombardovani i zasuti malim bombama Mogorić (Novi Grad NM-FG) i Kuzmanovača (Gospić NH-FI) gdje su primijećena mala kretanja.

Izvršeno izviđanje zone operacija, naročito duž puta kolone Pederzani.

Trinaest aviona izvršilo bombardovanje, mitraljiranje i zasipanje malim bombama u prilog kolone »Sassari«.⁶

Mitraljirana kola u kretanju iz Dobrog Sela (Knin RO-FG) za G. Lapac (Bihać RM-FI).

³ Trig. 811

⁴ Vidi dok. br. 137.

⁵ Odnosi se na borbe dijelova divizije »Sassari« protiv dijelova Prve NOU brigade duž komunikacije Mazin — G. Lapac, Vidi dok. broj 89.

⁶ Pomenuta kolona je napadala na položaje Prve NOU brigade, na visovima sjeverno od Mazina: Vagan, nešto sjevernije (jedna četa Drugog bataljona), padine Ilića Kose ka cesti Mazin — G. Lapac (Četvrti bataljon), padine Mazinske Planine, ivice Lumbardenika i ivice šume Jasenov Vrh (Prvi bataljon i dvije čete Drugog bataljona). Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Šeste divizije od 16 ožujka 1943 godine.

Drugo

OSTALE ZONE:

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Jučer, 11-og, ujutro naša je patrola našla u blizini 542 km (Ogulin XN-AV) jednu neeksplodiranu artiljerijsku granatu. Odmah zatim je patrola idući prema Hreljinu (Ogulin XN-AT) bila napadnuta od partizana.⁷ U borbi dva naša nestala sa ličnim oružjem. Gubici neprijatelja neutvrđeni.

Druga mina postavljena u blizini 543. km (Ogulin XN-AV); pruga je oštećena. Prekid je opravljen već danas 12-og. jutros, 12-og, I/XXVI Granične straže i Pogranični bataljon stigli su u Brod Moravice, koji je napušten od partizana a da nisu naišli na otpor.

Vršena je artiljeriska paljba na mjesta u kojima su primijećene koncentracije ustanika.

Idućih će dana biti izvršeno čišćenje u zoni.

Divizija »Re«:

Noću 12-og partizani⁸ su odvojili 33 šinska polja između stražarnica 75 i 76 (Novi Grad MK-FG).

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

— Prolaznost puteva nepromijenjena.

— minimalna temperatura 12-og u noć: zona Otočac nula; zona Gospić i Brinje minus 2; zona Plaški minus 4; zona Vratnik minus 6; zona Bjelo Polje—Udbina minus 8. Danas, 12-og, vrijeme lijepo, temperatura znatno porasla.

GENERAL GLORIA

⁷ Dijelovi Prvog bataljona Prvog NOP odreda Pete operative zone. Vidi dok. br. 50.

⁸ Treći bataljon Ličkog NOP odreda. Dokument u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/28, k. 1012.

**OBAVJEŠTENJE ZAPOVJEDNIŠTVA SLAVONSKOG ZDRUGA
OD 13 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA U VIROVITICI
I ZAHTJEVU DA SE UPUTE POJAČANJA¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME :		KOME SE JAVILO:
	SATI		U 2130 javio sam brzglasno Proč. Oper, od gen. g.— Dragojlovu. R.—
	DAN		
	MJESEC		
PRIMIO:	GODINA		PREDAO:

SADRŽAJ

Operat. odjel
Brod br. 26/235 z 13. 2. 43. 1720 sati
Zagreb 2 br. 456 z 66 r 1905 sati

Zapovjedništvu 187 njemačke divizije Zagreb, Zapov. 2. zboru Brod, Zapov. 1. gordiv Daruvar, Zapov. 4. divizije Bjelovar. Posada Virovitica javlja: još uvijek obkoljena.² Pridolazi još jedna partizanska brigada i očekuje se ponovni obći napad.³ Za ulične borbe koje se vode potrebna borbena kola. Ponovno molim žumo pomoć.

Slavonski zdruk op. broj 511.

Predao 13.2.43 u 2110 sati dom. Podgornjak.
Primio 13.2.43. u 2110 sati por. Markić.

D 13/11.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ O borbama u Virovitici vidi dok. br. 36, 37, 38, 42 i 46.

* Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 31.

**IZVJEŠTAJ TALIJANSKE VOJNE MISIJE U ZAGREBU OD
13 VELJAČE 1943 GOD. O DEJSTVIMA TALIJANSKIH JE-
DINICA 10 i 11 VELJAČE 1943 GODINE¹**

P R I E V O D

TALIJANSKA VOJNA MISIJA U HRVATSKOJ
broj 719/tajno
u Zagrebu, dne 13. veljače 1943.

PREDMET: Podhvati talijanskih četa

POGLAVNIKU NEZAVISNE DRŽAVE HRVATSKE
GLAVNOM STANU POGLAVNIKA
GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA

Zagreb

Javlja se o sljedećim podhvatima, izvršenim do zaključno 11.11.1943.

— *Područje XI. armijskog korpusa:* normalna djelatnost pokretnih odreda raznih posada: 2 partizana ubijena, 4 zarobljena, ranjen jedan odmetnički vođa, uništeni obskrbni postroji, zaplijenjeno oružje i streljivo. S naše strane 1 mrtav i 2 ranjena.

— *Područje V i XVIII. armijskog korpusa:* Područje Karlovac: U teku je primjenjivanje shodnih mjera od strane divizije Lombardia radi spriječavanja ponovnog napadaja jakih odmetničkih skupina i radi osiguranja željeznica i prometnica SS divizije.² Naši odredi upućeni u pomoć njemačkom vlaku koji je bio napadnut u noći na 10 o.mj. oko 7 km. jugozapadno od Karlovca, naišli su na jake odmetničke skupine koje su pretrpile 32 mrtva i 47 ranjenih. S naše strane 1 ranjen.

Kod Lug—Benčetići (8 km. sj. istočno od -Karlovca) odklanjene su prepreke na cesti i raspršene odmetničke skupine, spremnim posredovanjem naših odreda i domobrana iz obližnjih posada. Dva naša vojnika i 2 domobrana ranjena.

Izvršeno je uspješno bombardiranje i mitraljiranje naselja Petrovina (6 km. zapadno od Jastrebarskcg), odakle je odgovoreno protuzrakoplovnom odbranom.

¹ Ustaški prevod sa talijanskog, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 14/1—36, k. 18.

* Poslije izvedenih operacija talijanskih, njemačkih i ustaško-domobranskih snaga na području Korduna i Banije u toku siječnja, Kordunaški NOP odred je u prvoj polovini veljače izvršio niz akcija (vidi dok. br. 27, 51 i 64) na talijanske i njemačke kolone.

Zdrug³ Lombardia. Izvršio je akciju za zaštitu prema zahtjevu njemačkog zapovjedništva⁴ uz akciju čišćenja oblasti uzduž ceste iz Ličkog Petrovog Sela u Bihać.

11. veljače dostignuto je selo Zavalje.

Zdrug⁵ Re. Srednja kolona: Nadvladan je jaki odmetnički odpor¹¹ kod Debelo Brdo (5 km. i.j.i. od Bunića). Dostigla je vododjelnicu Plješevica Planina uništavajući daljni odpor odmetnika između Bjelog Polja i Veliča Stara⁷ (7 km. jugoizt. od Korenice). Uslied nastupajućeg mraka i visokog sniega, kclcna povratila se u Bjelo Polje odakle će poduzeti nove izpade u Plješevica Planini uz sudjelovanje djelova kolone Lombardia koja će poduzeti podhvate iz Zavalje.

Sjeverna i južna kolona nastavile su čišćenje područja Udbine, gdje su naišle na slabi odpor odmetnika. Priprema se iseljenje 1500 stanovnika i velika količina stoke iz Podlapca u Medak.

Zdrug Sassari. Visoki snieg (1—2 metra) spriečavao je pokrete odreda u pedhvatima. Pročišćena je oblast jugoiztočno od Mazina i nadvladan je jaki odpor⁸ na nekoliko kilometara sjeverno od spomenutog mjesta.

Zrakoplovstvo. Uspješno bombardiranje kod Mogorića, Ploča i Srednja Gora. Ukupni gubitci dne 10 i 11 o.mj. osim već javljenih jučer: 300 mrtvih utvrđenih i vjerovatno još drugih 300. Pretrpljeni gubitci: 5 ranjenih. Zaplijenjena je jedna strojopuška i 21 puška.

Na drugim područjima: kod Letinca (12 km. sjeverno od Otočca) odbijen napadaj partizana³ na posadu koju su sačinjavali ustaše. Nanieti su gubitci: 8 mrtvih i 25 vjerovatno ubijenih.

Kod Knina, Benkovca i Perušića u očekivanju akcije čišćenja tučeni su i raznršeni jaki odmetnički odredi, koji su pretrpjeli 11 mrtvih i 22 zarobljena.

U prostoru iztočno od ceste Bruvno—Mazin u toku su akcije čišćenja. Naši odredi uz sudjelovanje postrojba D. P. K.M.¹⁰ odpočeli su akcije prema Srbu, nastupajući u dvije kolone: lieva kolona stigla je do blizine Srba. Desna kolona stigla je i prešla preko G. Tiškovac (10 km. jugoizt. od Srba)

¹ Nepravilno. Ovdje se ne radi o zdrugu (puku) već o dijelovima divizije »Lombardia« (Sedamdeset četvrtom pješadiskom puku i 137 legiji crnih košulja).

* Vidi dok. br. 123.

⁵ Odnosi se na diviziju »Re«.

¹¹ Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 50.

⁷ Vjerovatno Delića st. (staje ili stan).

⁸ Prvog i Četvrtog bataljona Prve NOU brigade. V. di dok. br. 89.

* Odnosi se na dijelove Prvog NOP odreda Pete operativne zone.

¹⁰ Dobrovoljna protukomunistička milicija (četnici)

nakon što je nadvladala jaki protivnički odpor.¹¹ Nanieti gubitci: 19 mrtvih. Pretrpljeni: 6 pripadnika D.P.K.M. ranjena. — *Područje VI. armijskog korpusa*: Nastavlja akcije čišćenja na poluotoku Pelješcu i na Korčuli. U toku je povlačenje hrvatskih posada iz Imotskog na postave VI. armijskog korpusa. Pokreti osigurani su jakom djelatnošću zrakoplovstva i bombardiranjem te razviđanjem nad područjem Livno—Imotski—Pesušje—Aržano.

GLAVAR MISIJE GENERAL RE

Prievod ovjerava,
pdpukovnik (Galzigna):
Galzigna

15/11

• • M

BR. 148

IZVJEŠTAJ USTAŠKOG STOŽERA IZ OSIJEKA OD 13 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE NA UPORIŠTE VIROVITICU¹

Dne 13. veljače 1943. u 13.45 sati javio je stožernik Krvarić iz Osijeka brzoiznosnim putem sljedeće:

»Od 10.ov.mj. vrše partizani jake napadaje na Viroviticu.² U napadaju sudjeluju 12. i 16 i 17 partizanska brigada.³ Pravac napadaja bio je u noći od 10 na 11.II.o.g. sa strane mjesta Lukač a pomoćni napad sa pravca Špišić Bukovica, dok je treći napad uslijedio s juga u pravcu željezničke postaje Virovitica.⁴

U napadaju sudjeluje oko 4000 partizana.⁵

Partizani su se probili u samo mjesto Viroviticu gdje se vode još sada ogorčene borbe.—

Prekinute su sve brzoglasne linije.—

¹¹ Prvog udarnog bataljona Ličkog NOP odreda i dijelova Desete NO krajiške brigade. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 5.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi dok. br. 36.

³ U originalu, Dvanaesta i Šesnaesta brigada napisane su arapskim a Sedamnaesta rimskim brojevima.

* O pravcima napada jedinica Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske vidi dok. br. 36.

⁵ Vidi dok. br. 36.

Sve zamolbe na 187. njemačku diviziju, u čije područje spada Virovitica, da se pošalju dovoljna pojačanja, ostale su bez uspjeha, osim što je Dulavec poslala vrlo mali broj vojnika."

Da slavonski zdug iz Osieka nije uputio 200 domobrana sa 2 oklopna vlaka — ako prem ne spada u njegovo područje — Virovitica se ne bi mogla održati.—

U borbama je ubijeno prema dosadašnjim izvještajima 53 partizana među njima zapovjednik bataljona⁷ i jedan politički komesar.⁸—

Partizani su imali veliki ali do sada neustanovljeni broj ranjenika.

Naši gubici iznose 6 mrtvih domobrana i 6 ranjenih te jedan ustaša.⁹ ...

Partizani su osvojili skladište streljiva sa 3.000 naboja pustili političke zatvorenike iz zatvora.—

Kod ubijenog partizanskog bataljonskog zapovjednika nađena je pismena zapovjed. da živ ili mrtav mora prije podne zauzeti kolodvor u Virovitici.

Napad partizana trajao je do 12.ov.mj. u 14 sati. Istoga dana odpočeo je novi napadaj oko 20 sati na večer i trajao s prekidom celu noć.¹⁰ *

Danas dne 13.ov.mj. u 8.30 sati u jutro izvršen je ponovni napadaj partizana iz pravca Spišić Bukovica.

Žestoke borbe još traju.

U više je navrata posada iz Virovitice vršila ispade iz grada navaljujući na partizane koji su dolazili sa svih strana jakim pojačanjima.

U ovaj je čas situacija katastrofalna. Vojska se zbog ogromne partizanske premoći morala povući i zabarikadirati u svoju vojarnu, a redarstvo se zabarikadiralo na I/katu redarstvene zgrade, dok kolodvor čuvaju odjeli njemačke pripremne bojne iz Đulaveca pod zapovjedništvom bojnika Böckla. Partizani prodrli u grad, zapalili sva vojnička skladišta izgorjele sve vojničke kamare siena.

Sa naselja Antunovac kraj Virovitice otjerali sve blago.—

Iz Antunovca i Jasenaša kreću u velikim masama prema Virovitici koja je već podpuno obkoljena a i obližnji vinogradi puni su partizana.

⁷ Iz Đulaveca su upućeni dijelovi Trećeg bataljona ES. Vidi dok. br. 141.

⁸ i ⁸ Prilikom napada na Viroviticu poginuo je komesar i komandir čete.

⁹ O gubicima posade u Virovitici vidi dok. br. 42, 46 i 54.

¹⁰ U originalu na kraju ovog pasusa dopisano olovkom: »To ne javlja 1 gorska, u protivu, da je noć prošla mirno«.

U noći su napadali oružničku vojarnu u Špišić Bukovici koja je razorena.¹¹— Zapovjednik oružničke postaje povukao se u Viroviticu i zabarikadirao se sa redarstvom.

LLVirovitici je pala u ruke partizana velika količina hrane. Partizani su osvojili i veliki mlin.—

Prema brzoglasnoj obavijesti primljeno danas u 12.30 (poslije toga vremena nije bilo više veze) javlja Virovitica, da će posada biti svladana ako se smjesta ne upute jaka pojačanja.

Dne 11.ov.mj. zapalili su partizani^{1^} željezničku postaju u obćini Lukaču i obćinu u Lukaču.

Stanje u Našicama.

Zadnjih dana izvršila je posada iz Našica nekoliko izpada u okolicu, sve do Živčana gdje je zapalila partizanske barake i kuće te uništila njihove bunkere.—

Prema dosadašnjim viestima našička je posada zarobila 8 partizana dok je 6 poginulo. Posada se vratila u Našice bez vlastitih gubitaka.«

Obavijest primio: F u č e k
Fuček

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA — OPERATIVNI ODJEL

Dostavlja se prednie na znanje

Po usmenom nalogu Pestrojnika
Fuček

(M P)¹³

¹¹ Napad na posadu u Špišić Bukovici izvršio je Treći bataljon Sedamnaeste NO brigade. VidL dok. br. 79.

¹³ Napad na ovo uporište izvršio je jedan bataljon Šesnaeste NO brigade.

¹³ Okrugli pečat: Zapovjedništvo ustaša — Glavnog ustaškog stana

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM-
NAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 13 VELJAČE 1943
GOD. O BORBAMA DUZ KOMUNIKACIJE MAZIN—G. LA-
PAC¹**

Predmet: wt. Datum polaska: 13/2/43
20,40
Telegram dolaska: 14/2/43
4.15

• VIČA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO —

Br. 2457
Stiglo 14 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE XVIII A.K.
SUPERSLODI — OPERATIVNOM ODJELJENJU
i na znanje
KOMANDI V i VI AK.

Br. 2438/op.

IZVJEŠTAJ ZA 13 VELJAČE 1943 U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

Nikakvih novosti.

Sektor »Sassari«:

Juče, 12-og, obuhvatnim manevrom na kotu 1229 (Knin RK-FG) koji je izvršila kolona Zanotti, pošto je razbila i poremetila neprijatelja² koji je vršio jak pritisak na kolonu Verdi sa kote 960 i 1132 (Knin RK-FG), neprijatelj³ je prisiljen na povlačenje prema Logorištu, koti 1101 (Bihać RE-SI) i G. Lapcu.—

Uveče 12-og jedinice su se utvrdile na koti 1229. na padinama sjeverno od kote 1132 i sjeverno od kote 960 (Knin RK-FG).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* i * Ove položaje držala su tri bataljona Prve NOU brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 89.

Operacije na dan 12-og srećno su završene zahvaljujući velikom zalaganju svih komandanata i jedinica.

Naši gubici: 28 mrtvih i 70 ranjenih, od kojih dva oficira.—

11-cg tek. preminuo u Gračacu od zadobivenih rana poručnik Paudrotta Franco iz bataljona strijelaca »Zara«.—

Partizanski gubici: preko 200 mrtvih.⁴

Spaljene barake i slagališta u Lumbardeniku (Knin RM-FG).

Avijacija je efikasno sudjelovala u operacijama.

Poslije odbijenog noćnog protivnapada na kotu 1229 (Knin RK-FG), kojom prilikom su naše jedinice pretrpjele gubitke od dva mrtva i jednog ranjenog, jutros je nastavljen pokret za G. Lapac.

Izgleda da je u zoni razmješteno devet partizanskih bataljona,⁶ pored dva u Brezovcu¹⁵ (Knin RO-EZ), dva na Kremenu⁷ (Knin QK-QM-QO-FG) i VI ličke divizije u G. Lapcu.⁵—

Hercegovačka kolona M.V.A.C. iz sektora Dinara, nastavljajući akciju od prethodnih dana stigla je 12-og tek. između prijekoja Srb⁸ i Srba (Knin SI-ED) gdje se zaustavila.

Gubici Hercegovaca na dan 11-og:¹⁰ dva mrtva i 8 ranjenih; gubici partizana: 60 mrtvih.¹¹—

Sektor »Celere«:

Redovna aktivnost postavljanja zasjeda i izviđanja u okolini Zagvozda (Makarska ZT-BD); bombardovano i mitraljirano naselje Gizdovac (Split UK-BZ) i Muć (Split UK-CD), oružano izviđanje puta Drniš (Split SL-CQ)—Sinj (Split VH-CF).— Dobri rezultati.—

Oblačno i vjetar.

General Spigo

* Netačno. Tri bataljona Prve NOU brigade imali su u toku dana 7 mrtvih, 37 ranjenih i 3 kontuzovana. Vidi dok. br. 89.

⁵ i ⁵ Netačno. Raspored jedinica Šeste divizije Prvog korpusa NOV Hrvatske dana 12 i 13 veljače bio je sljedeći: tri bataljona Prve NOU brigade u rejonu Dobro Selo — Mandina Glava (k. 812) — Priseka (k. 652), a jedan u Martin Brodu; tri bataljona Devete NO brigade prebačena su 13/14 veljače na komunikaciju Mazin — G. Lapac, dok se jedan bataljon nalazio u rejonu s. Visuć; Prvi i Drugi bataljon Druge NOU brigade u s. Trnašić, Treći bataljon u Krbavici, a Četvrti u rejonu Homoljac, sa jednom četom na Pogledalu, a jednom na Cudinom Klanu. Vidi dok. br. 89 i tom V knj. 13, dok. 50.

⁷ Klanac, južno od Srba, zvani Srbski Klanac,

⁸ j ii Netačno. Prvi bataljon Ličkog NOP odreda imao je svega 6 ranjenih. Dokumentat u arhivi Vojnoistorijskog instituta pod reg. br. 1/28, k. 1012.

**OBAVJEŠTENJE VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA« OD 13 VELJAČE 1943 GOD.
O RASPOREDU DIVIZIJE »RE« I »SASSARI« PO ZAVR-
ŠETKU PRVE FAZE OPERACIJE WEISS¹**

TELEGRAM

Operativno

V.P. 10, 13 veljače 1943/XXI

OD SUPERSLODE — OPERATIVNO ODJELJENJE
ITALIJANSKOJ MISIJI — ZAGREB
GRUPI BOBBIO PRI ITALIJANSKOJ
MISIJI — ZAGREB

Br. 2443 prot.

Na njemačko sadejstvo u pogledu skorih premještanja divizije »Re« i »Sassari«, ova komanda je odgovorila sljedećim fonogramom. Počinje:

»Njemačkoj grupi za vezu pri Supersl'cdi br. 2321 prot.² Odgovor na akt te grupe 34/43, 36/43 povjerljivo, od 11 t.m.. I potvrda usmenih izjava učinjenih pukovniku Preiseneru." Na završetku operacije »Weiss I«⁴:

Prvo: Divizija »Re«: neće biti prebačena u Sloveniju; po raščišćavanju zone obuhvaćene prugom Ogulin—Vrhovine i morem pomenuta divizija će se razmjestiti između .pruge Rijeka—Ogulin i puta Senj—Josipdol.

Drugo: Divizija »Sassari«: za sada će zamjeniti u zoni Knin—Drniš jedinice divizije »Bergamo« koje su određene da sadejstvuju u operacijama »Weiss II«.⁵

Načelnik štaba Superslode«. Završava.

Toliko radi znanja te Misije i grupe Bobbio.

Načelnik štaba Superslode"

14 veljače 1943/XXI

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Dokument u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ Iz Komande njemačkih trupa u Hrvatskoj

⁴ Prva etapa Četvrte neprijateljske ofanzive

⁵ Druga etapa Četvrte neprijateljske ofanzive

⁰ General elemente Primieri

UPUTSTVO VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA »SLOVENIJA—DALMACIJA« OD 13 VELJAČE 1943 GOD. O POVLAČENJU JEDINICA DIVIZIJE »SASSARI« IZ GRAČACA I ZRMANJE I PREUZIMANJU POSADE OD STRANE ČETNIKA¹

TELEGRAM

V.P. io 13 veljače 1943

OD SUPERSLODE — OPERATIVNO ODJELJENJE
KOMANDI XVIII ARMIJSKOG KORPUSA

Br. 2427/prot.

Odgovor na vaš telegram 2202 od 11 tekućeg mjeseca.²

Prvo: Odobravam prijedlog u vašem gore spomenutom telegramu tački jedan.

Drugo: Slažem se sa onim što je predviđeno u vezi sa smjenjivanjem garnizona »Bergamo« sa jedinicama »Sassari« koje se vraćaju iz operacije »Weiss«.

Treće: U vezi sa upotrebom četničkih formacija i njima povjerenim zadacima ostajem pri onome što sam kazao u tački trećoj mog telegrama 2361 od jučer.

Četvrto: U vezi s pitanjem garnizona Gračac i Zrmanja potvrđujem da nije predviđena zamjena trupa »Sassari«, koje su još tamo, sa drugim jedinicama. Ali zajedno sa odredima koji će napustiti spomenuta mjesta, moraju biti povučeni naši elementi koji su namijenjeni za odbranu i upotrebu željeznice između zone Gračac—Knin.

Peto: U vezi s formacijama antikomunističke dobrovoljne milicije garnizona Gračac i Zrmanja, potsjetiti se na ono o čemu govori glava VI našeg dobro poznatog akta 23100 upoznavši komandante spomenutih formacija da će operacije »Weiss« smanjiti aktivnost i pritisak partizana u susjednoj teritoriji zone Gračac—Knin, i da će, po završetku pokreta naših trupa, moći da se nastavi rad željeznice Gračac—Knin ako je gore spomenute formacije budu branile.

Šesto: Potsjetiti se na kraju da ako ne budu četnici sami mogli da drže garnizone Gračac i Zrmanja trebaće predvidjeti da se pojača naš raspored duž doline Zrmanje.

General Robotti

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² U arhivi Vojnoistoriskog instituta.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM-
NAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 14 VELJAČE 1943
GOD. O PRODORU DIJELOVA DIVIZIJE »SASSARI« U
KULEN VAKUF¹**

Telegram

Datum dolaska 15/2/1943
čas 0,15

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— **OPERATIVNO** —

Br. 2518
Stiglo 15 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE XVIII A.K.
SUPERSLODI — OPERATIVNOM
ODJELJENJU
i na znanje:
KOMANDI V i VI A.K.

Br. 2498/op.

IZVJEŠTAJ ZA 14 VELJAČE 1943 U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

Noću uoči 13-og snažne grupe ustanika upale u zcnu Opor (Šibenik TI-BS) i odnijele stoku namirnice, odjeću, primoravajući veći broj mladića da ih slijedi.

Dvije grupe od ukupno 90 mladića uspjele su da izbjegnu regrutovanju sklonivši se u Labin (Šibenik SR-BS) i želj. stražarnicu Prgomet (SP-BU).

Iste noći u blizini Prošeka (Split US-BU) na liniji Sinj ustanici skinuli zavrtnje na 30 metara pruge. Linija je odmah uspostavljena.

Sektor »Zara«:

Prilikom čišćenja u zoni kanala između ostrva Ugljan i Pašman otkriveni su radovi za postavljanje automatskog oružja i nađene su namirnice koje su ustanici ostavili.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Sektor »Bergamo«:

U blizini garnizona Sv. Juraj—Hvar (Makarska XN-AI) nađen je čamac sa radioaparatom.

Sektor »Sassari«:

Dana 13-og tek. naši odredi su dostigli G. Lapac.

Usljed eksplozije mine zaustavljen je tenk a ranjen je poručnik Canestri iz IV eskadrona lakih tenkova. Tenk je spašen.

Pošto su u toku noći popravljani brojni prekidi, keji su na dan 13-og spriječili napredovanje motorizovanih sredstava, danas, 14-og, u 5 časova naše jedinice su nastavile pokret prema Kulen Vakufu koji je dostignut u 8,15 sa kolonom Verdi, koja je u 10 časova stupila u dodir sa njemačkim trupama.²

Zona napuštena. G. Lapac je zatečen bez stan<*mika i u plamenu. Barake u Vaganu (Knin AK-FG) spaljene.

Potučene partizanske formacije nalaze se u bjekstvu prema Dobrom Selu (Knin RO-FG) i prema jugoistoku; gonjene su artiljerijom i vazдушnim mitraljiranjem i bombardovanjem malim bombama.³

Pohvatane su raštrkane grupe.

Odredi sektora Dinara,⁴ nastavljajući akciju od prethodnih dana, o čemu naši izvještaji od 10—11—12 i 13-og,⁵ poslije izvršenih prodora na Lisac Br. (Knin RQ-EZ), Zaklcpac (Knin RQ-EU) i Brotnju (Knin SI-EZ) povukli su se na Srb (Knin SI-EO) sadejstvujući na povratku u operacijama divizije »Sassari«.⁶

Sektor »Celere«:

Redovna aktivnost postavljanja zasjeda i patroliranja. U Vodicama (Zirje PN-CK) izvršen pretres sumnjivih stanova i uhapšena dva prokazana lica.

Nebo vedro.

General Spigo

Prepis upućen Ekselenciji.

„ „ Obavješt. odjelj.

„ „ kr. karab.

Dato na uvid Nač. štaba.

„ „ „ Pom. nač. štaba.

* Odnosi se na dijelove njemačke SS divizije »Prinz Eugen«.

¹ O borbama u toku-14 veljače vidi dok. br. 89.

² Đujićevi i hercegovački četnici

³ i ⁴ Ove borbe protiv četnika vodili su Prvi i Drugi udarni bataljon Ličkog NOP odreda i Deseta krajiška NO brigada. Vidi tom. V, knj. 13, dok. br. 5.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 14 VELJAČE 1943 GOD. O PRO-
DORU PODREĐENIH JEDINICA U KULEN VAKÜF¹**

TELEGRAM

prijema 15/2/43 sati 3.30
Datum
otpreme

VISA KOMANDA ORU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2515
Stiglo 15 veljače 1943 —XXI

OD V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — Operativnom odjeljenju
i na znanje:
XI ARMIJSKOM (KORPUSU
XVIII ARMIJSKOM KORPUSU
Šefu italijanske grupe pri komandi Lüthers (preko italijanske
misije u Zagrebu)

Br. 2647/Op.

NOVOSTI DANA 14 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

- 1) Uslijed jučerašnjeg bombardovanja predjela Kuzmanovača (Gospić NH-FT) ustanici² su se premjestili u zonu Kczjan (NK-FV).
- 2) Potvrđena je prisutnost od oko 150 partizana³ u Gornjem Babinom Potoku (Gospić MK-GO).
- 3) Ustaše javljaju da su partizani⁴ napustili zonu Kuterevo (Senj XI-XL-GM) — Krasno (Senj ZT-GM).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Treća četa Trećeg bataljona Trećeg ličkog NOP odreda

³ Dijelovi Četvrtog bataljona Druge NOU brigade

⁴ Prvi NOP odred Pete operativne zone, koji je krajem siječnja i u prvim danima veljače djelovao na ovom području. Vidi dok. br. 50.

- 4) Primijećeno premještanje jednog bataljona⁵ iz D. Lapca u Megorić (Novi Grad NM-OI-FG).

OPERACIJE U TOKU:

1) Grupacija Fabbri:

U vezi s telegramom 2570" javljaju se gubici, do sada utvrđeni, prilikom napada na kolonu sa hranom: poginuli veterinarski kapetan Zecchin iz 57-og artiljeriskcg puka, poručnik Ferro iz 74-og pješadiskcg i 7 vojnika. Ranjeno 5 vojnika. Propalo oet kamiona i dvije autokarete.

Kolonu je štitiio formaciski vod i bila je jačine ukupno 60 vojnika. Prikupljena su 22 vojnika i transportovana sa nje-mačkom kolonom u Karlovac. Nekoliko ranjenih vojnika smješteno je u Slunj brigom hrvatskih jedinica.

Jutros, 14-og započeta akcija i vršenje represalija u predjelu sjeverozapadno od Drežnik Grada (Gospić ON-GU).

Divizija »Re«:

Grupacija Pederzani danas u 15.30 sati stigla u Tuk (Bihać QK-FI) savladavši samo slabe otpore. Jedan Italijan i jedan ustaša ranjen.

Grupacija De Bonis vršila čišćenja malih razmjera iz garnizona Papuča, Ploča i Udbina.

Divizija »Sassari«:

Juče, 13-og, uslijed eksplozije mine na putu za G. Lapac, oštećen jedan tenk. Ranjen je tenkovski poručnik Canestri. Tenk je spasen.

Jutros, 14-og, oko 8 sati naše su trupe stigle u Kulen Vakuf.⁷ U akciji je sudjelovala kolona sastavljena od našeg pješadiskog bataljona i odreda antikemunista⁸ koji su napadali na Dobro Selo (Knin RO-FG) preko Neteke (Knin SI-EQ).

Poslije 3 sata odred SS divizije »Princ Eugen« stigao je u Kulen Vakuf i stupio u dodir sa našim trupama.

4 vojnika za koje je prethodno javljeno da su ranjeni, podlegli su.

Aktivnost avijacije:

Izvršeno izviđanje operativne zone, primijećene naše kolone u pokretu.

⁰ Netačno. Naprotiv: iz rejona G. Ploče prebacila su se noću 13/14 veljače tri bataljona Devete NO brigade na područje G. Lapca. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

⁰ U arhivi Vojnoistoriskog instituta

⁷ Vidi dok. br. 152.

¹ Hercegovački i Đujićevi četnici

OGGETTO

18/2/43

TELESCRITTO

Data arrivo 15/2/43 ore 31,30
partenza

Da V° CARM
At XVIII° CARM - Operazioni

et, per conoscenza :

At XI° CARM
At XVIII° CARM

At CAPO NUCLEO ITALIANO PRESSO COMANDO LEUTHERS (tramite Italsissione)
Zagabria

SEVIZIO CENTRALE ITALIANO "LEUTHERS" UFFICIO OPERAZIONI
N° 2515
Arrivato il 15/2/43

N° 2547/Op.

NOVITA' DEL 15 GIORNO 14 FEBBRAIO.

MOVIMENTO RIBELLI :

- 1) - Seguito bombardamento ieri 13 zona Kuzmanovaca (Cospic NH-FT) ribelli ed sono spostati in zona Pozian (NK-FV).
- 2) - E' confermata presenza circa 150 partigiani a Babin Potok Superiore (Cospic NK-OO).
- 3) - Ponte astascia segnala che zona Kuteravo (Senj XI-XI-CN)-Yrasno (Senj XI-CN) è sgombra partigiani.
- 4) - Segnalato afflusso di un Btg. da D. Dapac a Rogoric (Novogradi NK-OI-FC).

OPERAZIONI IN CORSO :

- 1°) - Raggruppamento Fabri :

Seguito teletscritto 2570 precisasi perdite finora accertate in aggressione colonna viveri : caduti Capitano veterinario Zecchin 57° rgt. artiglieria, Tenente Ferro 74° fanteria e 7 militari; feriti 5 militari. Otto autocarri e due autocarrette perduti.

Colonna era scortata da plotone organico ed era forte complessivamente 60 militari.

20 militari sono stati raccolti e trasportati a Karlovac da autocolonna tedesca. Alcuni militari feriti sarebbero stati ricoverati a Slunj a cura reparti croati.

Iniziate stamane 14 azione rastrellamento e rappresaglia zona Nord-Ovest Dreznik Grad (Cospic CN-OU).

Divisione Re :

Raggruppamento Pedersani alle ore 19,30 oggi ha raggiunto Tab (Bihac Q-FI) superando solo lievi resistenze. Un ferito italiano ed uno astascia.

Raggruppamento De Bonis ha effettuato rastrellamenti piccolo raggio da Presidi Papuca, Ploca ed Mubina.

Bombardovan D. Lapac (Bihać RH-FL), kota 661 (RH-FL) i kuće u Bijelom Brijegu (RV-FL).

U blizini Neteke primijećeno kretanje ljudi, autobus zasut malim bombama.

2) — **DRUGE ZONE:**

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Dana 13-og izvršeno čišćenje zone sjeverno od Sela (Ogulin ZN-BL) do Kupe. Primijećene pljačke koje su ustanici izvršili u zoni.

Noću 14-og česte i jake akcije uznemiravanja na garnizon Delnice.

Divizija »Re«:

Dana 12-og opravljena pruga između Jesenice i Javornika.

ZONA V:

Grupacije granične straže:

Dana 13-og ujutro formacije ustanika sa minobacačima i mitraljezima napale su na naš garnizon Trava ali su odbijene. Na našoj strani bilo je 6 mrtvih, među kojima jedan oficir (naknadno će se javiti ime), tri nestala i šest teško ranjenih. Danas, 14-og, vazduhoplovnim izviđanjem utvrđeno je da je situacija u predjelu Trava normalna.

Mogućnost prolaza putevima i temperatura:
Nepromijenjeno.

GENERAL GLORIA

DNEVNI IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 14 VELJAČE 1943 GOD. O DIVERZIJAMA I AKCIJAMA JEDINICA NOV I PO HRVATSKE U KORDUNU, ZUMBERKU, KALNIKU I SLAVONIJI NA DAN 12 I 13 VELJAČE¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 45
(po podacima primljenim 14.11.1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 13.11. oko 21 sat između želj. postaje Lazina i Draganići (na pruzi Karlovac—Zagreb) partizani² su napali osobni i oklopni vlak koji je uslijed rastavljenih tračnica izkliznuo. Bližih podataka još nema, jer su veze prekinute.

Podr. Pisarovine: 13.11. između Pisarovine i Banskog Kovačevca (13 km j.z. od Pisarovine) partizani³ su napali našu obhodnju. Od obhodnje 6 je poginulo a 4 zarobljena.

Podr. Kalnika: Prema izvješću II. dom. zbora oko 400 naoružanih partizana⁴ krenulo je iz s. V. Poganac (16 km z. od Koprivnice) preko s. Duga Rijeka (19 km z. od Koprivnice) u smjeru Kalnika.

Podr. Bilo Gore: Prema izvješću 1. gor. div. partizani⁵ još uvijek drže s. izt. ogranke Bilo Gore prema Virovitici i Suhopolju (9 km izt.j. izt. od Virovitice) a glavne snage su na grebenu od s. Đakovac do s. Zrinska (14 km j. i 18 km j.z. od Virovitice). Prilikom nasilnog razviđanja prema s. Zrinska naišlo se na jak neprijateljski odpor. Od mještana se saznalo da se u s. Zrinska i Šibenik (3 km s.izt. od Zrinske) smjestila veća partizanska skupina (vjerovat-

¹ Original, pisan na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 43.

³ Prvi bataljon Kordunaškog NOP odreda

⁴ Odnosi se na dijelove Kalničkog NOP odreda.

⁵ Četvrta divizija NOV i PQ Hrvatske, koja se povukla poslije napada na uporište Viroviticu.

no dielovi Moslavačkog odreda koji su izbjegli iz Moslavine).— 1. gorska divizija dalje javlja, da je stanje u Virovitici normalno, osim što je noću 12/13.11. kod Virovitice zapaljeno domobransko skladište siena. U toku 13.11. Virovitica nije napadana od partizana, a poduzete su mjere za pojačanje odbrane.

Podr. Daruvara: Noću 12/13.11. u s. Končanica (7 km s.z. od Daruvara) partizani su uništili strojeve u mljekari i uređaj na pošti.

13.11. u 8.30 sati između želj. postaje Bastaji i Đulavec (10 i 18 km s.izt. od Daruvara) naišao je oklopni vlak na postavljenu prepreku. — Prigodom uklanjanja prepreke pucano je na posadu. 1 vojnik je poginuo, a 1 je ranjen dok su 2 partizana ubijena, a 3 puške zaplijenjene.

Zapadno od Grubišnog Polja u toku je potjera za manjom skupinom partizana koja je 13.11. u jutro navodno bila kod s. Pavlovac (9 km z. od Grubišnog Polja).

B) — JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: 12.11. između želj. postaje Košare i Tonjski Zdenac (na pruzi Karlovac—Ogulin) naišao je talijanski oklopni vlak na minu.⁶ 3 talijanska vojnika su poginula, a 6 ih je ranjeno.

Istog dana napadnuta je kod Slunja talijanska samovozna kolona.⁷ 4 talijanska vojnika su poginula, a 7 ih je ranjeno.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)

Dragojlov

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v.r.

(M. P.)⁸

N.D.H.
Glavni stožer domobranstva
Operativni odjel

⁶ Ovu akciju je izvršila diverzantska grupa Kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 64.

⁷ Napad su izvršili dijelovi Trećeg bataljona Kordunaškog NOP odreda.

* Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — Glavni stožer domobranstva — operativni odjel.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM-
NAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 16 VELJAČE 1943
GOD. O BORBAMA NA KOMUNIKACIJI G. LAPAC — KU-
LEN VAKUF I VISUČ—D. LAPAC¹**

Telegram

otpreme: 16.2.1943; 00.40
Datum i sat
prijema: 16.2.1943; 2.30

VISA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2571
Stiglo 16 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — operativno odjeljenje
i na znanje:
KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI XVIII ARMIJSKOG KORPUSA

Br. 2711 op.

NO.VOSTI DANA 15 VELJAČE 1943 U 18 SATI

— Kretanje ustanika:

- 1) — Znatne partizanske snage² primijećene u zoni Saborski (Gospić MK-GZ).
- 2) — Potvrđena je prisutnost partizanske brigade³ u Kunić Selu (Ogulin IV-AI).
- 3) — Ustaše javljaju prisutnost ustanika⁴ u zoni Lipica (Ogulin XR-AB).¹
- 4) — Znatne partizanske snage¹ između Kulen Vakufa i G. Lapca, vjerovatno da bi se probile na Martin Brod (Knin SI-FG) koji je, po dokumentu nađenom kod neprijatelja, naznačen kao jedno od mjesta prikupljanja neprijatelja.

¹ Dokument, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

^{2, 3} i * Četrnaesta NO brigada Pete operativne zone, koja se po naređenju Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske prebacivala u Gorski Kotar.

⁵ Na ovom području su se nalazile sljedeće jedinice: Prva NOU brigada Šeste divizije i Peta i Petnaesta NO brigada Osme divizije Prvog korpu-a NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 89 i 90.

I) — OPERACIJE U TOKU:

— **Grupacija Fabbri:**

Danas, 15-og vršeno čišćenje zone s obje strane puta Ličko Petrovo Selo (Gospić PI-GQ) — Saborski (NM-GZ) i zone Drežnik Grad (QM-GU) — Rakovica (OI-GZ) — Močila (Karlovac (NK-AB).

Ništa da se javi.

Divizija »Re«:

Grupacija Pederzani: danas, 15-og, stigla u D. Lapac savladavši na prvom dijelu puta jače otpore i opravivši nekoliko većih prekida puteva.⁶

Naši gubici u toku dana: 1 poginuo i 10 ranjenih, među kojima 1 oficir; kod Hrvata 2 poginula i 4 ranjena; neprijatelj: 26 mrtvih i 3 strijeljana. Zaplijenjeno 11 pušaka.

Grupacija De Bonis: vršila čišćenje zone Srednja Gora (Gospić OL-FI) naišavši na slab otpor i zapalivši nekoliko partizanskih kuća. Nema naših gubitaka; neprijateljski se provjeravaju.

U zoni Ploča strijeljan 1 partizan sa oružjem.

— **Divizija »Sassari«:**

Jučer, 14-og, naša je četa, vršeći čišćenje zone Bijeli Brijeg (Bihać RK-FL), bila napadnuta od partizanskih formacija⁷ procijenjenih na preko 600 ljudi koje su dolazile sa sjevera. Poslana u pomoć jedna četa bersaljera i jedna strijelaca.

Na našoj strani poginuo poručnik fašistič. milicije Nanetti i 6 vojnika, 8 ranjeno, 5 nestalo. Izgubljena 2 puškomitraljeza i 2 jurišna minobacača.

Istog dana 11/151-og marširajući iz Kulen Vakufa prema G. Lapcu bio je napadnut od ustaničkih snaga⁸ sjeverno od Boričevca (Bihać RM-FI). Pošto smo im poslali u pomoć jedan drugi bataljon, naše su trupe nakon žestoke borbe stigle u G. Lapac.

Na našoj strani 1 poginuo i 3 ranjena. Izgubljena 1 stanica R 2/3, 2 kamiona, 2 motocikla, 1 traktor i 41 mazga.

U toku je strogo traženje odgovornih.

— **Aktivnost avijacije:**

Bombardovan i zasut malim bombama sa odličnim rezultatom. Mogorić (Novi Grad NM-FG) 'Kamensko (QM-FP), Kozjan (Bihać NK-FV), Korentca (Gospić PI-FX), Bunić.

⁶ Ova grupacija prodirala je iz Udbine pravcem Visuč — D. Lapac, a borbu protiv nje vodio je Četvrti bataljon Devete NO brigade Šeste divizije. Vidi dok. br. 89.

⁷ Dijelovi Petnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 90.

⁸ Dvije čete Prvog bataljona Prve NOU brigade. Vidi dok. br. 89

Izvršeno izviđanje zone operacija i davana neprestana zaštita trupama divizije »Sassari« koje su bile vrlo ozbiljno angažovane. Efikasno bombardovano i zasuto malim bombama mjesto Doljane (Knin SI-FG) i Martin Brod (Knin SI-SL-FG). Bombardovana zona kote 851 (Knin RM-FG) gdje su primijećene grupe ustanika i kola. Mitraljirani konji i kola na zastanku u Očijevu (Knin SN-SP-FG). Bombardovana sa dobrim rezultatom mjesta Čelina (Knin QO-FL). Oraovac (Knin RH-FL) Vojvodići (Knin RK-FL). U okolini kotline D. Lapac primijećeno slabo kretanje ustaška.

Kolona Dinara dolazeći iz doline Srb (Knin SI-FO) primijećena u 17 sati na zastanku u mjestu Brotnja (Knin SI-EZ), četnici su u Suvaji (Knin SI-EU).

II) — DRUGE ZONE:

— Divizija »Re«:

Dana 14-og napadnuta je vatrenim oružjem u zoni brdo Zir (Novi Grad OI-EU) naša patrola.

Istog su dana jedinice M.V.A.C. izvršile upad u Kunić Selo (Ogulin XV-AI) i u zoni Vojnovac (Karlovac IH-AI). Ishod ću naknadno javiti.

ZONA v

— Grupacije granične straže:

Poginili oficir, o čemu telegram 2647, jeste potporučnik Cappelli Bruno iz IV/XXVI bataljona Granične straže.

— Situacija u zoni Trava ponovo uspostavljena.

— Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

— Mogućnost prolaza putevima i stanje snijega: nepromjenljivo.

GENERAL GLORIA

Prepis upućen Ekselenciji.

Dato na uvid Načelniku štaba.

Dato na uvid Pomoćniku nač. štaba.

Prepis upućen odjeljenju »I« (obavješt.).

Prepis upućen kr. karabinjerima.

- Divisione "Sassari" :

Ieri 14 nostra compagnia in rastrellamento zona Bjeli Brijedi (Bihac RM-FL) era attaccata da formazioni partigiane valutate oltre 600 uomini provenienti da nord. Inviato sostegno una cp. bersaglieri et 1 fucilieri.

Da parte nostra caduti Capomanipolo MANETTI et 6 militari, 8 feriti et 5 dispersi. Perduti 2 fucili mitragliatori et 2 mortai d'assalto.

Stesso giorno II/151^a in marcia da Kulen Vakuf verso G.Lapac era attaccato da forze ribelli al nord di Boricevac (Bihac RM-FI). Inviato rinforzo altro btg., nostre truppe raggiungevano G.Lapac dopo duri combattimenti.

Da parte nostra 1 caduto et 3 feriti. Perdute 1 stazione R 2/3, 2 autocarri, 2 motocarrelli, 1 trattore et 41 muli.

In corso riserosi accertamenti responsabilità.

- Attività Aviazione :

Bombardata et spezzonati con ottimi risultati Mogoric (Novi Grad RM-FG) Kamensko (QM-SP Bihac) Kozin (MK-FV) Korenica (Gospic FI-FX) Bunio.

Effettuate ricognizioni su zone operazioni et data continua assistenza truppe divisione "Sassari" impegnate severamente; bombardato et spezzonato efficacemente abitato Doljane (Knin SI-FG) et Martin Brad (Knin SI-SL-FG). Bombardata zona 351 (Knin RM-FG) dove rilevati gruppi ribelli et carreggio. Mitragliati cavalli et carreggio in sosta et Ocijavo (Knin SM-SP-FG). Bombardato abitato Celina (Knin QO-FL) Ora Cvac (Knin FM-FL) Voivodice (Knin FK-FL) Kamensko (QM-SP Knin) et costone Visocika (Bihac RM-FL), con buoni risultati. Attorno conca D.Lapac rilevato leggero movimento ribelli.

Colonna Dinara proveniente da vallata Sro (Knin SI-FG) rilevata in sosta ore 17 abitato Bretnja (Knin SI-EZ) truppe etniche a Savaja (Knin SI-FU).

II) - ALRE ZONE.

- Divisione "Re" :

Giorno 14 nostra pattuglia fatta segno colpi arma da fuoco in zona Monte Zir (Novi Grad OI-EU).

Stesso giorno reparti M.V.A.C. Plaski habet effettuato puntata su Kulic Selc (Ogulin XV-AI) et abitato Vojnovac (Karlovac I-AI). Riserva comunicare esito.

- Zona V Raggruppamento Caf :

Ufficiale caduto di cui telexcritto 2647 est Sottotenente CARPELLI Bruno del IV/XVII btg. Caf.-

Situazione zona Trava ristabilita.-

- Rimanesi settori :

Normale attività di pattugliamento.

Transitabilità strade et stato neve invariato.-

GENERALE GLORIA

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 16 VELJAČE 1943 GOD. O AK-
CIJI ČIŠĆENJA NA PODRUČJU PLAŠKOG I NAPADU NA
KOLONU U REJONU BORIČEVCA¹**

Telegram Datum i sat otpreme
prijema 17.2.43;
4—15

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2624
Stiglo 17 veljače 1943

OD KOMANDE V ARMIJ. KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE
na znanje:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDANTU GRUPE PRI KOMANDI LÜTHERS
preko italijanske misije

Br. 2790/op.

NOVOSTI DANA 16 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

Potvrđena je prisutnost ustaničkih formacija u zoni Kum—
Bunjevci² (Karlovac KI-AL). Dvije formacije ustanika pre-
mjestile su se iz D. Lapca u predjel (Kamensko³ (Bihać QM-FP).

1) — OPERACIJE U TOKU:

Grupacija Fabbri: Jučer, 15-og kolona Fiordiponti na-
stavljajući sa čišćenjem zakačila je u predjelu Ljubač (NH-
AD) partizanske formacije⁴ nanijevši im sljedeće gubitke: mrt-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Odnosi se na dijelove Kordunaškog NOP odreda.

³ Po naredenju Štaba Osme divizije, Peta NO brigada prebačena je 14 veljače sa položaja Drenovača (trig. 579) — Željezna Glava (k. 774) na položaje u rejonu s. Kruge. Vidi dok. br. 90.

* Dijelovi Trećeg bataljona Kordunaškog NOP odreda

vih utvrđenih 12, strijeljanih 16; zapaljeno stotinjak kuća i porušeno nekoliko bunkera, 3 logora i dva sjedišta komandi. Prikupljena velika količina hrane i materijala. Istog dana antikomunisti i jedinice garnizona Plaški izvršile su ofanzivni upad u Kunić Selo.⁵ Ubijeno 5 partizana, ranjeno 10. Zaplijenjene 3 puške, zapaljena partizanska bolnica. Uhapšenih 5 ljudi i 3 žene nisu strijeljali pošto nije dokazano njihovo saučesništvo sa partizanima.

Danas 16-og, izvršen upad u Tounj (Ogulin XV-AR) da bi se pronašli odgovorni za atentat na prugu, o čemu telegram 2570. Naš je odred bio napadnut puščancem vatrom ali je ustanike nagnao u bijeg i zapalio 10 kuća za odmazdu. Uhapšeno 20 lica nije strijeljano pošto se ne smatraju odgovornima.

Divizija »Re«: Danas, 16-og grupacija Pederzani izvršila čišćenje malih razmjera u predjelu D. Lapac zapalivši mnogo kuća u kojima je bila municija i materijal, koji nije spasen. U 14 sati je stigla u G. Lapac. Drugi bataljon iste grupacije vršio je čišćenje predjela Potkraj—Potkrčane (Gospić QH-FL) zapalivši kuće koje pripadaju partizanima.

Grupacija De Bonis: Vršila čišćenje predjela jugoistočno od D. Ploče. Ništa da se javi. Sutra, 17-og, grupacija Pederzani će se sakupiti u predjelu Udbine.

Divizija »Sassari«: Znatne partizanske formacije⁶ koje su pri-došle u zonu napale su jučer. 15-og, naše jedinice na zastanku u predjelu Bcričevac (Bihać RM-FI). Naše su se jedinice povratile u G. Lapac savladavši otpor. Sutra, 17-og sjedinivši snage divizija će proslijediti za Mazin. Noću 15-og partizani⁷ su napali našu četvu u Lumbardeniku (Bihać RK-FI) ali su u potpunosti odbijeni. Na našoj strani poginuli poručnik Pettenin Silvio iz 151-og pješadiskog i 1 vojnik, 2 ranjena i 4 nestala. Zaplijenjena neprijatelju 1 automatska puška. Gubici neprijatelja nepoznati.

Aktivnost avijacije: Zadatke nije bilo moguće izvršiti uslijed nepovoljnih atmosferskih prilika.

2) — DRUGE ZONE:

Sektor Delnice—Ogulin—Vrbovsko: Noću uoči 15-og akcija uznemiravanja na garnizon Delnice. Naveče 15-og na-

⁵ U ovom selu bile su iznenadene dvije čete Trećeg bataljona Kordunaškog NOP odreda. Vidi dok. br. 64.

⁶ Prvi i Drugi bataljon Prve NOU brigade, Prvi bataljon Pete i Prvi bataljon Petnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 89 i 90.

⁷ Prvi bataljon Devete NO brigade. Vidi dok. br. 89.

padnuti su vojnici M.V.A.C. u zoni Bučinić Selo⁸ (ZT-BF) pušćanom vatrom iz šume.

Divizija »Re«: Noću uoči 16-og partizani⁹ su izvršili prekid puta u blizini Melnice (Senj ZR-GU) i porušili 5 telegrafskih stubova. Prolaz je osposobljen u 12 sati. Iste su noći znatne formacije ustanika¹⁰ izvršile sabotazu u blizini stražarnice 11 (Karlovac IH-AL) istrjavši 18 šina. Intervencijom artiljerije iz Plaškog partizani su natjerani u bijeg. Noću uoči 16-og, od 24 do 2 sata, tri su nepoznata aviona nadlijetala Plaški—Brijunje—Babin Potok. Čule su se eksplozije u pravcu Korenice. Također i kolona Pederzani je primijetila nadlijetanje aviona u predjelu D. Lapac.

ZONA V

Grupacije granične straže: U vezi s telegramom 2647¹¹ iznašaju se naši gubici za vrijeme napada na garnizon Trava: 8 mrtvih, među kojima potporučnik Cappelli i stariji vodnik-komandant stanice kr. karabinjera, i 7 ranjenih. Izgubljen jedan puško-mitraljez i jedan automatski karabin. Ustanici izgleda imaju nekoliko mrtvih i ranjenih.

Ostali sektori: obična aktivnost patroliranja.

Znatno opadanje temperature. Snijeg na visoravni. Kiša u obalskom predjelu. Sjeverni vjetar. Snijeg, već visok, u južnom predjelu divizije »Sassari« i »Re« cmeta kretanje.

GENERAL GLORIA

Dato na uvid Načelniku štaba.

Dato na uvid Pomoćniku nač. štaba.

Prepis upućen odjeljenju »I« (obavijest.).

Prepis upućen kr. karab.

⁸ Vjerovatno Bunić ili Kučinić Selo.

⁹ Dijelovi Prvog NOP odreda Pete operativne zone

¹⁰ Dijelovi Trećeg bataljona Kordunaškog NOP odreda

¹¹ Vidi dok. br. 153.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 16 VELJAČE 1943 GOD. O
BORBAMA U REJONU G. LAPCA I BORICEVCA I O NA-
PADU NA KOLONU KOD VODICA¹**

Telegram — hitno

polaska: 16/2

Datum
i čas

dolaska: 17/2
8,30

OD KOMANDE XVIII A.K.
SUPERSLODI — opera-
tivnom odjeljenju
i na znanje:
•KOMANDI V A.K.
KOMANDI VI A.K.

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— **OPERATIVNO** —

Br. 2627
Stiglo 17 veljače 1943

Br. 2610/op. prot.

IZVJEŠTAJ ZA 16 VELJAČE 1943 U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

Noću 16-og u 1 čas nepoznati avion nadlijetao ravnicu oko Sinja (Split VH-CF) sa pravcem prema Vrliki (Split TR-CU). U 3,15 časova drugi avion letio nad Omišem dolazeći sa sjeveroistoka sa pravcem prema otoku Braču.

Sektor »Zara« i »Bergamo«:

Redovna aktivnost postavljanja zaszeda i patroliranja.

Sektor »Sassari«:

Noću uoči 15-og ustanici² napali našu jedinicu u zoni Lumbardenik (Knin RM-FG) gdje je čišćenje u toku. Ujutru 15-og, napad³ na G. Lapac je bio odbijen.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ U ovom napadu uzeli su učešća Prvi, Drugi i Treći bataljon Devete NO brigade. Uslijed kratkoće vremena za pripremu i nepoznavanje rasporeda i jačine talijanskih snaga, napad je samo djelimično uspio. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste divizije od 16 ožujka 1943 godine.

* Radilo se samo o demonstrativnom napadu, koji je vršio Drugi bataljon Prve NOU brigade sa zadatkom da ometa dejstvo talijanske

Naš odred koji je napadnut u blizini Boričevca⁴ (Bihać RM-FL), a o čemu izvještaj od 15-og tek., dostigao je G. Lapac poslije teške borbe u kojoj je pretrpio sljedeće gubitke u ljudstvu i materijalu: 1 mrtav, 3 ranjena; 1 radiostanica 2/3, 2 kamiona, 2 mala kamiona i 1 traktor »Fiat« za koji se smatra da je izgorio; 41 mazga pogođena. Odredi su jako angažovani između G. Lapca i Boričevca gdje je u toku deblokiranje naših snaga tamo zabarikadiranih.

Juče, 15-og, formacije M.V.A.C. su preko prijevoja Srb (Knin RO-EH) izvršile napade na Srb (Knin SI-ED), Neteku (Knin SI-EQ) i Brotnju⁵ (Knin SI-EZ).

Sektor »Celere«:

Danas, 16-og, naša autokolona između Vodica (Zirje PN-CK) i Cistamale⁶ (Zirje PN-CS) sukobila se sa jakom grupom ustanika.⁷

Poginuo pukovnik Da Zara, komandant lake konjice »Alessandria«, a ranjen major Salustri načelnik štaba divizije. Poslato pojačanje. Naknadno pojedivosti i tačni gubici.

Vazдушna aktivnost:

Bombardovanje i mitraljiranje, sa dobrim rezultatima, naselja Gizdovac (Split UK-BZ). Avion pogođen vatrom protivavionske artiljerije. Izvidanje i bacanje letaka u zoni Livno, Glamoč, Drvar, Bos. Grahovo i Srb. Vjetar i kiša.

General Spigo

artiljerije iz G. Lapca i sprečava slanje pojačanja ka Boričevcu gdje su jednu talijansku kolonu napadali Prvi bataljon Petnaeste NO i Prvi bataljon Prve NOU brigade. Vidi dok. br. 89 i tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

⁴ Odnosi se na napad dvije čete Prvog bataljona Prve NOU brigade i dijelova Petnaeste NO brigade na Drugi bataljon 151 pješadijskog puka divizije »Sassari« i još neke dijelove iz ove divizije u rejonu Boričevca i na cesti Kulen Vakuf — Boričevac. Vidi dok. br. 89, 90 i 155.

⁵ Vidi dok. br. 155.

⁶ M. Cista

⁷ Primorskom četom Sjevernodalmatinskog bataljona

**OBAVJEŠTENJE HRVATSKOG VOJNOG POVJERENIŠTVA
PRI VIŠOJ KOMANDI ORUŽANIH SNAGA »SLOVENIJA—
DALMACIJA« OD 16 VELJAČE 1943 GOD. O ZAVRŠETKU
PRVE FAZE OPERACIJE WEISS I PRIPREMI TALIJAN-
SKIH SNAGA ZA OPERACIJU NA PODRUČJU KAPELE¹**

Operat. odjel 155
Sušak br. 64 z 33 r 16.2.43. 1825
Zagreb 2 br. 540 17.2.43. 1055
Operod Zagreb

Spoj naš 1166/tajno.² Može se reći da je operacija Weiss³ uglavnom završena ukoliko se odnosi na Talijane.⁴ Čete divizije Sassari i Re vraćaju se ovih dana na izlazne postave. Usput će u povratku još jednom pročišćavati zemljište. U izgledu je skorih dana operacija u reonu Kapele.⁵ Talijanske čete prikupit će se u zoni Brinja. Četnici u zoni Vrhovine a naše imaju držati zonu Otočac—Gospić.—

Op. br. 1183/tajno

Hrvopo Sušak

P 17/II D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—15, k. 19.

² U arhivi Vojnoistoriskog instituta

³ Četvrta neprijateljska ofanziva

• Talijanske jedinice su učestvovala i u drugoj fazi Četvrte neprijateljske ofanzive. Prema tome ova obavijest može biti tačna samo ako se odnosi na učesće talijanskih jedinica iz sastava Petog armijskog korpusa.

⁴ Riječ je o ofanzivi talijanskih, ustaško-domobraskih i četničkih snaga na oslobođeni teritorij na području Pete operativne zone NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 159.

ZAPOVIJEST KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 16 VELJAČE 1943 GOD. ZA OFANZIVU NA SLOBODNI TERITORIJ GORSKOG KOTARA¹

17.11.1943

SP (gg) Operativno cijeljenje
KOMANDA V ARMIJSKOG Br. 2679
KORPUSA Stiglo 17 veljače 1943—XXI
Operativno odjeljenje

Br. 2734 op. prot. .P. 41, 16 veljače 1943/XXI

POVJERLJIVO

Predmet: Ponovno zauzimanje Ravne Gore — zauzimanje kotline Jasenak i Drežnica.²—

Komandi pješadijske divizije »Re«	V.P.
Komandi pješadijske divizije »Lombardia«	V.P.
Generalu Fabbri-u	V.P.
i na znanje:	
Glavnoj komandi oruž. snaga »Slovenija — Dalmacija«	V.P.
Generalu Roberti-u	V.P.
Komandi XIV obalske brigade	V.P.
Komandi artiljerije V arm. korp.	V.P.
Komandi inženjerije V arm. korp.	V.P.
Komandi vazduhoplovne grupacije	Pula
Komandi vazduhoplovne grupacije	Zadar
Komandi taktičkog vazduhoplovstva	
Superslode	V.P.
Komandi V grupacije granične straže	V.P.

1.) — Operacije koje se pominju u predmetu biće izvršene što prije.³ Nastaviće se akcija za ponovno zauzimanje Ravne

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ Trebalo je da se ova operacija izvrši početkom siječnja 1943 god. Već je postojao plan razrađen od strane komande talijanskog Petog armijskog korpusa. Međutim, uslijed toga što je od strane talijanske Vrhovne komande došla direktiva za pretstojeću operaciju Weiss (»Zimske operacije«), ovaj je plan storniran i cijela operacija prilagođena angažovanju talijanskih jedinica u operaciji Weiss.

³ Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 22 i 68.

- Gore. Akcija za zauzimanje kotlina Jasenak i Drežnica uslijediće odmah.
- 2.) — Komanda nad trupama koje učestvuju u operacijama povjerena je generalu FABBRI-u.⁴ General Roberti će i dalje biti odgovoran za teritoriju i za preostale trupe u staroj zoni »Lombardie«.⁵
- 3.) — Ponovo zauzimanje Ravne Gore.
Osnovna operativna ideja: vidi se iz priloga br. 1.
Snage na raspoloženju:
— 74. pješadiski puk (bez jednog bataljona);
— I/XXVI formacijski bataljon granične straže;
— LXXV bataljon cr. koš.;
— LXIII bataljon cr. koš.;
— XVI bataljon cr. koš. »M«;
— Komanda 73. pješadijskog puka i pukovska četa 47/32;
3. četa (bez jednog voda) LVII minobacačkog bataljona;
— 57. četa topova (bez dva voda);
— mehanizovana četa »Zara«;
— 1. i 3. četa I bataljona tenkovaca 31. puka;
— 7. baterija 75/13 iz 111/57. artiljerijskog;
— 8. baterija 75/13 iz 111/57. artiljerijskog;
— CXII divizion 149/13 (bez dvije baterije).
- 4.) — Zauzimanje kotlina Jasenak i Drežnica.
Osnovna operativna ideja: vidi se iz priloga br. 2.
Snage na rasploženju:
— snage spomenute u prethodnoj tački 3, bez jednog bataljona koji će ostati privremeno kao posada u Ravnoj Gori;
— 2. pješadiski (bez jednog bataljona) smješten u Brinju;
— jedna baterija 75/13 iz 111/23. artiljerijskog;
— četničke formacije (general FABBRI će se sporazumjeti sa puk. Mihićem o njihovom učešću).
- 5.) — U operacijama navedenim u tačkama 3 i 4 učestvovali su i bataljoni koji se spominju u šifrovanom telegramu 2733 op. od 16/2, ako komanda Superslode nije već

* Umberto Fabbri, general, do tada komandant Grupacije granične straže Petog armijskog korpusa. U toku Četvrte ofanzive komandovao jedinicama iz sastava divizije »Lombardia«.

⁵ Misli se na područje Gorskog Kotara i područje duž pruge Plaški — Ogulin — Karlovac — Klinča Selo, koja su posjedale jedinice ove divizije u toku 1942 godine.

naredila da se prebace u drugu zonu u vrijeme ovih operacija.⁶

- 6.) — U vezi sa tačkama 3 i 4, čim budu završene sadašnje operacije⁷ divizija »Re« će narediti sljedeće pokrete:
- I/XXV batalj. gran. straže u Ogulin;
 - XVI batalj. crn. koš. »M« u Delnice;
 - jedna mitraljeska četa arm. korp. u Mrkopalj;
 - mehanizovana četa »Zara« u Delnice;
 - 1. i 3. četa 1/31. tenkovskog u Vrbovsko;
 - 2. pješadijski (bez II batalj). iz zone Gospić u Brinje;
 - komanda 75. legije crn. koš. i mitraljeska četa legije iz Brinja u Vrbovsko;
 - jedna baterija 75/13, iz 111/23. artiljerijskog, iz zone Gospić u zonu Brinje;

General FABBRI će narediti dolazak kolone FERRONI u Vrbovsko.

Sem toga, komanda V grupacije granične straže neka bude spremna da uputi u Delnice, na prvi poziv, I/XXVT formacijski bataljon gran. straže.

- 7.) — *Amjacija.*

Traženje intervencije vazduhoplovstva preko ove komande. Radiostanica R4A koja je dodijeljena za sadašnje operacije ostaje na raspoloženju generalu FABBRI-u. Divizija »Re« će staviti na raspoloženje 2. pješ. puku stanicu R4A kojom sada raspolaže.

- 8.) — *Veze.*

Divizija »Re«:

- uputiće stanicu R5, koja je sada u Otočcu, u Brinje;
 - ustupiće generalu FABBRI-u 4 stanice RF3;
 - daće koloni 2. pješadijskog 2 stanice RF3;
 - daće trima četničkim kolonama, koje polaze iz Kri-vog Puta i Brinja, stanice R2-3 koje su im potrebne za održavanje veze sa komandom 2. pješadiskog.
- Plan radio-veza arm. korp.: vidi prilog br. 3.⁸

⁶ U originalu, u produženju teksta, dopisano olovkom: »Nije primljen — tražena su objašnjenja od Petog (arm. korpusa); u pitanju su tri bataljona za koje smo mi bili naredili da se pripreme za pojačanje, Šestom (arm. korpusu)«

⁷ Misli se na operaciju Weiss, u kojoj su jedinice divizije »Re« uglavnom bile angažovane na području Like.

* U arhivi Vojnoistoriskog instituta.

9.) — *General FABBRI neka mi dostavi detaljan plan operacija o kojima je riječ i neka mi blagovremeno pošalje zahtjeve za eventualna dalja dodjeljivanja jedinica i sredstava.*

10.) — Potvrditi prijem.

General armijskog korpusa
Komandant
(Alessandro Gloria)

(M. P.⁹)

Za tačnost prepisa:
za načelnika štaba
major, pomoćnik načelnika štaba v.d.
(Sergio Palombarini)
Palombarini

¹⁰Načelno odobreno ono što se odnosi na ponovnu okupaciju Ravne Gore.—

Računam da je za tu operaciju potrebno od *šest do sedam bataljona*.—

Smatram da je osatak priloženog plana potpuno riješen aktom Superslode br. 550.—

General Fabbri

Tačno = u aktu (potpis nečitak)¹¹

⁹ Okrugli pečat: kao u naslovu.

¹⁰ Sljedeći tekst dopisan rukom.

¹¹ Dopisan crvenom olovkom.

IZVJEŠTAJ VRHOVNOG ORUŽNICKOG ZAPOVJEDNIŠTVA OD 17 VELJAČE 1943 GOD. O BORBI KOD VELIKE MUČNE NA PRUZI KOPRIVNICA—KRIŽEVCI¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:	KOME SE JAVILO:
Vrhovno Oruž. Zap.	SATI 17.30	
	DAN 17.	
	MJESEC II.	
PRIMIO: ust. satnik Dončevlč	GODINA 1943	PREDAO: L

SADRŽAJ

17.11.43 u 7.00 sati kod želj. postaje Sokolovac—V. Mučna² 11 km j.z. od Koprivnice, odjeljenje od 6 oružnika postaje Sokolovac, jednog voda koturaške bojne i ustaša vlakopratnog sata iz Koprivnice sukobilo se sa grupom partizana³ (oko 300).

U borbi je poginuo pomoćni oružnik postaje Sokolovac Hitrec Ivan i 3 ustaše, dok je 5 ustaša teško ranjeno.

Gubitci kod partizana: 1 živ uhvaćen, više njih ubijeno, pošto nisu prikupljeni broj je nepoznat.

Partizani pripadaju Kalničkom odredu, koje predvodi neki Došen,* — povukli su se preko s. Domaja i s. Vrhovca u pravcu sela Prkosa, 15 km z. od Koprivnice.

Oruž. vod Koprivnice br. 553.— satnik Čauš.

P 17/11 D

1. pj. div. javlja isti napad na Mučnu Rijeku.⁵

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—18, k. 19.

* U originalu naziv »V. Mučna« dopisan mastlom.

³ Dijelovi Kalničkog NOP odreda koji su držali zasjedu. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Kalničkog NOP odreda od 7 ožujka 1943 god.

* Komandant Kalničkog NOP odreda bio je Isidor Strok a komesar Joža Horvat.

⁵ U originalu cijela rečenica dopisana olovkom.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 17 VELJAČE 1943 GOD. O
BORBAMA NA KOMUNIKACIJI OSTRVICA—BORIČEVAC¹**

Telegram

otpremljeno
Datum i sat
primljeno 18/2/ 1943

VISA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2686
Stiglo 18 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Operativno odjeljenje
i na znanje:
KOMANDAMA XI i XVIII
ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDANTU ITALIJANSKE GRUPE PRI
KOMANDI LÜTHERS (preko italijanske misije u Zagrebu)

Br. 2851/op.

NOVOSTI DANA 17 VELJAČE 1943 U 18 SATI

— Kretanje partizana:

- 1) — Primijećene su ustaničke formacije u Cerovniku (Ogulin XV-AL).
- 2) — Iz četničkog se izvora saznaje da je partizanska komanda naredila evakuaciju bolnice u Drežnici.
- 3) — Noću uoči 17-og partizanske grupe iz Vreb. Pavlovca (Gospić MK-GS) krenule za Glibodol (Gospić TH-GZ).
- 4) — Izgleda da je nekoliko partizanskih formacija napustilo predjel Vrebac (Gospić MK-FI)—Mogorić (Novi Grad NM-OI-FG).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Točka prva — operacije u toku:

— **Grupacija Fabbri:**

Jučer, 16-og, kolana Fiordiponti na povratku iz M. Ljubča (Karlovac NH-AD) za Dragu² (LI-AF) naišla je na dva ranjena partizana, porušila 7 baraka, 12 logora i radi represalija, sve kuće u zoni. Danas, 17-og, jedinica antikomunista je zapalila, u cilju represalija za djelo sabotaže na pruži, o čemu telegram 2790, kuće u Vrhovcu (Karlovac IH-AL) i Turkaljima (XV-AI). Nikakav otpor od strane neprijatelja. •

— **Divizija »Re«:**

— *Grupacija Pederzani:*

Jedan bataljon sa odredima za pojačanje stigao je danas 17-og, naveče u Udbinu, dok su preostale jedinice na zastanku u predjelu Tuk (Bihać QK-FI).

Postoje znatne teškoće uslijed snijega.

Sutra, 18-og, prosljediće za Udbinu.

— *Grupacija De Bonis:*

Vrši čišćenje puta Udbina — G. Ploča — Medak od snijega.

— **Divizija »Sassari«:**

Od dana 14-og naveče do dana 16-og bersaljerski bataljoni »Zara« i XXVI, sa elementima za pojačanje, izdržali su borbe između G. Lapca i Ostrvice (Bihać RQ-FL) sa mnogo stotina partizana³ koji su djelomično došli sa sjeverozapada a djelomično bili sastavljeni od rasturenih odreda 6-te ličke divizije.

Kolana je stigla u G. Lapac nakon što je neprijatelju, zadala teške gubitke koji nisu mogli biti provjereni.

Na našoj su strani poginula 23 vojnika; ranjena 2 oficira i 88 vojnika.

Kretanje prema Mazinu usporeno uslijed visokog snijega. Jedan se smrcao, 2 poginula i jedan lakše ranjen uslijed eksplozije granate.

— **Aktivnost avijacije:**

Loše je vrijeme spriječilo izvršenje naređenih zadataka. Samo je jedan avion uspio da izvrši izviđanje zone s obje strane

³ **Plaška Draga**

* Protiv ove talijanske kolone (od 14—16 veljače) vodili su borbe Prvi bataljon Prve NOU brigade, jedan bataljon Pete i tri bataljona Petnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 65, 89 i 90.

puta Bruvno—Mazin primijetivši pokrete koji interesuju diviziju »Sassari«.

— *Tačka druga — Ostale zone:*

— **Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:**

U vezi s telegramom 2790, noću uoči 16-og nadletao je avion nepoznate narodnosti i nad Ogulin i M. Vice,⁴ u pravcu jug — sjever.

Noću uoči 17-og akcija uznemiravanja na naš garnizon Skrad, gubitaka nema.

Iste noći grupe ustanika su napale na stražarnicu 408 (Sušak VO-AX); napadači su bili prisiljeni da se nakon jednočasovne vatre povuku. Nema naših gubitaka.

Jutros 17-og, uslijed eksplozije mine između Kupjaka i Skrada, voz skliznuo sa šina. Prekid je opravljen u toku dana.

— **Ostali sektori:**

Obična aktivnost patroliranja.

Visina snijega između 10 i 150 centimetara.

Prolaz Vratnik zakrčen snijegom. 17-og osposobljen

- za saobraćaj.

Sjeverni vjetar popustio u jačini.

Temperatura ispod nule.

GENERAL GLORIA 23451702

Dato na uvid Načelniku štaba.

Dato na uvid Pomoćniku nač. štaba.

Prepis upućen odjeljenju »I« (obavještajno).

Prepis upućen kr. karab.

* Vjerovatno Moravice.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 17 VELJAČE 1943 GOD. O
REZULTATIMA BORBE U REJONU BORIČEVCA U TOKU
15 i 16 VELJAČE¹**

Telegram

VISA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
- OPERATIVNO —

Br. 2689
Stiglo 18 veljače 1943

polaska: 17/2/43
čas. 20.30
Datum
dolaska: 17/2/43

OD KOMANDE XVIII A.K.

SUPERSLODI — operativnom odjeljenju

i na znanje:

KOMANDI V i VI A.K.

Br. 2657/op.

Dato na uvid Nač. štaba.
” ” ” Pom. nač. štaba.
Prepis upućen Obavješt. odjelj.
” ” kr. karab.

IZVJEŠTAJ ZA 17. 2. 1943-XXI U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

— Noću uoči 15-og snažna grupa ustanika² opkolila naselje Radušino³ (Zirje OL-QU) i ubila seljaka koji je namjeravao da stupi u antikomunističku organizaciju, izvršila otmicu dva povjerljiva lica i opljačkala stoku, odjeću i novac.

Sektor »Zara« i »Celere«:

— Redovna aktivnost postavljanja zasjeda i patroliranja.
— U zoni most kod Blata (Makarska VU-BL) noću uoči 16-og hrvatski odred se sukobio sa partizanima⁴ koji su čuvali most. Hrvatski gubici: 2 mrtva i 2 ranjena; protivnički: 3 mrtva, broj ranjenih neutvrđen.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

³ Primorska četa Sjevernodalmatinskog bataljona

³ Vjerovatno Radošinovci.

⁴ Iz Mosorskog NOP odreda

Sektor »Sassari«:

- Sve jedinice angažovane uveče 14-og tek. u mnogim i teškim borbama protiv jakih partizanskih grupa⁵ između Ostrvice (Bihaća RQ-FI) i G. Lapca, dostigle su ovo mjesto.
- Naši gubici na dan 15 i 16:⁶ 28 mrtvih među kojima poručnik Petterin Silvio, 94 ranjena, među kojima major Bizzarri Vincenzo, Komandant bataljona strijelica »Zara« i još 2 oficira (naknadno imena) i 4 nestala.
- Partizanski gubici znatni. Zaplijenjena 1 automatska puška.
- Snijeg koji je počeo da pada 16-og po podne i koji još uvijek pada, u 12 sati je prekinuo svaki pokret. U toku su radovi na raščišćavanju snijega.
Nebo vedro.

General Spigo

⁵ Vidi dok. br. 161 i tom V, knj. 13, izvještaj Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

⁸ O borbama u toku 15 i 16 veljače, duž komunikacije G. Lapac — Kulen Vakuf, vidi dok. br. 89 i 90.

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 17 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA PAKRAC I
ZAHTJEV DA SE BOMBARDUJE PODRUČJE S. ĐAKOVAC¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
	SATI		
	DAN		
	MJESEC		
PRIMIO :	GODINA		PREDAO:

SADRŽAJ

Operat. odjel²
 Daruvar br. 104 z 230 r 17.2.43.0700
 Zagreb 2 br. 536 17.2.43.0957
 Operod³ i grupe West⁴ — Zagreb

U 0020 sati 17 veljače partizani su odpočeli napade na Pakrac koji su promjenljivom žestinom trajali cijelu noć i još sada traju. Mjestimično u toku noći partizani uspjeli prići na najbliže blizine našim postavama ali svuda odbijeni. Najžešći napad izvršen na postave gorske bitnice koji je odbijen i upotrebom kartečne vatre. Pri tome teško ranjen zapovjednik bitnice satnik Stengl i lakše ranjen jedan dočastnik, borbe još u toku. Neprijateljski gubitci za sada nepoznati. Partizanske snage razviđanjem utvrđene u selu Đakovcu, 8 km. sjeverozapadno Đulaveca, i Velika Peratovica 7 km. sjeveroistočno Grubišnog Polja, koja mjesta molim bombardovati. Poželjno bi bilo zračno

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—12, k. 19.

² Operativni odjel zapovjedništva Prve gorske divizije. Sjedište ove divizije bilo je u Daruvaru.

³ Operativni odjel Glavnog stožera domobranstva

⁴ Zapad

razviđanje cijelog područja Bilo Gore između Đulaveca—Virovitice—sela Šibenika—Zrinske—Vel. Grđevac—Grubišno Polje—Bastaji. Od javljenih gubitaka od jučerašnjeg napada⁵ na samovoz sa dojavnicima kod sela Ivanovo Polje, 7 km. zapadno Daruvara, do sada se vratio njemački gefrajter zdrav. Od seljaka dovežen jedan ranjenik. Za toliko smanjeni javljeni gubitci. Na ostalom području nije bilo važnih događaja, a ako je moguće molim nešto snaga uputiti u Viroviticu jer druga bojna 4. pješ. puk. odlazi. A iz 1. gordiva⁶ za sada nebi moglo ništa da se uputi.—

Br. 406/tajno

Gordiv Daruvar 17/11 D
P.

Predao 17.2.43. u 1212 sati vodnik Kesić.

Primio 17.2.43. u 1214 sati stk. Filković.

⁵ Riječ je o napadu partizanske grupe pod komandom Josipa Ružičke (narodni heroj, poginuo siječnja 1945. god. u s. Šumećani kod Orahovice, u borbi protiv Nijemaca, kao komandant Cehoslovačke NO brigade »Jan Žižka«), u kojem je ubijeno 9 ustaša i 1 ustaški nadporučnik. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Treće operativne zone Glavnog štabu NOV i PO Hrvatske od 16. ožujka 1943. godine.

* Prve gorske divizije

Danas u 1.00 sati, želj. straža br. 521. na pruzi
Karlovac - Generalski Stol napadnuta. Straža od 21 domobrana
zarobljena. Brzglasni spoj Karlovac - Generalski Stol prekinut.

Pruga na između Karlovca i Draganića porušena
na dužini od 120 km.

Na crti s. Brebrovac - Silovina / oko 4 km s.i.
od Krašića / nalazi se grupa od oko 800 partizana

Na crti Prekrižje - Kostanjevac / oko 4 km s.z. od
Krašića / nalazi se grupa od oko 800 partizana.

Svi odmetnici su Slovenci.

Izvešta da se je jedna brigada prebacila u Vukovu
Glavicu / 12 km z. od Duće Rese/.

Op.br.764./T.

2.
1. in-1
14
PC

17
T

**IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG PODRUČJA KARLOVAC OD
18 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA ŽELJEZNIČKU
STRAŽU NA PRUZI KARLOVAC—GENERALSKI STOL,
PREKIDU PRUGE KARLOVAC—DRAGANICI I DISLOKA-
CIJI JEDINICA NOV NA ZUMBERKU¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :		VRIEME :		KOME SE JAVILO:
Oper. podr. Karlovac Poručnik Horvat	SATI	18.00		
	DAN	18.		
	MJESEC	II.		
PRIMIO :	GODINA	1943.		PREDAO:
ust. satnik Dončevlć				

SADRŽAJ

Danas u 1.00 sati, želj. straža br. 321. na pruzi Karlovac—Generalski Stol napadnuta. Straža od 21 domobrana zarobljena.² Brzoglasni spoj Karlovac—Generalski Stol prekinut.

Pruga između Karlovca i Draganića porušena na dužini od 12 km.³

Na crti s. Brebrovac—Silovina (oko 4 km s.i. od Krašića) nalazi se grupa od oko 800 partizana.⁴

Na crti Prekrižje—Kostanjevac (oko 4 km s.z. od Krašića) nalazi se grupa od oko 800 partizana.⁵

Svi odmetnici su Slovenci.⁰

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—20, k. 19.

* Ovu akciju su izvele dvije čete Četvrtog bataljona Prvog korpusa NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Prvog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 6 ožujka 1943 godine.

³ Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 43.

⁴ Odnosi se na slovenačku NOU brigadu »Ivan Cankar«.

⁵ Trinaesta proleterska NOU brigada »Rade Končar«

* Netačno. Na području Zumberka 16. veljače su se nalazile sljedeće jedinice: Trinaesta proleterska NOU brigada »Rade Končar« u rejonu Kostanjevac, slovenačka NOU brigada »Ivan Cankar« u rejonu s.

**IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG PODRUČJA KARLOVAC OD
18 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA ŽELJEZNIČKU
STRAŽU NA PRUZI KARLOVAC—GENERALSKI STOL,
PREKIDU PRUGE KARLOVAC—DRAGANICI I DISLOKA-
CIJI JEDINICA NOV NA ZUMBERKU¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:		VRIEME:		KOME SE JAVILO:
Oper. podr. Karlovac Poručnik Horvat	SATI	18.00		
	DAN	18.		
	MJESEC	II.		
PRIMIO : ust. satnik Dončević	GODINA	19-13.	PREDAO:	

SADRŽAJ

Danas u 1.00 sati, želj. straža br. 321. na pruzi Karlovac—Generalski Stol napadnuta. Straža od 21 domobrana zarobljena.² Brzoglasni spoj Karlovac—Generalski Stol prekinut.

Pruga između Karlovca i Draganića porušena na dužini od 12 km.³

Na crti s. Brebrovac—Silovina (oko 4 km s.i. od Krašića) nalazi se grupa od oko 800 partizana.⁴

Na crti Prekrižje—Kostanjevac (oko 4 km s.z. od Krašića) nalazi se grupa od oko 800 partizana.⁵

Svi odmetnici su Slovenci.⁰

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—20, k. 19.

² Ovu akciju su izvele dvije čete Četvrtog bataljona Prvog korpusa NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Prvog korpusa Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 6 ožujka 1943 godine.

³ Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 43.

* Odnosi se na slovenačku NOU brigadu »Ivan Cankar«.

⁶ Trinaesta proleterska NOU brigada »Rade Končar«

⁶ Netačno. Na području Zumberka 16 veljače su se nalazile sljedeće jedinice: Trinaesta proleterska NOU brigada »Rade Končar« u rejonu Kostanjevac, slovenačka NOU brigada »Ivan Cankar« u rejonu s.

Izgleda da se je jedna brigada prebacila u Vukovu Glavicu (12 km z. od Duge Rese).

Op. br. 764./T.

P 18/11 D

BR. 165

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 18 VELJAČE 1943 GOD. O AKCIJAMA KOD CAREVDARA I U VELIKOM TROJSTVU I O FORMIRANJU ZAPOVJEDNIŠTVA OTSJEKA KALNIK I BILO GORA¹

ZAPOVJEDNIČTVO I. DOMOBRANSKOG ZBORA

GLAV. STOŽ. ODJEL.

Op. Br. 473/Taj.

U Sisku, dne 18. veljače 1943.

PREDMET: Dnevno izvješće

I.D.Z. za 18. veljače 1943.

do 18 sati.

Tajno!

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).

Savezno nalogu Glst. Op. Br. 3219/Tajno od 9.VIII.1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:1000.000).

1. A. — KRATKA OCIJENA SITUACIJE: ' >

Bez važnijih promjena

**1. B. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI O
• NEPRIJATELJU:**

Operativno područje V. gorskog zdruga:

18.II.o.g. razvidanje 2. satnije XI. ustaške bojne pravcem: Topusko—Kameni Most—Podzvizd (8 km zap. od Vranograča) u toku je. Nema još podataka.

Strmac, slovenačka NOU brigada »Matija Gubec« u rejonu Oštre, dok se slovenačka NOU brigada »Tone Tomšič« nalazila u rejonu Orehovec. Četvrta (kordunaška) NOU brigada Osme divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske, koja se od kraja prosinca nalazila na Zumberku, prebacila se, po naređenju Glavnog štaba NOV i PO Hrvatske, noću 15/16 veljače sa Zumberka na Kordun. Vidi tom V, knj. 13. dok. br. 43.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/1—36, k. 19.

Operativno područje 1. pješačke divizije

1.— 18.II.o.g. u 0800 sati napadnut je osobni vlak kod Carevdara² (10 km sjev. ist. od Križevci). Lokomotiva prevrnutu i nekoliko putnika ranjeno i odvedeno od partizana. Borba je u toku.

2.— 18.II.o.g. u 0700 sati jedna grupa od 50 partizana³ napala je Vel. Trojstvo (8 km sjev. ist. od Bjelovara), ušli u⁴ općinu i odnieli pisaci stroj. Straža željezničke bojne je zarobljena.

Gubitci: ranjena 2 željezničara, 1 ustaša i domobran.

Partizani su razbijeni i povukli se u pravcu Vel. Poganca. I.C., 2. i 3.— nije bilo.

OSOBITOSTI: Zapovjedništvo Gruppe West sa Br. 126 od 17.II.o.g. naložilo je uzpostavu »Zapovjedništva odsjeka Kalnik—Bilo«.⁵

Granice: zapadno, granica između operativnog područja grada Zagreba i 1. pješ. divizije; sjeverno, r. Drava do Ferdinandovca; istočno i južno crta: cesta Ferdinandovac—Đurđevac — s. Semovci —k. 236—Lipovo Brdo —k. 257—k. 221—k. 240 (zap. Sv. Petar) —k. 124 (na cesti između Sv. Ivan Zabno i Križevci) — k. 177—k. 242—s. Bisag.

Ovo zapovjedništvo biti će podređeno u taktičkom pogledu zapovjedništvu 1. pješadijske divizije.

Po ovome je sve potrebno naloženo zapovjedništvu 1. pješačke divizije od strane ovoga zbora.⁸

Po nalogu Zapovjednika
ZAST. GLAVARA STOŽERA
bojnik (Steger)
Šteger

P 19/11 D

² Akciju izvršili dijelovi Kalničkog NOP odreda. Zarobljeno je 10 domobrana, 2 Nijemca, 2 legionara i 1 ustaša. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Kalničkog NOP odreda od 7 ožujka 1943 godine.

³ Dijelovi Kalničkog NOP odreda

⁴ U originalu riječi »ušli u« precrtane i iznad njih dopisano olovkom: »upala u«.

⁵ Zapovjedništvo odsjeka Kalnik — Bilo Gora formirano je uslijed stalnih akcija Kalničkog NOP odreda, sa zadatkom da objedini dejstva svih snaga (njemačkih i ustaško-domobranskih) i očisti ova područja od jedinica NOV i PO Hrvatske.

⁸ U originalu riječi »od strane ovog zbora« dopisane mastilom.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 18 VELJAČE 1943 GOD. O NA-
PADU JEDINICA NOV NA KOLONE KOD VISUCA I NA
CESTI G. LAPAC—MAZIN¹**

Telegram

primanja 19/2/43
Datum i sat sati 1.40
otpreme

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2751
Stiglo 19 veljače 1943 —XXI

OD V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — operativnom odjeljenju
i na znanje:
KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUSA
XVIII ARMIJSKOM KORPUSU
GRUPI BOBBIO ZA KOMANDU LÜTHERS
(Preko italijanske misije)

Br. 2904/op.

NOVOSTI DANA 18 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

Potvrđeno je smanjenje partizanskih formacija u predjelu Mogorić (Novi Grad NM-OI).

1) — OPERACIJE U TOKU:

Grupacija Fabbri:

Započet pokret željeznicom 137-me legije iz Plaškog za Delnice — Fužine i jednog bataljona 74-og pješadiskog za Ogulin.²

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Ovi pokreti su vršeni radi grupisanja snaga za izvođenje napada na oslobođeni teritorij Pete operativne zone. Vidi dok .br. 159.

Divizija »Re«

Grupacija Pederzani: Stigla danas, 18-og, poslije podne u Udbinu nakon teškog marša po snijegu koji je na nekim mjestima dostizao tri metra. Između Tuka (Bihać OK-FI) i Visuća (Gospić QH-FI) sukobila se sa partizanskim formacijama³ od oko 500 ljudi, sa mnogobrojnim automatskim oružjem, koje su zaposjele položaje na kojima je bio ostavljen XXXI bataljon »U«. Odlučnom akcijom naših trupa neprijatelj je bio protjeran uz znatne gubitke koji nisu utvrđeni. Na našoj strani 1 oficir i 2 vojnika poginuli, 2 oficira i 11 vojnika ranjeno, 5 se smrzlo. Naknadno ću javiti imena oficira. Komandant divizije »Re« naredio je istragu nad komandantom bataljona »U« koji je kriv za napuštanje položaja.

Grupacija De Bonis: Izvršila čišćenje malih razmjera.

Divizija »Sassari«

U vezi s telegramom 2851,⁴ za vrijeme kretanja prema G. Lapcu izgubljen je jedan top od 65/17. Istraga u toku.

Danas, 18-og, započeo pokret iz G. Lapca za Mazin.

Znatne neprijateljske formacije,⁵ koje su raspoređene po kotama koje dominiraju nad okukama na putevima za Mazin (Bihać RK-FI), jako angažuju naše jedinice u pokretu i one koje zaštićuju put.

Naše trupe u G. Lapcu takođe su bile napadnute sa artiljerijom, pretrpjevši gubitke.

Radi rješenja situacije koja još nije jasna, naredio sam da se sutra, 19-og, pošalju u Gračac dva bataljona »Re« sa komandom puka, na raspoloženje div. »Sassari«.

Aktivnost avijacije:

Izvršila izviđanje na putu D. Lapac—Udbina—Ploča—Medak—Gospić—Otočac; G. Lapac—Mazin i Bruvno—Gračac, primjetivši naše kolone u pokretu. Nije bilo moguće sudjelovati u akcijama trupa »Sassari« uslijed niskih oblaka u zoni.

2) — DRUGE ZONE:

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Noću uoči 19-og naša patrola koja je bila u zasjedi u blizini 583-ćeg km (Ogulin VU-BD) osujetila je pokušaj sabotaže

³ Četvrti bataljon Šeste NO brigade Pete operativne zone i Prvi bataljon Druge NOU brigade Šeste divizije. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Šeste NO brigade Štabu Osme divizije NOV i PO Hrvatske od 13 ožujka 1943 god. i izvještaj Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

* Vidi dok. br. 161.

⁵ Tri bataljona Devete NO brigade Šeste divizije i tri bataljona Petnaeste NO brigade Osme divizije. Vidi dok. br. 89 i 90.

nagnavši u bijeg grupu ustanika koja je namjeravala da izvrši prekid šina.

Divizija »Re«:

Noću uoči 18-og paljba radi uznemiravanja na položaje Ličkog Osika (Gospić LI-FP).

Preostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

Nebo vedro, temperatura niska, putevi po visoravni prolazni automobilima sa lancima.

General Gloria 2355180

BR. 167

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG SEKTORA KARLOVAC OD 19 VELJAČE 1943 GOD. O RUŠENJU PRUGE KARLOVAC—ZAGREB, NAPADU NA KOLONU KOD KRNJAKA I PREBACIVANJU JEDINICA NOV SA ŽUMBERKA NA KORDUN¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:	KOME SE JAVILO:
I. sektor	SATI	18.00
Kariovac	DAN	19.
Poruč. Horvat	MJESEC	veljače
j PRIMIO:	GODINA	1943
p.puk. Dits		PREDAO:

SADRŽAJ

Danas 19.11. u 1 sat porušena željeznička pruga između Domagovića i Izimje u dužini od 600 metara.² Pruga popravljena danas u 15 sati.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg br. 3/1—24, k. 19.

² Prugu je porušila Druga slovenačka NOU brigada.

IV. Kordunaška brigada sa delovima terenske brigade,³ oko 2000 ljudi,⁴ napustila područje Netretić i krenula za Kordun.⁵

Njemačka samovozna kolona od 3 samovoza napadnuta 5 km. juž. od Krnjaka.⁶ Ima mrtvih i ranjenih Njemaca i ustaša. Broj nepoznat.

Ovo saopšteno Njemcima!⁷

P. 19/11 D

³ Vjerovatno se misli na Trinaestu proletersku NOU brigadu »Rade Končar«, čiji rejon dejstva je bio Zumberak.

* Odnosi se na brojno stanje ovih brigada, koje je približno tačno.

⁶ Sa Zumberka na Kordun je pošla samo Četvrta NOU brigada, dok je Trinaesta proleterska NOU brigada »Rade Končar« ostala da u sadejstvu sa slovenačkim brigadama dejstvuje i dalje na Zumberku i Gorjancima. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 43.

* Akciju izvele dvije čete Drugog bataljona Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 2.

⁷ U originalu dopisano crvenom olovkom od strane generala Dragojlova, načelnika operativnog odjela Glavnog stožera domobranstva.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 19 VELJAČE 1943 GOD. O
BORBAMA I O SLANJU POJAČANJA OPKOLJENIM SNA-
GAMA U REJONU G. LAPAC¹**

Prepis *telegrama*

prijema 20.2.1943—XXI, 2.30
Datum
otpreme ...

VISA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA*
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2841
Stiglo 20 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — operativnom odjeljenju
i na znanje:
XI ARMIJSKOM KORPUSU
XVIII ARMIJSKOM KORPUSU
KOMANDANTU ITALIJANSKE GRUPE
PRI KOMANDI LÜTHERS
(preko italijanske misije u Zagrebu)

Br. 2936/op.

NOVOSTI DANA 19 VELJAČE 1943 U 18 SATI

Kretanje ustanika:

1) Iz hrvatskog se izvora ja'vlja da su se znatne grupe partizana premjestile u predjel Velebita izgrađujući tamo skloništa i položaje.

Primijećene grupe ustanika u predjelu Lipica (Ogulin XR-XT-AB), koje imaju namjeru da pljačkaju stanovništvo.

Prvo

OPERACIJE U TOKU:

Grupacija Fabbri:

Danas 19-og, prijavio se komandi grupacije naš vojnik iz 74-og pješadiskog koji je pobjegao sa oružjem iz ustaničkog ropstva.

¹ Dokument, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

Divizija »Re«:

Grupacija Pederzani:

Sakupila se u predjelu Ploča (Novi Grad OL-EZ).

Gubici o kojima je javljeno u telegramu 2904 od 18 tekućeg" ovako su izmijenjeni: poginulih 4, od kojih potporučnik Pirracini Luigi iz 1-og pješadiskog; ranjeno 12, od kojih 2 oficira; 5 se smrzlo.

Grupacija De Bonis:

Komanda 1-og pješadiskog i dva bataljona izvršili pokret iz Ploče u Gračac radi pojačanja divizije »Sassari«.³

Divizija »Sassari«:

Kratak pregled novosti javljenih telegramom 2947:

Jaki pritisak neprijatelja⁴ na našu kolonu, još uvijek u G. Lapcu, prisilio ju je na odbranu u predjelu sjevero-sjeveroistočno od kote 671 (Bihać RK-FI).

Do sada javljeni gubici: na našoj strani 50 mrtvih i 120 ranjenih.

Ostali dijelovi angažovani u predjelu Logorište (Bihać RK-FI) i Lumbardenik (Bihać RK-FI).

Pregled preduzetih mjera:

Poslani u Gračac komanda puka i dva bataljona 1-og pješadiskog sa 7 kamiona; naređeno za sutra, 20-og, odašiljanje, željeznicom, u Gračac XVI bataljona »M«, čete tenkova »L«, baterije 149/13 i 6 kamiona; zatraženo učešće njemačkih trupa pravcem Kulen Vakuf—Boričevac—G. Lapac.

Aktivnost avijacije:

17 aviona vršilo neprestano pomaganje jedinica »Sassari« angažovanih u predjelu G. Ploča.

Mitraljirane i zasute malim bombama, sa odličnim rezultatom jake grupe ustanika; vrlo živa protuavionska odbrana kojom su pogođena 4 aviona.

Bombardovano i mitraljirano Vijesto Mogorić.

² Vidi dok. br. 166.

¹ Potom su ove jedinice upućene iz Gračaca pravcem Bravno — Mazin — G. Lapac, sa zadatkom da deblokiraju opkoljene dijelove talijanskih jedinica u rejonu G. Lapca. Vidi dok. br. 166.

* Odnosi se na tri bataljona Devete NO brigade, tri bataljona Petnaeste NO brigade i dva bataljona Prve NOU brigade. Vidi dok. br. 89 i 90.

Vršeno izviđanje puteva koji vode u Udbinu, puta Gospić—Otočac i G. Lapac—Mazin—Bruvno—Gračac.

Izvršeno iz vazduha snabdijevanje G. Lapca municijom i lijekovima.

Treće

DRUGE ZONE:

XIV Obalska brigada:

Noću uoči 18-og tekućeg nepoznata su lica odnijela 280 metara telefonske žice u predjelu Rt Lipica (Sušak VO-AT).

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

Nebo vedro. Temperatura u lakom porastu, putevi prelazni za autosredstva sa lancima.

GENERAL GLORIA

OGGETTO

Data / arrivo

partenza

28/1
20 FEB 1943

1/2
 3
 A

DA COMANDO T. CORPO D'ARMATA
 DI SUBSISTENZA OPERAZIONI
 e, per conoscenza:
 AL XL. CORPO D'ARMATA
 AL XVIII. CORPO D'ARMATA
 AL CARO NUOVO IR/LEANO ENZO O COMANDO ITALIANO (Truppe
 Italmissione Zagabria)

NR. 2916/OT.

NOVIGRA: O 2 15 DICEMBRE 1942. FEBBRAIO 1943.

MOVIMENTO REBELLI

- 1° Ponte croate riferisce che consistenti gruppi partigiani si sarebbero spostati nella Velebit ivi costruendo ricoveri e postazioni.
- 2° Segnalati gruppi ribelli in zona Lipica (Ogulin KK - XI) - (XII) che commetterebbero razzie a danno popolazione.

FINCO

OPERAZIONI IN CORSO:

RAFFORZAMENTO FERRI:

Oggi 19 presentatosi comando raggruppamento nostro militare 7° ftr. fuggito armato da prigionia ribelli.

DIVISIONE "XX"

Raggruppamento BERDEZANI:

Riunitosi in zona Ploca (Novigrad OL - 12).
 Perdite segnalate con telo 1804 del 18 corrente sono così modificate: Caduti 4 tra cui sottotenente PIRACINI Luigi del 1° ftr.; feriti 12 di cui 2 ufficiali, 5 congelati.

Raggruppamento DE ROVERI:

Effettuato movimento comando 1° regt. ftr. e 2 btg. da Ploca a Oraceo per rinforzo divisione "Sassari".

DIVISIONE "SASSARI"

Sintesi notizie segnalate con teletipito 19/7:
 Forte pressione avversaria contro nostra colonna tuttora in G. Lapac Me la costringe a difensiva in zona Nord-Nord-Est quota 671 (Bihac KK - FI).
 Perdite finora segnalate: da parte nostra 50 morti e 120 feriti.
 Altre aliquote impegnate in zona Logoriste (Bihac KK - FI) e Lumbardenik (Bihac KK - FI).

**DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM-
NAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 19 VELJAČE 1943
GOD. O AKCIJAMA JEDINICA NOV I PO NA PODRUČJU
DALMACIJE I BORBAMA U REJONU G. LAPCA, SRBA I
TRUBARA¹**

Telegram

dolaska: 20/2/43
čas. 4.00

Datum

polaska: 20/2/43
čas. 20,30

VISA KOMANDA ORU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— **OPERATIVNO** —

Br. 2844

Stiglo 20 veljače 1943 —XXI

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA
SUPERSLODI — Operativnom odjeljenju

i na znanje:

KOMANDI V A.K.

KOMANDI VI A.K.

GRUPI BOBBIO PRI KOMANDI

LÜTHERS (preko tal. misije — Zagreb)

Br. 2769/op.

IZVJEŠTAJ ZA 19 VELJAČE 1943 U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

Oko 80 mladića izbjeglo ustaničkom regrutovanju i prijavilo se garnizonu Sinj, koji ih je uzeo pod zaštitu.

Primijećen nadolazak ustaničkih formacija² u zonu Uništa (Drvar UH-DL) sa namjerom da se premjeste prema Vrliki (Split TP»CU) i u zonu istočno od Drniša (Šibenik SL-CQ).

U zoni Bos. Grahovo (Drvar TN-DT) koncentrisane dvije partizanski brigade.³

Sektor »Zara«:

Redovna aktivnost postavljanja zasjeda i patroliranja.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Druga proleterska NOU divizija

³ U rejonu Bos. Grahovo nalazila se Deseta krajiška NO brigada.

Sektor »Bergamo«:

Završeno čišćenje zone Nojevi (Šibenik SI-BQ), o čemu jučerašnji izvještaj; zona je bila napuštena — nađena 1 puška, 1 pištolj i razni materijal.

U zoni Vranjica (Šibenik SM-DN) naša kolona se suko-» bila sa grupom ustanika koji su uspjeli da pobjegnu. Nema gubitaka. Partizanski gubici neutvrđeni.

Juče, 18-og. izvršena s mora akcija iz minobacača na naselje i pristanište Podgora (Makarska ZV-AR) gdje su primijećena dva opremljena čamca i partizani na blokadnom mjestu u Tučepima (Makarska ZT-AT).

Usljed pritiska ustanika,⁴ na dan 17-og t.m. garnizon M.V.A.C. napustio Srb (Knin SI-EO) povlačeći se na Zrmanju (Knin RO-DT).

Prilikom čišćenja zone Trubar (Knin SR-EO) odredi M.V.A.C. se sukobili sa grupama ustanika.⁵ Gubici M.V.A.C.: 2 mrtva i 7 ranjenih; kod partizana — neutvrđeni.

Sektor »Sassari«:

Jedinice su ozbiljno angažovane u zonama G. Lapac, Logorište i Lumbardenik — sjever⁶ (Bihać RK-FI).

Težak položaj trupa u G. Lapcu, a svaki pokušaj deblokiranja ometan je snažnom reakcijom protivnika sa artiljerijom.⁷

Gubici do sada: preko 50 mrtvih i 120 ranjenih.

Sektor »Celere«:

Uveče 17-og, napad ustanika⁸ na garnizon Čista-mala* (Zirje PN-CS) odbijen brзом reakcijom. Naši gubici: 1 ranjen; protivnički neutvrđeni.

Uveče 18-og mala grupa partizana¹⁰ napala je odbranbeni pojas Šibenika blizu fabrike Sidalma, gdje su zapalili 2 drvene barake radničkog naselja. Brzom reakcijom protivnik natjeran u bjekstvo. Naših gubitaka nema; partizanski neutvrđeni.

Nebo vedro.

General Spigo

¹ Treći bataljon Prve NOU brigade i Drugi udarni bataljon Ličkog NOP odreda. Vidi dok. br. 89. 0

⁵ Prvi udarni bataljon Ličkog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 5.

⁰ i ¹ Vidi dok br. 89 i 90 i tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

⁸ Primorska četa Sjevernodalmatinskog bataljona

* M. Cista

¹⁰ Iz Sibensko-drniške čete Sjevernodalmatinskog bataljona

**IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 20 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU U
VELIKOJ PISANICI¹**

Operat. odjel

Daruvar br. 124 z 150 r 20.2.43. 1300

20 Zagreb 1442 r. 650

Oparod

U jutrošnjem izvješću javljena borba kod sela Velika Pisanica² odvijala se je ovako: jedna ojačana satnija rimski 2³ prvog gorskog zdruga u selu Pisanici,⁴ jedna satnija prve pješ. pukov. u selu Bedenik⁵ napadnuti su oko 2200 sati 19.ov.mj. snagom od oko 1000 partizana, borba se vodila cielu noć, upućeno pojačanje. Pojačanja iz Vel. Grđevca⁶ duž željezničke pruge nisu se mogla probiti tim pravcem⁷ te su upućena pravcem puta za Bulinac. Uz pomoć pojačanja neprijatelj odbijen poslie vrlo ogorčene borbe i povukao se je u sjeveroistočnom pravcu u Bilo Goru. Naši gubitci od satnije druge bojne prvog gorskog zdruga 7 mrtvih. 17 ranjenih od kojih 12 teže. Od satnije prve pješ. pukov.. jedan zastavnik i 3 domobrana poginuli a 17 nestalih. Partizana nađeno 8 mrtvih i 3 ranjena a prema iskazu seljaka mnogo kola mrtvih i ranjenih odvučeno.⁸ Kod satnije rimski 2 bojne prvog gorskog zdruga sve strojopuške i pola

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 4/1—22, k. 19.

² Odnosi se na napad jedinica Četvrte divizije na posadu u Velikoj Pisanici. Vidi dok. br. 62, 69, 70 i 79.

³ »Rimski 2« — oznaka za Drugu bojnu

⁴ i ⁵ Napad na posadu u Velikoj Pisanici izvršili su Prvi i Treći bataljon Dvanaeste NO brigade i Prvi bataljon Sedamnaeste NO brigade, a na posadu u Bedeniku i Bulincu Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade i Četvrti bataljon Dvanaeste NO brigade. Vidi dok. br. 62.

⁶ U originalu dio teksta od riječi »borba se vodila...« do riječi »iz Vel. Grđevca« dopisan je olovkom.

⁷ Ovaj pravac zatvarao je Drugi bataljon Dvanaeste NOU brigade. Vidi dok. br. 62 i 70.

⁸ Gubici jedinica Četvrte divizije u napadu na Veliku Pisanicu i borbama sa pojačanjima koja su slata u tom pravcu bili su: 4 mrtva, 24 ranjena. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Četvrte divizije NOV Hrvatske op. br. 2/1943 od 12 ožujka 1943 godine.

pušaka privremeno unesposobljeno za gađanje uslied upotrebe streljiva sa crnim čahurama.¹⁰ Operacije teku dalje po planu.¹⁰—

Op. br. 461/tajno

Gordiv Daruvar

Predao 20.2.43. u 1644 sati vodnik Kvesić.

Primio 20.2.43. u 1645 sati stk. Filković.

P 20/11 D

BR. 171

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 20 VELJAČE 1943 GOD. O PREBACIVANJU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE SA BILO GORE NA MOSLAVINU I O BORBI KOD BULINCA¹

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

GLAV. STOŽ. ODJEL

Op. br. 491/Taj_

U Sisku, dne 20. veljače 1943

»Veoma žurno«

PREDMET: Dnevno izvješće

I.D.Z. za 20.11. do 18 sati.

Tajno!

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA.—

(Operativni odjel)

Savezno zapovjedi Glstožera Op. Br. 3219 taj. od 9.VIII. 1942. dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000)

1. A. — Kratka ociena situacije:

Stanje bez većih promjena.

* U originalu kod ovih riječi stavljena dva upitnika crvenom olovkom, a sa strane dopisano: »Šta je to?« U vezi s ovim, na kraju teksta dopisano crvenom olovkom: »Ratno streljivo primljeno od Njemaca« (slijedi paraf D). Pod ovom primjedbom dopisano crvenom olovkom (»Fomić«), Pisano Teh. odjelu!«

¹⁰ Odnosi se na ofanzivu njemačkih i ustaško-domobranskih snaga na području Slavonije, pod nazivom »Zelen«. Vidi dok. br. 188.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta, pod reg. br. 6/1—5, k. 19.

1. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI
O NEPRIJATELJU:

Operativno područje grada Zagreba:

Bez podataka.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

1.— Jedna jača partizanska skupina² (navodno oko 800)³ još u toku noći 18/19 ov.mj. prodrla iz oblasti Bilo Gore preko Pavlovca i Trnovitice (13 km. s. od Garešnice) u Moslavinu. S time je probila obkoljavanje.

2.— Novački kombinirani sat 1. pješačke divizije koji je djelovao u pravcu od Bulinca k istoku⁴ (između postrojbi 1. gorske divizije i Njemaca)⁵ bio je od partizana⁶ napadnut i javija da je kod Bedenika (2 km. s.i. od Bulinca) obkoljen. Njemu u pomoć poslat je 1. pohodni sat 1. pješačke pukovnije iz Ivanske. Gubici: kombiniranog novačkog sata 3. p.p.: 7 mrtvih, 17 ranjenih (od kojih 6 teško).—

3.— U toku noći 19/20. ov.mj. partizani⁷ izvršili napadaj na želj. postaju Bulinac. Uništili su privremeni prometni uređ, brzojavni aparat i skladišta Zempra. Između Bulinca i Pisanice⁸ izbačeno je jedno polje šina sa pragovima od partizana⁹ i naveženo oko 7 kola zemlje na prugu.

4.— Danas prije podne primljena je viest da V. Pisanica gori.¹⁰

Operativno područje Petrinjskog zdruga.

1.) 3. satnija I. bojne V. gorskog zdruga izvršila razviđanje pravcem: Glina—Satornja—Bović.

2.) Oružnici pravcem: Topusko—Cemernica—Prnjavor—Glina—St. Groblje—od Gline groblje—Gračanica (12 km s.j. od Gline).

Akcija još u toku.

¹ i ³ Moslavački NOP odred. Ovaj odred se prebacio sa Bilo Gore na Moslavinu sa zadatkom da pripremi teren za prebacivanje Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske, koje je uslijedilo 19/20 veljače. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Moslavačkog NOP odroda od 13 ožujka 1943 god.

⁴ Ka Velikoj Pisanici

⁵ Prvi bataljon 135 puka njemačke 178 rezervne divizije

⁶ i ⁷ Četvrti bataljon Dvanaeste NO brigade i Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 70 i 79.

• Velike Pisanice

* Pionirski vod i dijelovi Drugog i Četvrtog bataljona Dvanaeste NO brigade. Vidi dok. br. 70.

¹⁰ Posadu u Velikoj Pisanici napali su dva bataljona Dvanaeste i jedan bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 70 i 79.

1. C. — Vlastite namjere: */* '

2. — POKRETANJE I PREMJEŠTAJ VLASTITIH ČETA:

5. satnija II. bojne 11. pješачke pukovnije stigla je danas u Sisak radi retabliranja.¹¹

3. — NIJE BILO

PO NALOGU ZAPOVJEDNIKA
ZASTUPA GLAVARA
bojnik (Steger)
Šteger

P 22/11 D

BR. 172

OBAVJEŠTENJE TALIJANSKE VOJNE MISIJE U ZAGREBU OD 20 VELJAČE 1943 GOD. O ODOBRENJU TALIJANSKE VRHOVNE KOMANDE ZA UPOTREBU ČETNIKA U BORBAMA U DOLINI NERETVE ZA VRIJEME ČETVIRTE NEPRIJATELJSKE OFANZIVE¹

20/11

Talijanski podpukovnik Durso iz talijanske misije u Zagrebu javlja u 1950 sati:

Komado Supremo² odobrio je zbog vanredno teške situacije u dolini Neretve³ upotrebu crnogorskih četa.⁴

Pismeno izvješće sliedi.

Tražio je osobno generala Dragojlova, pa kada mu je javljeno da nije više u uredu predao je ovo izvješće, putem brzoglasa.⁵

P 21/11 D

¹¹ Popune

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 3/1—2, k. 19.

² Vrhovna komanda (talijanska)

³ Vidi tom IV, knj. 10, dok. br. 217.

⁴ Odnosi se na četnike.

⁵ Kako se vidi iz teksta, ovo obavještenje, bez naslova, upućeno je Glavnom štegeru domobranstva.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 20 VELJAČE 1943 GOD. O
OPKOLJAVANJU DIJELOVA DIVIZIJE »SASSARI« U RE-
JONU G. LAPCA I UPUĆIVANJU POJAČANJA U CILJU
NJIHOVOG DEBLOKIRANJA¹

VISA KOMANDA 0RU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO —

Br. 2911
Stiglo 21 veljače 1943 — XXI

otpreme
Datum i sat
prijema: 21.2.43
2.20

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — Operativnom odjeljenju
i na znanje:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
GRUPI BOBBIO PRI KOMANDI LÜTHERS
(preko italijanske misije)

Br. 3019/op.

NOVOSTI DANA 20 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

Primijećen dolazak jedne partizanske brigade u predjelu
Drežnica.

1) — OPERACIJE U TOKU:

Divizija »Re«:

Upućeni kao pojačanje diviziji »Sassari«: XVI-ti bataljon
M, 3 čete lakih tenkova »L« jedna baterija 149/13.

Danas 20-og. poslije pedne stigao na stanicu Gračac II
bataljon hrvatskih lovaca.

¹ Original, pi an na mašini, nalazi se u 'arhivi Vojnoistoriskog
instituta.

Željeznički saobraćaj usporen uslijed pretrpanosti stаницe Gračac.

Divizija »Sassari«:

Nastavlja se neprijateljski pritisak na naše trupe u D. Lapcu i na one ešelonirane na putu koji vodi u spomenuto mjesto.²

Ustanici koji su došli sa jugoistoka i sjeverozapada namjeravaju da odvoje i opkole naše trupe.

Garnizon D. Lapac napadnut artiljerijskom i minobacačkom vatrom.

Komanda VI partizanske divizije uputila je spomenutom garnizonu poziv za predaju, koji je ovaj odbio.

Jutros 20-og maršira komanda puka sa dva bataljona 1-og pješadiskog iz Gračaca za Mazin. Kretanje otežano visokim snijegom.

II/26-tof» »Bergamo«³ stigao u Mazin.

Danas, 20-og, u 16 sati avioni su primijetili da naše trupe, raspoređene za odbarnu u G. Lapcu i na koti 671 (Bihać RK-FI), daju otpor i da su sakupile namirnice, lijekove i municiju bačenu iz vazduha.

Nije potvrđena vijest — o čemu telegram 2986* — koja se odnosi na uočavanje grupe njemačke konjice u kretanju prema Kulen Vakufu.

Ponovno traženo, preko grupe Bobbio,⁵ sudjelovanje njemačkih'trupa.

General Piazzoni namjerava da sutra, 21-og, preduzme ofanzivnu akciju da bi deblokirao naše jedinice u G. Lapcu.® Ostavio sam spomenutom generalu da djeluje na osnovu njegove procjene situacije.

Aktivnost avijacije:

Izvršena mnogobrojna bombardovanja, zasipanja malim bombama i mitraljiranja partizana na cijelom operativnom području »Sassari«, sa odličnim rezultatom.

2)_____DRUGE ZONE:

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Noću uoči 19-og naša je patrola osujetila pokušaj ustanika da skinu zavrtnje sa šina između Hreljina i Gomirja. Zarobljen jedan ustanik sa oružjem i strijeljan.

* O ovim borbama vidi dok. br. 89 i 90.

* Drugi bataljon Dvadeset šestog puka divizije »Bergamoc

* U arhivi Vojnoistoriskog instituta.

⁵ Major Bobbio, rukovodilac talijanske grupe za vezu pri Komandi njemačkih trupa u Hrvatskoj. Na ovu dužnost došao je 8 veljače 1943 god., umjesto pukovnika Corei-a.

⁶ Vidi dok. br. 89 i 90.

Noću uoči 20-og akcije uznemiravanja na garnizon Delnice.

Divizija »Re«:

Naše jedinice i četnici izvršili noću uoči 20-og upad u Egiće (Karlovac KI-AI). Ustanici su nagnani u bijeg. Zaplijenjene 3 puške.

Zona V grupacije granične straže:

Danas, 20-og naša je patrola bila u blizini Gerova napadnuta vatrenim oružjem, bez posljedica.

Jučer, 19-og, potvrđena je prisutnost ustanika u predjelu Draga (Crnika⁷ VH-BZ)—Sr. Vas (VK-BU). Vršena minobacačka paljba iz Čabra.

Vazdušnim izviđanjem nije u predjelu primijećeno ništa neobično.

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja.

Nebo vedro, temperatura u laganom porastu putevi prolazni za autosredstva sa lancima.

GENERAL GLORIA

8 prepisa

- 1 Ekselenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoćniku nač. štaba
- 3 Operativnom odjeljenju
- 1 Odjeljenju »I« (obavještajnom)
- 1 kr. karabinjerima

⁷ Cerknica

IZVJEŠTAJ VIŠE KOMANDE ORUŽANIH SNAGA »SLO-
VENIJA—DALMACIJA« OD 20 VELJAČE 1943 GOD. O
SPORU OKO SADEJSTVA JEDINICA OSAMNAESTOG I
ŠESTOG ARMIJSKOG KORPUSA SA NJEMAČKIM JEDI-
NICAMA U DRUGOJ FAZI OPERACIJE WEISS¹

SIFROVANI TELEGRAM

V.P. 10, 20 veljače 1943/XXI

OD SUPERSLODE — OPERATIVNO
ODJELJENJE
VRHOVNOJ KOMANDI

Br. 2856 prot.

Veza telegram 2779 od 19.t.m.

Prvo. Izvještavam da je OBSO² odgovorio negativno na naš zahtjev da plan »Weiss«³ uskladi sa situacijom VI arm. korpusa. Navedeni razlozi izgledaju manje ili više vjerovatni, zbog toga što su prožeti zabrinutošću za teritorijom (potreba da se snažno posjednu ponovo zauzete teritorije južno od demarkacione linije) ili zbog toga što se kruto drže početnog plana »Weiss«, dok južnije postoji mogućnost da se napadne koncentrisana partizanska masa, koja vrši pritisak na naš raspored.⁴

Drugo. S obzirom na ravnodušnost koju OBSO pokazuje prema pitanju sadejstva u cilju rješenja naprijed pomenute situacije (ravnodušnost koja je u suprotnosti sa poznatom njemačkom zabrinutošću za Mostarski rudarski bazen a još više sa zajedničkim operativnim interesom) primorani smo da pomislimo kako je sadašnji razvoj situacije bio predviđen i da se želi ostaviti da se stvori takva situacija koja bi opravdala eventualnu njemačku intervenciju u rudarskoj zoni i u pravcu Jadranske obale (kao potvrda prethodnog izvještaja ove komande od 12 siječnja t.g. aktom 1160).⁵

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Oberbefehlshaber Südost — vrhovni komandant »Jugoistoka«, generalpukovnik Lohr. Sjedište mu je bilo Solun.

³ Misli se na drugu fazu operacije »Weiss«. Opširnije vidi tom IV, knj. 9, dok. br. 240 i 241.

* Odnosi se na jedinice NOV u rejonu donjeg dijela Neretve, koje su vršile pritisak na jedinice talijanskog Šestog armijskog korpusa. Vidi tom IV, knj. 10, dok. br. 89, 90, 93, 99 i 104.

⁵ Vidi tom IV, knj. 10, dok. br. 216.

Treće. S obzirom na gore iznijeto smatram da je potrebno završiti sa situacijom armije.

A) — Dio XI arm. korpusa, cio V arm. korpus i znatan dio XVIII arm. korp. sadejstvovali su bez ograničavanja u »Weiss 1«, na cijeloj teritoriji, usvajajući sve njemačke zahtjeve, mijenjajući ili sasvim obrćući pravce akcija uvijek kad je bilo potrebno radi sigurnosti bokova i komunikacija njemačkih kolona.⁶ Neke naše kolone su još uvijek angažovane ili se kreću u ugroženim zonama, baš radi takvog intenzivnog i produženog sadejstva čak i preko ugovorenog roka.⁷

B) — Situacija VI arm. korpusa je poznata.

C) — Predviđa se pojačanje pritiska protiv jedinica XVIII i VI arm. korpusa od strane znatnih partizanskih snaga koje su pobjegle ili će pobjeći ispred metodično izvedene akcije »Weiss«. S obzirom na potrebu da se prikupe u svoje ruke sve raspoložive snage i da se izvuku sa sadašnjih mnogostrukih i ekscentrično postavljenih mjesta upotrebe, ističem potrebu da naše sadejstvo u 2. fazi »Weiss«, ako se još mora sadejstvovati, bude odloženo dok ne budu raščišćene i rečene pojedinačne situacije V, XVIII i VI arm. korpusa; i takođe, na svaki način, dok trupe kolone »Sassari«, koje su još uvijek upotrebljene u zoni Lapac, budu mogle zamijeniti u sadašnjim zadacima posadu jedinica »Bergamo«, koje su pak određene da sarađuju u operaciji »Weiss 2«.

General Robotti

* Vidi dok. br. 102.

⁷ Odnosi se na dejstva talijanskih jedinica na pravcu Mazin — G. Lăpac — Kulen Vakuf i Srb — Kulen Vakuf. Vidi dok. br. 89 i 90.

OBAVJEŠTENJE KOMANDE TALIJANSKOG PETOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 21 VELJAČE 1943 GOD. O RASPOREDU OPKOLJENIH PODREĐENIH JEDINICA NA PODRUČJU G. LAPCA¹

TELEGRAM

prijema 21.2.43 sati 14.30.
Datum
otpreme

VIŠA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2949
Stiglo 21. 2. 43

OD V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI

Br. 3033/prot.

Prvo:

Juče, 20-og, izviđač je na sljedeći način precizirao situaciju
• divizije »Sassari«:

naše jedinice drže kuće u G. Lapcu, drugu okuku puta (RK 11-FI 19); partizani² u jačem broju drže: okolicu sjeverno od prve okuke (RK 16-FI 21), zonu Drenova Gl., Bjeli Brijeg, predio Malta (RK 6-FI 16). treću okuku i zonu na zapadu od nje.

Drugo:

Juče, 20-og, u 20.45 sati divizija »Sassari« javlja da je položaj njenih jedinica nepromijenjen.

General Gloria

Dano na uvid Načelniku
štaba. Prepis poslan³

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Dijelovi Šeste i Osme divizije. Detaljnije vidi dok. br. 89 i 90

³ U originalu dopisano olovkom. Kraj rečenice nečitak.

IZVJEŠTAJ HRVATSKOG VOJNOG POVJERENIŠTVA PRI
VIŠOJ KOMANDI ORUŽANIH SNAGA »SLOVENIJA—DAL-
MACIJA« OD 21 VELJAČE 1943 GOD. O RASPOREDU
USTAŠKO-DOMOBRANSKIH SNAGA U LICI I BORBAMA
NA KOMUNIKACIJI MAZIN—G. LAPAC—KULEN VAKUF¹

Operat. odjel

Sušak br. 96. z 88 r 21.2.43 u 1115 sati

Zagreb 2. br. 701 z 21.2.43. u 1632 sati

Operod Zagreb

Spoj naš broj 1287/iajno. Novosti za 19 i 20 ovaj mjesec. Kod divizije »Lombardija« nema novosti. 31 i 32 ustaška bojna ostala u Udbini. Druga lovačka bojna u Otočcu. Kod divizije »Sassari« zaštitni dijelovi zbog snijega i jakih napada partizana² prekinuli dalji pokret od Gornjeg Lapca ka Mazinu i zauzeli obranbeni položaj Logorište, 2 kilometra jugozapadno od Gornjeg Lapca.

Ovim dijelovima pristižu u pomoć dijelovi divizije »Re«³ i četnici.⁴ Radi izvlačenja zrakoplovstvo podpomaže.—

Op. br. 1296/tajno

Hrvopo

Predao 21.2.43. u 1725 sati dom. Podgornjak.

Primio 21.2.43. u 1725 sati stk. Filković.

P

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta, pod reg. br. 5/1—17, k. 19.

² Na ovom području vodili su borbu dijelovi Šeste i Osme divizije Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 89 i 90.

³ Vidi dok. br. 166.

* Iz Dinarske četničke divizije, i hercegovački četnici. Pristizali su iz rejonu Srba. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 5.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 21 VELJAČE 1943 GOD. O
DEBLOKIRANJU POTCINJENIH JEDINICA U REJONU
G. LAPCA¹

Telegram Datum i sat otpreme
prijema 22.2.43, 1.20

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
SUPERSLODI — Operativnom odjeljenju
i na znanje:
XI i XVIII ARMIJSKOM KORPUSU
ITALIJANSKOJ GRUPI PRI KOMANDI
LÜTHERS (preko italijanske misije)

Br. 3086/op.

VISA KOMANDA ORU2. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 2977
Stiglo 22 veljače 1943 —XXT

NOVOSTI DANA 21 VELJAČE 1943 U 18 SATI

Kretanje ustanika:

Partizani² su zauzeli položaje koji zatvaraju sedlo Klanac
(Novi Grad ON-FG) koje je držao XVI bataljon »M«.

1) OPERACIJE U TOKU:

Divizija »Sassari«:

Jutros, 21-og, započela ofanzivnu akciju protiv partizana
smještenih po mjestima koji dominiraju putem za G. Lapac.³
Nakon savladanih otpora⁴ isturene su trupe u 15 sati došle u

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta.

² Prvi i drugi bataljon Druge NOU brigade

³ Odnosi se na dijelove Prve NOU brigade, Devete NO brigade i
Petnaeste NO brigade koji su vršili napade na talijanske snage u G.
Lapcu i na cesti G. Lapac — Mazin, u rejonu Logorište i Lumbardenik.
Vidi dok. br. 89 i 90 i tom V, knj. 13, izvještaj Šeste divizije Štabu
Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

⁴ Otpor davale dvije čete Prvog bataljona Prve NOU brigade.
Bataljoni Devete NO brigade, koji su držali položaje u rejonu Vagana,
bili su zaobiđeni. Vidi dok. br. 89 i tom V, knj. 13, izvještaj Šeste di-
vizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943
godine.

dodir sa našim izoliranim jedinicama koje se već više dana opiru pojačanom pritisku neprijatelja. U 17 sati avijacija je primijetila glavninu naše kolone u visini Lumbardenika (Bihać RK-FI), u maršu prema Mazinu.

Proizilazi da su naše trupe napustile G. Lapac. Novosti tu naknadno javiti. Radio-komunikacije otežane lošim atmosferskim prilikama.

Nisu primijećene njemačke jedinice u maršu prema poznatom predjelu.

Aktivnost avijacije:

Bombardovana, zasuta malim bombama i mitraljirana mjesta sakupljanja partizana u zoni »Sassari« sa odličnim rezultatom. Vršeno neprestano pomaganje operišućih trupa spomenute divizije. Akcija se morala oko 11 sati obustaviti uslijed vrlo jakih atmosferskih smetnji u zoni i bila je ponovo preduzeta poslije podne. Izviđač kapetan Langhi Mario bio je, uslijed jakog obrušavanja, izbačen iz aviona. Pronađen je njegov leš.

2) — DRUGE ZONE:

Grupacija Fabbri:

Noću uoči 20-og naš odred koji je vršio izviđanje duž željezničke pruge sukobio se sa ustanicima u visini Kovačevića (Karlovac IH-AI). Našim protudejstvom partizani su nagnani u bijeg. Jutros, 21-og, hrvatski nadglednici pruge našli su između Ogulina i Oštarija veliku minu, koju su ponijeli i predali stanici Oštarije.

Isplaćena nagrada spomenutom ljudstvu.

Divizija »Re«:

Danas 21-og, ustanici su prekinuli telefonsku liniju između Gospića i Medaka.

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Noću uoči 20-og akcija uznemiravanja, bez posljedica, na garnizon Delnice.

Zona grupacije granične straže:

Jutros, 21-og, u sukobu sa partizanima u predjelu Hudi Vrh (Cerknica UM-CK) jedinica XI armijskog korpusa oslobodila je vojnika IV/XXVI bataljona Granične straže koji je bio zarobljen dana 13-og u Travi.

Ostali sektori: obična aktivnost patroliranja.

Dato na uvid Načelniku štaba.

GENERAL GLORIA

Dato na uvid Pomoćniku načel. štaba.

Prepis upućen odjeljenju »I« (obavještajno).

Prepis upućen kr. karabinjerima.

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 21 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA U REJONU S. LEVANJSKA VAROŠ¹

ZAPOVJEDNIČTVO
II. DOMOBRANSKOG ZBORA
GLAVNO-STOZERNI ODJEL
Op. Broj 202/tajno
U Brodu n/S dne 21-11.1943

Predmet: Dnevni izvještaj.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel, glavnog stožera)
GLAVNOM RAVNATELJSTVU ZA JAVNI
RED I SIGURNOST (odsjek X),
OPUNOMOĆENIKU MINISTARSTVA
UNUTARNJIH POSLOVA G. SANDORU
BENAKU SARAJEVO Sastavak

I.

a) Neprijatelj ponovno pokazuje djelatnost prema pruži u području Okučana.

b) *Oblast Srijem*:...

Oblast Slavonija: 20.o.m. pri izviđanju od Koške (16 SI Našice) u pravcu Budimaca (16 I Našice) u šumi 3 km istočno od Rudolfovcu (11 I Našice) uhvaćeno je 14 sumnjivih osoba.

20.o.m. pri izviđanju od Cačinaca preko Orahovice u pravcu Duzluka (18 Z Našice) naišlo se na nadmoćnijeg neprijatelja.² Naše izvidnice ocjenivši neprijatelja na 300 ljudi povukle su se u Cačince.

20.o.m. prekinuli su komunisti brzojavne veze između Feričanaca i Đurđenovca (10 ZSZ i 6 SZ Našice). Upućen oklopni vlak spriječio je razaranje pruge.

21.o.m. II/4.p.p.³ pojačana sa 2 satnije E.S.⁴ u napredovanju od Levanjske Varoši obćim pravcem Paučje u 3 kolone dostigfer Nabrđe—Bjelak Š.⁵

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1—50, k. 19.

² Prvi bataljon Drugog NOP odreda

³ Druga bojna Četvrte pješačke pukovnije

* Einsatzstaffel (jedinice regrutovane od pripadnika njemačke nacionalne manjine u Jugoslaviji)

⁴ Napad ovih neprijateljskih snaga uslijedio je iz Đakova, kao reakcija na napad Osamnaeste NO brigade izvršen neću 18/19 veljače na neprijateljsku posadu u Levanjskoj Varoši, koja je dijelom zarobljena a dijelom uništena. Vidi dok. br. 86.

Srednja: Levanjska Varoš—Breznica Đakovačka—Vuka Šuma.

Lieva: SI. Vlast—k. 236—Milinci.

Srednja kolona 2 km sjeverno od Breznice Đakovačke naišla na jaki neprijateljski odpor.⁶

Lieva kolona na visu 236 naišla na jak neprijateljski odpor⁷ od razkrsnice putova 500 SZ k. 236 iz bunkera i uz jake gubitke odbačena u pravcu SI. Vlasti. Bojna je naišla na XVIII partizansku brigadu.⁸

Radi nadmoćnosti neprijatelja i nedovoljnih naših snaga zapoviedio je zapovjednik slavonskog zdruga, borbu prekinuti i povlačenje bojne u Đakovo. Potrebno je poduzeti podhvat jačih razmjera Dosada poznati gubitci: oko 60 mrtvih, ranjenih i nestalih. od toga 41 teško ranjen odpremljen u bolnicu u Osijek 2 častnika poginula (ne provjereno) i 1 častnik ranjen.

Neprijatelj je u Levanjskoj Varoši zapalio državne i občinske zgrade. Mjestna zaštita, 10 oružnika i 18 naoružanih građana, koji brane već jednu godinu Levanjsku Varoš su navodno po partizanima strijeljani.

20. om., jedna partizanska skupina pljačkaša opljačkala je s. Trnavu (13 JZ Đakovo). (Viest pučanstva).

Oblast Požega: 20.o.m. napadnuto je od oko 50 partizana s. Bodegraji (3 Z Okučani) i pretražene kuće radi pronalaska hrane i oružja.

c) Nije bilo.

d) U oblasti Sriema pretraga ss. Surduka, Belegiša i St Bancvaca (23 SZS Zemun) u dunavskom luku.

U oblasti Đakova prema situaciji.

Na ostalim područjima pojačana izviđanja.

II.

III.

a) Nije bilo.

a) Nije bilo.

b) Nije bilo.

b) Nije bilo.

c) Nije bilo.

#

Za tačnost:

Pročelnik glavnostožernog odjela
glavnostožerni bojnik
Nekić⁹

ZAPOVJEDNIK

general Iser v.r.

⁷ i ⁸ Odnosi se na Drugi i Treći bataljon Osamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 86.

* U originalu, na kraju dokumenta, dopisano crvenom olovkom: »Sve već poznato iz istog izv. primljenog 22/11 ujutro dalekopisačem (njemački) vidi u izv. 21/22. II.« Pored ove primjedbe dopisano crvenom olovkom: »(Sve Već u dn. izv. od 22/11)«, poslije čega slijedi datum (22/11) i paraf generala Dragojlova (D).

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIKA OPERATIVNOG PODRUČJA
KARLOVAC OD 21 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA
KOLONU KOD KRNJAKA I O VOJNOJ SITUACIJI JUŽNO
OD KARLOVCA¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
pukovnik Torašević	SATI	1050	
	DAN	21.	
	MJESEC	veljača	
PRIMIO: pukovnik Kalečak	GODINA	1943.	PREDAO:

SADRŽAJ

- 1.) Iz Barilovića upućena 20/11. jutro 2 satnije u Krupak² radi osiguranja puta za preselicu 10 kola soli za Slunj, koja je iz Karlovca upućena pcd zaštitom 1 dom. sata.— Ova 2 sata naišla su na odmetnike kod Dugog Sela (j.ist. od Barilovića) ali su borbom uspjela stići do Krnjaka, gdje su vodila 5 sati jaku borbu sa djelovima 4. i 15. part. brigade,³ te su se morala povući do Brezove Glave uz prihvat 1 ust. sata i dom. sata koji je osiguravao preselicu.— Napadnuti i tu jačim snagama i tučeni bacačima, bili su prinuđeni napustiti i izoliranu Brezovu Glavu i odstupiti ka Karlovcu.— *Svaki promet sa Slunje'm je prekinut i nemoguće osiguravanje.*— U dva dana (20. i 19/11.) imali smo na tom odsjeku j. od Karlovca: 27 ranjenih; 17 mrtvih i "hestalih, kao i 40 nestalih od radne službe. 5 Nijemaca poginulo i 4 kamiona izgorila.— *Požuruje da 114. njem. div. primi osiguranje dodieljene joj pozadine.*—

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 5/1—11, k. 19.

² Vjerovatno Krnjak

* Netačno. Napad na ovu neprijateljsku kolonu izveli su dijelovi Četvrte NOU brigade Osme divizije (koja je stigla na Kordun sa Zumberka) i Četvrti bataljon Prvog kordunaškog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 43.

2.) Situacija i neposredno južno od Karlovaca sve teža. Ako od Talijana ne dobije pojačanje za držanje Cerovca, povući će i oružnike iz Cerovca, a u svakom slučaju mora napustiti ugroženo s. Trebinja gdje se nalazi 1 ust. sat.—

Tražio od italij. generala da mu dopusti prebacivanje X. ust. bojne iz Novaka prema Cerovcu, ali je to Supersloda odbila.—* Zbog toga ni on sa slabim snagama i vezanim rukama ne može više osiguravati ugrožena hrv. sela u okolini Karlovca, što stalno traži i narod i upravne oblasti.—

3.) I. dom. zbornu područje ne izlazi u susret njegovim zahtjevima, pa mu čak ne daje ni odgovor. Tražio je vagon bodljikave žice za utvrđivanje, kožni pribor i ostalo, sve bez uspjeha i odgovora. Moli za potrebnu intervenciju.

4.) 35. ust. pripremna bojna morala (duha) je izpod nule, pa njen prelaz u djelačnu bojnu ne će biti nikakva dobit.

Bez zamjene i odmora četa obće stanje i duh stalno opadaju.—

Vidi odsj 4+1.⁵

P 21/11 D

... izvijesti da XXXV prelazi u XXX.⁰

BR. 180

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGE PJEŠAČKE DIVIZIJE OD 21 VELJAČE 1943 GOD. O PREBACIVANJU BANIJSKOG NOP ODREDA IZ BOS. KRAJINE U BANIJU¹

IZVJEŠĆE BR. 52
O događajima u toku 21.11.1943.

- a. — Nema. J u t a r n j e .
b. — Noć je protekla u miru.
c.d. — Nepromijenjeno.
e. — Prema večernjem izvješću od 20.
f.g.h. — Nema.
k. — Cesta Kostajnica—Novi² upotrebljiva za sva prevozna sredstva.

⁴ Iz komande talijanskih jedinica na području Karlovca

* U originalu dopisano crvenom olovkom.

" Dopisano crvenom olovkom (prve dvije riječi nečitke).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 7/1—11, k. 19.

² Bos. Novi

Večernje.

a. — Partizani³ su jučer navečer u jačini od 500—600 ljudi prešli preko Une 3 km istočno od Kostajnice. Imali su i tovarne konje.

U 24 sata bili su u s. Selište (3V2 km. sj. ist. od Kostajnice) odakle su produžili put cestom prema Meminskoj. U jednoj trafici u s. Selište kupili su svu duhansku robu. Većina od njih je bila u njemačkoj odori. Ovo javlja vlasnik trafike i jedna povjerljiva osoba.

Između 5 i 6 sati primijećeno je u s. Krčevo (7 km sj. od Kostajnice) 500—600 partizana koji su išli prema Kukuruzarima i Bjelovcu. U s. Kukuruzarima partizani su ubili jednu povjerljivu osobu.

Izgleda da je ovo grupa koja je prošla kroz Selište.

b. — Razviđački diełovi nisu naišli na neprijatelja.

II. bojna II. G.Z. zauzela je položaje u Dvoru.⁴

c.d. — Nepromienjeno.

e. — Djelatnost razviđanja.

f.g,h. — Nema.

k. — Kao što je javljeno.

(M. P.)⁵

P. 23/11 D

Za tačnost:
Glavar stožera u z.
Satnik (Knih)
Knih

³ Odnosi se na Banijski NOP odred, koji se 28 siječnja 1943 god., u toku prve faze Četvrte ofanzive, po naređenju Vrhovnog štaba NOV i PO, prebacio prđko Une u Bos. Krupu. Nekoliko dana kasnije, 8 veljače, Vrhovni štab je naredio da se Odred vrati u Baniju. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 6.

* Dvor (na Uni)

⁵ Okrugli pečat: Zapovjedništvo Druge pješačke divizije.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 22 VELJAČE 1943 GOD. O
PROBIJANJU JEDINICA DIVIZIJE »SASSARI« IZ G. LAP-
CA U MAZIN¹

Telegram

VISA KOMANDA ORUŽ. SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 3047
Stiglo 23 veljače 1943 — XXI

otpreme 22/2/1943—XXI
23.05

Datum i sat
prijema 23/2/1943—XXI
1.20

OD V ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — Operativnom odjeljenju
i na znanje:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDANTU GRUPE BOBBIO PRI KOMANDI
LÜTHERS (preko italijanske misije u Zagrebu)

Br. 3134/op.

NOVOSTI DANA 22 VELJAČE U 18 SATI

— Kretanje ustanika:

Primijećeno je premještanje u zoni južno od Vojnovca (Karlovac IH-AL) četrdesetak kola koja prenose ranjene u pravcu Drežnice, drugih 60 kola trebalo bi da se u toku idućih noći prebace sa istoka prema zapadu, u zonu Plaški." Naređene noćne zasjede.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

¹ Ranjenici sa područja Like i Korduna prebacivani su na područje Pete operativne zone. Vidi dok. br. 58 i 59.

11) OPERACIJE U TOKU:

Divizija »Sassari»: Jučer, 21-og borbe sa znatnim neprijateljskim snagama produžile su se sve do kasne večeri.³ Danas, 22-og, preuredivši jedinice, izvršila je zauzimanje mjesta i položaja koji dominiraju putem Mazin—Gračac i započela premještanje baza iz Mazina u Gračac iz Gračaca u Knin. Gubici neprijatelja nisu još utvrđeni ali su znatni.

Aktivnost avijacije: Danas, 22-og, izvršeno je bombardovanje i mitraljiranje, sa odličnim rezultatom, mjesta Gašparovići (Ogulin XT-AL) i Turkalji (XV-AL) gdje su primijećeni partizani koji su došli iz IKorenice.⁴

Izvršeno neprestano pomaganje divizije »Sassari».

Bombardovani i mitraljirani ciljevi; na traženje, pomoću strelica postavili antenu.

Mitraljirani, sa odličnim rezultatima ustanici na koti 1139⁵ (Knin RH-FG) i koti 1168 (QO-FG).

Naše trupe zauzele kote u kotlini Mazina. mjesta Bajiči (RK-GZ) i Mazin. Druge jedinice marširaju prema Bruvnu. Komanda divizije u Mazinu.

Nikakva njemačka kolona nije u maršu pravcem Bosan. Petrovac—Kulen Vakuf—G. Lapac.⁶

Ništa da se primijeti na putu Zrmanja Vrelo—Neteka—Dobro Selo.

2) DRUGE ZONE:

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin:

Dana, 20-og, između s. Sungeri (Sušak VS-AV) i s. Lokve, oko 100 partizana je odvelo 20 drvosječa, opljačkali 10 konja i povukli se prema Poljičkoj Kosi (Ogulin VU-AX). Naše jedinice koje su ih gonile nisu mogle da sustignu neprijatelja na kojeg je otvorena vatra iz naših bacača 81.

Dana 21-og navečer paljba radi uznemiravanja na garnizon Mrkopalj, noću uoči 22-og jaka vatrena akcija na garnizon Delnice. Nema gubitaka.

³ Odnosi se na borbe u rejonu G. Lapca. Vidi dok. br. 89 i 90.

* Vjerovatno se odnosi na Četrnaestu NO brigadu koja se početkom veljače prebacila iz Like na područje Pete operative zone.

⁵ Vjerovatno k. 1130, pošto se ta kota, kao i k. 1168, nalazi u rejonu Mazina.

⁶ Komanda talijanskog Petog armijskog korpusa tražila je preko talijanske grupe za vezu pri Komandi njemačkih trupa u Hrvatskoj da se njemačke jedinice angažuju u pravcu Kulen Vakuf — Boričevac — G. Lapac, da bi se oslabio pritisak jedinica NOV na talijanske snage u rejonu G. Lapca i ovima omogućilo povlačenje pravcem G. Lapac — Mazin — Bruvno — Gračac.

Divizija »Re«: Noću uoči 21-og partizani⁷ dolazeći iz Turjanskog (Gospić NH-GK) napali su na garnizon M.V.A.C. Crna Vlast (Gospić MH-GO) ali su bili odbijeni. Na strani antikomunista 2 ranjena, na strani ustanika 1 mrtav ostavljen na terenu.

Dana 22-og ujutro naši vojnici stalne zaštite puta bili su u blizini Cvitovca (Senj ZR-GU) napadnuti rafalima iz automatskog oružja od ustanika, koje je naše protudejstvo raspršilo. Nema naših gubitaka.

Ostali sektori: obična aktivnost patroliranja.

General Gloria

8 *prepisa*

- 1 Ekselenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoćniku nač. štaba
- 2 Operativnom odjeljenju
- 1 Odjeljenju »I« (Obavještajno)
- 1 Komandi kr. karabinjera
- 1 Odjeljenju za vezu

¹ Dijelovi Četvrtog bataljona Druge NOU brigade Šeste divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 50.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 22 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU U
GAREŠNICI I O SLANJU POJAČANJA NAPADNUTOJ
POSADI¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 22.2.43.	SAT I MINUT: 2330	BROJ: 144
PUTEM KRUGO- VALNE POSTAJE ZAGREB	DAN : 23.2.43.	SAT I MINUT: 0729	BROJ: 745

SADRŽAJ

ZA KOGA *Operativni odjel*
SPOJ: —.—.—

Okolo 2145 sati napadnuta *Garešnica*
Spoja nema.

Čuje se jaka strojnička i bacačka vatra.
Smjesta upućena pojačanja iz *Vel. Grđevca, Velikih Zdenaca* i *Grubišnog Polja* i samovozi iz *Daruvara*.

Na mjesto oslabljenih posada *Grubišnog Polja* i *Zdenaca* i kao drugi ešalon za udar pokrenuta ka *Grubišnom Polju* i *Zdencima* prva bojna IV. gorskog zdruga iz *Ivanovog Polja*, 8 km jugoistočno *Grubišnog Polja*, gdje je bojna sinoć zanoćila.

Op. broj 509 tajno

P 23/11 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1—57, k. 19.

² Napad izvršili dijelovi Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 72, 73, 75, 77 i 84. — U originalu, sa lijeve strane, dopisano: »1 sat III bojne/I g. zdruga«. To je, prema podacima kojima je raspolagao Operativni odjel Glavnog stožera bila posada u Garešnici.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 22 VELJAČE 1943 GOD. O PRIMJECIVANJU JEDINICA
NOV I PO HRVATSKE NA KOMUNIKACIJI BANOVA JA-
RUGA—GAREŠNICA¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 22.2.43. SAT I MINUT: 2000	BROJ: 143
PUTEM KRUGO- VALN'E POSTAJE ZAGREB	DAN: 22.2.43. SAT I MINUT: 2230	BROJ: 739

SADRŽAJ

ZA KOGA: *Operatimi odjel i Gruppa West*
SPOJ: —.—.—

Po završetku podhvata² druga i četvrta bojna I. gorskog zdruga vratile se u svoje postave.

Prva 135. rez. gren.³ stigla u *Viroviticu*, gdje će prenočiti, a sutra za *Bjelovar*.

Sa prvom bojnom IV. gorskog zdruga nemamo spoja jer nam je krugoval u kvaru.

Upućene ophodnje sa svih strana radi hvatanja spoja.

U ovom času nije nam točno poznato gdje se nalazi, trebala bi biti negdje oko *Dakovca*, a pri upu-

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 7/1—4, k. 19.

* Odnosi se na reagovanje ustaško-domobramkih i njemačkih jedinica na napade dijelova Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske na ustaško-domobranksu posadu u V. Pisanici. Vidi dok. br. 79.

³ Odnosi se na Prvi bataljon 135 grenadirskog puka njemačke 178 rezervne divizije. Jedan dio snaga ove divizije učestvovao je u izvođenju Četvrte ofanzive na području Bosne (pridat za ojačanje 369 legionarske divizije) a veći dio je dej'tvovao na području Slavonije, Moslavine i Kalnika protiv jedinica Druge i Treće operativne zone NOV i PO Hrvatske.

ćivanju I. satnije poljoprivredne straže iz *Zdenaca u Hercegovac*, satnija napadnuta⁴ u šumi *Zdenački Gaj*.

Upućenim pojačanjima neprijatelj razpršen te se je povukao preko s. *Klokočevca* ka s. *Imsovci*, 4 i 7 km jugoistočno *Hercegovac*.

Izvješteni o pojavi partizana u s. *Veliko* i *Malo Vukovje*, 6 km sjeverno *Banove Jaruge*, uputili smo izviđačke djelove u taj predio i saznali da su u noći 21. na 22. ovog mjeseca oko 200 partizana⁵ bili u *Velikom* i *Malom Vukovju* i *Kaniškoj Ivi*.

U *Vukovju* su naručili kruh za 600 partizana, a u *Kaniškoj Ivi* održali su zabavu.

U *Velike Zdence* uputili smo oklopna kola.

GORDIV

Op. broj 508/tajno

P 23/11 D

* Od Prvog bataljona Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 79.

* Na ovim položajima nalazio se Treći bataljon Dvanaeste NO brigade koji je na ovom pravcu osiguravao napad na Garešnicu. Vidi dok. br. 73.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 23 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA GAREŠNICU¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 23.2.43.	SAT I MINUT: 1800	BROJ: 139
PUTEM KRUGO- VALNE POSTAJE ZAGREB	DAN: 23.2.43.	SAT.I MINUT: 2210	BROJ: 787

SADRŽAJ

ZA KOGA: *Operativnom odjelu* i Grupa West²

SPOJ: —•—•—

U podhvat⁴u na *Garešnici*³ neprijateljski odpor⁴ i dalje neslomljivo jak.

Kombinirana 4. bojna IV. gorskog zdruga zadržata jakim neprijateljskim odporom¹ i gubicima zaustavljena kod *Palešnika*.

Uloženi⁶ ostatak 2. bojne I. gorskog zdruga iz *Vel. Grdevca* i *Vel. Pisanice*, a prva pješačka divizija umoljena da jednu satniju uputi u *Vel. Grdevac*, na što pristala.

1. bojna IV. gorskog zdruga koja nastupa pravcem *Zdenci—Klokočevac* zadržana vrlo jakim neprijateljskim otporom⁷ na crti *Gaj — Topolovac* 4 km s.i. *Garešnice*.

¹ Original, pisan na mašini, latinicom, nalazi se u arhivi Vojno-istoriskog instituta pod reg. br. 7/1—41, k. 19.

² Ova riječ u originalu napisana mastilom.

³ Riječ je o pokušaju ustaško-domobranskih snaga da prodru ka *Garešnici*, u pomoć posadi koju su napadale jedinice Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske. Vidi dok. br. 73.

⁴ Dijelova Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske koji su se nalazili na osiguranju napada, zatvarajući pravce *Grubišno Polje — Garešnica*, *Hercegovac — Garešnica* i *Gojilo — Garešnica*. Vidi dok. br. 73.

⁵ Na ovim položajima nalazio se Prvi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 79.

⁶ Ubačen u borbu.

⁷ Otpor davao Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Uslijed jakog pritiska neprijateljskih snaga, na ovaj pravac su poslata dvije čete Prvog bataljona Dvanaeste brigade i jedna četa Moslavačkog NOP odreda. Vidi dok. br. 84.

Izdana zapovjed da se mora pošto poto probiti do *Garešnice*.

2 satnije skupine Simić upućene iz *Kutine* i *Banove Jaruge* preko *Velikog Vukovja* i *Brinjana* u pravcu *Garešnice*.

Zadržane jakim neprijateljskim odporom^s na crti *Bršljanica* — s. *Kapelica* — s. *Kaniška Iva*.

Radi ugroženosti *Gojila*, *Kutine* i *Banove Jaruge* za noć povučene u početne postavbe.

Današnji rad zrakoplovca bez ikakove koristi.

Da je jučer i danas postupljeno po našim zahtjevima uspjeh nebi izostao.

Molim 24. o.m. od zore najsnažnije razvidan^e i bombardiranje prostorijske prikupljanja neprijatelja, po jučerašnjem zahtjevu bila bi od osobite efikasnosti suradnja jedne njemačke bojne iz *Bjelovara* preko *Ivanske*, *Bereka*, *Šimljanice*⁹ i *Popovca* ako je ikako moguće ovo ostvariti.

Molim javite rješenje po ovom.

Osim javljenih gubitaka imademo još 1 mrtvog i 5 ranjenih, neprijateljski gubitci nepoznati.

GORDIV

Op. broj 517

P

Primio brzojavku dana 24.2. u sati 0806.

Podpis:
Filković stk.

¹ Dijelova Trećeg bataljona Šesnaeste NO brigade i Trećeg bataljona Dvanaeste brigade. Vidi dok. br. 77 i 84.

⁹ Vidi dok. br. 183 i 185.

**DNEVNI IZVJEŠTAJ MINISTARSTVA DOMOBRANSTVA
NDH OD 23 VELJAČE 1943 GOD. O DEJSTVIMA JEDI-
NICA NOV I PO HRVATSKE NA PODRUČJU SLAVONIJE,
MOSLAVINE KALNIKA I BILO GORE¹**

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 54

(po podacima primljenim 23.11.1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD REKE SAVE I KUPE:

Podr. Kalnika: Noću 20/21.11. između želj. postaje Kunovec i Čukovec (6 i 14 km s.z. od Koprivnice) partizani- su oštetili želj. prugu.

Podr. Bilo Gore: U noćnom napadu na Vel. Pisanicu 19/20.II.³ (Drrevno izvješće br. 52) partizani⁴ su u Bulincu uništili prometni ured i skladište Zembra.⁵ između želj. postaje Bulinac i Vel. Pisanica oštetili prugu, a u Vel. Pisanici, zapalili želj. postaju i skladište.

U toku podhvata u Bilo Gori 19.11. iz s. Bedenička (19 km izt.j.izt. od Bjelovara) otvorena je jaka vatra na 1 njemačku bojnu.⁶ Nakon višesatne borbe selo je zauzeto i spaljeno. 1 njemački vojnik je ranjen, dok su 43 partizana poginula, a više ranjeno.⁷

22.11. završeno je čišćenje Bilo Gore bez neprijateljskog otpora.

Podr. Zagreba: 20.11. upalo je oko 10 partizana u s. Stupnik (12 km j.z. od Zagreba) i opljačkali občinu i 1 teretni samovoz sa hranom. Ovom

¹ Dokumentat, umnožen na geštetneru, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 6/1—67, k. 19.

² Dijelovi Kalničkog NOP odreda. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 18.

³ Napad izvršil. dijelovi Dvanaeste i Sedamnaeste NO brigade Četvrte divizije. Vidi dok. br. 69, 70 i 79.

* Četvrti bataljon Dvanaeste NO brigade

⁵ Preduzeće za otkup poljoprivrednih proizvoda

• Ovaj bataljon bio je iz sastava 135 grenadirskog puka njemačke 178 rezervne divizije. Sa njim je vodio borbu Drugi bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 79.

¹ Sveukupni gubici jedinica Četvrte divizije u borbama za V. Pisanicu bili su 4 mrtva i 24 ranjena. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Četvrte divizije op. br. 2/1943 cd 12 ožujka 1943 godine.

prigodom ubili su 1 njemačkog zrakoplovnog dočastnika iz zrakoplovne škole Lučko.

Podr. Moslavine: 22.11. oko 22 sata partizani⁸ su napali Garešnicu. Prema izvješću 1. gor. div. od danas borba je trajala cijelu noć i sudeći po vatri koja se još čuje Garešnica se drži. Upućena pojačanja iz Vel. Grđevca, Vel. Zdenci i Grubišnog Polja stupila su u borbu sa jačim neprijateljskim snagama⁹ kod s. Palešnik (7 km s.izt. od Garešnice) i po zauzeću istog kod s. Zdenčac¹⁰ (6 km s.izt. od Garešnice). Upućuju se daljnja pojačanja. Naši dosadašnji gubitci iznose: 1 mrtav i 4 ranjena, dok neprijateljski nisu poznati.

Podr. Podravine: Noću 21/22.11. partizani¹¹ su zapalili želj. postaju Mikleuš (12 km j.izt. od Podr. Slatine) i povukli se pfcma s. Krašković (5 km j.z. od Mikleuš). Upućena je potjera.

Prema izvješću II. dom. zbora XVIII. partizanska brigada u jačini od oko 800 ljudi nalazi se na iztoč. dielu Krndije na području oko 10 — 15 km j. i j.izt. od Našica.¹²

Podr. Srijema: U luku Dunava od Surduka do Stari Banovci (15 km s. izt. i 9 km izt. od Stare Pazove) odpočeo je manji podhvat.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE:

Podr. Karlovca: Manje partizanske snage nalaze se u s. Netretić (11 km z. od Karlovca) i okolici. — U s. Netretić partizani su porušili poštu, a u obćini spalili spise, a u s. Ribnik (18 km s.z. od Karlovca) porušili poštu.

Podr. Gline: Prigodom razviđanja na pčtezu Glina— Bučica (14 km s.z. od Gline) u šumi Pokole (8 km s.z. od Gline) rastjerana je partizanska zasjeda. 4 partizana su ubijena.

⁸ Dijelovi Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske i Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 72, 73, 75, 77 i 79.

* Sa pojačanjima iz Velikog Grđevca u rejonu Trupinski Gaj vodio je borbu Treći bataljon Sedamnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 79.

¹⁰ Kod s. Zdenčac vodio je borbu Prvi bataljon Sedamnaeste brigade. Vidi dok. br. 79.

¹¹ Vjerovatno Prvi bataljon Drugog NOP odreda Treće operativne zone.

" Vidi dok. br. 86.

*Podr. Kostajnica-
Prijedor:*

Prema izvješću 714. njemačke divizije, noću 21/22.11. 3 km izt. od Kostajnice prešlo je navodno oko 500 partizana¹³ r. Unu u sjevernom smjeru.— 22.11. u jutro ova skupina je zapažena u s. Kukuruzari (6 km s.z. od Kostajnice).— Istog dana jedna bojna II. gor. zdruga sukobila se kod s. Mečenčani (11 km s.z. od Kostajnice) sa skupinom od oko 200 partizana.¹⁴ 1 partizan je poginuo, a 2 su zarobljena.

Oko s. Knežpolje (15 km j.izt. od Kostajnice) nalazi se jedna partizanska brigada,¹⁵ koja namjerava prijeći r. Unu u sjevernom smjeru.

22.11. kod s. Marini (15 km s.s.z. od Prijedora) naši razviđački diełovi zarobili su 1 partizana, a 2 su ranili.

Glavar glavnog stožera
general (PTpić)
Prpić V.r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M. P)

" i ¹⁴ Banijski NOP odred. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 6.
" Odnosi se na Petu krajišku NOU brigadu.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 23 VELJAČE 1943 GOD. O
DEJSTVIMA POTCINJENIH JEDINICA NA PODRUČJU
LIKE I GORSKOG KOTARA¹

TELEGRAM

Datum i sat	otpreme	23.2.43-^CXI
		23.55
	prijema	24.2.43—XXI 2.10

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«

—OPERATIVNO ODJELJENJE —

OD KOMANDE V
ARMIJ. KORPUSA
SUPERSLODI
i na znanje:

Br. 3111
Stiglo 24 veljače 1943

KOMANDI XI i XVIII ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDANTU ITALIJANSKE GRUPE PRI KOMANDI
LÜTHERS (preko Italijanske misije)

Br. 3170/op.

NOVOSTI DANA 23 VELJAČE 1943 U 18 SATI

Kretanje ustanika:
— ništa da se javi.

1) — OPERACIJE U TOKU:

Divizija »Sassari«: Jučer, 22-og, dinarske formacije² su se sukobile zapadno od Rudopolja (Knin QK—EU) sa dva partizanska bataljona.³

Gubici pretrpljeni: 1 dinarac poginuo. Nanijeti: 11 mrtvih provjerenih.⁴

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Četnici popa Đujića

³ i * Odnosi se na Prvi i Drugi bataljon Druge NOU brigade, koji su došli u s. Rudopolje radi postavljanja zasjede na cesti Bruvno — Gračac. Izvještaji ove brigade za 21 i 22 veljače kažu da borba sa četnicima nije vođena. Vidi dok. br. 89 i 90 i tom V, knj. 13, izvještaj Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

Neometano se nastavlja pokret za povratak jedinica prema Gračacu.

Aktivnost avijacije: Bombardovano mjesto Martin Brod (Knin SI—FG) i okolni predjeli.

Zasuti malim bombama ustanici i konji ustanika na putu koda 960 (Knin RK—FG) — G. Lapac.

Mitraljirane grupe ustanika i konji ustanika na putu Netecka — D. Suvaja—Doljane; bombardovana G. Dubrava, mitraljirano Jezerane.

2) — DRUGE ZONE:

Sektor Delnice—Vrbovsko—Ogulin: Dana 21-og tekućeg naša jedinica koja se kretala iz Mrkopalja (Ogulin VU—AV) radi akcije na Poljičku Kosu (Ogulin VU—AX) tukla je iz automatskog oružja i minobacača mjesto i položaje partizana.

73-ći pješadijski očistio je predjel Zvirjak (Sušak VK—AT) — Vršak (Sušak VM—AT) krenuvši iz Benkovca (Sušak VK—AV) i Liča (Sušak VM—AT). Ništa da se javi.

Na 624/7 km (Sušak UO—AX) eksplozijom mine oštećena pruga.

Opravljanje je već izvršeno.

Na 548 km (Ogulin ZI—BF) izviđačka je patrola otkrila minu pod kolosijekom. Ustanici su vatrom spriječili njeno odstranjivanje. Blindirani automobil koji je-zatim stigao izazvao je eksploziju mine. Oštećeno 30 cm pruge i blindirani automobil. 1 ranjen; blindirani se je automobil danas povratio u Ogulin, pruga je opravljena.

Druga mina zapažena na 587-om kilometru. Naređeno je njeno uklanjanje.

V Grupacija granične straže

Akcije uznemiravanja na blokadno mjesto 2021 i Skrljevo (Sušak UM—AV).

XIV Obalska brigada

Noću uoči 23-eg tekućeg ustanici su napali mitraljeskim rafalima i ručnim bombama električnu centralu na mostu Badaň (VM—AN). Brzim pokretom ustanici su rastjerani.

Divizija »Re«: Dana 22-og tekućeg partizani, dolazeći sa 70 kola iz Drežnice, opljačkali su Turkalje (XV—AI), koji su bombardovani avijacijom.

Noću uoči 23-eg paljba, radi uznemiravanja, na naše položaje na vodovodu Sinac i na stražarnicu 48 (Gospić KI—GK).

Patrola za noćnu zaštitu željezničke pruge napadnuta u blizini 33 km (Gospić MK—GS); minobacačkom vatrom iz spomenute stražarnice i intervencijom artiljerije iz Vrhovina neprijatelj je rastjeran.

Danas, 23-eg, ujutro jedinice stalne zaštite iznenadile su i rastjerale ustanike koji su namjeravali da izvrše sabotažu na putu za Senj, u blizini Cvitovca (Senj ZN—GU).

Izvršeno ofanzivno izviđanje predjela Ploča i mjesta Mogorić.⁵ Proizlazi da neprijatelj snažno drži Mogorić.

Mjesto Donja Ploča zapaljeno zbog pružanja otpora. Zapaljeno mnogo stoke. Gubici: Italijani: 1 poginuo i 1 oficir ranjen; Hrvati: 16 ranjenih; neprijatelj: 45 mrtvih⁶ provjerenih, među kojima nekoliko žena sa oružjem.

Grupacija Fabbri: Primijećeni pokreti ustanika između Tounja i G. Dubrava.

Izvršena artiljerijska akcija na ovo posljednje mjesto sa dobrim rezultatom.

GENERAL GLORIA

Prepis upućen Ekselenciji.

Dato na uvid Načelniku štaba.

Dato na uvid Pomoćniku nač. štaba.

Prepis upućen odjeljenju »I« (obavješt.).

Prepis upućen kr. karabinjerima.

⁵ Na položajima više s. D. Ploča nalazila se jedna četa Prvog bataljona Ličkog NOP odreda (na k. 794 — Lipač Vrh) i Druga četa Trećeg bataljona Devete NO brigade (uzvisina Stulića Kula). Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

⁶ Netačno. Gubici naših jedinica bili su 3 mrtva i 2 lakše ranjena. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

OBAVJEŠTENJE MINISTARSTVA VANJSKIH POSLOVA
NDH OD 23 VELJAČE 1943 GOD. O NAREDBI ČETNIČKE
KOMANDE ZA MOBILIZACIJU¹

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
ZAGREB

Zagreb, dne 23. veljače 1943.

Broj: 1-1213/43.

Predmet: Izvješće o položaju (Ogulin).

OBCEM UPRAVNOM POVJERENICTVU

Sušak

Iz izvještaja Izpostave Gl. Ravnateljstva za Promičbu u Ogulinu br. 13/43. vidi se, da su četnici proglasili sljedeću naredbu:

»ČETNIČKA KOMANDA NAREĐUJE:

1.) Da se svi Srbi koji se nalaze u partizanskim redovima vrate kući i stave na raspoloženje četničkoj komandi do kraja ovoga mjeseca. Ako to ne učine, biće docnije streljan i njegova imovina oduzeta i data oštećenim četničkim porodicama, koje su partizani opljačkali.

2.) Da se svi Srbi, sposobni da nose oružje, prijave najbližoj četničkoj komandi radi stupanja u četničke redove. Ko to ne učini, smatraće se sada i posle rata za narodnog izdajicu, i neće imati nikakvih prava.

3.) Da će svi oni koji budu radili u korist partizana, vršili propagandu, potpomagali materijalno i moralno, biti kažnjeni prema veličini krivice. Kazna će biti: zatvor, batine, streljanje i oduzimanje imovine u korist izbjeglica i opljačkanih.

4.) Da će svi oni koji budu recima ili delom radili protiv četnika i četničke stvari, bez obzira koji su, biti kažnjeni prema veličini učinjene krivice.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 56/2—1, k. 231.

5.) Da se svako srpsko selo organizuje na četničkoj osnovi i prijavi četničkoj komandi. Ukoliko to ne učine, odreći ćemo se tih sela, a onda će ih Talijani prepustiti Ustašama.

Četnička komanda«

Dostavlja se gornje Naslovu nai znanje i upotrebu.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

Po naredbi ministra,
nadstojnik odsjeka
za romanske zemlje:

Dr. A. **Sugja**
(Dr. A. Sugja)

(M. P.)²

^s Okrugli pečat: kao u naslovu.

»

ZAPOVIJEST »SKUPINE ISTOK« DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 24 VELJAČE 1943 GOD. ZA OFANZIVU NA PODRUČJU SLAVONIJE¹

SKUPINA IZTOK²
ZAPOVJED II DOMOBRANSKOG ZBORA
Op. broj 207/1 tajno

24.2.43.

ZAPOVIED

za *pothvat* »zelen«³

(Zemljovid 1:100.000, listovi: Brod, D. Miholjac, Podr. Slatina, SI. Požega)

- 1.) *Neprijatelj*: Podatci o neprijatelju u prilogu 1.⁴
- 2.) *Zadaće*:- Potući neprijatelja na prostoru sjeverna granica: put Podgorač—Našice, istočna granica: Podgorač—Drenjski Slatinik—V. Nabrde, južna granica: V. Nabrde—Levanjska Varoš—Slobodna Vlast—Čaglin. zapadna granica: željeznička pruga Čaglin—Našice. Izvući hranu iz skladišta partizana, razoriti podzemna zakloništa i bunkere.
- 3.) Za izvršenje zadaće zapovijeda se sljedeće:
 - a) *Za podhvat se postrojavaju*:
 - skupina »Iztok«⁵ •
 - skupina »Jug«⁶
 - skupina »Sjeverozapad«.⁷
 - Sastavi skupina: prilog 2.⁸
 - Smjerovi nadiranja, dodirne crte skupina i dnevni ciljevi vide se iz crteža 1:50.000, prilog 3.⁹

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta, pod reg. br. 2/1—33, k. 55.

² Vidi prilog br. 2.

³ Šifra za ofanzivu ustaško-domobranskih i njemačkih snaga na područje pl. Dilja i pl. Krndije. Ova ofanziva je uslijedila kao reakcija na dejstva novoformirane Osamnaeste NO brigade i Drugog NOP odreda Treće operativne zone na pomenutim područjima, sa zadatkom da se ove snage opkole i unište. Napad je otpočeo 27 veljače 1943 god. Namjera ustaško-domobranskih i njemačkih snaga nije ostvarena, jer su se Osamnaesta NO brigada i pomenuti odredi izvukli iz obruča prije njegovog zatvaranja. Vidi dok. br. 205 i 206.

⁴ * U arhivi Vojnoistoriskog instituta (k. 55).

⁵, ¹ i ⁸ Vidi prilog br. 2.

- b) Zrakoplovne snage podređene su izravno zboru, od koga dobijaju naloge.
- c) Dan x označen u priložima odredit će se naknadno.
- 4.) Odredbe o dojavnoj službi prilog 4.¹⁰
- 5.) Znaci za suradnju četa na zemlji sa zrakoplovstvom prilog 5.¹¹
- 6.) Svjetleći znaci:
biela raketla = ovdje smo
crvena raketla = molimo topničku vatru u smjeru
kuda je bačena raketla.
zeleni raketla = topničku vatru produžiti unaprijed.
- 7.) Ranjenike uputiti u Našice, preko Čaglina u Požegu i preko Levanjske Varoši u Đakovo. Bolestne konje u Osijek.
- 8.) Zarobljenike sprovesti u sabiralište Osijek.
- 9.) Naputak za podhvat i postupak sa neprijateljem i stanovništvom po prilogu 6.¹²
- 10.) Zapovjedno mjesto II D.Z.:¹³ Brod.

ZAPOVJEDNIK
general Iser
Iser

(M. P.)¹⁴

Razdjelbenik:

- Skupina sjeverozapad Major Krause na njemačkom jeziku (1), na hrvatskom jeziku (8),
- skupina »Iztok« (5),
- skupina »Jug« (2).

U njemačkom prievodu:

Njemač. opunomoć. generalu
u Hrv. Ia
Hrvatski tekst: Minorsu
(operodu)¹⁸
U pričuvi (3)

¹⁰ Vidi prilog br. 4.

¹¹ Vidi prilog br. 5.

¹² Vidi prilog br. 6.

¹³ Drugog domobranskog zbora

¹⁴ Okrugli pečat: Zapovjedništvo Drugog domobranskog zbora

¹⁵ Ministarstvu oružanih snaga (operativnom odjeljenju)

SASTAV SKUPINA
za podhvat »zelen«.

- 1) *Skupina »Iztok«:*
Zapovjednik pukovnik Grum.
I. bojna zrakoplovne školske pukovnije.
IV obkoparska polubojna.
Ersatzbatl. Einsatzstaffel-a.
Satnija »Zikmund« E.S.
III bojna 6. p.p.
1. bitnica V T.S.
Motor, satnija E.S. kao pričuva.
I krugovalni ščet.
Zapovjedno mjesto Drenje.
- 2) *Skupina »Jug«:*
Zapovjednik bjk Rajković.
II bojna 4 p.p.
II novačka bojna l.n.p.
3. bitnica V.T.S.
1 krugovalni ščet.
Zapovjedno mjesto Slobodna Vlast.
- 3) *Skupina »Sjeverozapad«:*
Zapovjednik njemački bjk Krause.
Dielovi II bojne Gren Rgt 741.
XV uzt. bojna (bez 2 satnije) i
1 satnija XXV ust. bojne.
Nadzorni vod II ust. zdruga.
I bojna 4.p.p.
III bojna 4.p.p.
II jurišna bojna ojačana jednom satnijom XXXIX ust. bojne.
3. bitnica IV T.S.
1 krugovalni ščet.
Zapovjedno mjesto Ljeskovica.

DOVOĐENJE ČETA U IZHODNE POSTAVE

Izhodni postavi četa označeni su na priležećem crtežu (prilog 3) plavom bojom.

Prikupljanje se vrši isključivo noćnim preselicama i hodo-
vima i to:

Dana x-1 i noću X-1/X:

Ersatzbatl. E. S. Od Osijeka do ž. st. Viškovci, odatle preko
Gorjanski Ivanovci — Gorjani — i Potnjani na određeni po-

stav, koji dostiže dana X do 0600 sati *III bojna 6.p.p.* iz Brčkog (Gunje) željeznicom dana X-1 u Đakovo, gdje stiže u mrak X-1. Noćnim hodom od Đakova preko Gašinci dostiže određeni postav bezuvjetno dana X u 0600 sati.

Satnija »Zikmund« ostaje na svom postavu.

1. bitnica V.T.S. prevozi se dana X-1 od Osijeka i stiže u Đakovo dana X-1 u mrak. Od Đakova kreće dana X u 0100 sati preko Đakovačke Satnice i postavlja se do svanuća dana X na postav kod s. Drenja.

II bojna 4.p.p. noćnim hodom Đakovo—Kondrić—Majar—Levanjska Varoš dostiže određeni postav dana X do 0630 sati.

II novačka bojna J.n.p.

II jurišna bojna i

1 satnija XXIX ust. bojne rade po zasebnoj zapoviedi i dostižu određene postave dana X do 0630 sati.

K Op.broj 207/1 tajno.

I bojna 4.p.p. prevozi se dana X-1 željeznicom preko Našica. Os'jeka, Vinkovaca, Broda, Nove Kapele—B[^]trme do Pleternice, gdje stiže dana X-1 do 2000 sati. U Pleternici večera i produžuje oko 2200 sata u Ljeskovicu, gdje se izkrcava i produžuje hodom do Londžice i dostiže do 0630 izhodni postav. Sa ovom bojnom prevozi se od Vinkovaca i *nadzor, vod II ust.zdruga*, koji ostaje u Ljeskovicu i dostiže do 0630 sati izhodni postav Belača (vis 268). *III bojna 4.p.p.* i dielovi Batl. II Gren Rgt 741 prebacuju se željeznicom iz Požege u Čaglin.

IV obkoparska polubojna noću X-1/X hodom u Vukovci i Stipanovci.

Motor, satnija E.S. noćnim hodom dana X-1 'X u s. Drenje.

3. *bitnica V.T.S.* dana X-1 sa II novačkom bojnom l.n.p.

3. *bitnica IV.T.S.* dana X-1 iz Osijeka u Čaglin sa I bojnom 4 p.p.

XV *ust.bojna (bez 2 satnije)* dana X-1 vlakom od Čačina u Našice.

XXV *ust. bojna (samo jedna satnija)* vlakom dana X-1 iz [Srem.] Mitrovice u Našice.

Bojna zrakoplovne školske pukovnije iz St. Pazove preko Vinkovaca, Osijeka do izkrcne postaje Koška dana X-1 a od Koške dalje hodom po noći u Podgorač i preko Ostrošince na izlazni postav kamo treba stići dana X u 0600 sati.

DOJAVNA SLUŽBA

Krugovalna mreža,
Zapovjedna krugovalna postaja II D.Z.
pozivni znak R N I
dužina vala 65/67 (66)
Krugovalna postaja »Iztok«
pozivni znak B K A
dužina vala 65/67 (66)
Krugovalna postaja »Jug«
pozivni znak B M F
dužina vala 65/67 (66)
Krugovalna postaja »Sjeverozapad«
pozivni znak B O C
dužina vala 65/67 (66)
Tajno pismo: četni ključ.

BRZOGLASNA DOJAVNA SLUŽBA:

II dojavna bojna uzpostavlja brzoglasni spoj od zapovjednih mjesta do najbližih državnih brzoglasnih postaja, koje drže stalni spoj sa TSlav.] Brodom.

Glasnici motoristi od skupina ka zboru.

Zapovjednik Slavenskog zdruga stavlja na raspolaganje zapovjedniku skupine »Jug« 2 motor-kotača sa vozačima za spoj sa zborom.

I Z V J E Š Ć A

Zapovjednici skupina šalju svakog dana u 0800, 1200 i 1800 sati Zboru.

Obrazac izvješća:

Izvješća sadrže:

- a) podatke o neprijatelju,
 - b) događaje u noći, odnosno po danu,
 - c) dostignuta crta sa prednim dielovima.
 - d) borbeno zapovjedno mjesto,
 - e) dalje namjere,
 - f) gubitci u ljudstvu, konjima, motornim i drugim vozilima u toku prošla 24 sata,
 - g) gubitci neprijatelja u mrtvima i zarobljenima u toku protekla 24 sata,
 - h) plien i kuda je odpremljen.
- Odmah svaki događaj koj bi mogao uticati na tok podhvata.

NAPUTAK O SURADNJI KRILASA I CETA NA ZEMLJI

- 1.) Načelno se mora svaka četa kod pojave krilaša po mogućnosti slobodno i otvoreno kretati i označiti se kao vlastita četa upotrebom svih sredstava (zastavama hrvatskim, kukastog križa, pokazivanjem žutih i bijelih platna, svietlostnim znacima i dimnim znacima narančaste boje), pošto neprijatelj ne raspolaže krilašima. Čete, koje tako ne rade, izlažu se opasnosti, da ih zrakoplovci drže neprijateljima i napadnu. Njemačke postrojbe označit će se prije svega sa brzim izlaganjem zastava sa kukastim križem.

Za hrv. postrojbe imaju se sve do satnije nabaviti odgovarajuće hrvatske zastave i kod pojave krilaša jasno — vidljivo izložiti.

- 2.) Kod zatraženih i odobrenih napada bombašima ne smie vlastita četa ni u kojem slučaju bliže od 500 m približiti se cilju, prije nego što je odpočeo bombaški napadaj, odnosno prije nego što je bombaški napadaj odjavila divizija. Četa mora znati, da u najviše slučajeva nije moguće obustaviti jedan već zapovjeđeni bombaški napad ili jedan u toku se nalazeći bombaški napad prenieti na drugi cilj.
- 3.) Razviđači često će pokušati baciti neposredno uz četvu važna izvješća. Stoga moraju svi stožeri dobro vidljive i čuvane križeve kao znak za bacanje izvješća razastrti.

- 4.) Sljedeći znaci platnima vriedi odmah:

	Mjesto za bacanje izvješća i obskrbnih dobara	[ObkoljenI smo!
	Neprijatelj priprema napad !		Potrebno strijeljvo!
A	Neprijatelj napada		Potrebno pojačanje !
	Neprijatelj prodro u naše postave (u našu sredinu)		Potrebna obskrba!
			Pogonsko gorivo potrebno!
r	Neprijatelj prodro lievo od nas	/ \	Mi nastupamo (spremni smo za napad)
—	Neprijatelj prodro desno od nas		Ne možemo dalje napredovati (jak neprijateljski otpor)
\	Neprijateljski napad odbijen		Neprijateljsko otporno gnijezdo
	Mi držimo crtu		

NAPUTAK ZA PODHVAT

1.— Dovođenje snaga u izhodne postave izvršiti noću i u najvećoj tajnosti. Podhvata mora biti iznenađan.

2 — *Odsjek 1*: šire obkoljavanje i zatvaranje obruča na izhodnim postavima.

Skupina »Iztok« i sjeverni dio skupine »Sjevero zapad« počinju rad dana X oko 0200 sati, tako da do svanuća izbiju na izhodnu crtu.

Udarina skupina prodire smjerom zapad—istok sa postrojbama u tiesnom naslonu jedna na drugu, i odbacuju neprijatelja u uži prostor obkoljavanja.

Odsjek 2: uništenje neprijatelja.

3.— Najveću brigu posvetiti zatvaranju obruča i spriečavanju neprijatelju mogućnost proboja kroz postave zaprečne skupine. Osobito noću budno paziti i biti na oprezu.

4.— *Početak rada*: dana X po prilogu 2 i 3,
dana X-1 u 0630 sati.

5.— Zakloništa i podzemna skrovišta razoriti.

6 — Hranu i zalihe partizana odpremiti:
skupina »Iztok« u Osijek,
skupina »Jug« u Brod,
skupina »Sjev.zapad« . . . u Požegu.

Odpremu pliena izvršiti najžurnije upotriebom mještana i njihovih kola.

Plien o oružju i vojnoj opremi evakuirati u Brod.

7.— *Postupak sa neprijateljem*:

a) tko se uhvati sa puškom u ruci, ili sa streljivom, ili kao partizanski teklić strijelja se odmah nakon kratkog ustmenog preslušanja,

b) tko se preda i položi oružje osigura mu se život i sprovodi u sabiralište Osijek,

c) partizanski jataci i sumnjivi kao pomagači sprovode se u sabiralište Osijek i upotrebijuju kao taoci za odmazdu kod sabotaže,

d) domobranski bjegunci sprovode se ratnom sudu u Brod,

e) ostali i najmanje sumnjivi, napose mužkarci od 17 do 50 godina u sabiralište Osijek,

f) prema ženama, partizankama i pomagačima, te sumnjivim postupiti kao što je određeno za mužkarce,

g) mirno i lojalno stanovništvo nipošto ne dirati.

8.— Pljačku najstrožijim mjerama zapriečiti. Svakog pljačkaša prijaviti za ratni sud bez milosti.

9.— Žene i djecu ukoliko ne sudjeluju u odporu protiv nama, ne smije nitko dirati.

10.— Naselja najbrižljivije pretražiti. U kućama osobito pretražiti tavane, podrume, staje, stogove siena i slame, drvljanike tražeći oružje i opremu.

11.— Vojnička odijela, opremu i predmete oduzeti od stanovništva i od svih zarobljenika i mrtvih partizana.

BR. 189

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 24 VELJAČE 1943 GOD. O REZULTATIMA BORBE U
REJONU GAREŠNICE¹

PRIMLJEN \ BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 24.2.43. SAT I MINUT: 2000	BROJ: 160
PUTEM KRUGO- VALNE POSTAJE ZAGREB	DAN: 25.2.43. SAT I MINUT: 0755	BROJ: 828

SADRŽAJ

ZA KOGA: *Operativni odjel i Gruppe West*
SPOJ:

Područje zapadno *Garešnice*: gonjenje neprijatelja u toku. Dostignute crte do podnošenja izvješća nisu bile poznate, osim da je satnija na smjeru *Garešnica—Dišnica* od jakih neprijateljskih snaga² u *Dišniku* zaustavljena.

Glavne snage partizana nalaze se u prostoru *Dišnik—Prokop* i *Popovac*. Ukupni gubitci tokom podhvata *Garešnica* 22., 23., i 24. ovog mjeseca — vlastiti — poginulo 19 domobrana, ranjeno 2 častnika i 45 domobrana a nestalo 12 domobrana.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 8/1—44, k. 19.

² Dijelovi Šesnaeste NO brigade. Vidi dok. br. 77.

Od Ustaša poginuo 1, ranjeno 3; od građana poginulo 9, ranjeno više. Neprijatelja poginulo što je nađeno 188,^s ranjeno 150,⁴ zarobljeno 5 partizana i jedna partizanka.

Plien 27 pušaka.

Prema podacima dobivenim od seljaka partizani su samo kod *Vukovja* odvukli 12 kola mrtvih i ranjenih.

Upućena ophodnja iz posade *Daruvar* u smjeru *Golubinjak*, 6 km. j.z. *Daruvara*, dobila je vatru od partizana iz sela *Šibovca*, obhodnja nije uzpjela ući u selo.

Za sutra predviđeno čišćenje. Na cesti kod *Koreničana*, 3 km j.z. od *Đulaveca*, skupina od 30 partizana zadržala, saslušala i iztukla gostioničara iz *Đulaveca*, pa ga potom pustili.

Partizani se povukli u *Bastaj. Brđane*, 6 km. zapadno od *Đulaveca*.

Na ostalom području bez događaja.

Op. broj 527/tajno

GORDIV

P.

Primio brzojavku dana 25.2. U sati 0955 dalekopisačem

Podpis
Filković
stk

" i * Gubici jedinica Četvrtje divizije u borbama za Garešnicu bili su: mrtvih 21, ranjenih 58. a Moslavačkog NOP odreda: mrtvih 5, ranjenih 9. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Četvrtje divizije NOV Hrvatske op. br. 2/1943 od 12 ožujka 1943 god. i izvještaj Moslavačkog NOP odreda od 13 ožujka 1943 godine.

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 24 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA NA KALNIKU I BILO GORI I DEJSTVIMA PODREĐENIH JEDINICA NA PODRUČJU BANIJ^{W1}

»Veoma žurno«

ZAPOVJEDNIČTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA
GLAV. STOŽ. ODJEL
Op.Br. 539/Taj.

Tajno'
o

Ji Sisku, dne 24. veljače 1943.

PREDMET: Dnevno izvješće
I.D.Z. za 24. veljače 1943.
do 18 sati.

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).

Savezno zapovjedi Glst. Op.Br. 3219/Tajno od 9.VIII. 1942., dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100.000).

1. A. — KRATKA OCIENA SITUACIJE:

Utvrđena borbena djelatnost u oblasti Moslavine jedne partizanske brigade² (oko 1000 ljudi) koja se još 20.II.o.g. prebacila na prostoriju: Oštri Zid (12 km juž. od Ivanske) — s Šimljanik—s. Garešnica iz Slavonije.

Na području Bilo Gore tamošnja partizanska skupina³ dobila je pojačanje i sada djeluje na želj. prugu Bjelovar — Garešnica.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9/1—3, k. 19.

² Na području Moslavine, od 20 veljače, nalazila se Četvrta divizija NOV i PO Hrvatske (sastava tri brigade) i Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 73 i tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 13 ožujka 1943 godine.

³ Odnosi se na Bilogorsku četvu, koja je u vojničkom pogledu bila pod kontrolom Kalničkog NOP odreda. Političku kontrolu nad njom vršio je Okružni komitet KPH za Bjelovar. Vidi tom V, knj. 11, dok. br. 37.

1. B. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI
O NEPRIJATELJU:

Područje grada Zagrebe-: — Bez događaja. ji

Područje 1. Pješачke divizije:

1.— Legionarski sat 1. pješ. divizije iz Križevaca⁴ napao noćas 23/24⁵ na jednu partizansku skupinu® kod Ivanca (9 km jug. zap. od Ludbrega), skupinu obkolio. Partizani su imali 7 mrtvih, među kojima i sam zapovjednik imenom CVITKOVIČ⁷ i jedna žena.

2.— Noću 23/24.II.o.g. partizani su izvršili sljedeće napadaje:

— oko 100 partizana⁸ na željez. postaju Galovac (5 km juž. od Bjelovara), razoružali željezničku stražu i 2 domobrana odveli. Ukupna jačina straže bila je 10 domobrana. U borbi 1 partizan ranjen; željez. postaju nisu uništili, ali su zapalili skladište željez. postaje;

— oko 60 partizana⁹ napalo na željez. postaju Kokinac (7 km jug. ist. od Bjelovara), razoružali stražu željez. postaje — 12 domobrana — od kojih su 7 odveli. Zeljez. postaju nisu uništili; zapalili 30 vagona ugljena u rudniku Ciglana (8 km ist. od Bjelovara).

Područje V. Gorskog zdruge:

1.— Razviđanje dielova I. bojne V. gorskog zdruge i XVI. ustaške bojne pravcem Viduševac — D. Taborište—Bučica, bez događaja.

2.— Vlastita noću postavljena zasjeda kod s. G. Taborište (12 km sjev. zap. od Gline) kod svanuća napala grupu partizana.¹⁰ Gubitci 11 mrtvih partizana sa oružjem.¹¹

* U originalu riječi »iz Križevaca« dopisane olovkom.

' Datum u originalu napisan crvenom olovkom.

* Napad je izvršen na Stab Kalničkog NOP odreda i jednu četu koja je tada bila u formiranju. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Kalničkog NOP odreda komandantu Druge operativne zone od 7 ožujka 1943 godine.

' Odnosi se na pomoćnika intendanta Kalničkog NOP odreda.

' i ' Vjerovatno je ove napade izvršila Bilogorska četa.

¹⁰ i ¹¹ O ovome vidi tom V, knj. 13, izvještaj Kordunaškog NOP odreda Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 1 ožujka 1943 god.

1.e.— VLASTITE NAMJERE:

2.— *Pokretanje i premještaj vlastitih četa:*

8. satnija 11. pješ. pukovnije vraćena je iz Banjalučkog zdruga u sastav svoje pukovnije u Sisak, i po retabliranju biti će upućena u sastav svoje bojne u Glinu.^{11>}

3.— *Osobiti događaji i mjere izvan borbene djelatnosti četa:*

Nije bilo.

Po nalogu Zapovjednika
ZAST. GLAVARA STOŽERA,
bojnik (Steger)
Šteger

P 25/11 D

¹¹ U originalu, sa lijeve strane ovog odjeljka, dopisano crvenom olovkom »odsj. 3«, a ispod odjeljka: »11/11« (vjerovatno se odnosi na Drugu bojnu Jedanaeste pješ. pukovnije).

**IZVJEŠTAJ DOMOBRANSKE POSADE IZ KOPRIVNICE
OD 24 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU U
LUBBREGU¹**

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
Nadzorčastnik' posade u Koprivnici	SATI	22,30	
	DAN	24.	
	MJESEC	II.	
PRIMIO: ppuk. Prelogovlc	GODINA	1943.	PREDAO:

SADRŽAJ

24. ov.mj. napadnut je Lubdreg od jačih partizanskih snaga.³ Koprivnica javlja da ne može uputiti nikakvu pomoć, već bi trebalo naložiti Varaždinu, da uputi⁴ dio dom. središnje škole.

Opaska: Obaviešten zapovjednik grada Zagreba i 817.⁵ njem. divizija, koja javlja da je gen. Markulj uputio u pomoć 1 ili 2 topnička sata iz Varaždina.

P 25/11 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 8/1—42, k. 19.

² Nadzorni željeznički časnik

* Kalnički NOP odred. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Kalničkog NOP odreda komandantu Druge operativne zone od 7 ožujka 1943 godine.

⁴ U originalu ova riječ dopisana mastilom.

⁵ U originalu nad ovim brojem dopisan upitnik. Njemačka divizija sa ovom numeracijom nije se nalazila na području Hrvatske, a ni u drugim djelovima zemlje. Vjerovatno se odnosi na 187 rezervnu diviziju čije je sjedište u to vrijeme bilo u Zagrebu.

IZVJEŠTAJ PUKOVNIKA KOŠAKA OD 25 VELJAČE 194¹
GOD. O REZULTATIMA NAPADA NA LUDBREG¹

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA :	VRIEME:		KOME SE JAVILO:
pukovnik Košak	SATI	1030	
	DAN	25.	
	MJESEC	VELJAČE	
PRIMIO: ppukovoik Žmavec	GODINA	1943	PREDAO:

SADRŽAJ

24. veljače u 22.30 sati partizani su napali Ludbreg.²
Glavni napadaj bio je usmjeren na mlin, kolodvor i most
na r. Bednji.

Napadaj je trajao danas do 7 sati, kada je odbijen.
Partizani su uspjeli samo prodreti u mlin.

Vlastiti gubitci:

1 zastavnik i 1 domobran teško ranjeni.
24 domobrana zarobljeno u mlinu.

Od jednog ranjenog partizana na mostu, koji je zarobljen
saznalo se, da je na Ludbreg napadalo 2 bojne (1. i 2.) od po
300 ljudi, sa 2 strojnice i 16 strojopuškaka.

P 25/11 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 8/1—43. k. 19.

¹ Napad izvršio Kalnički NOP odred. Vidi tom V, knj. 13, dok.
broj 18.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVE GORSKE DIVIZIJE
OD 25 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA U REJONU GA-
REŠNICE I PRIPREMI ZA KONCENTRIČAN NAPAD NA
JEDINICE ČETVIRTE DIVIZIJE I MOSLAVAČKOG NOP
ODREDA¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Daruvara	DAN: 25.2.43. SAT I MINUT: 1655	BROJ: 164
PUTEM KRUGO- VALNE POSTAJE • ZAGREB	DAN: 26.2.43. SAT I MINUT: 0830	BROJ: 869

SADRŽAJ

ZA KOGA: *Operativni odjel*

SPOJ: .—.—

od *GAREŠNICE* jače neprijateljske snage² na skoro svima smjerovima uspjele su zadržati napredovanje naših djelova, osobito na smjeru južno rijeke *GAREŠNICA* U koji se upućena satnija sjeverno prema *DIŠNIKU* morala povući u *GAREŠNICU*.

Zapovjedbno je da sve raspoložive snage osim ojačane posade u *GAREŠNICI*, pod zapovjedništvom I. gorskog zdruga pripreme i izvrše koncentrični napadaj obćim smjerom *HERCOGOVAC*, *MLINSKA*, *POPOVAC* u cilju tućenja neprijatelja, na lijevoj obali *GAREŠNICE*, a potom njihovih glavnih snaga na prostoru *PROKOP*, *BRŠLJANICA*, *KAPELICA* i *DIŠNIK*.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 9/1—42, k. 19.

² Dijelovi Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske i Moslavački NOP odred. Vidi dok. br. 73, 75, 77 i 79.

U smjeru *DIŠNIK* u s. *ČAĐAVAC*, 6 km. sjeverno *VELIKE PISANICE*, javljena je prisutnost 500 partizana, a u *BACKOVICI*. 7 km sjeveroistočno *VEL. PISANICE*, oko 200 partizana.

Spoj sa *DULAVECOM* uzpostavljen.
Popravak željezničke pruge je u toku.
Na ostalom području ništa novo.

Op. broj 535/tajno

GORDIV
P

26/11 D

PRIMIO BRZOJAVKU DANA 26.2 U SATI 1027
dalekopisačem

PODPIS
D. Vanda *
Filković

IZVJEŠTAJ PRVE ZRAKOPLOVNE SKUPINE OD 25 VE-
LJAČE 1943 GOD. O IZVIĐAČKOJ DJELATNOSTI ZRAKO-
PLOVSTVA NA KALNIKU I MOSLAVINI I O PALJENJU
SELA MOSLAVINE OD STRANE DOMOBRA¹

1. ZRAKOPLOVNA SKUPINA
1. ZRAKOPLOVNE LUKE ZAGREB
Opr. Broj 164/taj

ŽURNO!
TAJNO

U Zagrebu, dne 25.11. 1943.

Predmet: Izvještaj o
radu dne 25.11.1943.

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(OPR. ODJEL)
ZAPOVJEDNICTVU 1. ZRAKOPLOVNE LUKE.

3) Sudjelovanje zrakoplovstva u akcijama protiv pobu-
njenika u toku dana bilo je u sljedećem:

Savezno nalogu putem brzoglasa da se izvrši izviđanje
mjestu Ludbreg i okoline, upućen je zrakoplov FP2, pilot vod-
nik Babić, izvidnik zastavnik Husinec. Uzletio u 11,05 sati,
povratio se u 13,00 sati, po povratku izvidnik je podnio ovaj
izvještaj:

U 11,50 sati—Ludbreg. U gradu normalan život. U gradu
i u vojarnama naša vojska. Na kolodvoru ustaše.

U 12,20 sati okolica Ludbrega: Južnije od samog grada na
obroncima i po šumama ništa osobitog i sumljivog. Seljaci rade
na poljima. Ceste i putevi po šumama prazni bez prometa. Za
ovo vrijeme u grad ušao je jedino jedan samovoz osobni.—

Savezno nalogu glavnog stožera putem brzoglasa, koji je
nalog glasio: Izvršiti izviđanje s. Garešnice i prostor Garešni-
ca — Pašijan — Popovac — V. Prokop — Bršljanica — Kape-
lica — Garešnica, te baciti izvještaj u Daruvaru o izviđanju,
upućen je zrakoplov FP2, pilot vodnik Babić, izvidnik nadpo-
ručnik Knez. Uzleteo u 14,55 sati, povratio se u 17,00 sati, po
povratku izvidnik je podnio ovaj izvještaj:

Naša bojna koja je išla iz Bjelovara došla je do s. Oštri
Zid, kojega je i zapalila. Desno krilo te bojne došlo je do kote

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta pod reg. br. 10/1—2, k. 19.

207 ist. od s. Samarica i desetak kuća na tom putu zapalilo. Između s. Oštri Zid i Popovac kod k. 195 nalazilo se oko 200 partizana² koji su na pojavu zrakoplova na istoga otvorili vatru. U gore traženoj prostoriji koju sam trebao izviditi nisam mogao primjetiti ništa sumljivo. Na partizane nisam mogao otvoriti vatru što sam bio sa izvidničkim — školskim zrakoplovom, bez strojnica.

O razviđanju bacio sam izvještaj Bjelovarskoj bojni u s. Oštri Zid i posadnom zapovjedništvu u Daruvaru.—

Drugih letova radi vođenja akcije nije bilo.—

U. Z. ZAPOVJEDNIKA
satnik (Akšam)
(Akšam stk)

P 26/11 D

² Dijelovi Šesnaeste NO brigade Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske. U s. Popovac, u blizini s. Oštri Zid, nalazio se Štab Četvrte divizije NOV i PO Hrvatske, Štab Moslavačkog NOP odreda, j jedna četa Drugog bataljona ovog odreda. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Moslavačkog NOP odreda od 13 ožujka 1943 godine.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM-
NAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 25 VELJAČE 1943
GOD. O POVLAČENJU DIJELOVA DIVIZIJE »SASSARI«
U GRAČAC I GUBICIMA JEDNOG BATALJONA DIVIZIJE
»BERGAMO«¹

Predmet: Ge.

dolaska: 25/2/43

Datum čas 23,35

TELEGRAM

polaska:

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO —

Br. 3234

Stiglo 26 veljače 1943 — XXI

OD KOMANDE XVIII A.K.
KOMANDI SUPERSLODE
i na znanje:
KOMANDI V ARM. KORP.
KOMANDI VI ARM. KORP.
GRUPI BOBBIO
(Pri kcmandi Liithers — preko ital. misije)

Br. 3138/op.

IZVJEŠTAJ ZA 25 VELJAČE 1943 U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika:

Zapaženi partizanski odredi u zoni Ostrogasica (Šibenik SI-
SL—CM). Sabotaža telegrafske linije blizu Primorskog Dolca
(Šibenik SL—BZ) (oborena 32 stuba). U toku je uspostavljanje.

Sektori »Zara« i »Celere«:

Redovna aktivnost izviđanja i postavljanja zasjeda.

Sektor »Bergamo«:

Dinarska formacija se sukobila sa ustanicima u zoni Svilaja
(Split UK—CM). Gubici M.V.A.C. jedan ranjen; protivnički —
jedan mrtav i dva ranjena.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta.

Sektor »Sassari«:

Nastavlja se pokret na Gračac koji će istog dana biti završen.² 3. bataljon 25. pješ. puka »Bergamo«³ naročito se istakao, kako prilikom opkoljavanja Lapca,⁴ tako i u borbama za zaštitu povlačenja kolone.⁵ Ukupni pretrpljeni gubici od 18-og do 22-og tekućeg zaključno: mrtvih: oficira 7, od kojih 4 iz 111/25; vojnika 105. Ranjenih: oficira 18 od kojih tri iz 111/25; vojnika 340. Nestao jedan oficir, a jedan teško ranjen nije mogao biti spasen. Naknadno ćemo saopćiti spisak imena poginulih i ranjenih oficira, kao i nanijete gubitke.

Vazдушna aktivnost:

Bombardovanje i mitraljiranje luke Podgora (Makarska ZV—AR) i Tučepi (Makarska ZT—AI). Potopljeni čamci, oštećeno pristanište i sjedište partizanske komande. Nebo vedro.

8 *kopija*

1 Ekselenciji

General Spigo

1 Nač. štaba

1 Pom. nač. štaba

2 Operativnom odjelj.

1 Obavješt. odjelj.

1 kr. karab.

1 odjeljenju za vezu

² O povlačenju talijanskih snaga iz G. Lapca za Gračac, pravcem Mazin — Bruvno, vidi dok. br. 89, 90 i tom V, knj. 13, dok. br. 50.

³ Ovaj bataljon iz sastava Dvadeset petog pješ. puka divizije »Bergamo« bio je pridat komandi divizije »Sassari« radi učešća u Četvrtoj ofanzivi.

⁴ Vidi dok. br. 89 i 90.

⁵ Iz G. Lapca ka Mazinu. Vidi dok. br. 89 i 90 i tom V, knj. 13, dok. br. 50.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 26 VELJAČE 1943 GOD. O
KRETANJU JEDINICA NOV I PO HRVATSKE, DIVERZI-
JAMA NA PRUZI OGULIN—KARLOVAC I NAPADU NA
POSADU U PLAVCA DRAGI¹

Telegram

VIŠA KOMANDA ORUŽAN*!! SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 3291

Stiglo 27 veljače 1943 — XXI

predaje

Datum i sat

prijema 26/2/43; 22^h

r *»

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE — operativnom odjelj.
i na znanje:
KOMANDI XI i XVIII ARMIJ. KORPUSA

Br. 3285/op.

NOVOSTI DANA 26 VELJAČE 1943 U 18 SATI

Kretanje ustanika:

- 1) — Primijećena prisutnost 4 partizanska bataljona² u predjelu Turjanski (Gospić NH—GK) sa dijelovima u Čanku (Gospić MK—FX) i Gornjem Babinom Potoku (Gospić NH—GO).
- 2) — U predjelu Jesenica—Saborski (Gospić MH—MK—GZ) primijećene su raspršene grupe partizana bez komandanta.³

Sektor Delnice — Vrbovsko:

Naša patrola na službi željezničke zaštite, koja je bila napadnuta na 583 km (Ogulin ZI—BF) od ustanika, izvukla se bez gubitaka i povukla na blokadno mjesto 41 (Ogulin ZI—BF).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

² Dijelovi Druge NOU brigade i Šesta NO brigada Pete operativne zone koja se nalazila u Turjanskom. Vidi dok. br. 89.

³ Na tom području se nalazio sređen i organizovan Treći bataljon Kordunaškog NOP odreda.

Intervencijom artiljerije iz Delnica prestali su sa ustrajnim akcijama uznemiravanja.

Divizija »Re«:

Noću uoči 26-og ustanici su u visini 21 km (Karlovac IH—AI) odvojili jednu šinu. Odmah je izvršena opravka.

Noću uoči 25-og partizani su napali garnizon M.V.A.C. Draga⁴ (Karlovac LI—AF). Uprkos intervenciji naše artiljerije iz Plaškog, napad se nastavio u toku čitave noći.

U 4 sata su im upućene u pomoć naše mitraljeske jedinice i minobacači od 81. Gubici M.V.A.C.: 1 poginuo i 12 ranjenih. Novosti ću naknadno javiti.

Artiljerija iz Medaka (Novi Grad NH-EZ) i iz Ploče (Ncvi Grad OL-EZ) izvršila je koncentrisanu paljbu na mjesto Mogorić (Novi Grad NM—OI-FG) i Vrebac (Gospić MK—FI) kao represaliju za napad na autokolonu u predjelu Ploče,⁵ o čemu telegram 3254 od 25 tekućeg.®

Patrola M.V.A.C. rastjerala je ustanike u blizini Rapačinog Klanca (Gospić ZV—GU).

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja i čišćenja.

Vazдушna aktivnost:

Jučer, 25-og, bombardovani i zasuti malim bombama Vrebac, Mogorić, Kuzmanovača (Gospić NH—FT).

Danas, 26-og, bombardovani Mogerić (Novi Grad NM-FG), Turjanski, Vrebac, Gornji Babin Potok. Protivavionska vatra dolazila je iz kuća u Babinom Potoku i sa obližnjih kota.

GENERAL GLORIA

8 *prepisa:*

1 Ekselenciji

1 Nač. štaba

1 Pomoćniku nač. štaba

2 Operativnom odjeljenju

1 odjeljenju »I« (obavješt.)

1 karabinjerima

1 crtačima

⁴ Napad su izvršila dva bataljona Četvrte NOU brigade. Vidi dok. br. 200 i tom V, knj. 13, dok. br. 1.

⁵ Riječ je o napadu Trećeg bataljona Devete NO brigade i jedne čete Prvog bataljona Ličkog NOP odreda na talijanske i ustaške snage u rejonu s. Ploče. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Šeste divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

⁶ U arhivi Vojnoistoriskog instituta.

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 26 VELJAČE 1943 GOD. O PRIPREMI ZA NAPAD NA PODRUČJE DUŽ PRUGE KOPRIVNICA—KRIŽEVCI I O BORBI KOD KRSTINJE¹

ZAPOVJEDNIŠTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

GLAV. STOŽ. ODJEL

Op. Br. 574/Taj.

U Sisku, dne 26. veljače 1943.

»Vecma žurno«

PREDMET: Dnevno izvješće

I.D.Z. za 26. veljače 1943.

do 18 sati.

Tajno

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).

Savezno zapovjedi Glst. Op. Br. 3219/Tajno od 9.VIII. 1942., dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100000.)

1. A. — KRATKA OCIJENA SITUACIJE:

Bez važnijih promjena.

1.B.— DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI O NEPRIJATELJU

Operativno područje grada Zagreba: Bez događaja.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

27.11. o.g. ujutro ima odpočeti podhvat hrvatskih četa² većeg obsega, sa ciljem: uništiti komunističke skupine,³ koje se nalaze s obje strane željezničke pruge Križevci—Koprivnica u Kalnik pl. i Bilo Gori, i očistiti od njih ovo područje. •

1.— Izvršenje podhvata povjereno je Zapovjedništvu operativnog područja 1. pješ. divizije, kojem se stavlja za ovaj cilj na raspolaganje:

a) Jedan improvizirani stožer (11.pješ. pukovnije iz Siska) sa 1 dojavnim vodom (koji daje Nadzorništvo dojavništva u Zagrebu).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1—7, k. 19. "

² O ovom napadu vidi dok. br. 207.

" Odnosi se na Kalnički NOP odred.

b) Jedna bojna, improvizirana u Zagrebu, sastava: stožer (privremeno sastavljen), 1. pohodna satnija 2. pješ. pukovnije, 1 novačka satnija konjaničkog sklopa i 1 satnija topnika-pješke.

c) Iz Varaždina: 1 satnija topnika-pješke i 1 bitnica gorskih haubica 10 cm M. 16/19. od 2 topa.

d) Jedna prateća satnija, ustrojena — improvizirana u Sisku* od dijelova 11. pješ. pukovnije sastava: 1 poluvod p.k. topova 37 (2 topa) i 1 poluvod bacača 80 mm (2 bacača).

e) Jedna bojna (improvizirani stožer daje 1. pješ. divizija) sastava: stožer, 1 legionarska satnija, 1 konjanička satnija pješke, jedna za ovu svrhu ustrojena satnija ustaša od 100 momaka. Ustrojena u Križevcima.

f) Jedna polubojna od obje pohodne satnije 1. pješ. pukovnije, postrojena u Bjelovaru, u koliko obzirom na situaciju bude moguće

g) Osiguranje željeznica i oružništvo na području podhvata. Za zatvaranje (Abserrung) predviđa se i upotreba momčadi Oružničke škole u Bjelovaru, po suglasnosti generala Braünera.

2.— Trajanje podhvata 6—8 dana. Prvi dio podhvata ima se izvršiti u području zapadno od željezničke pruge, a drugi u području istočno od pruge Križevci—Koprivnica.

3.— Zamisao podhvata izradilo je Zapovjedništvo zbora, a general Braüner usvojio ga je na konferenciji u svome stožeru, na kojoj su bili prisutni: zapovjednik 1. pješ. divizije zapovjednik operativnog područja grada Zagreba i glavar stožera ovog zbora.

Operativno područje V. Gorskog zdruge:

1.— U toku 25 II.o.g. poduzeto je: razviđanje 2. satnije XI. ustaške bojne sa teškom strojnicom pravcem: Topusko—Kamen Most—V.Kladuša—Krstinja—Vojnić.

2.— 3. satnija XI. ustaške bojne pravcem: Topusko—Čermnica—Prnjavor—Vrginmost—Vojnić.

Kod Krstinje (9 km. juž. od Vojnića) naišla 2. satnija XI. u.b. na grupu partizana⁴ sa lakim strojnicama na dobro izabranom položaju za zasjedu, u jačini od oko 100 ljudi. 2. satnija nije se mogla probiti do Vojnića. Inače bez događaja. Gubitci: 15 partizana mrtvih i veliki broj ranjenih, koji su odvučeni od partizana.

1 C., 2 i 3): Nije bilo.

* Vjerovatno dijelovi Četvrtog bataljona Kordunaškog. NOP odreda.

OSOBITOSTI:

Savezno izvješću ovoga stožera Op.Br. 550 Taj.⁵ od 25. 1L o.g. obaviešten je Befehlshaber Gruppe West," te je dobiveno brzoglasno objašnjenje, da će ovi⁷ dijelovi otići iz Siska, ali između 1.—5. ožujka, t.j. poslije podhvata Kalnik—Bilo Gora.

U Sisak bi navodno imala doći IV. bojna IV. Gorskog zdruga⁸ (vjerojatno na retabliranje).⁹

Po nalogu Zapovjednika
GLAVAR STOŽERA,
pukovnik (Klišanić)
Klišanić

P 27/11 D

⁵ U originalu, iznad ove rečenice, dopisano crvenom olovkom: »naš op. 2183/43«.

⁶ Komandant grupe Zapad. Odnosi se na komandanta njemačke 187 rezervne divizije.

⁷ U originalu, uz ovu riječ, dopisano crvenom olovkom: »stožer 11 pp i dijelovi iz Siska«.

⁸ U originalu, ispod ove riječi, dopisano crvenom olovkom: »iz Banjaluke«.

⁹ U originalu, ispod ove riječi, dopisano crvenom olovkom: »!ne«.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG OSAM-
NAESTOG ARMIJSKOG KORPUSA OD 27 VELJAČE 1943
GOD. O GRUPISANJU JEDINICA NOV I O GUBICIMA JE-
DINICA POD KOMANDOM DIVIZIJE »SASSARI« OD 13
SIJEČNJA DO 22 VELJAČE 1943 GODINE¹

Telegram

Datum dolaska: 28/2/43
čas 3,35
polaska: 27/2/43
čas 20,30

tlwfi, L

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO —

Br. 3360

Stiglo 28 veljače 1943 — XXI

OD KOMANDE XVIII ARM. KORPUSA
SUPERSLODI — OPERATIVNOM ODJELJ.
i na znanje:
KOMANDI V ARM. KORPUSA
KOMANDI VI ARM. KORPUSA
TAKTIČKOJ KOMANDI VI ARM. KORPUSA
KOMANDI GRUPE BOBBIO — PREKO ITAL. MISIJE

Br. 3248/op. prot.

IZVJEŠTAJ ZA 27 VELJAČE 1943 U 18 ČASOVA

Aktivnost ustanika: Proizlazi da je partizanska VII banijska brigada u borbama sa italijansko-njemačko-hrvatskim trupama u zoni Bihać i Petrovac pretrpjela gubitke od 1000 ljudi. Javljeno je stalno pristizanje ranjenih partizana iz Bihaća i Gračaca u Livno, i koncentrisanje ustanika- u zoni Tomislavgrad. Izgleda da je preostala masa ustanika u pokretu prema Hercegovini i Albaniji.

¹ Dokument, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta.

* Druga proleterska NOU divizija

U zoni Muć (Split UK—CD), izgleda, razmješteno je oko hiljadu partizana,³ koji po svoj prilici imaju namjeru da izvrše pritisak na garnizone splitskih Kaštela.

Weiss 2: Napad u cilju izviđanja u zoni Jurenića Staje (Split VM—CK), Caporiče (Split VM—BS) i Staje (Split US—CK). Nikakve novosti.

OSTALE AKTIVNOSTI:

Sektor »Zara«: Za vrijeme izviđanja zone Verna (Zirje NK—NM—CZ) nađeni jugoslovenski metici.

Sektor »Bergamo«: Patrola za nadzor pruge Sinj—Split napadnuta juče, 26 t.m., od grupe partizana,⁴ koji su rastureni zahvaljujući brznoj reakciji patrola uz vatreno sadejstvo garnizona Klis (Split UM—EQ). Kod nas nema gubitaka; neprijateljski: 5 mrtvih.

Sektor »Sassari«: Naknadno saopćavam pretrpljene gubitke (o kojima izvještaj od 25 t.m.⁵) jedinica⁶ koje su učestvovala u prvoj fazi operacije Weiss od 13 siječnja do 22 veljače. Mrtvih: oficira 14; vojnika 135; ranjenih: oficira 37; vojnika 619; nestalih: oficira 1; vojnika 42; smrznutih: oficira 1; vojnika 42. Spisak imena poginulih oficira: 151.pješ.puk: poručnik Petterin Silvio i još jedan čije podatke ćemo poslati; 152.pješ.puk: poručnik Maserin Stefano, ppor. Marangosa Guglielmo, ppor. Fini Mario; četa smjelih »Freccie Nere« div. »Bergamo«: por. (faš.) Nanetti Gino; III/XXV pješ. »Bergamo«: por. Manozzi Aligi, por. Trombetta Pasquale, ppor. Mazzanti Luigi, ppor. Guara Salvatore, ppor. Cassandro Pavlo-Italo; XXVI bat. strijelaca: ppor. Cazelli Antonio, ppor. Svircich Simeone; bat. strijelaca »Zara«: por. Quadrotta Franco.

Ranjeni: komanda div. »Sassari«: ppuk. Alfaro Degan Antonio; 151.pješ.puk: kapetan Cassella Gennaro, ppor. Cavallini Mario, ppor. Galantacci Pasquale, ppor. lekar Buljan Tullio; 152.pješ. puk: kapetan Bruno Severino, kapetan Tirelli Fernando, por. Lipizzer Edoardo, por. kapelan Callegari don Emilio, ppor. Zigari Nicola, ppor. Canal Ugo; 34 art. puk: ppor. Fulvio Giovanni, ppor. Chiussi Italo, ppor. Filato Michele, ppor. La Rovere Salvatore; 73. legija cr.koš.: por. Franciosi Sigfrido, por.

³ Dijelovi Treće NOU brigade i jedinice koje su početkom veljače ušle u sastav Pete dalmatinske NO brigade.

⁴ Odnosi se na dijelove Mosorskog bataljona.

⁵ Vidi dok. br. 195.

⁶ Odnosi sa na jedinice iz sastava divizije »Sassari« i na manje dijelove divizija »Bergamo« i »Zara«, koji su napadali pravcima: Gračac — Bruvno — Mazin — G. Lapac — K. Vakuf i Lovinac — Udbina.

Ceda Luigi; XII minobacački bat.: por. Perini Silvano; 4.puk strijelaca: ppuk. Verdi Ugo, kap. liječnik Viliani Matteo Renato, por. Guida Saulle, ppor. Amanti Mario; XXVI bat. strijelaca: por. Arduino Duillio por. Beicastro Serafino; bat. strijelaca »Zara«: major Nardeccihia Ernesto, major Pizzari Vincenzo. por. Chiaino Antonio, por. Aquillino, ppor. Campanini Pietro, ppor. Miler Pietro; 111/25 pješ.puka »Bergamo«: por. Funda Luigi, por. Parmegiani Aldo, por. La Giura Leopoldo, ppor. Fenili Aliviero, ppor. Reberscherg Arrigo; IV eskadron lakih tenkova: por. Canestri Alberto, ppor. Spinelli.

Nestali: 151 pješ. puk: ppor. Zamboni Aldo. Smrznuti: 151 pješ. puk: ppor. Franco Renzo.

Sektor »Celere«: Redovna aktivnost patroliranja i postavljanja zasjeda.

Nebo vedro.—

General Spigo

- 7 prepisa:
- 1 Ekselenciji
- 1 Nač. štaba
- 1 Pom. nač. štaba
- 2 Operat. odjeljenju
- 1 Obavješt. odjeljenju
- 1 kr. karab.

SETTORE SASSARI: Al scioglimento riserva di cui comunicato giorno 25 c.m. comunicasi perdite subite da reparti che parteciparono operazione prima Weiss dal 13 gennaio al 31 febbraio. Morti: ufficiali 14; truppe 135; feriti: ufficiali 37; truppe 619; dispersi: ufficiali 1; truppe 42; congelati: ufficiali 1; truppe 42. Nominativi ufficiali deceduti: 151° rgt.ftr. ten. Petterin Silvio e altro di cui si invieranno generalità; 152° rgt. ftr. ten. Maserin Stefano, S/Ten. Marangosa Guglielmo, S/Ten. Fini Mario; cp. arditi "Freccie Vere" div. "Bergamo": capomanipolo Zanetti Oino; III/XIV ftr. "Bergamo": ten. Manzoni Aligi, ten. Trombetta Pasquale, S/Ten. Mazzanti Luigi, S.Ten. Guara Salvatore, S.Ten. Cassandro Paolo-Italo; XXVI btg. bers.: S/Ten. Celli Antonio, S.Ten. Svirich Simone; btg. bers."Lara": ten. Quastrotta Franco.

Feriti: comando div."Sassari": Ten.col. Alfaro Degan Antonio;

151° rgt. ftr.: Cap.no Cassella Gennaro, s/ten. Cavallini Mario, s/ten. Salantucci Pasquale, s/ten.medico Buljan Tullio; 152° rgt. ftr.: Cap.no Bruno Severino, cap.no Tirelli Fernando, Tenente Lippizer Edoardo, ten.capp. Callegari don Emilio, s/ten. Sigari Nicola, s/ten. Canal Ugo; 34° rgt. art.: s/ten. Fulvio Giovanni, s/ten. Chiusai Italo, s/ten. Filato Michele, s/ten. La Rovere Salvatore; 73° Legione cc.na.: capomanipolo Franciosi Sigfrido, capomanipolo Ceda Luigi; XII btg. mortai: ten. Perini Silvano; 4° rgt.bers.: ten.col. Verdi Ugo, cap.no medico Viliani Matteo Renato, ten. Guida Saule, s/ten. Asanti Mario; XXVI btg.bers.: ten. Arduino Duillio, ten. Belcastro Serafino; btg.bers."Lara": magg. Nardecchia Ernesto, magg. Pizzarri Vincenzo, ten. Chiaino Antonio, ten. Aquilino, s/ten. Campanini Pietro, s/ten. Miler Piero; III/25° rgt. ftr. "Bergamo": ten. Punda Luigi, ten. Parmegiani Aldo, ten. La Giura Leopoldo, s/ten. Penili Aliviero, s/ten. Reberscherg Arrigo; IV squadrons carri I: ten. Canestrì Alberto, s/ten. Spinelli.

Dispersi: 151° rgt.ftr.: s/ten. Zamboni Aldo.

Congelati: 151° rgt.ftr.: s/ten. Franco Renzo.

SETTORE CILIESE: Normale attività perlustrazione et appostamenti. Cielo sereno.-

GENERALE SPIGO

7 copie:

- 1 Eccellenza
- 1 Capo di S.M.
- 1 S.Capo di S.M.
- 2 Ufficio Operazioni
- 1 Ufficio "I"
- 1 CC.RR.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA OPERATIVNOG PODRUČJA LIKE OD 27 VELJAČE 1943 GOD. O DISLOKACIJI PODREĐENIH JEDINICA KOJE SU UČESTVOVALE U OPERACIJI »WEISS« NA PODRUČJU LIKE¹

PRIMLJENA BRZOJAVKA

PRIMLJENO OD: Gospića	DAN: 27.2.43. SAT I MINUT: 1006	BROJ: 90
PUTEM KRUGO- VALNE POSTAJE ZAGREB	DAN: 27.2.43. SAT I MINUT: 1050	BROJ: 941

SADRŽAJ

ZA KOGA: *Operativni odjel*
SPOJ:² .—.—

34. Ustaška bojna raspoređena oko *Gornje Ploče*.
2. Lovačka bojna vratila se iz okolice *Gračaca* u
Lovinac. 31. Ustaška bojna polazi 28. veljače na
prostor oko *Ploče*. Ovo prikupljanje izvršeno je u
svrhu čišćenja sela *Vrebac* i *Mogorić* (oko 10 od-
nosno 20 km. j.i. od *Gospića*).

ZAPOLI'

Op. broj 173/tajno

P 27/11 D

PRIMIO BRZOJAVKU DANA 27. 2. U SATI 1141
DEŠIFRIRAO DANA 27. 2. U SATI 1210 PODPIS

D. Vanda

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta, pod reg. br. 11/1—3, k. 19.

² U originalu, ispod ove riječi, dopisano crvenom olovkom: »XXXII?«. Ovu primjedbu dopisao je general Dragojlov, stoga što je Trideset druga ustaška bojna učestvovala u sklopu talijanskih snaga za vrijeme Četvrte ofanzive na području Like, a ovdje nije naznačeno mjesto njene dislokacije.

³ Zapovjedništvo operativnog područja Lika

IZVJEŠTAJ IZASLANIKA REDARSTVA IZ SAMOBORA OD
27 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA KOD STOJDRAGE¹
i : - . • * ' »

BRZOGLASNI BRZOJAV

TKO JAVLJA:	VRIEME:	KOME SE JAVILO :
Izaslanik redarstva iz Samobora Heraković preko činovnika redar- stva Stiščaka	SATI	2230
	DAN	27.
	MJESEC	II.
PRIMIO: Ppk Sterfiček	GODINA	1943.
		PREDAO:

SADRŽAJ

Stojdraga je odsječena i obkoljena od strane partizana.² Pomoć je tamo stigla, ali se ne može probiti. Motorizacija ne može također dalje. Ustaše i domobrani drže vatru, ranjenih ima oko 12, a ima i mrtvih, ali se do sada ne zna koliko.

P 27/11 D

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 11/1—21, k. 19.

² Napad su vršili dijelovi Trinaeste proleterske NOU brigade »Rade Končar« i Druge slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar«. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Druge operativne zone Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske od 9 ožujka 1943 godine.

DNEVNI IZVJEŠTAJ KOMANDE TALIJANSKOG PETOG
ARMIJSKOG KORPUSA OD 27 VELJAČE 1943 GOD. O NA-
PADU NA VLAK KOD PLAŠKOG I NA OSIGURANJA ŽE-
LJEZNIČKE PRUGE KOD LIČKOG OSIKA I SKRADA¹

Telegram Datum prijema 27/2/43, sati 21.15
otpreme

VIŠA KOMANDA ORUŽANIH SNAGA
»SLOVENIJA—DALMACIJA«
— OPERATIVNO ODJELJENJE —

Br. 3357
Stiglo 28 veljače 1943

OD KOMANDE V ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI SUPERSLODE
i na znanje
KOMANDI XI ARMIJSKOG KORPUSA
KOMANDI XVIII ARMIJSKOG KORPUSA

Br. 3319/op.

NOVOSTI DANA 27 VELJAČE U 18 SATI

Kretanje ustanika:

Potvrđena je prisutnost malih ustaničkih grupa istočno od
pruge Janjce (Gospić KI—FX) — Lički Osik (Gospić MH—FP).

Sektor Delnice — Vrbovsko:

Jučer, 26-og, napali su ustanici sa automatskim oružjem
blokadno mjesto XXXIX (Ogulin ZI—BH). Intervencijom mi-
nobacača iz Skrada (Ogulin ZL—PH) napadači su bili prisiljeni
da odustanu od napada.

Noću uoči 27-og pronađeno i odstranjeno 5 mina na dijelu
pruge Gomirje (Ogulin XI-AX) — Vrbovsko (Ogulin ZV—BD).

¹ Original, pisan na mašin', nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog
instituta.

Sektor Ogulin:

U napadu na garnizon M.V.A.C. Draga,- o čemu telegram 3285 od 26 tekućeg,³ ustanici su imali 3 poginula provjerena i mnogo ranjenih.

Jučer, 26-og, uslijed prekida željezničke pruge između Plaškog (Karlovac Kl—AF) i Vojnovca (Karlovac IH—AL) putnički voz koji je dolazio iz Ogulina ustavio se i bio je napadnut od ustanika.⁴ Ustaška pratnja koja je reagirala uspjela je da voz dovede u Vojnovac.

Naši gubici: jedan poginuo i 4 ranjena. Gubici kod Hrvata i civila neutvrđeni. Na mjesto upućen blindirani voz.

Danas, 27-og, napala je, u cilju represalije, naša jedinica iz Plaškog na zonu Vojnovac. Borba je trajala preko jednog sata.⁵ Gubici: naši — jedan poginuo i 7 ranjenih, od kojih jedan oficir; neprijatelja — 18 poginulih provjerenih, još 30 se pretpostavlja, i preko 40 ranjenih/' Zaplijenjena jedna puška sa municijom.

Divizija »Re«:

Noću uoči 27-og akcija uznemiravanja na garnizon Perušić (Gospić Kl—FR). Ustaška patrola koja je vršila izviđanje željezničke pruge Lički Osik — stražarnica 68 (Gospić LI—FL) bila je napadnuta od ustanika u blizini Novoselije (Gospić LI—FL); intervencijom naših jedinica situacija je uspostavljena.

Gubici Hrvata: jedan poginuo i 3 ranjena.

Ostali sektori:

Obična aktivnost patroliranja i čišćenja.

Aktivnost avijacije:

Uslijed loših atmosferskih prilika aerogrupacija Pula nije mogla da izvrši dobivene zadatke.

GENERAL GLORIA

7 prepisa:

- 1 Ekselenciji
- 1 Načelniku štaba
- 1 Pomoć. nač. štaba
- 2 Operativnom odjeljenju
- 1 odjeljenju »I« (obavješt.)
- 1 kr. karabinjerima

² Napad su izvršila dva bataljona Četvrte NOU brigade, i to na četničke položaje na Tuku (sjevernije od s. Draga). Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 1.

* Vidi dok. br. 196.

⁴ Dijelovi Četvrte NOU brigade. Vidi tom V, knj. 13, dok. br. 1.

⁵ Borbu sa ovim snagama iz garnizona Plaški vodili su dijelovi Četvrte NOU brigade.

^o U našem izvještaju o toj borbi (vidi tom V, knj. 13, dok. br 1), nema podataka o gubicima Četvrte NOU brigade.

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 27 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA JEDNU SATNIJU PETOG ZDRUGA KOD GLINE¹

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

GLAV. STOŽ. ODJEL

Op. br. 575/Taj.

U Sisku, dne 27 veljače 1943

»Veoma žurno«

Predmet: Dnevno izvješće
I.D.Z. za 27 ve-
• ljače 1943. do 18
sati.

T a j n o !

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).

Savezno zapovjedi Glst. Op. Br. 3219/tajno od 9.VIII. 1942., dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:
(Sekcija mjerilo 1:100000)

1. A. — KRATKA OCIJENA SITUACIJE:

Bez važnijih promjena.

1. B. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI
O NEPRIJATELJU:

Operativno područje grada Zagreba: Bez događaja.

Operativno područje 1. Pješačke divizije:

Noćas u 2400 o.g. zapalili su partizani općinu Severin (12 km. jugoistočno od Bjelovara) i opljačkali poštu iz koje su cdnjeli 17000 kuna. Navodno bilo je 17 partizana.

Pohodni sat 1 pješačke pukovnije, koji se do sada nalazio u Ivanskoj, povučen je danas nešto sjevernije u selo G. Narta i Paljevina (8 km. južno od Bjelovara).

Operativno područje V Gorskog zdruga.

Noću 26/27 ovog mjeseca jedna veća skupina partizana- (600—800)³ izvršila je napad na 1. satniju I. bojne V gorskog zdruga kod Sv. Nikole (6 km. južno od Gline).

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 12/1—3, k. 19.

³ Napad izvršio Banijski NOP odred. Vidi dok. br. 88.

⁴ U originalu, iznad ove brojke, crvenom olovkom stavljena dva upitnika i dopisano »Dits«.

Gubitci: 2 domobrana mrtva, nestalo 2 častnika, 2 dočastnika i 78 domobrana. Izgubljeno: 1 strojnica, 3 strojpuške, 70 pušaka, 1 kola, 1 poljska kuhinja i 5 konja.

Partizani su se povukli u pravcu Petrove Gore.⁴
1C.2 i 3): Nije bilo

OSOBITOSTI:

U dnevnom izvješću Op.Br. 574/taj od 26.II⁵ kod operativnog područja 1 pješačke divizije u točki 1 na kraju treba dodati točku h, koja glasi:

1. Koturaška bojna (stožer i 4 satnija) prikupljena dielom u Koprivnici i dielom na postavima gdje su ovi bili taktički raspoređeni.

2. Prema izvješću zapovjednika 1 pješačke divizije jedna grupa partizana uspjela se izvući iz neposrednog obuhvata na zapad prema s. Kalniku.

Poduzete su potrebne mjere, izdate zapovjedi zapovjedništvu grada Zagreba i 1 pješačke divizije.

Po nalogu zapovjednika
glavar stožera,
pukovnik (Klišanić)
Klišanić

P 28/11 D

* U originalu, sa lijeve strane, dopisano crvenom olovkom: »Zmavec! O ovome brzo tražiti kratko izvješće«.

⁵ Vidi dok. br. 197.

DNEVNI IZVJEŠTAJ GLAVNOG STOŽERA DOMOBRANSTVA OD 27 VELJAČE 1943 GOD. O BORBAMA NA PODRUČJU GAREŠNICE, UDBINE I IMOTSKOG¹

DNEVNO IZVJEŠĆE BROJ 58

(po podacima primljenim 27.11.1943 godine do 9 sati)

A) SJEVERNO OD R. SAVE I KUPE:

Pcdr. Garešnice: 26.11. 1. gorski zdrug u suradnji sa 1 njemačkom bojnom iz Bjelovara nastavio je podhvat protiv glavnih partizanskih snaga² na području zapadno i sjeverno od Garešnice. Neprijatelj se utvrdio na crti: Trnovitički Vinogradi—Mlinska—Pašijan (13,10 i 6 km s. od Garešnice). Pred desnim krilom naših četa (skupina Šolc)³ (kod s. Vel. Trnovitica — 12 km s. od Garešnice), koje nadiru u zap. smjeru prema s. Popovac (10 km s.z. od Garešnice) neprijatelj⁴ se povukao sa dielovima na sjever prema s. Nova Ploščica (17 km s. od Garešnice). Njemačka bojna iz Bjelovara stigla je 26.11. u s. Popovac i Vel. Prokop (10 km s.z. od Garešnice) i uzpostavila spoj sa dielovima 1. gor. div. Skupina Šolc sa glavnim snagama dostigla je crtu: Kcstanievac—Lmovo Brdo (10 i 6 km s.z. od Garešnice), a 1 satnijom kod Orlovca (18 km s. od Garešnice) zatvorila prilaze Vel. Grđevcu (12 km s.z. od Grubišnjog Polja). Naši do sada poznati gubitci 26.11. iznose: 5 mrtvih i 3 ranjena, dok neprijateljski nisu poznati.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 10¹—40. k. 19.

² Odnosi se na Četvrtu diviziju NOV i PO Hrvatske (koja se nalazila na ovom području poslije napada na posadu u Garešnici) i Moslavački NOP odred.

* Nazvana po komandantu bataljona iz sastava njemačke 187 rezervne divizije.

⁴ Dijelovi Šesnaeste NO brigade i jedna četa Drugog bataljona Moslavačkog NOP odreda. Vidi tom V. knj. 13, izvještaj Štaba Moslavačkog NOP odreda od 13 ožujka 1943 godine.

Noću 25/26.11. neprijateljske snage⁵ iz Moslavine povukle su se navodno preko s. Antunovac—Gaj—Kukunjevac (10 i 11 km s. izt., te 15 km izt. od Banove Jaruge) u j. izt. smjeru.

25.11. upućena obhodnja želj. osiguranja iz s. Kukunjevac prema želj. postaji Brezine—Bujavica (na pruzi Banova Jaruga—Lipik) nije se vratila. Vjerojatno je zarobljena.

B) JUŽNO OD R. SAVE I KUPE;

Podr. Udbine: Prigodom razviđanja područja Ploče i Mogorić (12 i 15 km j.z. od Udbine) došlo je do sukoba naših i talijanskih dielova sa partizanima." Vlastiti gubitci: 16 ranjenih, a partizanski 46 mrtvih.⁷

Podr. Imotski: Na području Kočerina (26 km izt.j.izt. od Imotskog) i Vrgorca (30 km j.izt. od Imotskog) odbijeni su partizanski napadaji na naše postave. Vlastiti gubitci: 16 mrtvih i 30 ranjenih, a partizanski 20 mrtvih.

Glavar glavnog stožera
general (Prpić)
Prpić v.r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik operat. odjela
general (Dragojlov)
Dragojlov

(M. P.)

⁵ Četvrta divizija NOV i PO Hrvatske i Moslavački NOP odred " Sa Trećim bataljonom Devete NO brigade i jednom četom Prvog bataljona Ličkog NOP odreda.

⁷ Gubici naših jedinica bili su: tri mrtva i dva ranjena. Vidi tom V, knj. 13 izvještaj Štaba VI divizije Štabu Prvog korpusa NOV i PO Hrvatske od 16 ožujka 1943 godine.

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA TREĆE BOJNE PETRINJSKOG ZDRUGA OD 27 VELJAČE 1943 GOD. O NAPADU NA POSADU U S. HAJTIĆI¹

1. DIO

OPERACIJE I AKCIJE

27. II. 43. — 1. sat I bojne noću 26/27.11.43 napadnut na postavu Sv. Nikola i raspršen.² Broj napadača 6—800 sa većim brojem strojnica. Napadači su na najbližem odstojanju obkolili postav sa svih strana, izvršili snažan udar i uspjeli probiti i upasti u postav kod 2. voda. 1. vod iako obkoljen produžio je borbu, a potom izvršio ispad, te je probio komun. obruč. Borba je trajala oko 2 sata. Izgubljeno: mrtva 2 domobrana, ranjena 2 domobrana, zarobljena: 2 časnika, 2 dočasnika i 53 domobrana, 4 konja, 1 strojnica, 3 strojopuške, 70 pušaka, 1 polj. kuhinja i 1 kola dvoosovna. Gubitci protivnika: 2 mrtva i 7 ranjenih.
- XVI ust. bojna, I bojna V. gor. zdr. (bez 1. i 3. sata) i oklopni vod, razviđanje na prostoru juž. Gline, između r. Gline i Maje do na crtu Jugovac—Petrovića br.³ — Vrtijine. Zalaznica komunista u 7,30 sati protjerana vatrom strojnica.
7. sat 11. pješ. puk. pravcem: s. Maja—Svračica—k. 234—k. 135—Vrtijine, bez događaja.

Zapovjednik glst. podpukovnik
(Lalić)
Lalić

(M P)⁴

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 2/2—19, k. 53.

* Napad su izvršili Prvi i Drugi bataljon Banijskog NOP odreda. Vidi dok. br. 88 i tom V, knj. 13, izvještaj Banijskog NOP odreda od 3 ožujka 1943 godine.

³ Petrovića Brdo

* Okrugli pečat: Nezavisna Država Hrvatska — III bojna Petrinjskog zdruga.

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 27 VELJAČE 1943 GOD. O OTPOČINJANJU NAPADA NA PODRUČJU DILJA I KRNDIJE¹

ZAPOVJEDNIČTVO
II. DOMOBRANSKOG ZBORA
GLAVNO-STOŽERNI ODJEL
Op. Broj 221/taj.
U Brodu n/S.,² dne 27-11-1943

PREDMET: Dnevni izvještaj

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(operativni odjel glavnog stožera),
OPUNOMOĆENIKU MINISTRA UNUTRAŠNJIH POSLOVA ŠANDORU BENAKU SARAJEVO, Sastavak.

I.

a) Bez novih viesti.

b)

Oblast Slavonija:

Podhvat »Zelen«:³ Po osnovi odpočet i za prvi dan po osnovi sproveden. Jači neprijateljski odpor⁴ svladan kod s. Podgorje (11 JI Našice) 27.11.43 u 1400 sati. Neprijatelj se povukao u pravcu Borovika.

Skupina »Iztok« i skupina »Jug« zaposjele po osnovi zaprečnu crtu. Skupina »Sjeverozapad« dostigla dnevni cilj. Od skupine »Jug« i skupine »Iztok« nedostaju izvješća. Gubitci još nisu javljeni.

U prostoru Čačinaca jedna komunistička skupina⁵ u jačini satnije napala 27.11.43. u 0300 sati želj. postaju Zdenci (6 JI Čačinci) i zapalila je, te 27 b.b. stupova između Zdenaca i Čačinaca prerezala. Potjerni odjel došao prekasno.

Oblast Požega: u noći 25/26.11.43. jedna komunistička skupina zapalila je u blizini s. Drežnik (7 SI Nova Gradiška) skladište drva šumarije Babja Gora, na kojem je bilo 2.600 želj.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—3, k. 20.

² Slavonski Brod

* Vidi dok. br. 86, 188 i 206.

* Vidi dok. br. 86.

⁵ Vjerovatno dijelovi Drugog NOP odreda Treće operativne zone.

pragova i oko 1.500 prostornih metara gorivog drveta. Po izjavi žitelja postoji na području Babje Gore sjeverno i istočno ceste Požega — Nova Gradiška više komunističkih sabotažnih skupina od 4—5 ljudi.

ZAPOVJEDNIK
general Iser v.r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik glavnostožernog odjela
glavnostožerni bojnik
(Nešić)
Nešić

Već poznato (dalekopisačem)

28/11

1/III D

BR. 206

IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA DRUGOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 28 VELJAČE 1943 GOD. O OFANZIVI »ZELEN«¹

ZAPOVJEDNICTVO
II. DOMOBRANSKOG ZBORA
GLAVNO-STOŽERNI ODJEL
Op. Broj 227/taj.
U Brodu n/S., dne 28-11.1943.

PREDMET: Dnevni izvještaj

MINISTARSTVU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel glavnog stožera),
Sastavak.

I.

- a) Stanje bez promjene.
- b)

Oblast Srijem: 26.11.1943. komunisti su zapalili 2 gospodarska dobra 7 km Z Rume sa navodno 8 vagona kukuruza.

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—43, k. 20.

U mjestu Belegišu uhićenih 19 osoba strijeljano je, jer im je dokazano sudjelovanje u sabotaži na b.b. vodovima između St. Pazove — Indija — Beška.

Oblast Slavonija: Podhvat »Zelen«² nastavljen po osnovi.

Skupina »Iztok« odbila 27.11.1943. neprijateljski pokušaj³ prodora kod s. Podgorje (32 SI Brod).

Skupina »Jug« slomila neprijateljski odpor⁴ 27.11.1943. kod s. Hrkanovci (18 SI Brod) uz vlastite gubitke: 3 poginula, 1 teško i 1 laške ranjen. Protivnički gubitci nepoznati. 4 komunisti uhvaćena i strijeljana, a zaplijenjene 4 puške i nešto strijeljiva.

Skupina »Sjeverozapad« 27.11.1943. svladala odpor neprijatelja⁵ kod Tromede 263 (29 SSI Brod). Komunisti su se povukli u pravcu zaprečne skupine »Iztok«. Vlastitih gubitaka nije bilo, zarobljeno 13 komunista, među njima 1 glasnik. Plien: nešto stoke i promičbenog tvoriva. Komunistička skloništa kod s. Paučja razorena. Neposredno pred ulazak naših snaga u s. Paučje neprijatelj⁸ se povukao u nepoznatom pravcu. Stanovništvo je mnogo zaplašeno i pobjava se pritiska komunistima. Pučanstvo je dočekalo naše snage oduševljeno i gostoljubivo.

Izvješća o toku podhvata na dan 28.11.1943. nisu prispjela. Krugovalni spoj postoji samo sa skupinom »Iztok«.

Područje Čačinci: 27.11.1943. komunisti su vršili oduzimanje hrane u s. Cetekovi'ć i Balinci (10 i 12 7 Čačinci) Potjerne snage odbacile neprijatelja, poslije kraćeg otpora, u pravcu juga. Vlastiti gubitci: 1 mrtav, 1 nestao. Gubitci neprijatelja nepoznati.

Oblast Caparde: Poduzete su mjere da se Majevičkoj komunističkoj skupini onemogući prelaz u pravcu juga — Sekovića (25 JZ Zvornik).

Prema izvješću četnika, namjerava oko 5.000 četnika 1. III. 1943. iz prostora Žeravice (20 j Sekovići) napasti komunističku brigadu Sekovići.

c) Nije bilo.

d) Podhvat »Zelen« nastaviti u prostoru: s. Kondrić (25 SI Brod) — cesta za Ruševo (16 S Brod) — cesta za Brod — cesta za Andrijevce (22 I Brod).

U ostalim oblastima razvidanje i vježbanje četa.

* Vidi dok. br. 86, 188.

¹ Vidi dok. br. 86.

⁶ i ⁷ Vidi dok. br. 86.

- a)
Preostala bojna 10. pješačke pukovnije iz Prijedora u [Slav.] Brod. Ova bojna nema strojopuške ni teško oružje jer je sve oduzeto za 2. lovačku brigadu.
- b) Nije bilo.
c) Nije bilo.

III.

- a) Nema.
b) Nema.

ZAPOVJEDNIK
general Iser v.r.

ZA TOČNOST:
Pročelnik glavnostožernog odjela
glavnostožerni bojnik
(Nekić)
Nekić

DNEVNI IZVJEŠTAJ ZAPOVJEDNIŠTVA PRVOG DOMOBRANSKOG ZBORA OD 28 VELJAČE 1943 GOD. O TOKU NAPADA NA PODRUČJE DU2 PRUGE KRIŽEVCI—KOPRIVNICA¹

ZAPOVJEDNICTVO I. DOMOBRANSKOG SBORA

GLAV. STOŽ. ODJEL

Op. Br. 590/Taj.

U Sisku, dne 28 veljače 1943

»Veoma žurno«

I »veoma⁰ zut⁰«

Predmet: Dnevno izvješće
I.D.Z. za 28 veljače 1943. do
18 sati.

Tajno!

GLAVNOM STOŽERU ORUŽANIH SNAGA
(Operativni odjel).

Savezno zapovjedi glst. op. br. 3219/tajno od 9. VIII. 1942., dostavlja se sljedeće dnevno izvješće:

(Sekcija mjerilo 1:100000.)

1. A. — KRATKA OCIENA SITUACIJE:

Bez važnijih promjena.

1. B. — DJELATNOST PODREĐENIH CETA I POJEDINOSTI
O NEPRIJATELJU:

Operativno područje grada Zagreba: Bez događaja.

Operativno područje V. gorskog zdruge:

1. — Razviđanje Glina—Skela—Hrv. Selo (9 km. j.z. od Gline) bez događaja.

2. — Prema iskazu povjerljive osobe nalazi se u selu Malička (5 km. južno od Vrginmosta) zapovjedništvo partizanske bojne,² a u selu Ostrožin (9 kilometara sjeverozapadno od Vrginmosta) vjerojatno zapovjedništvo brigade.³

¹ Original, pisan na mašini, nalazi se u arhivi Vojnoistoriskog instituta pod reg. br. 1/1—2, k. 20.

² i ³ Na području Vrginmosta nije tada bila nijedna brigada NOV i PO Hrvatske već dijelovi Kordunaškog NOP odreda, a na susjednom području Gline bili su dijelovi Banijskog NOP odreda.

Operativno područje 1. pješačke divizije:

1. — U toku današnjeg dana zapaljena je vojna baraka kod Deanovca (5 km. j.i. od Ivanić Grada). 20 domobrana zarobljeno.

2. — U podhvat u »Mirko«⁴ danas je stanje sljedeće:

Kod s. Miholjec (8 km. s.z. od Križevaca) primijećena je jedna jaka skupina partizana⁵ u pokretu pravcem jugozapad s. Kapela — s. Ledina (12 km. j.z. od Križevaca).

Naloženo je:

a) Njemačka motorizirana satnija upućena je u Križevce kao udarna pričuva.

b) Da se jedan dio koturaške bojne prebaci za pokretne udare u Križevce.

U 17 sati njemačka motorizovana satnija upućena je u Vrbovec (18 km. j.z. od Križevaca) i kod sela G. Tkalec (9 km. j.z. od Križevaca) stupila je u borbu." Borba još traje. Ishod borbe nepoznat.

Oko 18 sati biti će dvije satnije koturaške bojne u Križevcima.

Bojna Ivan⁷ goni skupinu partizana⁸ na pravcu s. Miholjec—s. Ledina.

I.C. 2 i 3): Nije bilo.

Po nalogu zapovjednika
glavar stožera,
pukovnik (Klišanić)
Klišanić

P I/III D.

¹ Vidi bojnu relaciju zapovjedništva Prve pješačke divizije zapovjedništvu Prvog domobranskog zbora od 13 ožujka 1943 godine.

² Odnosi se na Kalnički NOP odred koji se, pred napadom ustaško-domobranskih i njemačkih snaga, povlačio sa Kalnika na područje Moslavine. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Kalničkog NOP odreda Štabu Druge operativne zone od 7 ožujka 1943 godine.

³ Sa Kalničkim NOP odredom. Vidi tom V, knj. 13, izvještaj Štaba Kalničkog NOP odreda komandantu Druge operativne zone od 7 ožujka 1943 godine.

⁴ Naziv skupine koja je formirana za pothvat »Mirko« u Kalniku i Bilo Gori od 27 veljače do 8 ožujka 1943 godine. Skupina se formirala u Zagrebu i sastojala se od Prve pohodne satnije, Drugog pješačkog puka, Prvog novačkog eskadrona Konjičke pukovnije i Prve bitnice Drugog topničkog sklopa. Vidi tom V, knj. 13, (Bojna relacija zapovjedništva 1. pješ. divizije od 13 ožujka 1943 godine).

⁵ Odnosi se na dijelove Kalničkog NOP odreda.